„Macină“ vînt dar produce electricitate

În spatele caselor din imagine își înalță majestuos silueta o moară de vînt ultramodernă. Ea se află pe Insula Helgoland, din Marea Nordului. Cu o putere nominală de 1 200 kW, instalația eoliană produce anual circa 4 milioane kWh curent electric. Rotorul instalației este imens — 60 m în diametru. Înălțimea turnului — 44 m. Lungimea palelor este și ea impresionantă — 30 m. Pentru reducerea greutății palelor (trei la număr) s-a apelat la materiale sintetice. Locuitorii din Helgoland se pot mîndri că insula lor are cea mai mare instalație eoliană din Germania. Aceste instalații fac parte dintr-o strategie pe termen lung care prevede crearea unui sistem de aprovizionare cu energie care să nu polueze mediul ambiant. Rezultatele obținute de uriașa instalație eoliană sînt extrem de tentante și pentru alte regiuni ale țării. Ea a permis reducerea cu 25 la sută a cantității de energie primară utilizată în Helgoland.

Un secol de fericire conjugală

(EA, 115 ANI. EL, 119 ANI.)

Bineînțeles, s-au căsătorit tineri. Ea avea 15 ani, el 19. Au ajuns nu demult să serbeze cel de-al 100-lea an al căsătoriei lor! Lucru mai puțin obișnuit chiar și în Caucaz, unde trăiesc cei doi longevivi și unde destui oameni ating vîrste înaintate. La aniversare, alături de Ilias Djafarov și Khatin au participat copiii, nepoții și strănepoții. În dar au primit un tradițional covor de lînă, simbol al fericirii conjugale.

Va fi oare descoperit într-o zi secretul longevității în Azerbaidjan, unde trăiesc peste 15 000 nonagenari și 1 500 centenari?

După cîteva luni, la gunoi

S-a născut un nou tip de ceasornic care, după folosința lui apreciată ca destul de scurtă, poate fi aruncat la... gunoi. Este vorba de ultima creație a cunoscutei firme japoneze „Sonny“. Botezat „Gotta Watch“, acest ceas are un mic display cu cristale lichide digitale pentru a indica orele. El este introdus într-o cutie de plastic și prezentat în 24 de modele de tip pop art. Noul model de ceas are un preț extrem de scăzut, astfel că punerea lui în vînzare s-a bucurat de un deosebit succes. După folosirea timp de cîteva luni, ceasul respectiv se poate arunca la gunoi...

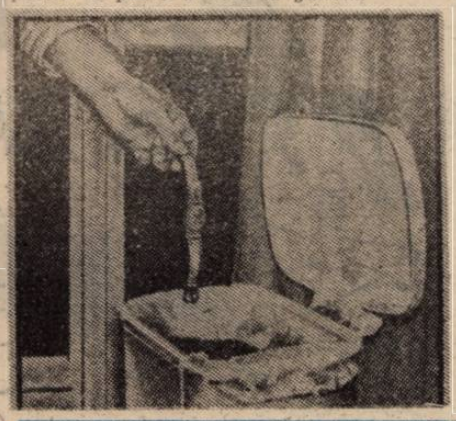

„S-o îmbunez cu flori...“

...pare că s-a gîndit Alex, gorila (mascul) de la parcul zoologic din Londra atunci cînd s-a reîntors după cinci zile în cușca lui în care-l aștepta tovarășa sa de viață, Mary. Foarte geloasă, Mary se pare că nu a apreciat prea mult discretul omagiu floral al companionului său, probabil gîndindu-se unde și-a petrecut timpul scurs o dată cu plecarea lui din cușcă. Sărmanul Alex nu avea cum să-i explice că a fost internat în spital pentru cîteva examene de control și că nu este cazul să-i reproșeze „evadarea“ sa...

CALEIDOSCOP magazin

PUBLICITATE ORIGINALĂ

Cînd locuitorii orașului Londra au întîlnit de-a lungul străzilor din capitala Angliei acest om călătorind pe o bicicletă și purtînd o pereche de urechi uriașe fixate pe spatele lui, ei au rămas foarte surprinși, convinși că au de-a face cu un ins extravagant. Cine era acest necunoscut și ce dorea în fond să demonstreze prin strania lui călătorie pe străzile orașului? Răspunsul l-au căpătat acei cetățeni, urmărind un spectacol televizat în care reapăreau asemenea secvențe dar nu se pomenea de o anumită reclamă a vreunui produs oarecare, ci de un apel călduros al guvernului adresat tuturor cetățenilor pentru combaterea poluării sonore a orașului, care este la fel de periculoasă ca și cea atmosferică. Apelul cu pricina sublinia riscurile precum și posibilitățile de combatere a acestui flagel — poluarea sonoră, deloc de neglijat la Londra, metropolă cu peste 10 milioane de locuitori și un trafic intens.

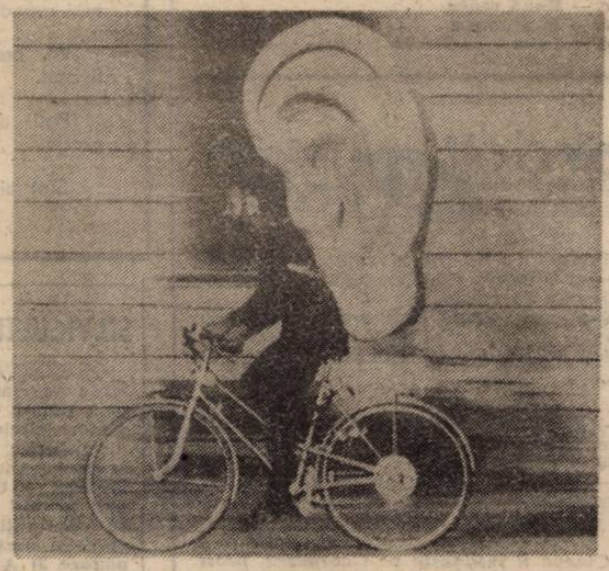

— *Nu ți-am spus că unicatul nostru încă nu e perfect!*

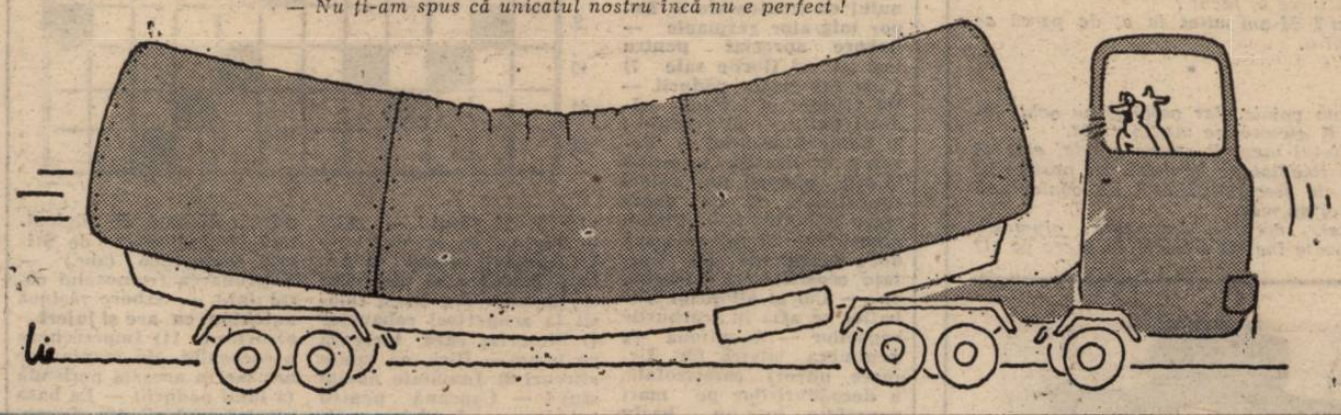

ACUZAT DE 1001 DE RELE. DAR PE NEDREPT

Ambalajul confecționat din plastic este acuzat de o mie și unu de rele. El nu este reutilizabil precum sticla, nici biodegradabil cum este cartoful și nici retratabil precum aluminiul sau tabla. Plasticul a devenit (ambalajul desigur) simbolul risipei. Nu există nimic mai puțin ecologic decît ambalajul obținut din hidrocarburi, susțin unii experți.

Iată că recente cercetări desfășurate în Elveția, Germania și Marea Britanie au permis constatarea, surprinzătoare pentru detractorii ambalajelor realizate din plastic, că materialele plastice sînt cele mai ecologice dintre ambalaje. În ordine, urmează tabla, aluminiul, sticla, hîrtia. Cartonul se plasează pe ultimul loc. Va fi greu să ne scoatem din cap ceea ce experții au încercat a ne convinge. Sînt și ei oameni. Mai pot greși, nu-i așa?

■ Centralele atomo-electrice ale planetei furnizează 17 la sută din producția mondială de electricitate.

■ Spre sfîrșitul deceniului actual statele est-europene vor fi în măsură să realizeze producțiile înregistrate în 1989, cînd comuniștii se aflau la putere, releva un raport al Băncii Mondiale. Veniturile medii vor fi mici și populația va crește. Vor fi mai puține produse pentru mai mulți oameni.

■ Un sfert din curentul electric al Japoniei este asigurat de centralele atomo-electrice. Pînă la sfîrșitul secolului, Țara Soarelui Răsare intenționează să pună în funcțiune 20 noi centrale atomo-electrice.

■ Europa se bucură de cea mai lungă perioadă de pace înregistrată din epoca romană datorită NATO, a afirmat nu demult secretarul general al acestei organizații, Manfred Woerner. Așa să fie oare? Dacă așa este să o ținem tot așa...

TELEGRAME

■ Guvernul de la Bonn a luat decizia închiderii a cinci reactoare nucleare construite pe teritoriul fostei R.D.G. pe baza tehnologiei sovietice. S-a apreciat că reactoarele respective sînt periculoase iar reconstrucția lor ar necesita sume foarte mari.

■ Salariul mediu anual al unui britanic era în 1937 de 448 dolari, iar al unui polonez de 100 dolari. La sfîrșitul deceniului trecut, un britanic cîștiga, în medie, 12 810 dolari, iar un polonez 1 860 dolari. Dacă în perioada interbelică diferența era de 1 la 4, acum s-a ajuns la un raport de 1 la 6.

■ Adepții megawaților nucleari sînt de părere că războiul din Golful Persic a demonstrat că centralele atomo-electrice sînt unica sursă stabilă pe piața energetică mondială.

■ Numai energia atomului poate satisface în totalitate necesitățile de energie electrică ieftină ale lumii, este de părere profesorul japonez Kunhiki Uematsu, de la Agenția pentru problemele energiei nucleare din cadrul OECD.

■ Oceanul planetar reprezintă aproape 98,8 la sută din ansamblul hidrosferei, restul fiind constituit din ghețari (1,2 la sută), apa lacurilor și fluviilor (0,002 la sută) și atmosfera (0,0008 la sută).

CEMI SRL

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI“ — București.

Administrația „Editura Presa Liberă“.

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

Redacția : Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Melania Constantiniu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Delia Costea, Mihaela Dorobanțu, Adrian Hoajă, Irina Stoica (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633) ;

Secretariat de redacție : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Biblioteca județeană MUREȘ

magazin

ANUL XXXIV ● Nr. 24 (1756) SERIE NOUĂ – 6 SÎMBĂTĂ 15 IUNIE 1991 16 PAGINI 8 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

GAGARIN NU A MURIT?

(Pagina a 14-a)

Transferul de personalitate sau grefa de cap

(Pagina a 13-a)

ABONAȚI-VĂ la revista „MAGAZIN"

AUTOMOBILUL ANULUI 2000...

(Pagina a 9-a)

SĂ NU TE LAȘI UCIS

(Pagina a 7-a)

MUZEELE BERLINULUI ÎȘI DEZVĂLUIE SECRETELE

(Pagina a 5-a)

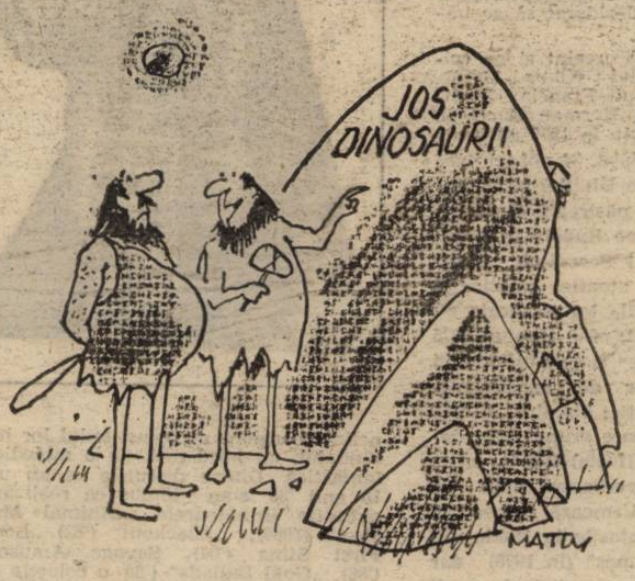

— Oare peste mii și mii de ani, oamenii vor înțelege problemele noastre ?

PROGRAM TV

Săptămîna de la 17.06. — 23.06.

Biblioteca județeană MUREȘ TÎRGU-MUREȘ

Pe înţelesul tuturor

HOROSCOPUL CHINEZESC

1991 este anul OII DE METAL

05.02.1924-24.01.1925 = Şobolan de lemn (+)
25.01.1925-12.02.1926 = Bou de lemn (-)
13.02.1926-01.02.1927 = Tigru de foc (+)
02.02.1927-22.01.1928 = Iepure de foc (-)
23.01.1928-09.02.1929 = Dragon de pămînt (+)
10.02.1929/29.01.1930 = Şarpe de pămînt (-)
30.01.1930-16.02.1931 = Cal de metal (+)
17.02.1931-05.02.1932 = Oaie de metal (-)
06.02.1932-25.01.1933 = Maimuţă de apă (+)
26.01.1933-13.02.1934 = Cocoş de apă (-)
14.02.1934-03.02.1935 = Cîine de lemn (+)
04.02.1935-23.01.1936 = Mistreţ de lemn (-)
24.01.1936-10.02.1937 = Şobolan de foc (+)
11.02.1937-30.01.1938 = Bou de foc (-)
31.01.1938-18.02.1939 = Tigru de pămînt (+)
19.02.1939-07.02.1940 = Iepure de pămînt (-)
08.02.1940-26.01.1941 = Dragon de metal (+)
27.01.1941-14.02.1942 = Şarpe de metal (-)
15.02.1942-04.02.1943 = Cal de apă (+)
05.02.1943-24.01.1944 = Oaie de apă (-)
25.01.1944-12.02.1945 = Maimuţă de lemn (+)
13.02.1945-01.02.1946 = Cocoş de lemn (-)
02.02.1946-21.01.1947 = Cîine de foc (+)
22.01.1947-09.02.1948 = Mistreţ de foc (-)
10.02.1948-28.01.1949 = Şobolan de pămînt (+)
29.01.1949-16.02.1950 = Bou de pămînt (-)
17.02.1950-05.02.1951 = Tigru de metal (+)
06.02.1951-26.01.1952 = Iepure de metal (-)
27.01.1952-13.02.1953 = Dragon de apă (+)
14.02.1953-02.02.1954 = Şarpe de apă (-)
03.02.1954-23.01.1955 = Cal de lemn (+)
24.01.1955-11.02.1956 = Oaie de lemn (-)
12.02.1956-30.01.1957 = Maimuţă de foc (+)
31.01.1957-17.02.1958 = Cocoş de foc (-)
18.02.1958-07.02.1959 = Cîine de pămînt (+)
08.02.1959-27.01.1960 = Mistreţ de pămînt (-)
28.01.1960-14.02.1961 = Şobolan de metal (+)
15.02.1961-04.02.1962 = Bou de metal (-)
05.02.1962-24.01.1963 = Tigru de apă (+)
25.01.1963-12.02.1964 = Iepure de apă (-)
13.02.1964-01.02.1965 = Dragon de lemn (+)
02.02.1965-20.01.1966 = Şarpe de lemn (-)
21.01.1966 08.02.1967 = Cal de foc (+)
09.02.1967-29.01.1968 = Oaie de foc (-)
30.01.1968-16.02.1969 = Maimuţă de pămînt (+)
17.02.1969-05.02.1970 = Cocoş de pămînt (-)
06.02.1970-26.01.1971 = Cîine de metal (+)
27.01.1971-13.02.1972 = Mistreţ de metal (-)
14.02.1972-02.02.1973 = Şobolan de apă (+)
03.02.1973-22.01.1974 = Bou de apă (-)
23.01.1974-10.02.1975 = Tigru de lemn (+)
11.02.1975-30.01.1976 = Iepure de lemn (-)
31.01.1976-17.02.1977 = Dragon de foc (+)
18.02.1977-06.02.1978 = Şarpe de foc (-)
07.02.1978-27.01.1979 = Cal de pămînt (+)
28.01.1979-15.02.1980 = Oaie de pămînt (-)
16.02.1980-03.02.1981 = Maimuţă de metal (+)
04.02.1981-22.01.1982 = Cocoş de metal (-)
23.01.1982-10.02.1983 = Cîine de apă (+)
11.02.1983-01.02.1984 = Mistreţ de apă (-)

****

CICLUL 78 (ANUL 4621)

****

02.02.1984-19.02.1985 = Şobolan de lemn (+)
20.02.1985-08.02.1986 = Bou de lemn (-)
09.02.1986-28.01.1987 = Tigru de foc (+)
29.01.1987-16.02.1988 = Iepure de foc (-)
17.02.1988-05.02.1989 = Dragon de pămînt (+)
06.02.1989-26.01.1990 = Şarpe de pămînt (-)
27.01.1990-14.02.1991 = Cal de metal (+)
15.02.1991-03.02.1992 = Oaie de metal (-)
04.02.1992-22.01.1993 = Maimuţă de apă (+)
23.01.1993-09.02.1994 = Cocoş de apă (-)
10.02.1994-30.01.1995 = Cîine de lemn (+)
31.01.1995-18.02.1996 = Mistreţ de lemn (-)
19.02.1996-07.02.1997 = Şobolan de foc (+)
08.02.1997-28.01.1998 = Bou de foc (-)
29.01.1998-16.02.1999 = Tigru de pămînt (+)
17.02.1999-05.02.2000 = Iepure de pămînt (-)
05.02.2000-24.01.2001 = Dragon de metal (+)

copyright 1991 -revista "magazin"

URMĂRIŢI CU ATENŢIE TABELUL. GĂSIŢI SEMNUL ANIMALULUI VOSTRU IN PARTEA OPUSĂ DATEI DE NAŞTERE.

Stimate cititor, calendarul chinezesc pe ani este o oglindă a particularităţilor anului în care te-ai născut, dar şi a anilor pe care-i vei parcurge în viaţă. Succesiunea celor 12 necuvîntătoare şi a celor cinci elemente ale naturii conduce la alcătuirea unui ciclu de 60 de ani, fiecărui animal revenindu-i dreptul să se transforme în toate cele cinci forme de materie (lemn, foc, pămînt, metal şi apă). Pentru a înţelege mai exact recitiţi, dacă n-aţi făcut-o, nr. 22 din 1 iunie 1991.

Principiile echilibrului şi armoniei guvernează calendarul pe ani. Fiecare din cele 12 necuvîntătoare aparţine ramurii active sau pasive notate cu semnul (+) şi (—). Ce înseamnă animal pasiv sau activ ?

Cele şase necuvîntătoare aparţinînd ramurii active (+) sînt Şobolanul, Tigrul, Dragonul, Calul, Maimuţa şi Cîinele. A aparţine acestei ramuri înseamnă a fi un spirit neliniştit, mereu în căutarea satisfacerii unui ideal şi permanent animat de ambiţie şi orgoliu. Ramura activă sugerează un temperament înnăscut foarte puternic, deseori irascibil şi dezlănţuit. De aceea, principiul echilibrului dictează compensarea acestor tendinţe prin voinţă ; acest lucru se mai reflectă în calendar şi prin faptul că nativii anilor aparţinînd acestei ramuri vor avea cele mai bune rezultate în anii cu semn opus, care le temperează excesele.

Ramura pasivă indică oameni înclinaţi spre meditaţie, spre supunere timiditate, fără iniţiative deosebite, fără ambiţii şi orgolii în comportament. Boul, Iepurele, Şarpele, Oaia, Cocoşul şi Mistreţul vor avea o ascensiune socială marcată doar prin mari eforturi de voinţă şi ajutaţi de mult noroc. De-a lungul vieţii, anii lor de succes vor fi cei cu semn pozitiv.

Semnificaţia anilor (+) şi (—) se ridică şi la sfera întregii societăţi şi chiar a naţiunii. Anii pozitivi înseamnă prosperitate, dar şi riscul de calamităţi şi furtuni sociale ; cei negativi, care fac obligatoriu pereche cu cei pozitivi, sugerează stagnare, acalmia dinaintea furtunii sau resemnare.

După un an vijelios (al individului şi societăţii) urmează un an de reflecţii, de apel la raţiune, de proiecte de viitor. Numai în această alternanţă se pot aplana conflictele din propria noastră existenţă. Anul naşterii este o sursă de autocunoaştere care îndeamnă la autocontrol. În legătură cu fiecare animal în parte, vom stărui, pe larg, în numerele viitoare.

(Va urma)

P.I.

PUNCTE

ISTORIA UNEI FAMILII : JACKSON-ii

***Este suficient să-l priveşti pe Michael** Jackson : e atît de frumos, de amabil, aproape sfios şi parcă rupt de lumea asta, total dezinteresat de lucrurile mărunte ale vieţii şi parcă la o depărtare de ani lumină de circul marii finanţe. L-ai crede chiar incapabil de a semna un cec sau de a face diferenţa între un dolar şi un yen. Îţi vine aproape să-l crezi un „Bambi", eroul atît de îndrăgit din filmul de desene animate, dacă...*

Dacă n-ar fi rechinul din filmul „Fălci", fioros şi cu dinţi ascuţiţi. Aşa începe articolul din revista VSD, aprilie 1991, despre familia Jacksonilor care cuprinde astăzi în sînul ei primul miliardar. Adevărul este că, deşi a avut o ca-

rieră explozivă, turnee în toată lumea, Michael Jackson nu a ieşit de fapt niciodată din sînul familiei care numără, oricum, cîteva persoane foarte talentate. Chiar şi azi, cînd Michael Jackson este port-drapelul familiei, podul care-i uneşte nu este tăiat. Pentru că toţi copiii cîntă, dar şi numără banii. Pentru ei cîntecul este o plăcere, dar şi o întreprindere bănoasă.

În 1950 se naşte Maureen Jackson (supranumită Rebbie), primul copil dintr-o lungă serie. Tata Joe şi mama Katherine se instalează la Gary, un mare oraş industrial în apropiere de Chicago. E un fel de Rhur al Americii. La Gary, familia Jackson locuieşte, o coincidenţă simpatică, exact pe strada Jackson („A fost ca un semn, spune Michael mai tîrziu. Aveam deja strada noastră, înainte de a deveni celebri !"). În 15 ani se nasc alţi 9 fraţi şi surori ai Maureenei. Un adevărat trib, un adevărat clan. Toţi poartă prenume ciudate (cu excepţia lui Michael), cum ar fi : Sigmund Esio, Toriano Adaryll, Marlon David, Steve Randall, Jermaine Lajuan, Latoya Yvonne şi Janet Jamita, o amestecătură onomastică aparţinînd unui tată luteran şi unei mame adeptă a Martorilor lui Yehova. După orele de muncă la uzină, Joe Jackson se duce într-un cartier din South Chicago, unde cîntă la chitară bluesuri. Aici a debutat unul din idolii săi, Muddy Waters. Şi cum familia n-are alte venituri în afară de salariu şi pasiunea pentru muzică, papa Joe profită de week-end-uri pentru a-i pune pe toţi să cînte, de la mic la mare. În 1965, pe cînd avea 7 ani, Michael urcă pe scena sălii comunale din Gary, împreună cu alţi patru fraţi. Aşa ia naştere formaţia Jackson Five. Istoria lor nu se opreşte aici. În numărul viitor vă voi oferi continuarea.

TOP 30, ARTIŞTI MILIONARI

Pe locul 3 în Topul artiştilor milionari, se află celebra formaţie rock care a supravieţuit mai bine de 20 de ani

după destrămarea Beatles-ului, aţi ghicit, Rolling Stones. *Sînt pe acest loc, cu o sumă de 88 milioane dolari, mai ales datorită ultimului lor mare turneu, numit „Steel Wheels".*

PRIMĂ DE DIVORŢ

Dacă mulţi îndrăgostiţi n-au reuşit să se căsătorească, iată că **Ivana Trump**, fosta soţie a miliardarului american Donald Trump, a reuşit, după 13 luni de luptă juridică să divorteze. Lupta a fost pentru a obţine, în cele din urmă, 55 de milioane de franci, plus un apartament în Manhattan. E rău şi cu divorturile astea...

Rubrică realizată de GEORGE CUŞNARENCU

musicbox

Motto : „Sarcina noastră este să încărcăm ascultătorii cu acea energie pozitivă, energia creaţiei".

RUDOLF SCHENKER

SCORPIONS, un nume pentru istoria rock-ului

Sigur, mă veţi întreba, cine este acest Rudolf ? Un bărbat de 42 ani, chitarist şi interpret vocal fenomenal, unul din **fondatorii formaţiei** Scorpions, **formaţie care** reprezintă una din cele mai durabile legende ale rock-ului mondial. Dacă tot vorbim despre rock să vă mai spun că în lista nemuritoare (publicată de Melody Maker) a celor mai bune o sută de perle ale rock-ului, cei de la Scorpions sînt prezenţi cu şase piese, cea mai bine clasată fiind (se putea oare, altfel ?!) Locul 21 „Still Lovig You", această minunată baladă de dragoste. Ce sentiment poate fi mai vesnic şi mai nobil ca iubirea ? Trebuie să se cînte despre ea pentru ca oamenii să înveţe să se iubească... Cei de la Scorpions consideră că iubirea trebuie să conducă lumea şi cred că n-ar fi deloc rău ca acest deziderat să se împlinească.

Dar, mai bine, să vă prezint şi pe ceilalţi membri ai grupului : Klaus Meine, 42 ani, solistul grupului, Francis Buchhloz, 41 ani ch. bass Herman Rarebell, 37 ani, tobe (l-a înlocuit în 1977 pe Rudy Lenners) şi Matthias Jabs, 34 ani, chitară (în 1978 l-a înlocuit pe Uli Roth). Înfiinţat în 1970 grupul mai păstrează din componenţa iniţială doar pe Rudolf şi Klaus. În următorii cinci ani Scorpions au încercat să se impună atenţiei publicului meloman dar producţiile lor muzicale nu au avut efectul scontat, pînă în anul 1975 cînd LP-ul „In Trance" îi propulsează în fruntea clasamentelor de specialitate. Anul 1976 (cel al apariţiei discului „Virgin Killer") este anul în care grupul este declarat Number One în (fosta) R.F.G., an în care începuse să se vorbească deja de sound-ul Scorpions... Urmează turnee în Europa, un succes fantastic la Tokio un Double LP „Tokyo Tapes" (în 1978) dar adevărata recunoaştere mondială le va fi adusă de turneul efectuat, în 1979 în S.U.A. (anul apariţiei LP-ului „Lovedrive" — „Plimbare de dragoste", cu marele hit „Holiday").

Scorpions sînt admiratorii lui Uriah Heep şi Pink Floyd, dar idolii lor sînt cei de la Led Zeppelin (ale căror cîntece au supravieţuit grupului, o soartă de invidiat, nu-i aşa ?). Influenţaţi de Led Zep-

pelin, Scorpions au totuşi stilul lor inconfundabil, un hard-rock de o melodicitate fantastică. Dintre discurile ce au urmat în anii '80, s-au impus ca realizări de excepţie următoarele : „Animal Magnetism" (1980), „Blackout" ('82) „Love at First Sting ('84), Savage Amusement ('88), „Gold Ballads" ('89 o colecţie a celebrelor lovesongs ale cvintetului) şi ultimul lor LP, editat în 1990, „Crazy World" de pe care au apărut pe discuri single două melodii, „Please Me Please Me" şi „Wind Of Change" (mare hit al momentului actual).

Întrebat de un reporter al revistei Bilboard, care este explicaţia acestei popularităţi deosebite a grupului, Klaus a răspuns că „succesul constă în faptul că noi ne iubim munca şi, de aceea, oriunde mergem, sîntem bine primiţi, ne facem noi prieteni cărora le trebuie muzica noastră. Ca să fii dorit nu este suficient să rămîi în vîrful piramidei muzicale, trebuie să-l depăşeşti, să te ridici deasupra lui, să munceşti şi să înveţi. Cît ? Viaţa întreagă ! Plafon nu există, de aceea nu te opri la vîrf !" N-are, oare, dreptate ?

Hot News : Singles-Cowboys And Angels George Michael Feel Like Change-Black.

LP — Time, Love And Tenderness — Michael Bolton.

Telex : ştire de senzaţie la Londra ! Renumitele publicaţii muzicale „Sounds" şi „Record Mirror" au dat faliment...

— Prince pregăteşte, împreună cu trupa sa, un nou LP care va apărea în vară şi care se va numi „Diamonds And Pearls".

Talon de concurs
15 iunie 1991

A CINCEA ÎNTREBARE : care este numele adevărat al lui Cliff Richard ?

A şasea întrebare : cine interpretează melodia (mare hit al verii '90) „How Am I Supposed To Live Without You" ?

TOP „MAGAZIN" — 15 IUNIE '91

1. Joyride — Roxette
2. Rhythm Of Heart — Rod Stewart
3. Megamix — Snap
4. Because I Love You — Stevie B.
5. Secret Love — Bee Gees
6. Wind Of Change — Scorpions
7. Just The Way It Is Baby — Rembrandts.
8. Auberge — Chris Rea
9. Here We Go — C&C Music Factory
10. Mea Culpa — Enigma

MARIAN MINCULESCU

ZECE ENIGME PENTRU MILENIUL TREI

5. Există viață extraterestră?

„Nu s-ar putea ca cel puțin stelele cele mai strălucitoare să fie, asemenea Soarelui nostru, centre care să mențină si să furnizeze energie unor sisteme de lumi adaptate pentru a adăposti ființe vii?

Ei bine, da această întrebare pe care o pune încă în 1865 omul de știință William Huggins pînă astăzi, nimeni n-a reușit să dea un răspuns definitiv.

Cum arată de fapt Universul nostru? În această sferă cu un diametru de peste zece miliarde de ani lumină sînt adăpostite trei miliarde de galaxii. Numai galaxia noastră, al cărei diametru este de „doar" o sută de mii de ani lumină, numără 100 de miliarde de stele. Cîte cunoaștem dintre ele? Și la ce nivel? Necunoscutele care ne copleșesc prin numărul lor și sfidează încă puterea noastră de înțelegere sînt nenumărate. Pe toate încearcă să le rezume faimoasa formulă a lui Drake, de atîtea ori citată cînd este vorba de evaluarea posibilităților de existență a vieții extraterestre.

Există pesimiști, există și optimiști. Printre aceștia, bine cunoscutul Carl Sagan care crede că într-o zonă din jurul Pămîntului, cuprinsă între 180 și 13 000 ani-lumină, ar putea exista viață pe nu mai puțin de șase milioane de planete, dintre care 50 000 ar putea adăposti civilizații de un înalt nivel.

Dar, de fapt, se pune întrebarea: ce înseamnă viață? Cum putem noi judeca viața și inteligența cînd obiectul de studiu se limitează la u singur caz — cel al Pămîntului? Ar putea exista viață sub o formă pe care nici să nu ne-o putem măcar imagina? Sau poate va arăta ca acel „nor negru" al lui Sir Fred Hoyle, un nor cu o structură precisă, capabil să gîndească și alimentîndu-se cu energie de la lumina stelelor? Sau poate vom avea de-a face cu niște „ființe nucleare", cum le-au imaginat Freeman Dyson și Frank Drake, măsurînd doar 10—11 cm și trăind... 10—21 secunde, reprezentanți ai unor civilizații efemere populînd suprafața stelelor neutronice?

Singurul lucru pe care îl cunoaștem azi cu certitudine este că legile fizicii ca și elementele din tabelul nostru periodic sînt aceleași (sau cel puțin par a fi) în întregul Univers.

Dar în sistemul nostru solar viață inteligentă nu s-a descoperit. Pînă acum. Nimeni nu a răspuns vreodată — sau cel puțin nu știm noi — semnalelor transmise spre nemărginirile cosmice. De vreo sută de ani, Pămîntul continuă să emită unde hertziene — o sferă de 100 de ani lumină se extinde astfel continuu în spațiul cosmic. Fără rezultat. Nimeni nu pare să ne fi semnalat că le-ar fi recepționat. Semnalele transmise de Drake de la uriașul radiotelescop de la Arecibo n-au reușit nici ele să-l trezească pe vechiul și bunul nostru, și atît de așteptatul ET. NASA va construi totuși un *telefon* pentru a comunica cu el, iar echipa Mega Channel Spectrum Analizer va împînzi, începînd din 1992, spațiul cu o rețea care va căuta să „prindă" semnalele civilizațiilor extraterestre. Și, poate ET va ridica pînă la urmă receptorul...

MIHAELA DOROBANȚU

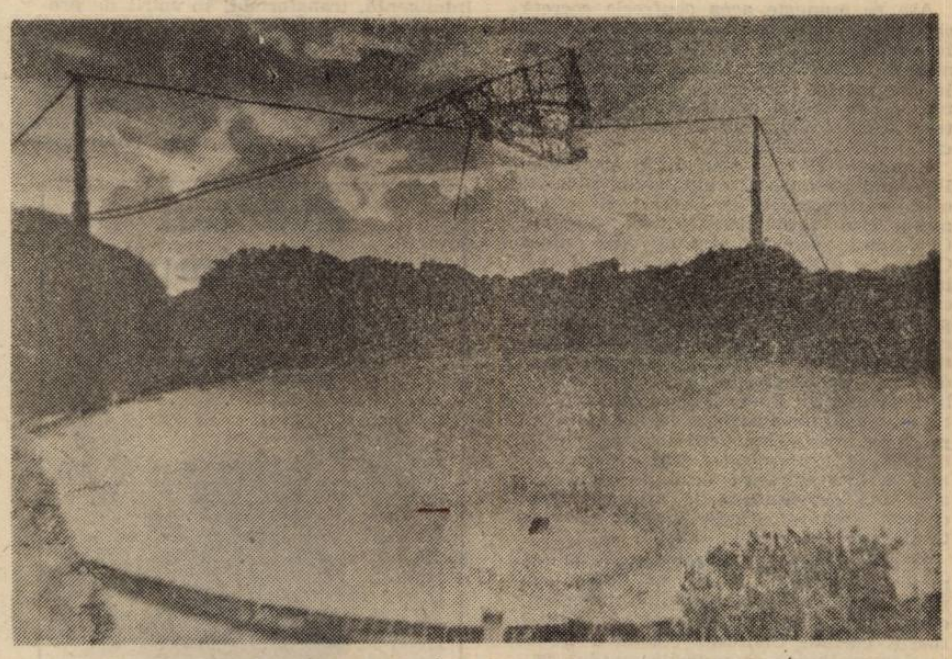

Bioastronomii de la Radiotelescopul din Arecibo caută neobosit semnale cosmice ale vieții extraterestre. Pînă acum nu s-a recepționat nici un mesaj...

enciclopedie

Biografia neromanțată a Universului (IV)

IMENSA TAPISERIE COSMICĂ

O prețioasă radiație „fosilă", datînd din perioada inițială a Universului, care încă ne parvine, sugerează, susțin oamenii de știință, că Universul era omogen la începuturile sale. Chiar de o uniformitate aproape perfectă. Dar cum ni se înfățișează Universul în prezent? Nu ca ceva omogen, ci ca un adevărat mozaic, în care galaxiile țes o minunată tapiserie cu motive complexe în mijlocul uriașelor spații goale. Și întrebările nu pot fi ocolite. Ele nasc alte întrebări. **Se poate explica formarea acestor structuri în Univers? Cum s-a ajuns de la starea informă inițială la bogăția infinită de forme existente în prezent?** Ce germeni au pătruns și în ce moment crucial pentru ca în final să poată da naștere la aceste admirabile reprezentări ale galaxiilor? Este aceasta, indiscutabil, una din problemele esențiale ale cosmologiei moderne pe care ne-o prezintă T. X. Thuan într-un amplu material înserat în „La Recherche".

Fără galaxie nu ar fi existat viața, este de părere Thuan. Deocamdată, se poate vorbi de un început de răspuns, performanță posibilă datorită unor simulări ale Universului pe calculator și a utilizării a noi particule ipotetice ale materiei.

Universul este ca o „pînză pointilistă" a lui George Seurat. De departe se poate aprecia ansamblul tabloului, însă nu se pot distinge miile de puncte divers colorate ce compun figurile din tablou. Contururile par uniforme. Apropiindu-ne de tablou, figurile se descompun într-o multitudine de puncte. Același lucru se întîmplă și cu Universul, care văzut de departe apare ca foarte uniform. Toate detaliile sînt suprimate. Această uniformitate a fost demonstrată în mod spectaculos prin descoperirea de către radioastronomii americani. A. Peuzias și R. Wilson a unei radiații de fond care brăzdează întreg Universul și care a luat naștere cînd Universul avea doar 300 000 de ani. Temperatura acestei radiații cosmice, egală cu 2,7 Kelvin, nu variază mai mult de 0,005 la sută de la un punct la altul al cerului.

Cu toate acestea, Universul nu este perfect uniform.

El posedă structuri. Din fericire pentru noi, deoarece un Univers lipsit de structură este ca un deșert fără oaze: aici viața nu poate să dăinuie și nici să se dezvolte. Dacă Universul nostru nu ar fi prezentat structuri, noi n-am mai fi existat acum. Asemenea pînzei lui Seurat, structurile de materie încep să se contureze într-un Univers examinat mai de aproape. Mai întîi apar cele mai mari structuri — super-roiuri de galaxii, cu dimensiuni de sute de milioane de ani lumină, care se prezintă ca o imensă tapiserie cosmică. Urmează roiurile de 10 ori mai mici decît super-roiurile, apoi grupurile de galaxii — de 20 de ori mai mici, galaxiile (printre care se află Calea Lactee — galaxia noastră), de 2 000 de ori mai mici, apoi stelele din galaxia noastră (printre care se află și Soarele nostru de 10^{15} ori mai mici. Planeta Pămînt este de 10^{17} ori mai mică, un adevărat mic port al oamenilor în Universul cosmic. Universul, are, așadar, un dublu aspect. O uniformitate globală aproape perfectă și o structură de o bogăție nemaiîntîlnită la scară redusă. Astrofizicianul se confruntă cu una din problemele fundamentale nerezolvate ale astrofizicii contemporane: cum a reușit Universul să dezvolte o ierarhie de structuri atît de bogată, plecînd de la o stare așa de uniformă? Cum a apărut complexitatea din simplitate?

Un răspuns la această problemă trebuie oferit și el ne obligă să examinăm mai în detaliu organizarea structurilor în Univers.

(Va urma)

ENIGMELE TERREI

Uriașa cicatrice de pe obrazul planetei

O dată la 100 milioane de ani un meteorit gigant întîlnește planeta noastră. Fără îndoială, impactul unui asemenea meteorit cu Terra a dus la moartea dinozaurilor. Pe cînd viitorul impact?

La aceste tulburătoare afirmații și întrebări revista „Ça m'interesse" încearcă să răspundă, făcînd apel la cele mai noi achiziții științifice semnate de Alan Hildebrand și William Boynton de la departamentul științelor planetare de la Universitatea din Arizona. Aceștia au anunțat de curînd că sînt în posesia unor date deosebit de interesante privind unele locuri, misterioase ca origine, ale planetei. Mai precis, este vorba despre craterul „săpat" în pămînt în urma impactului deosebit de puternic survenit în urmă cu 65 milioane de ani între un meteorit și Terra. După părerea amintiților oameni de știință, acest cataclism ar fi dus la dispariția dinozaurilor, precum și a altor 75% dintre speciile de animale ale Pămîntului. Cum s-a întîmplat?

Avînd o viteză de 36 000 km/h, un bloc de piatră și de metal, cu un diametru de peste cîteva zeci de kilometri a ciocnit în plin planeta noastră. Unde s-a produs groaznica catastrofă? Impactul s-a produs în zona Caraibilor, între America de Nord și America de Sud. Impactul ar fi avut loc în regiunea de coastă, afectînd mai ales zona de pe fundul oceanului. Surprinzătoarea precizie în privința stabilirii locului este justificată de cercetători pe baza peliculei fine de sedimente ce au fost găsite pe toate continentele ce mărginesc așa-zisul depozit geologic.

Vîrsta acestor sedimente a fost și ea identificată: 65 milioane de ani. Ele ar fi „contemporane cu momentul dispariției dinozaurilor. Și încă un fapt interesant: nicăieri peste aceste sedimente, în zonele respective, n-au fost găsite resturi de dinozauri. Cercetătorii mai au o observație demnă de menționat: stratul de sedimente este deosebit de bogat în iridiu, un metal foarte rar de găsit pe suprafața Pămîntului. Și poate că nu e întîmplător.

De ce susțin ei că impactul s-a produs în ocean? Pentru că admițînd acest scenariu, o parte din mistere pot fi descifrate. Astfel, în urma impactului, se consideră că s-a produs o undă de șoc ce a provocat la rîndul ei un uriaș fenomen de maree, în care valurile au atins peste 4 m înălțime. Astfel s-ar putea explica — susțin Hildebrand și Boynton — de ce în diverse regiuni de pe coasta Insulelor Caraibe și din bazinul maritim ce se învecinează Columbiei s-au găsit sedimente marine.

Totuși ipoteza emisă de Hildebrand și Boynton nu este unanim împărtășită de lumea științifică. Există cercetători, cum ar fi Bruce Bohor de la U.S. Geological Survey din Denver, care susține că impactul ar fi avut loc în zona coastei de sud-est a Cubei. Urme care să susțină această ipoteză au fost găsite și acolo. Dar e mai dificil pentru oamenii de știință americani să pătrundă cu cercetările pe teritoriile lui Fidel Castro!

Alți cercetători pun în discuție coasta mexicană, în apropierea Insulei Yucatan. În Golful Mexic există o depresiune cu un diametru de 180 km. Aceasta prezintă importante anomalii magnetice și gravitaționale. Prelevările de sol și studiile efectuate de geologii Glen Penfeld și Antonio Camargole par să confirme și această ipoteză. Amănunte nu se cunosc însă, fiind păstrate secret de compania „Petroleos Mexicanos".

Așadar, competiția pentru descifrarea misterelor „cicatricelor Terrei" este în curs. Pe măsură ce tainele sînt dezlegate, se pune însă tot mai acut întrebarea: vor mai apărea și alte cicatrice? Dacă da, cînd? Și vor putea fi ele preîntîmpinate? Răspunsul specialiștilor, în numărul viitor.

AURORA POPESCU

■ *„Meteor Crater" din Arizona (foto jos) este unul dintre craterele cele mai bine conservate din lume. El este rezultatul impactului dintre un „mic" asteroid de 25 000 tone cu Terra. Întîmplarea a avut loc în urmă cu 300 000 ani. Explozia produsă poate fi echivalată cu cea a unei bombe nucleare* ■ *În imaginea din stînga, o piatră cosmică „luminată" de praf de ambră.*

ROSENKREUTZ, ROSY-CROSS, ROSE-CROIX

Așa se numește acea confrerie secretă și mistică înființată în Germania pe la începutul secolului al XVII-lea, de asemenea „Rose-Croix" este și un înalt titlu în masonerie, superior celui de Maestru. De ce facem aceste precizări ? Pentru a putea povesti în cunoștință de cauză cele ce urmează :

— într-o zi din anul 1622, locuitorii Parisului au găsit, dimineața, zidurile orașului acoperite cu postere al căror mesaj era următorul : „Noi, delegații Colegiului director al Confreriei Rosy Cross, ne aflăm printre voi, vizibili ori invizibili prin grația Prea Înaltului spre care cu toții ne întoarcem inimile, pentru a salva omenirea de la eroarea morții". La vremea aceea, inscrisurile au fost considerate simple glume dar, azi, **Serge Hutin** ne spune : „Membrii Confreriei Rosy-Cross erau creditați cu posesia următoarelor secrete : transmutarea metalelor, prelungirea vieții, cunoștințe asupra unor fapte ce se petrec la mari distanțe unul de celălalt și aplicarea ocultismului la aflarea unor obiecte ascunse" (Serge Hutin : Istoria Confreriei Rose-Croix. Paris).

Ei bine dacă din aceste precizări eliminăm termenul „ocult", ne vom confrunta imediat cu forța științei moderne ori cu ceea ce este pe cale să obțină, foarte curînd. Conform legendei, „Confreria" pretindea că puterile omului asupra naturii și a sinelui vor fi nelimitate, că nemurirea și controlul asupra forțelor naturale se află în chiar alcătuirea sa și, că va fi capabil să cunoască tot ce se întîmplă în Univers. În acest sens afișele din 1622 nu mai apar ca o glumă. Iată, referindu-se la conferința despre radio izotopi din 1967, scriitorul sovietic **Vladimir Orlov**, scria : „Alchimiștii" de azi ar fi bine să-și reamintească statutul (legile) predecesorilor lor din Evul Mediu, păstrate într-un muzeu parizian, legi în care se precizează că nu se pot dedica alchimiei cei ce nu sînt „cu inima curată și inspirați de cele mai înalte idealuri".

Societatea informațională secretă, este compusă de oameni de cea mai ridicată inteligență, transformați în spirit de profunzimea cunoștințelor lor, societate ce-și protejează descoperirile împotriva oficialităților, a curiozității și lăcomiei diverșilor indivizi, rezervîndu-și astfel dreptul de a uza de aceste descoperiri la momentul oportun, ori de a le tăinui un anume timp și de a permite publicarea

Aventuri pe tărîmul cunoașterii oculte

lor doar într-o măsură insignifiantă. Această idee este în același timp și antică și modernă : Deși nu avem dovezi palpabile că „Rose-Croix" a existat, ca societate secretă, în secolul XVII, avem în schimb motiv să credem că o astfel de societate e posibil să se fi format în zilele noastre, sub presiunea evenimentelor ; și va exista, sigur, în viitor.

Dar să revenim la Rosenkreutz ; tot Serge Hutin ne spune că membrii Confreriei, ajunși la un grad de inteligență mult peste media maselor posedă **caracteristici specifice care-i fac să se recunoască unii pe alții în toate timpurile.**

Și nu sîntem departe de ceea ce știința cucerește pas cu pas din tărîmul misterios al ocultismului ; posibilitatea ca mutațiile artificiale să îmbunătățească rasa umană. „Radio-activitatea — spunea un biolog englez — poate crea monștri dar, în același timp, poate da și genii".

Scopul ultim al alchimiei era transmutarea alchimistului însuși ; același pare a fi și cel al științei moderne.

Studii serioase în domeniul psihologiei par să pună în evidență existența unei stări de **hiper-conștiință**, diferită atît de insomnie cît și de somn, stare în care facultățile intelectuale pot fi de zece ori mai intense. Geniul devine astfel modelul către care trebuie să accedem, pentru a atinge capacitățile depline ale intelectualului, știut fiind că în condiții normale folosim doar a zecea parte din aceste capacități.

Conform tradiției, membrii Confreriei Rose-Croix puteau să fi aparținut nu stării de geniu ci, unui **alt tip de inteligență** și se alegeau prin co-optare.

Această „conspirație închisă" s-a realizat,poate, în mod natural, din oameni de o inteligență superioară, ce căutau spirite similare cu care să poată intra în dialog : **Einstein** putea fi înțeles doar de alți cinci, șase inși în toată lumea !

„Rosicrucienii" căutau exclusiv în adîncul naturii dar, „iluminările" în acest domeniu aparțineau doar celor de un alt calibru spiritual decît oamenilor obișnuiți ; astfel de Minți ajungeau la o cunoaștere a tuturor lucrurilor și la perfecta înțelepciune. Acest fel de teorie dinamică i-a atras pe **Newton** și **Descartes**, „bănuiți", nu o dată, de a fi fost afiliați societății secrete.

În fapt nu credem că este vorba despre un **secret** în accepțiunea comună ci, despre un anume limbaj, propriu inițiaților excepționali care, neființd secret, este totuși inaccesibil omului obișnuit, într-un anume timp, într-o epocă dată.

trad. și adaptare
AUGUSTIN FRĂȚILĂ

— va urma —

APROAPE TOTUL DESPRE MOȘTENIRE (I)

În cursul vieții noastre dobîndim bunuri, dar facem și datorii. Primele ne creează drepturi,celelalte **obligații**. Toate la un loc sînt definite cu noțiunea de patrimoniu.

La data decesului unei persoane întreg patrimoniul acesteia este moștenit de rude sau de anumite persoane în următoarele moduri : pe cale legală, pe cale testamentară sau prin combinarea amîndor căi menționate.

Moștenirea este legală, atunci cînd cel decedat nu a indicat prin testament valabil persoana (persoanele) care-i vor moșteni.

Moștenirea este testamentară atunci cînd chemarea la moștenire are loc pe baza testamentului.

Cea de-a treia cale este folosită în situația cînd cel decedat în timpul vieții, a instituit legatari și a lăsat totodată moștenitori rezervatari.

Legea stabilește 4 clase de moștenitori. Aceștia sînt chemați la succesiune în ordinea următoarelor clase :

CURIER juridic

Clasa I — Clasa descendenților : copiii și urmașii lor (la infinit), din aceeași căsătorie, din căsătorii diferite, din afara căsătorici, dar cu filiația stabilită față de defunct.

Clasa II — Clasa mixtă a ascendenților privilegiați și a colateralilor privilegiați :
— ascendenții privilegiați : rude de gradul I cu defunctul : a) tatăl și mama defunctului b) mama din afara căsătoriei c) tatăl din afara căsătoriei (cu filiație stabilită) (d înfietorii din înfierea cu efecte depline e) înfietorii din înfierea cu efecte restrînse.

Părinții vitregi nu au drept legal la succesiunea legală a copilului vitreg (nu au relații de rudenie)

— Colateralii privilegiați : frați buni și surorile bune ale defunctului din aceeași căsătorie a părinților, din căsătorii diferite (consinseni, uterini), din afara căsătoriei, din înfierea cu efecte depline.

Clasa III — ascendenții ordinari : bunici, străbunici din căsătorie, din afara căsătoriei sau din înfierea cu efecte depline a părinților celui care lasă moștenirea.

Clasa IV — colaterali ordinari : mătuși, unchi (gradul III) și veri primari (gradul IV)

Dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor : Masa succesorală a soțului decedat este alcătuită din : 1) bunuri proprii ale defunctului (bunuri dobîndite înaintea încheierii căsătoriei, bunuri dobîndite în timpul căsătoriei prin moștenire, testament sau donație, bunuri de uz personal, bunuri dobîndite cu titlu de premiu sau recompensă, despăgubire pentru pagube pricinuite persoanei, valoarea ce înlocuiește un bun propriu, 2) bunurile rămase după scăderea părții ce se cuvine soțului supraviețuitor din bunurile rămase comune 3) mobilele aparținînd gospodăriei casnice și darurile casnice (numai în cazul cînd soțul supraviețuitor vine în concurs cu descendenții).

Întinderea drepturilor succesorale ale soțului supraviețuitor în concurs cu moștenitorii legali :

— 1/4 din moștenire, în concurs cu descendenții ;
— 1/3 din moștenire în concurs cu ascendenții privilegiați, colateralii privilegiați și cu descendenții acestora ;
— 1/2 din moștenire în concurs cu ascendenții privilegiați sau colaterali privilegiați ori descendenții acestora
— 3/4 din moștenire, în concurs cu ascendenții ordinari
— 3/4 din moștenire în concurs cu colateralii ordinari
— 1/1, în lipsă de moștenitori legali.

Cînd vine la moștenire în concurs cu moștenitorii din clasele II—IV soțul supraviețuitor culege peste partea sa de moștenire bunurile din gospodăria casnică și darurile de nuntă (obiecte de menaj, mașini de gătit, frigider, aspirator, mașină de spălat, televizor, radio etc.). Nu intră în această categorie autoturisme, motociclete, obiectelele destinate exercitării profesiei.

Dreptul de abitație este un drept temporar aparținînd soțului supraviețuitor și se exercită numai cînd : soțul supraviețuitor nu are locuință proprie exclusivă ori comună ; cînd casa de locuit a aparținut în exclusivitate soțului decedat.

Acest drept se acordă :
— pînă la ieșirea din indiviziune
— pînă la recăsătorirea acestuia
— cel puțin timp de un an de la moartea soțului decedat.

În timpul abitației soțul supraviețuitor nu poate ceda sau închiria casa (partea nefolosită) ; el poate renunța la acest drept dacă i se oferă la schimb o locuință corespunzătoare.

Din cauza spațiului nu putem prezenta întinderea dreptului succesoral în devoluțiunea claselor de moștenitori, material a cărui prezentare este pretențioasă și nu poate fi sintetizat.

DUMITRU ENACHE

De la „magnetismul animal" (biologic)... ...la explicarea miracolelor

Pentru a nu se ivi o confuzie sau o înțelegere restrictivă, trebuie spus că prin **magnetismul animal** se are în vedere definirea energiei existente în orice ființă vie, animal sau om, inclusiv la plante, avînd similitudini cu magnetismul și electricitatea statică, dar totuși distinct de acestea.

— Stimate domnule MIRCEA PERIANU, de cînd se poate vorbi de o conștientizare a existenței „magnetismului animal", deși mi s-ar fi părut mai corect „biologic" ?

— Denumirea a fost dată de medicul vienez Mesmer în anul 1766 : magnetism — pentru asemănarea fenomenului cu ceva existent, și animal — pentru a sublinia deosebirea de magnetismul terestru. În decursul timpului această energie a fost cunoscută și sub alte denumiri: corp odic (în magie), fluid nervos, energie vitală, cîmp biomagnetic, sensibilitate etc., etc. Cît privește funcția sau rolul acestui magnetism, el constă în menținerea echilibrului (armoniei) mecanismelor fiziologice. În lipsa sa, organismul ar înceta să mai constituie un tot unitar și ar deveni o simplă aglomerare de celule care nu ar mai putea servi drept sediu unei conștiințe, acest lucru însemnînd moartea.

— Există „restricții" în distribuirea magnetismului în sfera viului ?

— Referindu-mă doar la om, deși magnetismul există în fiecare dintre noi, nu toți îl deținem în aceeași măsură. Unii îl posedă într-o „cantitate" mică — strict necesară vieții — iar alții într-o „cantitate" extraordinară. Întrucît fluidul magnetic se consumă, el trebuie mereu absorbit de natură. După ocultiști, sursa sa de emanație este Soarele și de la acesta este absorbit de toate ființele vii. Una din căile prin care omul îl absoarbe, este respirația. El este inspirat sub formă de „globule de vitalitate", după care se răspîndește în tot organismul. De aici a luat nastere teoria conform căreia magnetismul poate fi dezvoltat prin exerciții de respirație.

— Cu cele afirmate ne plasăm într-un cadru deja cunoscut : practicile Yoga...

— Într-adevăr, adepții tehnicilor Yoga practică unele exerciții de respirație denumite „pranayama". Acesta este un cuvînt sanscrit, în care „prana" înseamnă energie, vitalitate, suflu, iar „yama" control, stăpînire, dominare. În traducere completă, ar însemna **controlul vitalității** — absorbtia pranei. Fluidul magnetic este considerat ca transportor, vehicul al pranei. As mai adăuga că magnetismul animal are mari asemănări cu electricitatea statică, dar cu care nu trebuie confundat. La fel ca și aceasta, prezintă două polarități : pozitivă și negativă. În urma unor experiențe efectuate de Reichenbach și reluate apoi de colonelul Albert de Rochas (care a expus rezultatul acestor experiențe într-o lucrare intitulată „L'Exteriorisation de la Sensibilite") s-a ajuns la concluzia că partea dreaptă a organismului uman conține o energie pozitivă pe care clarvăzătorul o resimte, „o vede" sub forma unei luminiscențe de culoare albăstrie, iar partea stîngă o energie negativă pe care același o vede sub forma unei luminiscențe de culoare galben roșietică. Mîna dreaptă, pozitivă — unde fluidul se găsește „în plus" este considerată emițătoare de fluid magnetic, iar mîna stîngă, (minus), unde fluidul se găsește „în minus" este considerată receptoare de fluid.

— Am putea deschide o ipoteză tulburătoare, domnule Perianu. Ea se referă la „obsesia" acestor culori receptate cu consecvență în aparițiile OZN-urilor. Sînt culorile dominante atît la vehiculele extraspațiale, cît și la „ființele" observate.

— Deocamdată vă las ipoteza în stadiul enunțului. Cred că un specialist poate face conexiuni profitabile în sensul afirmației. Eu îmi propun să rămîn pe Pămînt. Iar pe Terra noastră, de exemplu, indienii au creat sistemul Hatha-Yoga, iar unii autori înțeleg prin „Ha" forța pozitivă, iar prin „tha" forța negativă. Medicina modernă cunoaște sistemul simpatic și parasimpatic, avînd drept manifestare excitația și inhibiția.

— Deci principiul forțelor contrare...

— Ireprimabil. Unirea forțelor contrare are ca rezultat creșterea forțelor magnetice și producerea fenomenelor paranormale. Acesta este motivul pentru care credincioșii, în timpul rugăciunilor, își unesc palmele mîinilor. Punerea în contact a celor două polarități are ca scop ușurarea comunicării cu Conștiința Cosmică Supremă. Ceva mai mult chiar, indienii, în pozitia Paddmasana sau Siddhasana închid circuitul magnetic, fie prin unirea degetelor mari cu degetele arătătoare, fie prin unirea mîinilor punînd dosul mîinii drepte peste palma mîinii stîngi iar degetele mari și arătătoare formînd un oval. Este așa numita poziție a lui Buddha.

— Putem reveni la fenomenul paranormal, la spiritism ?

— În cazul spiritismului, participanții își string mîinile formînd un lanț, un circuit magnetic închis, întocmai ca o baterie de elemente galvanice conectate în serie. Forța magnetică care rezultă prin însumare se amplifică considerabil permițînd manifestarea unor fenomene paranormale deosebite.

Am arătat mai înainte că fluidul magnetic este esențial pentru buna funcționare, respectiv pentru sănătatea organismului. **Deranjarea echilibrului magnetic într-o parte oarecare a corpului are drept consecință îmbolnăvirea imediată a acelei părți.** Întrucît magnetismul are proprietăți similare cu electricitatea, el se poate descărca de la un om care îl deține în exces, la un om suferind care are o lipsă marcată de magnetism. **Prin restabilirea echilibrului magnetic are loc vindecarea instantanee a oricărei afecțiuni, oricît de gravă ar fi ea.**

— Nu este riscantă afirmația ? El este deci un remediu, un panaceu universal ? N-aș subscrie... Pe ce vă bizuiți ?

— Pe evidență. Adeseori mijloacele de informatii ne aduc vești despre oameni care au puteri vindecătoare miraculoase. Ei nu sînt altceva decît niște «magnetizori» puternici. Cel mai cunoscut dintre aceștia a fost Mesmer — citat la începutul convorbirii, — iar la noi, se pare că domnul Constantin Mudava este un astfel de caz.

— Cum considerați că se „transpune" în realitatea biologică, deci a viului îmbolnăvit, o asemenea putință tămăduitoare ?

— Vindecarea implică un mare consum de fluid magnetic, după fiecare acțiune de acest gen magnetizorul are nevoie de un timp oarecare pentru a-și reface potențialul energetic. Unul din cei mai puternici magnetizori din lume care au existat vreodată, a fost Iisus, acest fapt îi explică minunile făcute de El. El a transmis acest har divin și ucenicilor săi. În Evanghelie, o știm, se relatează cazul unei femei care numai atingîndu-se de Iisus, s-a vindecat. Iisus a întrebat : „Cine s-a atins de mine" — căci am simțit ieșind din Mine o putere de tămăduire" (Luca, VIII—45.). Vindecările de acest fel se numesc minuni sau miracole. Numim minuni acele fapte extraordinare a căror explicație nu o cunoaștem încă. Ele nu se produc împotriva naturii — așa cum greșit s-a înțeles multă vreme — fiindcă așa ceva nu este posibil. Nu poate exista efect fără cauză. Minunile își au explicațiile în folosirea unor legi ale naturii pe care numai cei inițiați le cunosc...

ION ȚUGUI

• MUZEELE BERLINULUI ÎȘI DEZVĂLUIE SECRETELE •

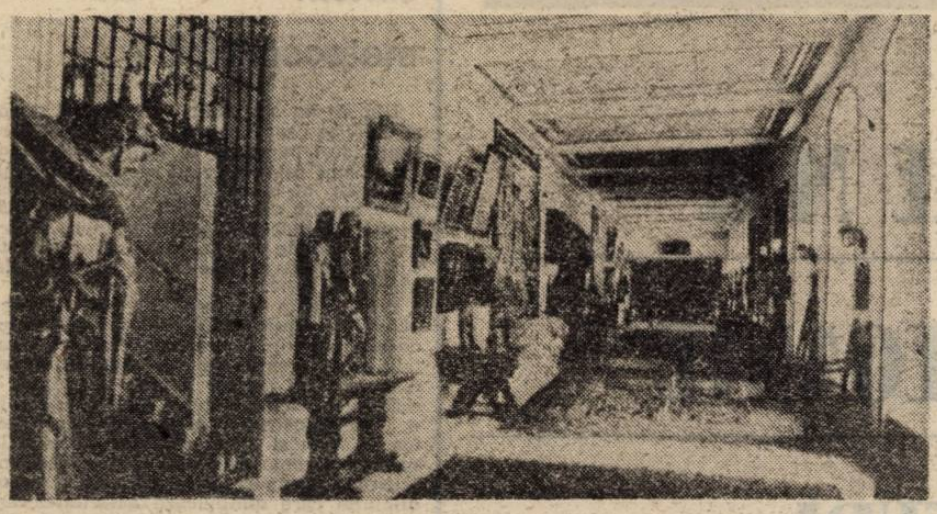

MISTERUL UNEI COLECȚII INESTIMABILE

Din nenumăratele opere de artă însușite de naziști, multe nu au mai fost recuperate. Distruse, furate, revîndute în lumea întreagă sau bine ascunse, capodoperele unor mari maeștri ai penelului și diverse alte obiecte de artă proveneau din Franța, țara ocupată vremelnic de naziști. **Totul a fost regizat cu maximă eficiență, în scopul creării celui mai mare muzeu imaginat vreodată în lume, la Linz, orașul copilăriei Führerului.** Dar să lăsăm faptele să vorbească.

Un dulap modest, desenat ca model, cum există atîtea în birourile țărilor din Est, înalt de 1,20 metri și lung de 1,50 m. Lemnul este de o calitate nu prea bună, vopsit cu un strat gălbui ce imită nervurile stejarului. O siguranță nouă o dublează pe cea veche. Această precauție destul de fragilă i-a permis lui Lothar Brauner să folosească, timp de 18 ani, acest dulap în mod exclusiv pentru dinsul. Nimeni nu i-a cunoscut conținutul. Cine și-ar fi putut imagina că aceste etajere obișnuite adăposteau tezaure ale picturii franceze ?

„Faleza" lui Paul Gauguin, „Ruine la Grandchamp" de Georges Seurat, „Coco scriind" de Auguste Renoir, „Omul cu bereță albastră" de Delacroix și încă altele. Aceste pînze importante sînt însoțite de o serie de desene, schițe sau pasteluri de Corot, Manet, Delacroix, Cross, Hermitte. În total 28 de capodopere.

Toate sînt în stare bună, nu au suferit cu nimic în întreaga perioadă în care au stat ascunse. Lothar Brauner, care lucra la Galeria Națională a Berlinului răsăritean și soția sa, restauratoare de tablouri, nu au încetat să vegheze asupra lor, an de an, din ziua de neuitat în care aceste tablouri le-au fost încredințate.

La 19 mai 1972, Brauner, însoțit de un coleg, a luat drumul spre Magdeburg, oraș important în valea Elbei, la o distanță de 100 km est de Berlin. Misiunea lor era misterioasă.

Cu cîteva zile mai devreme, ministrul culturii al fostei R. D. Germane ceruse directorului Muzeului din Berlin să trimită la Magdeburg experți „pentru a recupera pînze de mare valoare". Locul fixat pentru întîlnire — sediul episcopatului. Au fost întîmpinați de eclesiastul Heinrich Sallbach, care începuse să scoată dintr-o valiză de piele neagră capodopere ale impresionismului francez. Ștampila unui fost demnitar al Reichului exista încă. S-a alcătuit în mod scrupulos un proces-verbal al acestei neobișnuite întîlniri : o listă nenumerotată a tablourilor, semnele lor particulare (semnături, etichete etc.).

De față era un avocat. Prelatul cunoștea bine valoarea acestui tezaur, ca și perversiunea autorităților comuniste. El dorea ca, din acea zi, să existe o piesă scrisă incontestabilă.

Cîteva săptămîni mai tîrziu, Sallbach, a primit un vizitator curios. Supravegherea poliției era foarte strictă în R. D. Germană. Persoana a cerut o întrevedere discretă. Și episcopul a mărturisit. Era o istorie din timpul celui de-al doilea război mondial. La sfîrșitul ocupației, în Franța, un ofițer, om de încredere, i-a remis prețioasa încărcătură cu rugămintea să o ducă în Germania și s-o păstreze pînă ce el va veni pentru a o recupera. Anii au trecut dar nimeni nu a mai venit să „revendice" încărcătura.

La 19 mai 1972, colecția uitată a luat drumul către Museuminsel, „insulă" a muzeelor din Berlin. Brauner nu știa ce să facă. Inventarul și procesul-verbal au ajuns imediat la Oficiul de protecție juridică a Patrimoniului din R.D.G. Aici erau înregistrate și „administrate" tot felul de bunuri private provenite din situații... delicate. Oficiul era bine camuflat, în spatele facultății de medicină veterinară a Universității Humboldt. Directorul depindea direct de Consiliul de Miniștri, avea deci o mare influență.

Brauner a respectat consemnul : secret absolut, interdicția de a expune operele, de a le inventaria. Și chiar de a le păstra în depozitul oficial. Mai puțin de zece persoane știaua de existenta tablourilor. Dulapul avea numai două chei. Una se afla în seiful directorului muzeului. Alta o avea Brauner. Pentru a menține umiditatea potrivită, cuplul Brauner a pus pe fundal dulapului un mic tablou metalic și un hidrometru pentru a controla umiditatea. O idee părea a fi clară : într-o zi capodoperele se vor reîntoarce la proprietarul necunoscut. Identificînd tablourile (cele mai multe erau trecute în cataloage profesionale), Brauner le-a autentificat proveniența. Această colecție a fost constituită la Paris, în timpul ocupației naziste. Prospectul expoziției „Peisajul francez de la Corot pînă în zilele noastre", organizate în 1942 la „Galeria Charpentier" cuprinde un Gauguin și un Seurat. Pentru Brauner era o confirmare. El cunoștea o frază esențială din procesul-verbal încheiat de avocat : „Efectuez restituirea acestor opere ce vor fi păstrate pînă cînd vor putea fi transmise proprietarului legitim în Franța". Acest document există și astăzi în arhivele Oficiului de protecție juridică a patrimoniului fostei Germanii răsăritene.

Traducere și adaptare
ȘERBAN FILIP

(Va urma)

Un castel, muzeu de păpuși

Leagăn al ducilor de Rohan de-a lungul a cinci secole, castelul Josselin situat în inima Bretagnei găzduiește în prezent un minunat muzeu de păpuși. În urmă cu mai bine de zece ani, Antoinette de Rohan descoperea în podul castelului o colecție de păpuși, începută la sfîrșitul secolului trecut de Herminie, străbunica soțului său. Entuziasmată, a început să caute originea și istoria fiecăreia dintre păpușile ce formau colecția. În 1984 s-a hotărît să expună cele 400 de piese ale colecției, dintre care cele mai vechi datează din secolul al XVII-lea. Astăzi, colecția numără

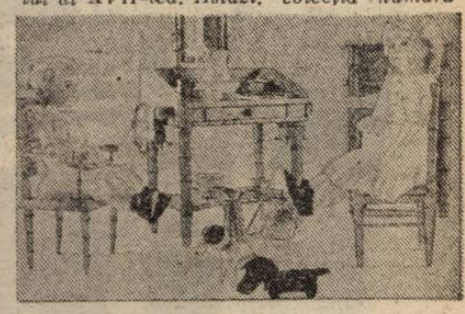

peste 1 000 de exemplare. Fiecărei păpuși i s-au găsit, grație unei căutări pasionate și migăloase, hainele specifice epocii în care „a trăit", mobilierul sau alte obiecte de trusou. Realizate din porțelan, lemn sau chiar din cîrpă, păpușile acestea n-au fost create doar pentru a fi oferite de părinți copiilor. Multe dintre ele au avut rolul de a prezenta modelele vestimentare ieșite din mîna faimoaselor cusătoare din vremurile apuse, altele au pus în valoare costumele specifice celor mai neașteptate țări ale lumii. Colecția cuprinde și exemplare celebre prin persoanele cărora le-au aparținut (Bru Jumeau, Huret) sau care le-au oferit (Doamna Emile Zola, prințesa de Galles, prințesta Bibesco).

Împotriva furturilor operelor de artă

Profesorul Nicola Spinoza, care face parte dintr-o comisie de supraîegherea operelor de artă, a reușit să convingă autoritățile napolitane de resort că singura cale împotriva hoților care atentează la marile valori culturale, este să zidească cîte un perete în jurul intrărilor la diferite obiective turistice care posedă valori nu numai în interior dar și pe unii pe-

ței exteriori. O primă asemenea lucrare s-a făcut în jurul intrării în celebra Cappella gentilizia Pappacoda, (Napoli) o adevărată bijuterie a epocii medievale, unde s-au constatat adevărate acte de vandalism. Este un gest fără precedent, dar a fost absolut necesar pentru că sustragerile luaseră mari proporții. Desigur că aspectul unei asemenea opere de artă are de suferit din punct de vedere arhitectonic, în ansamblu, dar astfel de măsuri de securitate sînt imperios necesare.

Pașaport pentru viață (III)

BIOETICA — O CURTE CU JURI?

— D-le Doctor Maximilian în februarie 1983 se crea în Franța, prin decret, Comitetul Național de Etică, avînd drept misiune să avizeze în probleme morale ridicate în domeniul cercetării, al medicinii, al sănătății. Știu că vă preocupă în mod deosebit „activarea" unui comitet ROMÂN de bioetică. Se va limita el la medici ? Sau, dacă nu, și v-ar întreba cineva ce alte profesii ați alege și de ce, ce i-ați răspunde ?

— Dar eu nu caut anumite profesii, eu am nevoie de oameni de cultură. Deocamdată s-au implicat doar preoții... Noi vom mări această comisie cu toți oamenii comunității. Cei ce știu ce vor. Pentru că moartea nu e o problemă a doctorului, e o problemă a tuturor. Mama purtătoare, de exemplu, e o problemă tehnică — eu n-o să te întreb niciodată cum se realizează o mamă purtătoare, ci dacă fenomenul ca atare este moral sau nu ! N-am să te întreb cum se realizează o fecundare post-mortem și cum se conturează embrionul. Dar înțelegi că dacă se congelează embrionul, e suficient. Te întreb însă dacă e moral, ca după ce a murit soțul să fie embrionul care a fost depus și să-l implantezi unei văduve. Nu pentru că nu este biologic, ci pentru că într-o zi copilul va ști că derivă din sperma unui bărbat care era deja mort. Sînt probleme care nu cer o cultură medicală.

— E ca un fel de curte cu juri...

— E un fel de curte cu juri. În America fac bioetică extrem de mulți oameni. Sigur că apare nevoia de juriști, pentru că trebuie să interpreteze legal anumite probleme. Membrii Curții Supreme au luat o decizie în ce privește eutanasia — sînt împotriva ei. Nu-i lua nimeni în serios. Dar iată o problemă. O fată de 18 ani, în comă, de 8 ani hrănită artificial. Decerebrată. Moartă. Cît era hrănită artificial, inima bătea, plămînii respirau. Părinții au cerut să nu mai fie hrănită, ca să moară. Doctorii au spus nu. I-au dat în judecată, au cerut instanței să se pronunțe. Tribunalul Suprem din Missouri a spus da : să se suprime tratamentul intensiv. Doctorii au făcut recurs, au ajuns la Curtea Supremă a Americii care, cu patru voturi contra cinci, a luat hotărîrea de a infirma legalitatea eutanasiei, a suspendării terapiei intensive. Adică nici un doctor nu are voie să întrerupă terapia intensivă, dacă mai există o speranță infimă. Ceea ce e absurd din toate punctele de vedere : și uman și economic și medical.

Nu e nevoie să fie numai medici în comitetul ăsta.

Francezii au difuzat o anchetă făcută de canadieni. E întrebat un doctor : „Este adevărat că v-ați ucis tatăl?" „Da". „Cum ați putut face una ca asta?" „Tata avea un cancer pulmonar. Se sufoca, durerile nu mai puteau fi controlate. Mă implora să-l ajut să moară. Stam la capul lui ziua și noaptea. Știam că nu-l pot ajuta în nici un fel. Și într-o zi i-am lăsat lîngă el sticla cu morfină. Și i-am spus — tată, vezi să nu iei prea mult, că ai să mori. A doua zi sticla era goală". E crimă sau nu-i crimă ? Nu trebuie să fii doctor ca să judeci chestia asta nu ? Căci nu e un atribut al medicului ca să spună ce e corect și ce nu. Ce e moral și ce e imoral. E o decizie care nu mă privește. Eu o realizez tehnic, dar consecințele sînt sociale. Și sînt sute de cazuri de o gravitate fantastică și care explodează în toată lumea. Ei, pentru asta există un proiect. S-a hotărît înființarea unei comisii de bioetică a Pieței Comune. Unde se oprește genetica, unde se oprește medicina, unde se oprește știința ? Cît ai dreptul să manipulezi din ceea ce numim viață ? Unde te oprești ? Ce transformi ? De ce transformi ?...

MIHAELA DOROBANȚU

(Va urma)

O bacterie... antinazistă

În urmă cu 48 de ani, doi medici au reușit să salveze numeroase vieți omenești în Polonia ocupată de naziști cu cu ajutorul unei bacterii neînsemnate. Ea este cunoscută în lumea științifică sub denumirea Proteus OX19.

Ideea folosirii acestei bacterii le-a venit medicilor Eugene Lazowski și Stanislaw Matulewicz în urma vizitei care le-a fost făcută de un muncitor polonez forțat să lucreze la unul din lagărele de muncă din Germania nazistă. Acesta se afla acasă într-o permisie de două săptămîni. Dar gîndul că trebuia să se întoarcă la cumplitul supliciu din lagărul de muncă îl îngrozea peste măsură. Disperat, a cerut ajutorul celor doi medici, mărturisindu-le că, în cazul negăsirii unei soluții pentru a rămîne acasă, era decis să se sinucidă. Doar contractarea unei boli grave, confirmată de medicii germani, l-ar fi scăpat de lagăr. Lazowski și Matulewicz, impresionați de soarta acestui om, i-au propus să-l injecteze cu Proteus OX19, bacterie care determină generarea în organism de anticorpi ce apar și în cazul infectării cu tifos exantematic. Prezența acestor anticorpi era evidențiată prin așa-numita reacție Weil-Felix.

Muncitorul și-a asumat riscul efectelor secundare dăunătoare pe care le-ar fi putut produce injectarea cu această bacterie. Lazowski și Matulewicz au trecut la efectuarea experimentului. Un eșantion al singelui său a fost trimis la Laboratorul de stat german. Verdictul oficial a fost Weil-Felix pozitiv. Deci încercarea a dat rezultatele scontate. Organismul acestui muncitor a produs anticorpi împotriva tifosului, deși sănătatea lui a rămas normală. Ca urmare a rezultatului obținut în urma analizei sîngelui muncitorului i s-a cerut să rămînă în Polonia la familia sa. De remarcat că fenomenul neobișnuit pe care au mizat cei doi medici polonezi a fost, de asemenea, descoperit în Polonia în timpul primului război mondial.

Teama naziștilor față de epidemiile de tifos exantematic se datora faptului că de peste 25 de ani nu se întîlnise nici un caz de astfel de boală în Germania. Deci, în cazul germanilor, rezistența naturală la tifos era scăzută. O epidemie devastatoare s-ar fi putut produce dacă această boală ar fi trecut granița din Polonia în Germania.

Cei doi medici polonezi, încurajați de succesul amintit, au trecut la injectarea pe scară largă a lui Proteus OX19, eșantioanele de sînge fiind trimise pentru a fi testate în Germania. Acumulîndu-se reacțiile pozitive la aceste teste, germanii au început să nutrească convingerea că tifosul se extinde în zona Rozwadow din sud-estul Poloniei, precizează publicația britanică „The Observer Magazine". În consecință, localitățile în care doctorii Lazowski și Mutalewicz își desfășurau activitatea au fost declarate zone afectate de epidemie. În felul acesta, o mică comunitate din Polonia a scăpat de ororile nazismului și acest lucru s-a datorat, în mare măsură, unei... bacterii. O cincime, însă, din întreaga populație a Poloniei avea să fie ucisă în timpul ocupației naziste !

TUDOR PRELIPCEANU

Cît de crudă este realitatea ?

• CELE MAI „ELEGANTE" JAFURI

Dezvoltarea rețelelor de telecomunicații a deschis ușa la numeroase fraude, iar dezvoltarea informaticii a creat „noi ramuri" de înaltă tehnicitate ale celor certați cu legea. Exemple sînt multe, dar ne vom rezuma doar la cîteva, dintre cele mai recente. Banca americană „Wells Fargo" a fost fraudată cu 21 milioane de dolari. Direcția băncii l-a acuzat pe funcționarul ei, L. Ben Lewis, responsabil cu operațiile prin ordinatoare, că ar fi efectuat, timp de doi ani viramente frauduloase în profitul unei societăți ce promova... boxul. El utiliza serviciile de compensare între agenții aprovizionînd unele conturi și creînd în același timp, depozite fictive în alte conturi, pentru a echilibra sistemul.

În S.U.A., o societate petrolieră din Texas fura în mod regulat, ... piețe de desfacere și nivelul prețurilor curente ale unor produse de la o societate concurentă, folosind comunicațiile între ordinatorul central și cel terminal situat în Alaska, unde erau „ascultate", datorită unei derivații instalată pe o linie telefonică și plasată la cîțiva kilometri de biroul ce adăpostea terminalul. Mesajele transmise, după decodificare, erau vîndute unor alte societăți, sau pe baza acestor date se transmiteau instrucțiuni pentru utilizarea personală, de către hoți.

La Geneva, un cetățean american, în vîrstă de aproximativ 40 de ani, îmbrăcat elegant, sosit de cuvînd în Elveția, intră într-o zi în magazinul unui mare bijutier. După aproape o oră, timp în care a ales marfa și s-a tîrguit, părăsește magazinul ținînd în mînă un pachet destul de mare, în greutate de peste nouă kilograme, în care se aflau diamante, peste 43 000 de carate. Persoana „respectabilă" era Stanley Rifkin, iar marfa fusese cumpărată în mod cinstit cu aproape 40 milioane de franci elvețieni.

De fapt acest om este un individ certat de mult timp cu legea. Aici în Elveția el a realizat a doua parte a unui mare „hold-up" al secolului. Dacă cumpărarea a făcut-o cu bani buni, nefalsificați, acest lucru se datorește faptului că, cu cîteva zile înainte, escrocase, culmea ironiei, chiar „Security Pacific Bank" din Los Angeles. Pentru a comite acest delict, Rifkin nu a atacat pe nimeni. El a utilizat un terminal informatic racordat la o linie telefonică. Cunoscînd codul secret a cîtorva conturi, în cîteva fracțiuni de secundă ordinatorul a transmis un ordin, peste Atlantic, pentru a se transfera și a i se plăti, acestui individ, bani lichizi. Stanley Rifkin nu a avut altceva de făcut decît să se prezinte în Elveția pentru a ridica zece milioane de dolari transformați în franci elvețieni, a se deplasa la bijutier, pe care-l contactase telefonic cu cîteva zile înainte, a plăti și a ridica diamantele. Rifkin nu a profitat prea mult de prada sa. După două zile, cînd a revenit în S.U.A., el a fost repede reperat, în timp ce încerca să vîndă o parte din diamante și arestat. Pentru fapta sa a fost condamnat la opt ani închisoare.

În Franța agentul Klebler, de la „Société Générale" din Paris, primește într-o zi de la unul din clienții săi, firma „Isover Saint Gobain" o bandă magnetică conținînd 139 ordine de virament. Din acestea 126 ordine nu depășeau suma de 100 000 de franci, iar celelalte 13 dispoziții se ridicau la 10 milioane franci. Operațiile se făceau pe diverse nume, ce aveau deschise conturi la „Banque Francaise de l'Agriculture", „Société Europullman", precum și în contul doamnei Héléne de Neuville, care își deschisese un cont la „Banque de Neuflize-Schlumberger". Toate aceste 13 dispoziții erau frauduloase. Din fericire funcționarul de la „Société Générale" observă o mică eroare de cod la un ordin de virament, datorită unei scăpări din vedere, atunci cînd escrocii au procedat la modificarea benzii magnetice. Intrigat de această eroare, în loc să efectueze transferul prin ordinator, ei alertă poliția. Organizatorul acestei operații, un vechi funcționar dintr-un birou de schimb, furnizase informațiile necesare referitoare la viramentele bancare, iar ceilalți complici și-au deschis conturi pentru a li se vira sumele furate. După cîteva zile toți cei implicați, în această „afacere" sînt arestați și ulterior condamnați la pedepse între trei și opt ani închisoare.

Dacă pînă în anul 1984 furturile din calculatoare vizau, aproape în exclusivitate, valori bănești, în ultimii ani fraudele au în vedere, în special sustragerea unor noutăți deosebite, inclusiv ale unor date despre patente noi și acorduri confidențiale între diverse firme. Acest fenomen cunoscut și sub numele de „computer crime", adică infracțiuni comise cu ajutorul ordinatoarelor, produce anual pierderi, societăților furate, în valoare de circa zece la sută din venit și aduce profituri de zeci de milioane de dolari firmelor ce se ocupă cu asemenea metode de jaf computerizat.

AUREL DIANU

• POLIȚIA DE LA „MORAVURI" ÎN ACȚIUNE

La Paris a avut loc o razie de rutină la care au participat cîteva sute de polițiști. Au fost arestați și anchetați peste 200 de tineri, printre care și copii între 6 și 14 ani. Iată ce a declarat comisarul Taillanter, care a luat parte la această acțiune. : „Sînt obișnuit de mulți ani cu cele mai profunde depravări, totuși constat cu amărăciune că eforturile noastre de a ridica o stavilă împotriva pornografiei dezlănțuite, sînt inutile". Drogul merge mînă în mînă cu prostituția masculină. Poliția, prin comisarul Rion, a recunoscut că 95 la sută din „clienții" ei sînt drogați fie cu cocaină, fie cu heroină. Se duc adevărate lupte pentru desființarea centrelor de prostituție masculină din Avenue de l'Opera, Bulevardul Clichy, Bulevardul Saint-Germaine, dar cele mai mari grozăvii se petrec la Sainte-Anne. Pentru locuitorii acestui cartier noaptea este un infern. „Pînă acum cîțiva ani — spun cetățenii de aici — homosexualii erau încă discreți. Acum sîntem siliți să închidem porțile și să ne ferecăm ferestrele și ușile caselor, pentru a-i împiedica pe acești nenorociți să se culce, la întîmplare, pe scări sau în curți.

Pînă în anii trecuți, în S.U.A., existau cărți de credit **„Rent a girl"** (închiriați o fată), cu care se putea închiria o prostituată, așa cum azi se poate închiria o mașină prin serviciul „Rent a car". În prezent există „crescătorii" de băieți, între 12 și 14 ani, la Chicago, New York, Dallas, Los Angeles care „închiriază" copii, cu ziua sau săptămîna pentru poze pornografice necesare revistelor de specialitate. Nu stau mai bine lucrurile în Olanda și Danemarca, unde a făcut vîlvă afacerea Pierre Amaniera. Acesta posedă 2 000 de adrese de „băieți" și 200 nume de clienți, fiecare avînd o cartotecă cu gusturile lor particulare sau afacerea celor 30 de minori folosiți pentru „prestații" cinematografice, în filme ultra-erotice, atunci cînd nu erau închiriați ca „materie primă" vie. Flagelul a depășit azi orice limită cînd tineri prostituați își așteaptă clienții pînă în zorii zilei, ca în imagine sau cînd se editează „marea enciclopedie" a homosexualității.

Poliția de moravuri are de luptat nu numai cu stoparea acestor practici, dar și cu depistarea centrelor de corupție, de identificarea proxeneților, care distrug o anume parte a tineretului precum și cu traficanții de droguri. În toate aceste țări poliția mai are menirea și de a salva tineretul și a-l scoate din mocirlă.

AUREL DIANU

De ce sîntem meteosensibili ?

Nimeni nu a studiat încă în mod serios și detaliat cauzele pentru care unele persoane sînt nervoase în timpul furtunilor și se simt relaxate cînd ploaia se oprește.

Se știe de mult că durerile reumatismale anunță sosirea ploii și că buna dispoziției și starea generală a unora dintre noi depind de starea vremii. Dar această interdependență este reală și dacă da, atunci de ce ?

După cum relatează revista „Science et vie", profesorul Bill Rae de la Centrul de sănătate din Dallas consideră că efectele stării vremii asupra organismului se datoresc mai multor factori. Mai întîi, o scădere bruscă a temperaturii conduce la o vasoconstricție generală, care afectează inima și poate conduce chiar și la spasme coronariene, așa cum o creștere bruscă a temperaturii provoacă o vasodilatație care diminuează activitatea cardiacă. Aceste două efecte provoacă și consecințe psihologice, vasoconstricția fiind însoțită de teamă, iar vasodilatația de plictiseală, delăsare și moleșeală.

După părerea profesorului William Keantinge din Londra valurile de căldură reduc evoluția finală a maladiilor grave, iar frigul constituie una din primele cauze ale mortalității persoanelor în vîrstă.

Zgomotul vîntului și infrasunetele pe care le produce, pot afecta sistemul nervos al persoanelor sensibile.

Fronturi de aer antagoniste creează frictiuni între straturii de aer de temperaturi diferite care smulg electroni moleculelor de aer și creează ioni pozitivi al căror efect asupra organismului se pare că este nefast. Fulgerele distrug acești ioni iar ploaia îi antrenează cu precipitațiile. De aceea — susțin oamenii de știință — ne simțim ușurați cînd o furtună se termină. Dar praful și poluarea, amîndouă caracterizate prin suspensia în aer a particulelor care jenează deja respirația, pot să provoace o stare anormală deoarece electronii tind să adere la aceste particule și amplifică dificultățile respiratorii.

Ionii par să joace un rol influent și în funcționarea cerebrală și endocrină : ionii pozitivi declanșînd secreția serotoninei, hormon cu o importanță deosebită în exercitarea a numeroase funcții și mai ales în declanșarea somnului. La toate acestea se adaugă și modificările cîmpurilor magnetice care au ca urmare diferite indispoziții.

MIHAELA CONSTANTINESCU-COCA

Recoltarea plantelor medicinale

Indiscutabil recoltarea se execută în momentul optim al perioadei de vegetație, specifică fiecărei grupe de plante, evitîndu-se zonele poluate (peste 100—200 m distanță de marginea drumurilor, de perimetrul unor fabrici etc.). **Florile** se recoltează, în general fără pedunculi (codițe), la începutul înfloririi, dimineața, pe timp uscat, după ce se ridică roua. Unele flori, ca de exemplu, de arnică și podbol, se culeg numai în stadiul de boboci florali ; cele de lăcrămioare, sunătoare și tei — cînd nu sînt complet dezvoltate (atunci cînd bobocii încep să se desfacă). Întîrzierea culesului duce la deprecierea plantelor prin schimbarea culorii, scuturarea petalelor — în general cele mai bogate în principii active. În timpul recoltării se pun în stare afînată, în coșuri sau lădițe, nu îndesate în saci. Imediat după recoltare se scot, pentru a nu se încinge, se vîntură ușor și se pun la uscat. **Părțile aeriene ale plantei** (Herba = tulpina cu frunze și flori) se recoltează cînd planta este înflorită, prin tăierea tulpinei (nu prin smulgere). Cele crescute în colonii se pot cosi sau secera, se îndepărtează plantele străine, părțile înnegrite sau decolorate, tulpinile lemnificate. **Frunzele** cărnoase se recoltează bucată cu bucată, iar cele obișnuite și prin strujire, fără pețiol, exceptînd Solanaceele la care principiile active sînt concentrate în pețiol și nervuri. **Părțile subterane** (rizomii, tuberculii, bulbii) se recoltează primăvara timpuriu sau toamna tîrziu. Se îndepărtează părțile seci, putrezite apoi se spală pentru îndepărtarea pămîntului, se secționează cele mai groase, astfel ușurîndu-se uscarea. La unele plante ca, de exemplu, tuberculii de omag, se recoltează vara, principii activi fiind în cantitate mai mare, însă nu în timpul înfloririi. **Fructele și semințele** — la maturitate. **Mugurii** — primăvara devreme sau iarna, cînd timpul permite sau sînt complet dezvoltați, dar înainte de a se deschide. Cei de plop, cînd conțin rezină (cînd sînt luați între degete se lipesc). Se culeg unul cîte unul. **Scoarța** — primăvara, cînd începe circulația sevei. **Plantele otrăvitoare** — se recoltează cu mare atenție, de către persoane mature, fără a duce mîinile la ochi, nas sau gură. Se încheie cu desăvîrșire recoltarea concomitentă cu a plantelor neotrăvitoare.

DUMITRU RĂDUCANU

SĂ NU TE LAȘI UCIS

(Sindromul agresivității și cel al apatiei)

Am mai avut prilejul să scriem în spațiul acestor „stări de veghe" despre dureroasul serial polonez «Decalog», act de cultură și de moralitate cu meritul rar, tăinuit, de a izbuti să ne tulbure — nu imediat în timp — acele judecăți conformiste în care stereotipiile (pseudo) moralei curente frizează flagrant amoralul, dacă nu și imoralitatea. Cea de-a cincea serie a «Decalogului» — **SĂ NU UCIZI!** — dincolo de toate valorile (și meritele) sale vine parcă să confirme subtilele considerații ale acelui jurist-filozof-moralist de care aminteam nu demult în «Victimologia, știință și disperare», în numărul trecut al revistei. Ne interesează obsesiv criminalul — constata V.V. Stanciu — și-i cercetăm cu fervoare pînă și nuanțele actului său criminal, manifestînd totodată o inexplicabilă și păgubitoare indiferență față de victimă. Criminalul are de partea sa, prin lege și tradiție un excelent apărător, în stare să distileze pînă și cele mai tăinuite „psihisme" ale unei riposte aberante, în timp ce victima... **Dar ce putem oare spune despre victimă?** Ce știm noi — și regizorul însuși ce știe — despre acel șofer ucis cu bestialitate în „Să nu ucizi", în timp ce mușibundul îl implora pe ucigaș ca banii, puținii bani ciți avea, să-i fie remiși (totuși) soției sale; pe care ulterior am și întrezărit-o la proces, o infirmă, o altă victimă, într-un cărucior medical...

Vasile V. Stanciu, fost președinte, ani la rînd, al **Societății internaționale de Profilaxie Criminală** deplîngea în 1982, la venerabila vîrsta de 82 de ani, acel fundament precar al justiției actuale, întemeiat pe conceptul de **culpabilitate — a cesta din urmă** stabilindu-se inevitabil retroactiv, prin și după pronunțarea unei **condamnări** judiciare — atunci cînd justiția, ca instituție reparatorie, ar trebui să evidențieze prioritar **NOCIVITATEA**, și nu culpabilitatea, deci un concept infinit mai riguros, angajînd **nu numai sfera faptelor infracționale, ci însăși personalitatea infractorului și gradul de periculozitate al unei mentalități și intoleranțe criminale.** Faptul nefericit că victima rămîne întotdeauna în penumbra dezbaterii judiciare și în ultimul plan al interesului public va fi agravat ca nefericire, exponențial aproape, prin **trauma indiferenței sociale și a unui cvasidispreț** colectiv față de cei care, victimizați, își vor duce mai departe disperarea, atît cît vor trăi. Și dacă nu un dispreț, am exagerat oarecum, atunci **un dezinteres cutremurător față de trauma victimei** (ori a familiei celor afectați nemijlocit) condamnați să-și poarte nenorocirea, ca pe o cruce, pe o Golgotă egală în timp cu însăși viața lor.

Există o stereotipie și o veritabilă „specializare" în comportamentul agresiv anti-social, mai scria V.V. Stanciu. Agresorul lovește bestial, hoțul fură cît poate, sanguinarul atroce ucide... Și totul în acel climat în care **sindromul de indiferență, apatie și viețuire letargică al colectivității favorizează spiritul și stilul agresiv-criminal, cultivînd pe mai departe, conștient și inconștient, pasivitatea și lipsa de reacție a victimelor, infirmizate deja anterior printr-o lipsă de reacție pe măsură, prin a-civism și printr-o acceptare a victimizării ca pe un destin.** Una dintre soluții, propusă de Vasile V. Stanciu, așa cum arătam nu demult, constă în relansarea — educarea și autoeducarea — legitimității ripostei, cultivarea autoapărării în toate situațiile în care aceasta devine act moral, **un drept și o datorie**, aceea de a-i răspunde agresorului pe măsura nocivității sale.

Și cine nu e în stare...?

În „Sindromul astenic", film semnat de Kira Muratova (premiat în 1990 în Berlinul reunificat), eroina, o doctoriță confruntată cu disfuncțiile socio-maladive ale contextului ei existențial, nerezistînd miilor de stresări minute, și mai puțin mărunte, ale zilei, intră treptat, ea însăși — ca pentru a se apăra de mediul agresiv — într-un **sindrom de agresivitate necontrolată**: de la o stare de nervozitate și iritabilitate, intîi, față de tot și oricine pînă la o gamă de stări emoționale, angoasante, care o conduc spre manifestări violente, furibunde, astenice, (anormale?), compensatoare, însă, probabil, pentru tot ceea ce este obligată să îndure. **Să o considerăm în legitimă apărare pe această doctoriță** vizibil astenizată și trăind indiscutabil, în replică, cel mai cumplit sindrom al disperării?

Spre deosebire de prima parte a filmului, în alb-negru, partea a doua ne prezintă „în culori", viața unui profesor oarecare, „un mic profesoras" la fel de socat de tot ceea ce se întîmplă în jur, la fel de nepregătit să reziste la agresiunile imediate ale clipei și ale unei tranziții socio-morale de neînțeles pentru el, dar în care este definitiv și inevitabil ancorat. Reacția lui nu mai este cea **letargică**. În fața elevilor săi, care-l fac deseori să dispere, el reacționează stupefiant.... **Adormind.** Adoarme și în metrou, atunci cînd ambianța socio-morală devine insuportabilă; adoarme în plină stradă cînd nu mai suportă strada... Adoarme **pentru a se abstrage din real**, iar atunci cînd **se dovedește**, de la sine înțeles, că nu aceasta este soluția, **adoarme pentru totdeauna**, definitiv, intră în moarte dormind. Dar filmul nu se încheie aici, ar fi fost trist, și ar fi fost (încă) aproape suportabil...

În prim plan apare însă o femeie, aflată accidental într-un vagon de metrou — ne-ar fi plăcut să fie doctorița din prima jumătate a filmului, dar nu, este o femeie oarecare — o femeie care se va adresa publicului spectatorilor pe care-i bănuie în fața ecranelor, dar nu pentru a-i privi, ci pentru a urla la ei, și pentru a-i insulta în modul cel mai obscen cu putință. Altfel spus — fiindcă ceea ce se spune este nepublicabil — „voi sînteți vinovați! — acesta pare mesajul: vinovată este pasivitatea voastră, lipsa voastră de solidaritate socială, caracterul vostru viciat de apatii, lașități și victimizări repetate care v-au adus să fiți ceea ce sînteți și nu mai puteți fi altceva!" Îi înjură în față, fără menajamente, cum n-au fost înjurați niciodată! Cu speranța de a-i trezi din somn? Cu speranța de-a-i învăța să nu se lase învinși, să nu se mai lase uciși, nici în somn?

Spectatorii, foarte mulți spectatori — după cum aflăm dintr-o relatare a Nataliei Gorbunova, în „Sputnik" — s-au declarat revoltați... Cel puțin pînă cînd nu vor fi, la rîndul lor, agresați, victimizați, împinși spre somn și uitare... **Cumplita uitare** — cum scrie V.V. Stanciu — **care e cea mai cumplită dintre morți.**

DOREL DORIAN

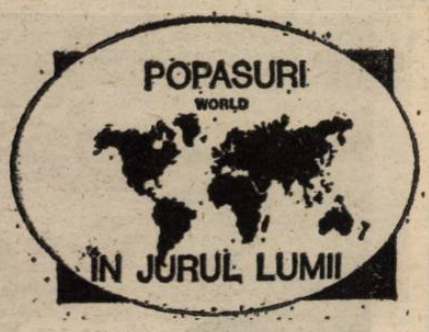

■ **ANTARCTICA ÎN PERICOL?** Capitala Spaniei a găzduit o conferință extraordinară a celor 39 țări semnatare ale Tratatului Antarcticii. Deșeurile provenite de la bazele științifice au început să-i preocupe mai serios pe oamenii de știință, pe ecologi. Cel mai periculos pentru fauna continentului este pescuitul krilului. Este un minuscul crevete care se hrănește cu fitoplancton, dar care, la rîndul său, constituie hrană peștilor, calmarilor, focilor, balenelor și păsărilor. Aceste „fructe ale mării" au fost apreciate la începutul anilor '80, gigantice rezerve de proteine pentru oameni. Avea să se constate însă că Krilul conține mult fluor.

■ **CLUBUL TINERILOR MILIONARI.** Zece persoane particulare, reprezentînd diferite sfere ale economiei nestatizate și a celei relativ libere (bancar, bursă, centre comerciale) au creat în Uniunea Sovietică această organizație. Vîrsta membrilor cuprinși în club este între 21–32 ani. Orice cetățean sovietic sau străin, care nu a depășit vîrsta de 35 ani, poate deveni membru al clubului. Există și criterii: talentul dovedit de-a cîștiga bani, adoptarea unor hotărîri concrete și transpunerea în viață a diferitelor idei, sînge rece în activitate, adică să nu aibă teamă de risc. Femeile oricît de descurcărețe și talentate ar fi, nu sînt admise ca membrii ai Clubului, organizație care și-a propus să apere afacerile în curs de lansare, pe întreprinzători împotriva acțiunilor ilegale ale autorităților, dar și în fața opiniei publice, care încă nu a învățat alfabetul economiei de piață.

■ **ADERARE.** Există posibilitatea ca în cursul acestui an Suedia să solicite aderarea la Piața Comună. Cererea Stokholmului în acest sens ar urma să fie examinată la Bruxelles nu mai devreme de 1995. Cu toate că data aderării va fi îndepărtată, încă de pe acum se discută problema neutralității suedeze. Care va fi atitudinea Suediei, intrată în toate structurile CEE, față de NATO? Este greu de oferit vreun răspuns. Cert este că Suedia își va susține politica neutralității armate cu o apărare bine articulată.

■ **FIDELITATE.** Dispărut de la „domiciliul" său din orașul Lorient, un porumbel călător a fost depistat într-un columbor din Nantes, alături de porumbița sa, de care fusese despărțit în urmă cu șase ani.

■ **„PĂDURE" DE MORI DE VÎNT.** De-a lungul autostrăzii 580, la sud de San Francisco (S.U.A.), se află o pădure de mori de vînt moderne. Cele 8000 de rotoare acționate de vînt, majoritatea cu o putere de 100 kw, constituie o sursă energetică prețioasă nepoluantă.

■ **REDUCERE.** Pentagonul are în vedere reducerea trupelor americane staționate la bazele din străinătate. Aceste reduceri vor afecta foarte puțin regiunea Asiei și Pacificului. Pînă în 1992 vor fi retrași 14 000 militari din Japonia, Coreea de Sud și Filipine. Surse demne de încredere relevă că în bazele militare din Japonia se află 50 000 militari americani, 44 000 în Coreea de Sud și 14 800 în Filipine. La aceste efective se mai pot adăuga 25 000 de militari, aflați la bordul navelor militare americane care patrulează în apele din regiunea Asiei și Pacificului.

■ **OAMENI CU NUME POLITICE.** În Siberia centrală există un oraș minier. — Abakan, unde trăiesc nenumărați semeni ai noștri care poartă nume „politice". La Abakan există 32 Ulianovi, 4 Hrușciovi, 3 Brejnevi și 30 de Gorbaciovi. 50 de persoane poartă numele actualului prim-ministru Pavlov. Un Elțin nu a fost încă înregistrat, așa că nu există riscul concurenței. Mai există și două femei care se numesc Krupskaia, una dintre ele avînd prenumele Nadejda.

■ **CEA MAI „ECOLOGISTĂ" ÎNTREPRINDERE DIN LUME.** Ea se află în S.U.A. și nu este alta decît „Pacific Electric Company". Ea utilizează eficient energie eoliană. Compania oferă și unul dintre cele mai bogate programe de reducere a consumurilor de electricitate. Ea administrează, cu contribuția guvernului federal, marele centru „PV USA" din Davis, situat în plin deșert, unde se experimentează și se compară diferite instalații fotovoltaice, grație cărora energia solară este transformată în curent electric.

gîlceava IDEILOr

Corupția favorizează violența?!

Rezultatele „chirurgiei sociale" obținute prin investigațiile specialiștilor francezi și concretizate în raportul oficial intitulat „Răspunsuri pentru violență" (înmînat președintelui Republicii franceze) se coroborează principial cu uriașele eforturi de distrugere a rețelelor mafiote din Uniunea Sovietică. Profesorul Eibl-Eibesfeldt, cosemnatar al raportului amintit, sintetizează ansamblul motivațiilor agresivității renăscute, agresivitate ce favorizează crima organizată — indiferent de țara sau sistemul social unde se manifestă, indiferent de rangul social sau cultura participanților la violențe. Iată cele cinci direcții:

1. Posesia și apărarea spațiului existențial (principiul teritorialității);

2. Concurența pentru a obține anumite bunuri;

3. Concurența pentru a stabili legături cu diverși parteneri (de afaceri, conjugali, sentimentali etc.);

4. Apărarea propriilor bunuri dobîndite legal;

5. Lupta pentru un rang social superior.

Aceste aspecte cu un caracter atît de general sînt particularizate de criminaliștii sovietici specializați în fenomenul mafiot ce se întîlnește în unele zone ale U.R.S.S., în special în republicile asiatice centrale. Doctorul în drept Alexandr Gurov declara revistei „Literaturnaia gazeta" despre simptomele crimei organizate din țara sa, care sînt, așa cum vom vedea, foarte asemănătoare cu organizațiile occidentale: „sînt trei aspecte principale. În primul rînd comunitatea se structurează foarte precis; ea are un șef, un trezorier, echipe care dau loviturile, rețea proprie de informații și contra-informații. În al doilea rînd, organizația criminală este ermetic închisă și are o activitate permanentă. În al treilea rînd — și poate cel mai important —, o comunitate criminală nu se transformă într-una de tip mafia fără o puternică rețea de corupție a funcționarilor aparatului de stat."

Criminologii sovietici au sesizat totuși o mare diferență între mafia țării lor și cea a Occidentului: aceasta din urmă are un vădit caracter internațional, tentaculele ei răspîndindu-se cu abilitate peste frontiere. Mafia sovietică își extinde buclele ei în exclusivitate pe teritoriul propriu. De asemenea, o altă netă demarcare între principiile mafiote ale vestului și estului este posibilitatea celor din vest de a-și legaliza capitalul dobîndit prin crimă, jaf etc. (cu alte cuvinte spălarea banilor sau albirea lor).

Evoluția calitativă și cantitativă de la bande criminale la mafia a cerut în U.R.S.S. un timp mai îndelungat. În timpul lui Stalin nu exista crima organizată, sistemul totalitar nu tolera astfel de grupuri (la fel Hitler și Mussolini au suprimat-o în țările lor). Apariția corupției a favorizat din plin fenomenul mafiot și în anii '70 mafia a devenit un fenomen social. Dacă în anul 1957 sau 1958, daunele provocate de mafia sovietică se ridicau la 1,5 — 2 milioane de ruble, astăzi această sumă reprezintă doar o singură lovitură încununată de succes. Treptat, luxul și opulența cercurilor conducătoare mafiote au început să se afișeze, să sfideze opinia publică. Sume din ce în ce mai importante erau deturnate dinspre bugetul statului spre trezoreriile particulare. Au apărut ateliere și mici uzine clandestine, iar procente însemnate din materiile prime naționale luau căi obscure, începea dezvoltarea unei economii paralele. Acumulările de valori provocau lupte între organizații diferite, pentru controlul surselor de venituri sau pentru supremația unei rețele mai influente.

PAUL IOAN

(Va urma)

Fotografia surprinde o porțiune din stația centrală a metroului din Stockholm în care Per Olof Ultvedt a creat un motiv pictural, dominat de frunze.

La Stockholm, arta cucerește metroul

Cea mai mare galerie de artă din lume — 116 km pe sub străzile capitalei și periferiei suedeze — primește un milion de vizitatori pe zi. E vorba de fapt de metroul din Stockholm. Peste 150 de artiști au colaborat timp de 30 de ani ca să transforme 73 de stații de metrou într-o operă originală. Este unul dintre cele mai mari proiecte artistice ale Europei postbelice. Se regăsesc puncte comune în arhitectura și concepția generală a tuturor stațiilor, dar fiecare este unică prin decorația murală și prin sculpturile sale. Aproape jumătate din rețea este subterană și tăiată în aceeași rocă. Varietatea culorilor și subiectelor ușurează orientarea și exercită asupra pasagerilor un efect antistres pe parcursul lungilor trasee zilnice. Decorul este adesea strâns legat de împrejurimile stației. Pe pereții stației Danderyds Sjukhus (Spitalul Danderyd), de exemplu, se văd reproduceri de plante medicinale, în timp ce pe sol un șarpe lung din mozaic, simbolul medicinei, conduce vizitatorii până la intrarea în spital. Stația Radmansgatan de la muzeul lui Angust Strindberg are pereții ornați cu portrete și reproduceri în faianță, din manuscrisele sale.

M.S.

INCREDIBILA HOTĂRÎRE A CELUI MAI BOGAT OM DIN JAPONIA

„Iubesc atît de mult aceste două tablouri care-mi aparțin încît am decis ca o dată cu moartea mea, și ele să fie incinerate împreună cu mine". Uluitoarea declarație făcută de Ryoei Saito (75 ani), a lăsat cu gura căscată nu numai pe iubitorii de artă, ci în mod special pe specialiști. Este și lesne de închipuit această situație incredibilă, dacă avem în vedere faptul că cele două tablouri la care se referă marele bogătaș nipon, nu sînt oarecare, ci este vorba de minunatele capodopere „Portretul doctorului Gachet" de Van Gogh și tabloul lui Renoir „Au moulin de la Galette". Aceste două celebre și neprețuite tablouri au intrat în posesia industriașului japonez abia anul trecut, la o distanță de cîteva zile în urma unor licitații care au avut loc la Londra.

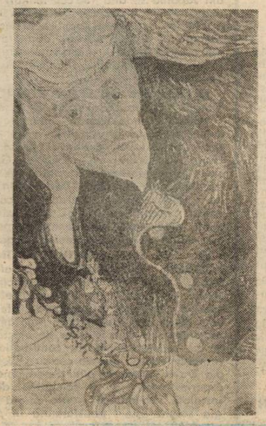

Ryoei Saito este președintele firmei „Daishowa Paper Mfg" din Shizuoka, cel mai bogat om din Japonia, care plătește o sumă enormă drept impozite pe cifra de afaceri. Saito a cumpărat cele două tablouri pentru suma record de 160 de milioane de dolari și le păstrează într-un bunker special construit și dotat cu cea mai perfecționată mașină climatizatoare. „Aceste tablouri le-am văzut doar o singură dată, a încercat să explice multimiliardarul nipon decizia sa (oare clinică?) dar ele îmi aparțin și pot să fac ceea ce doresc cu ele". Legile japoneze nu prevăd în această privință nici o restricție, ba dimpotrivă există o veche tradiție respectată de foarte mulți japonezi : cei care mor pot lua cu ei pe lumea cealaltă obiectele cele mai dragi lor.

Decizia anunțată de Saito a provocat o largă și unanimă reacție de dezaprobare, nu numai în Japonia, dar în întreaga lume, însuși guvernul nipon intervenind energic pentru ca Saito să-și schimbe hotărîrea. În acest sens au acționat și multe foruri culturale internaționale și personalități de frunte în domeniul artei.

P.S. În momentul cînd am predat manuscrisul spre tipărire, din Tokio ne-a parvenit o știre de ultimă oră, din ferfîcire victorioasă pentru că, supus unei presiuni morale de înaltă intensitate, Saito a anunțat, în cadrul unei conferințe de presă, că este de acord „că aceste opere de artă reprezintă un tezaur al umanității și voi renunța la intențiile mele exprimate anterior. Îmi voi da osteneala să le conserv în cele mai bune condiții". Și, în mod firesc, lumea interesată în această neverosimilă întîmplare, a scos un adînc suspin de ușurare...

G.R.

■ Deteriorarea stratului de ozon ce înconjoară Terra, adevărată platoșă a atacului razelor ultravioletе ale Soarelui, s-ar răsfrînge în mod negativ asupra recoltelor de soia, sînt de părere oamenii de știință americani. Este un semnal de avertisment serios, ținîndu-se seama de faptul că soia ocupă locul cinci în producția mondială de vegetale. Din șase specii de soia studiate, jumătate nu au rezistat la un exces de radiație ultravioletă. Tocmai această radiație alterează structura unui hormon de care depinde creșterea soiei.

■ Virusul hepatitei, microbacteriile și virusul herpesului sînt cofactori suspecți că ar favoriza infecția cu virusul SIDA. Recent, în Statele Unite s-a exemplificat, în vitro, modul în care un virus al herpesului — HHV-6 — poate favoriza propagarea infectării celulelor sanguine de către virusul SIDA. Virusul HHV-6 provoacă în celulele pe care le infectează exprimarea unei gene care codifică pentru producerea unei proteine membranare, datorită căreia se fixează și pătrunde în celule virusul SIDA. Pentru confirmarea acestui mecanism în desfășurarea infectării cu virusul SIDA sînt necesare și studii in vitro.

■ Lichidarea consecințelor catastrofei de la Cernobîl îi preocupă în continuare pe oamenii de știință sovietici. Printre cele mai acute probleme se află și determinarea gradului de contaminare cu plutoniu 239 a raioanelor afectate. Este o operațiune complicată și costisitoare, dar necesară. Metoda nuclearo-chimică propusă de Consiliul științific pentru aplicarea metodelor fizicii nucleare în domenii înrudite este în măsură să permită reducerea considerabilă a costului lucrărilor (de 30—50 ori) și obținerea într-un timp mai scurt a unui tablou al contaminării locului.

■ Elaborat de un grup de oameni de știință și specialiști, „Proiectul Vostok" are drept scop valorificarea gazelor naturale din Iakuția și Sahalin, precum și a resurselor minerale și de materii prime din Siberia de est și Extremul Orient. Este vorba de soluționarea problemelor privind rețeaua de gaze și electrificarea Iakutiei, a ținuturilor Haborovsk și Primorie, regiunilor Sahalinsk și Amursk. Proiectul Vostok prevede și posibilitatea exportului gazelor naturale pe o perioadă îndelungată, debit ce ar putea avea loc în 1995. Vom beneficia și noi de această hidrocarbură cu mare pondere valorică ?

■ Angioplastia transluminală percutanță este o tehnică medicală care se practică cu succes de un deceniu. Este vorba de un mic balon plasat în vîrful unei sonde și introdus într-o arteră periferică, pînă cînd ajunge la arterele coronare. Obstrucția intimală în cale, care se află la originea infarctului sau a durerilor de angină este dilatat pentru a comprima, de-a lungul peretelui vasului, substanța grasă și calcificată care împiedică circulația normală a sîngelui. În Statele Unite se fac anual 1 183 angioplastii la un milion de locuitori, în Marea Britanie 116, cu Italia numai 56. În Belgia se execută de zece ori mai multe angioplastii ca în Italia. Locul inferior deținut de Italia se explică prin lipsa unor structuri spitalicești care să permită executarea angioplastiilor.

■ „British Gas Company" a semnat recent un acord în virtutea căruia a căpătat permisiunea de a efectua prospecțiuni pentru descoperirea de zăcăminte de petrol și gaze în Bulgaria, inclusiv pe platforma continentală a Mării Negre. Pentru o perioadă de prospectări de cinci ani, statul bulgar este scutit de eforturi financiare. Compania și-a luat angajamentul de a asigura protecția mediului înconjurător în timpul forărilor. Vicepreședintele companiei, Jack Gregory, a ținut să precizeze că este conștient de caracteristicile naturale unice, de echilibrul ecologic precar al Mării Negre și al zonei sale adiacente.

■ Se consideră că levitația magnetică este imposibil de efectuat la corpuri nemagnetice. Dar iată că doi cercetători francezi au reușit să infirme acest postulat prin menținerea în levitație magnetică a unui eșantion de bismut, antimoniu și grafit. Cîmpul magnetic a fost creat de magnetul hibrid cu diametrul de 5 cm, realizat la Serviciul național al cîmpurilor intense de la Grenoble.

Automobilul anului 2000 va fi...

FĂRĂ BENZINĂ

Nu de mult, la Bologna s-a încheiat o nouă ediție a Marelui Premiu pentru mașini electrice și solare. O întrecere desfășurată în liniște fără caracteristicele zgomote și mirosuri emanate de obișnuitele mașini de curse automobilistice, o adevărată biruință ecologică și în același timp a unei tehnici din ce în ce mai evoluate care permit anticiparea unei adevărate revoluții în acest domeniu. Competiția inițiată în anul 1988, pe un circuit de lîngă Milano, a continuat să se desfășoare în următorii ani la Torino și la Roma, înregistrînd un deosebit succes. Astăzi (este și o concluzie a unei mari părți a specialiștilor), automobilul electric nu mai constituie o curiozitate și, după patru ani de noi experiențe, se poate considera că s-au făcut mulți și prețioși pași înainte. De altfel această preocupare s-a văzut și în faptul că multe dintre marile uzine ca Fiat, Peugeot, Mercedes, Ford, Chrysler și chiar cele japoneze — Toyota, Nissan și Mazda — vădesc un interes tot mai mare pentru a construi asemenea automobile. După statistici recente, numărul automobilelor electrice a sporit, ajungînd la cota care permite afirmația că epoca de pionierat în acest domeniu a fost deja depășită. Avem în vedere faptul că pentru

uzul lor cotidian de oraș (parcurgerea a 50 km cu o viteză de 50—70 km/h) se poate accepta ideea că tehnologia respectivă a ajuns la un nivel acceptabil.

Următorii ani vor prilejui noi pași înainte, ceea ce implicit va duce la o creștere și mai substanțială a acestor mașini. O garanție în acest sens o constituie noile modele care au fost prezentate de „General Motors" și „Fiat". Este vorba de modelele „Impact" „Sun Raycer" și, respectiv Fiat Tipo 16 și Golf GTI 16V, care, evident, costă mult mai puțin decît automobilele obișnuite.

Dar să ne întoarcem la întrecerea desfășurată la Bologna, la care au luat parte atît mașinile electrice cît și cele solare. În cazul celor din ultima categorie e dificil să se creadă că vor avea un viitor practic , deoarece ele se află într-o strictă interdependență de prezența și puterea razelor solare, dar nădejdile nu sînt cu totul epuizate. În ultima vreme și în acest domeniu s-au constatat mari progrese care întregite de viitoarele experiențe pot aduce noi contribuții în această direcție. Oricum, panourile solare și-au dovedit eficiența în multe cazuri. O impresie deosebită a produs-o vehiculul „Sunpacer" (retras ulterior din concurs din cauză că o aripă fragilă de siliciu s-a rupt) realizat în laboratoarele unei universități din Elveția. „Sunpacer" este „fratele „vehiculului solar" care anul trecut a cucerit „World Solar Challenge", parcurgînd 3000 de kilometri (a traversat Australia) cu o medie de 66 de kilometri pe oră și numai cu ajutorul energiei solare. De altfel, cu acest prilej au apărut în raport cu precedentele ediții multe alte noutăți, mai precis noi modele mult mai perfecționate. Cei mai optimiști sînt convinși că automobilele electrice și solare vor putea crea condițiile ameliorării mediului înconjurător, implicit a vieții noastre în anul 2000.

GH. RUSSU

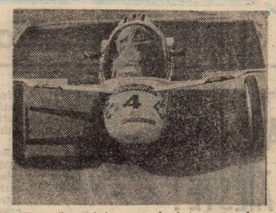

GLOB magazin

SUPLIMENT PENTRU TOATE VÎRSTELE

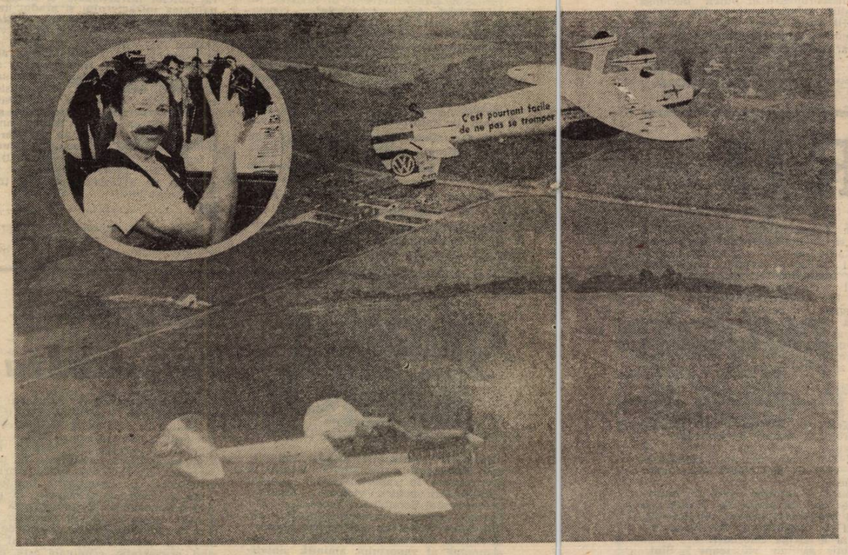

UNUL PE FAȚĂ, UNUL PE DOS !

Jean-Jacques Lancereau nu s-a gîndit prea mult : a plecat din Londra și puțin după aceea a întors avionul său cu fața în jos. Intenția sa a fost să traverseze astfel Canalul Mînecii, stabilind un record mondial pentru că a zburat în această poziție timp de o oră și șaisprezece minute. Jean-Jacques este un profesionist al acrobației aeriene, care a visat de multe ori să aibă pămîntul sus și cerul jos, pentru citva timp. Pilotul a zburat cu un avion „CAP 10" și a declarat : „cred că am atins o viteză mai mare decît dacă aș fi adoptat o poziție normală". Emoționat dar fericit, făcînd semnul victoriei, Jean-Jacques Lancereau are în proiect să aterizeze pe trei vehicule în mers. Este fără îndoială un pasionat al dificilului !

„EXPLOZIA" PARCURILOR DE DISTRACȚIE

Deschise din aprilie pînă în septembrie, parcurile de distracție europene atrag milioane de vizitatori. Copiii și părinții alunecă într-o lume de vis unde li se oferă diferite atracții și cel mai greu lucru e că nu știi ce să alegi. Franța deține numeroase exemple de parcuri, care sînt nu numai o mîndrie națională, dar și un punct de interes turistic deosebit. Situat la 38 de kilometri de Paris, parcul Astérix incintă de la intrare. De la senzații tari și pînă la redescoperirea trecutului, traversînd secole de istorie, vizitatorul pare a fi el însuși personaj de basm. După parcurile animaliere și parcurile nautice, asistăm în prezent la o nouă explozie, aceea a parcurilor cu temă. Urmînd mai mult sau mai puțin exemplul parcurilor americane, aceste parcuri oferă o serie de facilități puse la dispoziția publicului. Echipe de supraveghetori asigură securitatea celor mici. În general, pentru o suprafață de 155 hectare, atracțiile acoperă circa 18 hectare, 22 hectare fiind rezervate parkingului și tot restul pentru spații verzi și pădure. În medie pentru aceste parcuri lucrează permanent în jur de 170 angajați : grădinari, pictori, zidari, electricieni, mecanici, echipă medicală, specialiști în turism etc. și aproximativ o mie de sezonieri pentru spectacole, manej, îngrijitori, vînzători, ș.a. Specificitatea parcului are de asemenea și un aspect didactic.

La încrucișarea frontierelor : germană, luxemburgheză și franceză, este amplasat parcul „Big Bang Schtroumpf", situat lîngă Metz și adresîndu-se unei clientele europene. Data inaugurării sale, 9 mai 1989, ziua Europei, este simbolică. „Cînd spunem european — explică Pierre Jullien, președinte-director general al parcului „Bing Bang Schtroumpf" — nu e sens declamator, ci sens real al termenului". Afișele sînt în trei limbi (franceză, germană și flamandă) și se poate plăti în moneda oricărei din aceste țări. Cei mai mici vizitatori pot circula la bordul unor ambarcațiuni văzînd cele mai memorabile atracții.

Primăvara lui 1989 a înregistrat nașterea unui imens pare în l'Aquaboulevard de Paris, adică în mijlocul urban al lumii și spre deosebire de parcurile sezoniere, acesta este deschis tot anul.

La 400 de kilometri de capitala Franței am întîlnit un om fericit : fostul ministru René Monory, președintele consiliului general Vienne și creatorul Futuroscopului la Poitiers. Acest parc a schimbat imaginea departamentului. Inaugurat în mai 1968, el a primit în timpul sezonului 1989, cam 750 de mii de vizitatori. Acesta este cu adevărat singurul parc cu tema : Viitorul. Ceea ce frapează este originalitatea îndrăznelii, frumusețea și realizările arhitecturale, în special pavilionul „Futuroscopului" cu sfera sa albă pusă pe o prismă de sticlă transparentă și „Kinémax", acest gigantic cristal în formă de rocă, pe a cărei suprafață de 4250 de metri pătrați oglinzile tăinese din sol, înclinate la șaizeci de grade. „Futuroscopul" reunește tehnicile cele mai performante, și cele mai spectaculare pe care cinematograful le-a inventat vreodată. Cinematograful tridimensional face ca animalele să iasă din ecran spre uimirea și satisfacția celor mici, care întind minutele spre a le prinde.

În jurul acestor parcuri a fost, fireste construită și o structură hotelieră.

Unul dintre cele mai așteptate parcuri, de dimensiuni urîase își va deschide porțile în 1992 la Marne-la-Vallée și se va numi „Euro Disneyland". Este așteptat cu interes de la mic la mare și sînt estimați deja 11 milioane de vizitatori de proteriindeni pentru primul an.

La intrarea parcurilor de distracții, vizitatorii trebuie să lase grijile la vestiar pentru a se simți transportați în altă lume. E vorba de a da o altă dimensiune a spațiului și de a crea diferențiuni în timp, sau altfel spus, să dăm impresia scăpării din realitate.

MANUELA SPĂTARU

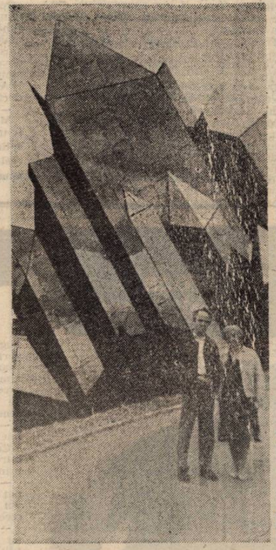

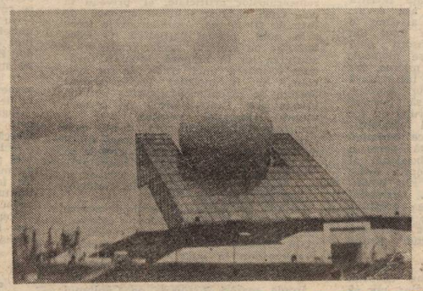

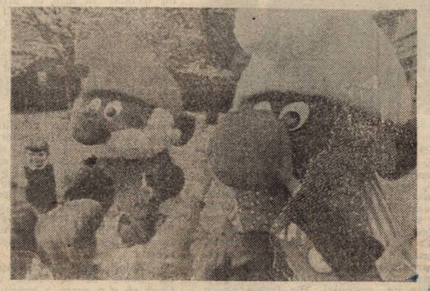

• Biblioteca „Magazin" de proză scurtă •

N'AALEW TRĂIEȘTE!

— Cît să așteptăm întrebă Aien.
— Contează ?
— Nu putem muri cu ei ! răspunse Aien grav.
— Aveți alternative.

Războinicii priveau neîncrezători ființa care plutea deasupra lor, parcă fără a îndrăzni să coboare. Erau agitați și loveau zgomotos săbiile de scuturi, provocînd o larmă infernală. Deși văzduhul era senin, ființa părea învăluită într-un soi de ceață transparentă de unde arunca fante multicolore de lumină. Deodată, un vînt se porni să sufle ca din senin, împrăștiind la sol războinicii. Nisipul deșertului forma rotocoale, vîrtejuri, sub acțiunea vîntului. „N'Aalew trăiește ! N'Aalew a sosit !" strigau războinicii isterizați, cîntînd imnuri și ridicînd brațele.

Garhad, Marele Protector nu putea să stea locului. Își mișca mîinile de parcă s-ar fi rugat.

— N-am putut să fac nimic, zise el întorcîndu-se cu tot corpul către ființa străină care-l cerceta. Nimic. Era mort de-a binelea cînd l-am găsit în nava spațială... șeful mutanților.

— Ai procedat foarte bine, zise Aien. Apoi aruncă spre Garhad o privire rapidă și furișă. Toți aveau nevoie de o schimbare. Ei nu trebuie să știe că a fost un plan disperat. Mutanții le vor părea adevărații invadatori. Pe ei vor trebui să-i nimicească. Marele Protector avea ochii roșii de nesomn. Începu să-l măsoare pe Aien cu profund interes, ca și cum în el ar fi constat salvarea. Brusc, îi adresă repezit o întrebare :

— N-ar putea exista vreo speranță să nu fie măcel ?

— Speranță ?

— E prea cumplit, conchidea Garhad. În fond, mutanții au fost grozavi pe Wuta. Datorită lor oamenii vor supraviețui pe aceste planete ale galaxiei. M-am gîndit mereu la asta.

— Trebuie să-i distrugem, Garhad. Rolul lor s-a sfîrșit.

— Nu putem face asta !

— Nu ?

— De data asta nu. Îmi pare rău, Mare Aien. Sînt nevoit să fiu de partea adevărului. Războinicii Atharei nu vor...

Deodată Aien se întoarse înfuriat la culme. Niciodată, nimeni nu îndrăznise să-l înfrunte iar acum, se simțea ciudat de ridicol și gol. Nu va avea decît să îndeplinească o formalitate : nu pentru că s-ar fi simțit incapabil să suporte o înfrîngere, ci pentru că nu-i trecuse niciodată prin minte că viața lui n-ar fi importantă pentru acești bieți muritori ai Atharei.

Solul Atharei era îmbîcsit de navele spațiale ale mutanților de pe Wuta. Marele Natou al lui N'Aalew aproape nu mai putea să respire de încordarea forfotei neobișnuite. Războinicii se risipiseră, erau una cu solul. Brusc, o navă cît un munte își făcu apariția ca din senin. Plutea la nici o sută de picioare de sol.

— Cine sînteți voi ? se auzi vocea unuia dintre războinici, care părea a fi o căpetenie. Un fel de procesiune îi întîmpina

POVEȘTIRE ◎ POVEȘTIRE

din partea mutanților : ființe ciudate, urîte și frumoase și fără să arate nici unul la fel. Erau foarte bătrîni și foarte greoi din cauza staturilor. Erau îmbrăcați în alb de sus pînă jos. Deasupra capului fiecăruia plutea, învîrtindu-se continuu, cîte un obiect ciudat, roșu, ca și cum i-ar fi protejat.

— Sîntem umani, însă altfel, rosti un mutant. Sîntem mutanți din generația PC-63 de pe planeta Wuta. Nu trebuie să vă înspăimîntați de noi : sîntem aici să vă apărăm. Noi slujim omul ! Datorită lui rasa noastră a putut să apară, fie și astfel. Nu vă înspăimîntați de înfățișările noastre. Vorbea greu. Arătăm neplăcut, dar nu sîntem lipsiți de onoare.

— Unde este N'Aalew ? întrebă pe neașteptate războinicul, aproape surprinzîndu-l pe mutant.

— N'Aalew trăiește ! șopti acesta. Probabil se ascunde de invadatori. În orice caz, între voi există trădători. Ceva mai rău nici nu se putea ! Ei au dezvăluit secretele vitale de pe Wuta și Athar. Bestiile spațiului au atacat planeta noastră, însă noi am rămas credincioși oamenilor, spuse mutantul cu glas tremurat. Rasa noastră este sfîșiată, însă n-a pierit. Foarte mulți dintre noi nu mai sînt...

— Știi numele vreunui trădător ?

— Garhad.

— Garhad ?

— Nu trebuie să te înfurii : Garhad este mort. Împreună cu Aien, una dintre mințile bestiilor spațiale au pus la cale subjugarea galaxiei : planetă după planetă. N'Aalew nu era decît un zid de distrus, o piedică de trecut... dar care s-a dovedit, în schimb, invincibil. Uită-te : sîntem aici să luptăm, să ne salvăm. N'Aalew trăiește și el trebuie să ne conducă. Noi toți avem nevoie de el !...

— Cum de știi atît de multe ?

Mutantul părea tulburat. Se mișca într-un chip straniu, fără să mai gîfîie, cercetînd împrejuru-i cu abilitate. Într-un răstimp spuse pe un ton aspru, însă amabil :

— Este un lucru obișnuit. Și asta pentru că sîntem altfel decît voi. Trebuie să ne acordăm tot sprijinul, să ne ocrotim, să ne iubim... de aceea am venit pe Althar.

— Experiența noastră va pieri pe Althar ! Și-au unit forțele ! rosti Aien. Pentru ce Speranță să luptăm ? Ne vom reîntoarce cînd aceste rase vor pieri.

— N'Aalew trebuie să moară ! Pe el ar fi trebuit să-l ucideți mai întîi.

— Ne-a scăpat. Este prea abil omul ăsta rebel.

— Este. Dar nu va fi !... Dușmanii trebuiesc urmăriți pînă la capăt, Aien, și distruși încît nimeni să nu-și mai aducă aminte vreodată de existența lor. Asta trebuie.

— Și dacă-l vom învinge ?

— Nu-l poți învinge. Destul. Nu știi. Nu știi ce-ai scăpat.

— Cine a fost ? cine a fost ? Unde ne aflăm ? Unde ? !

„OMUL DE PE ZENYYAR"

lui J. LYNDELL

Este o lume a armoniei !

În noul Univers, Zenyyar este centrul a două miliarde de lumi locuite de ființe inteligente. De ce este atunci revoltat Dellgad ? În fiecare dimineață se gîndește la asta, 38 de ore pe zi, neîntrerupt. În fiecare dimineață, Dellgad devine sentimental, și cu darul de a transmite celorlalți această stare „vitală".

Ce visează acest nou venit, acest om ? Ce știe și noi nu știm ? Știe Dellgad oare prea multe ? Dacă vrea să trăiască, de ce este revoltat ? Poziția lui poate destrăma. Totul, poate da lovitura cea mare. Lovitura cea Mare ? Ce-l privește pe el lumea noastră pe care nu o înțelege ? Dar îi e frică. Asta nu e o explicație. Omul ăsta vrea să inoiască ceva. Iar ceilalți se vor deprinde cu noua lui atitudine. Asta da bucurie ! De fapt, de ce este așa furios Dellgad pe armonia lumilor noastre ? Ce-i trece prin cap unei asemenea ființe ? Nu seamănă cu nimic cunoscut. Cum îl mai urăsc ! Vrea pesemne să ajungă cel mai sus. Vino ! Aș putea să-ți arăt toate grijile noastre aruncate asupra ta, căci tu te vei îngriji de noi. Acum nu mai e chip să scapi. Da, da. Pentru că vroiam să te leg undeva, de ceva. Înțelegi asta ? E singurul lucru pe care-l am, da ? Doar așa vei fi învingător cu adevărat. Nu înțelegi ? Te cheamă om, și vei pricepe...

MARIAN DEACONU

POSTA by Air Mail

■ **VISARION BITEA (Eforie Nord)** : Vă mulțumim pentru cele două materiale trimise. Personal, le consider interesante ca problematică însă să vedem și ce spun specialiștii noștri. Cele două materiale au fost predate redactorului de specialitate.

■ **CRISTACHE PĂTRUȚOIU** (Calea Aurel Vlaicu, bl. Z 24, sc. E, ap. 4, **Arad**, 2900) : Deși nu publicăm anunțuri, pentru ciudățenia celui primit, de astă dată fie, facem o excepție. Cititorul nostru are colecția ziarului „Adevărului" (mic) de Arad, începînd de la nr. 1 și pînă în prezent, și dorește să facă schimb cu orice ziar județean (!), tot colecție completă, la zi. Interesantă dorință !

■ **BORIS CULACHE (Urziceni)** : Ne pare rău că n-ați înțeles răspunsul precedent, așa încît revenim pentru ultima oară. În epoca **geneticii moleculare** este aberant de susținut că (vă citâm din noua epistolă) „niscaiva amatori, nespecialiști, nepricepuți, intruși ar putea aborda aceeași chestiune ca și specialiștii din alte puncte de vedere, de pe pozițiile legilor naturii". În ciuda „exemplelor" oferite de dv., ne îndoim foarte serios că, urmînd opiniile dv. un medic de exemplu, ar putea soluționa pe baza legilor naturii pe care le cunoaște, problema, să spunem, a „găurilor negre" pe care caută să o descifreze un astronom. Iar acesta din urmă va fi în stare să dea o soluție **medicală** dereglărilor metabolice ale celulelor canceroase... „Legile naturii" sînt uneori atît de complicate de ascunse, încît sînt dificil de înțeles chiar și de către specialiști, darămite... În plus, chiar dv. afirmați : „poate că ceva nu e adevărat, dar eu așa cred". În rest, din păcate, lipsa de coerență a „dialogului-test" propus ne determină să nu-l publicăm.

■ **TUDOR CIOBANU** (Bd. Theodor Pallady nr. 96, bl. M 5 sc. B, ap. 108, **București**) : Vă felicităm, pe tine și pe prietenul tău, Daniel, pentru frumoasa inițiativă de a înființa Clubul „Prometeu", clubul tinerilor temerari care mîine, în secolul următor, vor fi entuziaștii descoperitori ai unor nestiute tărîmuri ale științei ! De aceea am și publicat adresa (provizorie) a clubului vostru pentru ca toți cei care așa cum vă doriți — la 16 ani, ca și voi — simt, aud chemarea aventurilor cunoașterii științifice, să vă scrie ! Mult succes, cutezătorilor !

■ **ALEXANDRU COMĂNEANU (Prundu, Giurgiu)** : Așteptăm în continuare scrisori din partea dv. pe tema respectivă. În rest, nu credem că niște scrisori pe teme... meteorologice ar putea declanșa „represalii" administrative din partea conducerii întreprinderii unde lucrați. În cazul cînd **s-ar întîmpla așa ceva, înseamnă că s-ar produce pur și simplu abuzuri...**

Rubrică realizată de ADRIAN HOAJĂ

File din proza magiei negre

INVADATORII (IX)

REZUMATUL CAPITOLELOR TRECUTE : **Monstrul creat de Frankenstein împreună cu căpitanul Judson ajung la o fermă, unde se adăpostesc de mulțimea furioasă de krowakieni. O femeie foarte frumoasă, dar oarbă din naștere se hotărăște să-i ajute. Monstrul și Judson se îndrăgostesc de Katherine. ÎN ACEST CAPITOL : Magicianul Rogaro solicită Generalului invadator un cap de cadavru proaspăt decedat. Neavînd de unde să-l procure, Generalul este nevoit să și sacrifice un apropiat. La fermă apare fratele Katherinei, Harold.**

În diabolicul laborator al vieții și al morții din castelul magicianului Rogaro se ivise o situație extrem de periculoasă. Rogaro și profesorul Frankenstein îi solicitau Generalului armatei invadatoare un cap de om decedat proaspăt, altfel prima tranșă de cadavre reînviate ar fi fost compromisă.

— Și de unde să vă procur eu acum, imediat, un cadavru proaspăt?

Cei doi savanți abia așteptau această întrebare. Șiretlicul lor începea să prindă contur.

— Din cimitirul pe care l-ați profanat ieri, doar nu e o problemă pentru voi să mai deshumați încă un trup recent îngropat, spuse Rogaro.

— Imposibil ! strigă Generalul. Sătenii au descoperit cele șase morminte jefuite și au început să facă de pază. Ei nu trebuie să afle că armata noastră „salvatoare" se ocupă cu așa ceva...

— Atunci Generale, nu ai decît o singură soluție: sacrifică pe unul din oamenii tăi, care te-au însoțit pînă aici. — Frankenstein întîlnise momeala pe un ton cît se poate de mieros, dar tocmai asta îl puse în mare încurcătură pe comandantul invadatorilor. Ambiția lui nemăsurată îi dicta să înceapă teroarea în Krovakia cu o trupă de șoc completă, de șase creaturi monstruoase, care să paralizeze orice tentativă de nesupunere. Pe de altă parte, a ucide cu sînge rece un subordonat al lui ar fi creat panică în propria oștire ar fi fost un exemplu de rău augur.

Cînd intrase în laborator, Generalul uitase să închidă perfect ușa acestuia. Cei opt militari trăseseră cu urechea la întreaga discuție și brusc deveniră foarte nervoși. Locotenentul Bruno șopti:

— Băieți, nu vă speriați! Generalul nu poate să ne facă una ca asta. Cred că e o cursă a vrăjitorilor, vor să ne batem între noi... Dar nu apucă să termine, cînd își auziră superiorul rostind:

— Bine, am să fac cum ziceți voi, dar nu cumva să fie vreo păcăleală, că...

De pe culoar se auziră deodată tropote de cizme și zăngănit de arme. Oamenii Generalului își dăduseră seama că acesta va trăda pe unul dintre ei și o luaseră la fugă prin castel. Comandantul înțelese. Își scoase revolverul și porni răcnind pe urmele lor, ghidîndu-se după zgomotele de pași.

— Opriți-vă, ticăloșilor! Vă ordon să vă supuneți! Interesele armatei sînt mai presus de viața voastră... Opriți-vă!

— Rogaro și Frankenstein surîdeau mulțumiți, planul lor decurgea excelent. Rămași singuri în laboratorul reîncarnărilor artificiale, ei priveau la cele cinci cadavre ajunse aproape de faza de ființă vie. Amîndurora le trecu prin gînd aceeași inițiativă. O mică operație pe creierul acelor cadavre și aducerea lor în hipnoză le-ar fi favorizat formarea unei trupe de șoc speciale. Ar fi inoculat acelor monștri dorința de răzbunare împotriva armatei invadatoare. Dintr-o armă de teroare asupra populației pașnice, s-ar fi transformat într-o unealtă docilă care s-o protejeze. Cei doi se apucară febril de lucru, căci nu știau cît de repede se va termina urmărirea Generalului.

— Fi liniștit, profesore. În curînd se vor rătăci prin coridoarele întortocheate ale castelului.

Întinse pe plasetele speciale pentru experiențe, cele cinci cadavre sufereau ultimile pregătiri pentru a reveni la viață. Hipnoza lor colectivă începuse și Frankenstein le sugera instinctul crimei împotriva oamenilor în uniformă.

x

Ironia soartei îi făcuse pe Căpitanul Judson și pe prietenul său, Monstrul creat de Frankenstein acum cincizeci de ani, să se îndrăgostească de aceeași fată. Katherine cea frumoasă ca o icoană îi vrăjise pe amîndoi cu frumusețea și bunătatea ei. În plus, acum Monstrul putea vorbi, iar cicatricile de pe fața lui Judson dispăruseră. Erau geloși unul pe celălalt, dar știau că niciodată nu-și vor părăsi viața lor de refuzați ai societății.

În noaptea aceea, cei trei mai stăteau încă la taclale cînd, deodată, se auziră zgomote suspecte din spatele casei.

— Să ne ascundem, șopti Judson. Nimeni nu trebuie să afle că sîntem aici.

Dar Katherine deslușì glasul fratelui său, Harold, și tresări de bucurie.

— Prieteni, fratele meu a reușit să evadeze. De acum nu mai sînteți în pericol, el vă va ocroti așa cum se cuvine...

Nu apucă să termine, cînd ușa sufrageriei se izbi de perete și Harold cu încă doi krovakieni intrară vijelios. Cei doi frați se îmbrățișară, dar văzîndu-i pe străini le strigă celorlalți:

— Băieți, să nu vă scape ! Sînt nemernicii care ne-au profanat mormintele. Pe ei!

Îngrozită, Katherine se plasă între cele două tabere, căutînd să-i liniștească.

— Harold, ei sînt cei mai buni prieteni ai mei. De patru zile sînt aici și nu mi-au făcut nici cel mai mic rău. Te înșeli, sînt doi străini rătăciți în ținutul nostru... Dar vorbele ei fură acoperite de primul foc de armă, îndreptat împotriva Căpitanului Judson. Frumoasa și oarba Katherine fu rănită la umăr.

Versiune românească prezentată și adaptată de PAUL IOAN după romanele lui DONALD F. GLUT

— Va urma —

HOROSCOP

Săptămîna 17.06. — 23.06. 1991

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Sensibilitatea nervoasă vă dă de furcă (este de fapt emblema acestei săptămîni).
Marți : Intuiția nu v-a înșelat : un prim ghinion.
Miercuri : Un trecător conflict profesional pune gaz peste foc.
Joi : O veste bună, financiară, din familie vă remontează puțin.
Vineri : Lipsa de comunicativitate se accentuează.
Simbătă : Doar un sincer dialog cu sine vă preocupă. Zi de meditație.
Duminică : Un cadou neașteptat și prețios vă înseninează.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Finanțele decurg admirabil. Forță intelectuală sporită.
Marți : Vă așteaptă o decizie importantă.
Miercuri : Sănătatea vă stinjenește puțin activitatea. Atenție la excesele profesionale.
Joi : Primejdia unei capcane sentimentale. Nu scăpați ușor.
Vineri : Vi se refuză două propuneri.
Simbătă : Puternice accente erotice. Viața în cuplu e trepidantă.
Duminică : Bună dispoziție generală, participați la o petrecere intimă.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Aveți multă nevoie de abilitate și diplomație.
Marți : Se prefigurează un însemnat succes profesional.
Miercuri : Elanul muncii e susținut de un succes financiar.
Joi : Nu uitați că e ziua unui prieten.
Vineri : O întîlnire surprinzătoare vă schimbă planul zilei.
Simbătă : Luptați cu tentația unei relaxări neprofitabile.
Duminică : Vă urmărește imaginea unei persoane fermecătoare.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Se întrevede deja dominanta săptămînii, satisfacția materială.
Marți : Vi se achită o datorie scadentă, în mod nesperat.
Miercuri : Sînteți cooptat(ă) într-un proiect foarte profitabil.
Joi : Curba sentimenfală coboară vertiginos.
Vineri : Un nou succes financiar se alătură „trofeelor" săptămînii.
Simbătă : Elanul muncii nu vă părăsește, aveți motivații puternice.
Duminică : A sosit momentul unor explicații delicate cu partenerul(a).

LEU (23.07—22.08)

Luni : Vă urmărește un gust amar din ziua precedentă.
Marți : Două gafe vă adîncesc proasta dispoziție.
Miercuri : Tăria dv. de caracter vă scoate învingător dintr-o nouă confruntare profesională.
Joi : Relațiile interpersonale se reașează, luciditatea vă recompensează din plin.
Vineri : Nimeni nu vă poate umbri prospețimea sufletească.
Simbătă : Confortul psihic vă asigură o decizie înțeleaptă.
Duminică : Vă impuneți un punct de vedere în cadrul familiei.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Cu grație și tact, arbitrați un conflict profesional.
Marți : Multă alergătură, fără rezultate imediate, palpabile.
Miercuri : Prezența insistentă a unui Berbec vă tulbură sentimental.
Joi : Două motive de bucurie, ambele venind din cercul de prieteni.
Vineri : Comiteți o indiscreție regretabilă, atenție la urechile rău-voitoare.
Simbătă : Venus vă împinge într-o efemeră aventură sentimentală.
Duminică : Totul în jur e parfumat și roz, tinerețea își spune cuvîntul.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : O femeie vă provoacă refugiul în amintiri.
Marți : Umerii vi se împovărează cu sarcini profesionale deosebite.
Miercuri : O scrisoare în cutia poștală, vestea vine de departe.
Joi : O afacere mult gîndită se pune pe roate.
Vineri : Un Scorpion vă pune în primejdie echilibrul nervos.
Simbătă : Momente prelungite de nostalgie depășite cu greu.
Duminică : O zi de lucru oarecare, se profilează un succes profesional.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Dominația Lunii vă face mai sensibil(ă) decît de obicei.
Marți : Trebuie să cedați într-o polemică, argumentele dv. sînt fragile.
Miercuri : O binevenită mînă prietenească vă remontează psihic.
Joi : Aveți încă resurse de tandrețe în momentele erotice.
Vineri : Criza sentimentală diminuează treptat.
Simbătă : Cumpărături de anvergură, multe drumuri fructuoase.
Duminică : Ziua afectivității debordante, lumea din jur dispare.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Vă obsedează coșmarul din noaptea trecută.
Marți : Puterea de muncă vă e solicitată din plin.
Miercuri : Disconfortul unor infidelități colegiale.
Joi : Responsabilități sporite vă copleșesc, dar nu disperați.
Vineri : Prilej de satisfactie financiară.
Simbătă : Ziua orgoliilor dezlănțuite, ironia dv. triumfă.
Duminică : O ploaie apăsătoare vă închide în sine.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : O persoană apropiată vă influențează toate inițiativele.
Marți : Loteria națională vă recompensează perseverența.
Miercuri : Totul merge foarte bine, ceva e suspect.
Joi : Presimțirea se confirmă. Mic incident în familie.
Vineri : Ceața deprimării se risipește, cu efortul dv. insistent.
Simbătă : Intrați în posesia unui obiect mult rîvnit.
Duminică : N-ați mai visat demult cu ochii deschiși.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Sînteți țința a două atacuri verbale, dar rezistați.
Marți : Activitate bogată, pace sufletească.
Miercuri : Simptomele unei dereglări a sănătății.
Joi : Un sfat prietenesc vă alungă îngrijorarea ivită în ajun.
Vineri : Scafandru în apele propriilor gînduri, dar voința vă readuce la suprafață.
Simbătă : Somnolență, odihnă prelungită, lecturi pasionante.
Duminică : Odrasla vă aduce o veste încîntătoare.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Atmosferă încărcată la serviciu. Multă prudență.
Marți : Inspirația unei inițiative foarte avantajoase financiar.
Miercuri : Poetul din dv. nu găsește „rima" într-un scurt conflict.
Joi : Ideile și creativitatea dv. stîrnesc admirație.
Vineri : Un Rac vă aduce ghinion cu zîmbetul pe buze. Atenție la falșii amici.
Simbătă : O indispoziție sufletească vă amînă niște planuri urgente.
Duminică : Muncă îndîrjită, pe cont propriu. Singurătatea vă prieste.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

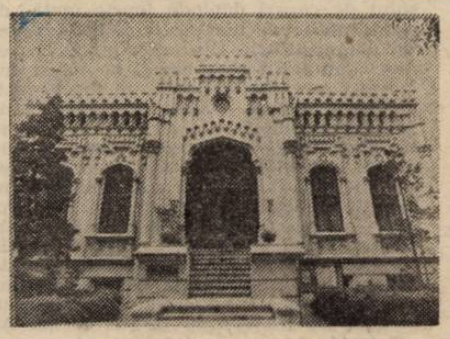

Premieră tehnică

În anul 1860 a fost construită în București frumoasa casă Librecht, devenită apoi casa Filipescu, iar astăzi poartă numele de Casa Universitarilor — situată pe strada Dionisie Lupu. Stilul arhitectural în care a fost concepută este stilul romanic neogotic. Dar în istoria tehnicii românești, această clădire are o semnificație deosebită : aici a fost instalată prima sonerie electrică din Capitală, în anul 1865.

Unicate faunistice

Și în țara noastră s-au înregistrat nașteri de animale cu mutații genetice extraordinare, care pot fi considerate adevărate monstruozități. Astfel, la Muzeul zoologic al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca se află un bivol (Bubalus bubalus domesticus) cu două capete și șase picioare, situate patru în față și două în spate. Tot aici se mai află și rămășițele unui vițel (Bos taurus) cu aceeași alcătuire anormală a corpului, aducînd aminte de unele reprezentări mitologice. Menționăm că cel mai bizar vițel din lume a fost semnalat în Franța (în 1932) ; acesta avea picioare specifice porcului, iar trupul aducea aminte de cel omenesc.

Anul acesta, una din oile familiei Șofron, din comuna Sălsig, județul Maramureș, a adus pe lume un miel cu un singur orificiu nazal (o singură nară) ; așteptăm de la Ana-Flavia, corespondenta noastră, fotografii din colectia sa.

Tenacitate

Crișan Gheorghe, de 55 de ani, din Cluj-Napoca, este un alpinist împătimit. Ascensiunile și peripețiile sale montane pot face subiectul unei cărți. Suferind la un moment dat de varice la ambele picioare, printr-o operație chirurgicală delicată i-au fost extrase venele safene. Cu toate acestea, considerîndu-se complet refăcut, dînsul a început să refacă cele mai dificile trasee montane (printre care și Retezatul), cu mult succes, fără a se considera în nici un fel handicapat.

Record medical

La cei 36 de ani ai săi, d-na Pop Rodica din Dej (născută la 3.04.1955) mai are încă un dinte de lapte și se pare că-l va avea încă mult timp. În acel dinte al copilăriei a crescut cel definitiv, iar medicul stomatolog nu l-a extras, ci a acoperit dințele dublu (format din două generații) cu o protecție metalică adecvată.

Coincidențe familiale

O foarte interesantă situație a nașterilor cunoaște familia Poppa Florian din București. Coincidențele nașterilor prezintă două aspecte distincte, pe linie bărbătească. Iată-l pe primul : tatăl d-lui Florian, George, s-a născut la 18.03.1890, iar fiul d-lui Florian, Eduard, s-a născut la 22.11.1923. Deci între bunicul George și nepotul Eduard sînt exact 66 de ani și 6 luni. Pe de altă parte, între data nașterii d-lui Florian, 22.11.1923 și data nașterii nepotului său Eduard-Cosmin, 22.05.1990 (fiul lui Eduard) sînt exact... 66 de ani și 6 luni. Al doilea aspect interesant este următorul : atît George Poppa cît și Eduard Poppa au devenit tați exact la aceeași vîrstă : 33 de ani, 8 luni și 4 zile.

GUINNESS BOOK

Vine vara, o vară autentică sperăm, din toate punctele de vedere. Toropeala va avea drept compensație reconfortantă — printre altele — și dușul (fie pe plajă, fie acasă). Eu personal v-aș sfătui să îmbinați cît mai armonios în acele momente utilul cu plăcutul, dar și cu Cartea Recordurilor Lumii. De ce ? **Recordul la stat sub duș** este de nu mai puțin de 336 de ore, sau altfel spus 14 zile, în continuu. Avînd în vedere că acest record igienic a fost stabilit în 1978, în perioada 29 iulie — 12 august, și de atunci nu a mai fost corectat, rezultă că nimeni n-a mai încercat să-și piardă două săptămîni din viață sub torentul apei. Cine vrea să-l întreacă pe australianul Arron Marshall, din Rockingham Park, Australia de Vest, trebuie să se asigure că între timp nu se va opri.. apa. **Recordul feminin la stat sub duș** e mult mai „omenesc" și constă în 121 de ore și... 1 minut. El a fost realizat de americanca Lisa D'Amato, între 5 și 10 noiembrie, la colegiul Harper din Binghamton, statul New York. Guinness avertizează însă asupra pericolului de descuamare a pielii (dar se poate sta și îmbrăcat).

Dacă tot v-ați dus la mare și sînteți puși pe recorduri, cred că e bine să aflați și **recordul la construcții din nisip.** Astfel, cea mai mare realizare de profil a avut pur și simplu 2,549 kilometri. Dar nu trebuie să vă descurajați. Construcția respectivă a reprezentat un tren și nu un castel cu anexele sale, și a fost realizată la 2 octombrie 1982, pe o plajă a statului Virginia, la Oceanul Atlantic.

Vacanța, la mare sau la munte, vă oferă și posibilitatea stabilirii unuia dintre cele mai plăcute recorduri de sezon, și anume **datul în balansoar.** În Statele Unite se organizează adevărate partide maraton de dat în balansoar, totul e să-ți alegi partenerul cel mai tenace. Charles Ryan și Philip Duiett, de la Theodore High School, statul Alabama, s-au dat în balansoar timp de peste... o lună de zile. Recordul lor este de 820 de ore și a fost stabilit între 23 februarie și 28 martie 1976. Ei au depășit astfel performanța realizată de Georgia Chaffin și Tammy Adams, de la Goodhope Junior High School, statul Alabama, care a fost de numai 730 de ore și 30 minute (care a rezistat numai un an).

Dacă — tot în vacanță — jucați popice **și pierdeți, nu vă manifestați supărarea aruncînd cu vreun popic.** Dacă aruncarea nu depășește 52.5 metri — cît este recordul mondial —, l-ați aruncat degeaba. Nu-l veți întrece pe americanul Lori Adams, care a realizat performanța în 1979.

În imagine putem spune că este o altă propunere de vacanță : **construirea de castele din cărți de joc.** John Sain a realizat o clădire din 300 de pachete de cărți de joc, suprapunînd 63 de etaje fără nici un fel de adeziv.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

Reţineţi un cont pentru... sănătate

... **CEC nr. 45.11.09.105** (Filiala sector 2). El aparţine Ligii Naţionale de Luptă Contra Cancerului din România.

Care au fost argumentele ce au pledat pentru înfiinţarea Ligii ? Ce sferă de preocupări va avea aceasta ? Sînt întrebări la care a avut amabilitatea să răspundă preşedintele Ligii, domnul **profesor doctor VIRGIL GRANCEA.**

— Aş începe cu o mică delimitare a problemelor. Ne ocupăm cu aspectele de culturalizare şi cu cele sociale ale maladiei. Nu ne arogăm competenţa în aspectele medicale, de înregistrare, de terapie oncologică, în alte probleme ce incumbă competenţă strictă a oncologilor Institutului de Oncologie. Noi ne-am propus să sprijinim lupta împotriva cancerului, zonă în care există foarte multe şi foarte grele probleme...

— Au apărut elemente noi în privinţa frecvenţei cancerelor la noi sau în lume ?

— Maladia canceroasă ocupă în continuare şi în ţara noastră şi în lume locul doi în ceea ce priveşte mortalitatea. În privinţa morbidităţii, a frecvenţei cazurilor recentele variaţii de ordin regional nu au schimbat totuşi tabloul cunoscut. Dar dacă vă interesează, ca element al dinamicii de ultim moment, la noi în ţară cancerul sînului la femei şi cancerul pulmonar tot la femei, cunosc o creştere a ponderii în ansamblul cazurilor. De asemenea, a crescut frecvenţa cancerului tubului digestiv, al colonului. Numărul absolut de cazuri depinde foarte mult de posibilităţile de diagnostic şi de momentul diagnosticării. Din acest punct de vedere s-au făcut progrese şi la noi şi numărul cancerelor depistate în fazele incipiente a crescut. Această tendinţă ne apropie de ţările avansate. În acelaşi timp ne obligă la un efort deoarece nu numai societatea ci şi alţi factori, inclusiv un grad de cultură sanitară sînt implicaţi în depistarea precoce. Cancerul este o boală care prin excelenţă implică un tratament îndelungat. Este o boală care de obicei creează o incapacitate de muncă de lungă durată. Cea mai dramatică problemă este atunci cînd cazul medical se transformă în caz social. Aş adăuga încă un considerent şi anume acela că posibilităţile noastre materiale de a îngriji corect cancerul nu sînt la cel mai înalt grad. Este motivul pentru care Liga îşi propune să dea un sprijin şi din acest punct de vedere.

Sintetizînd lucrurile, Liga Naţională de Luptă Contra Cancerului, cu sediul central provizoriu în Bucureşti, strada Ion Movilă nr. 5—7, Spitalul „Dr. I. Cantacuzino", desfăşoară o largă acţiune de culturalizare a populaţiei în domeniul bolilor neoplazice în vederea cunoaşterii factorilor de risc, a naturii şi importanţei măsurilor de profilaxie şi de depistare precoce a posibilităţilor terapeutice reale. Liga noastră îşi propune să acorde sprijin moral şi material bolnavilor canceroşi cu situaţie socială precară, celor lipsiţi de mijloace materiale sau sprijin familial, în special celor ce necesită o îngrijire îndelungată sau sînt în afara posibilităţilor terapeutice medicale. În acest scop foloseşte patrimoniul şi veniturile proprii pentru crearea de cămine-spital, case de îngrijire post-terapeutică, acordarea de ajutoare materiale, alte forme de sprijin social. Liga propune şi sprijină acordarea de măsuri privind combaterea sau limitarea acţiunii unor factorii potenţial cancerigeni cum sînt tabagismul alcoolismul agenţii poluanţi, unele noxe profesionale. De asemenea, stimulează prin acordarea de fonduri şi premii cercetarea ştiinţifică originală în domeniul cunoaşterii şi combaterii cancerului.

Dar pentru a realiza obiectivele umanitare pe care şi le-a propus Liga are nevoie şi de generozitatea noastră. Aşa se explică îndemnul nostru de a reţine contul CEC nr. 45.11.09.105...

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Plăcintă cu mere

Cît mai există încă mere pe piaţă vă sugerăm un „dulce" ieftin şi uşor de preparat.

Se face un aluat mai mult tare, din 8 linguri de ulei, 8 linguri de apă sărată şi făină cît cuprinde. Din acest aluat se întinde o foaie care se unge, cu o pastă făcută din 8 linguri de ulei şi 8 linguri de făină bine amestecate. Se rulează, se taie în două, se adună capetele ca să se lipească şi se lasă în frigider minimum două ore. E mai bine însă ca aluatul să fie pregătit cu o zi înainte.

Din aceste rulouri se întind două foi de mărimea unei tăvi potrivite.

Se călesc merele (cam 1,5 kg., curăţate şi rase) cu zahăr şi se aromează cu vanilie sau scorţişoară, după gust.

Cînd se răcesc, se pun în tavă o foaie, apoi merele şi apoi foaia a doua. Se taie în bucăţi de mărimea dorită şi se coace în cuptor încălzit din vreme.

Se pudrează, fierbinte, cu zahăr şi se scoate din tavă după ce se răceşte.

IRINA STOICA

NICI BRUGUERA, NICI CHANG. S-a încheiat turneul internaţional de tenis de cîmp de la **Rolland Garros.** Pînă la urmă, n-a cîştigat nici Bruguera, nici Michael Chang, care cîştigase în 1989, nici Agassi, acest tenisman cochet ca o femeie, extravagant şi puternic, dar cu un foarte slab psihic, nici Edberg, nici Becker, ci... **Jim Courier,** un american roşcovan, cu cîteva ticuri şi un foarte bun psihic. Am ţinut cu Agassi, dar cel mai aproape de adevăr a fost tot profesionistul **Ion Ţiriac,** care încă de la începutul finalei dintre Agassi şi Courier, ne-a spus că va fi o finală a moralului şi că Agassi nu-l are foarte bun, el nereuşind să cîştige nici o finală pînă acum. Aşa a fost. O încîntare comentariul condensat şi la obiect al lui Ion Ţiriac, l-am auzit comentînd şi pentru televiziunea franceză (acelaşi stil concis şi exact), partida Courier—Stich. La femei, Monica Seles s-a impus categoric în finală, în faţa spaniolei A. Sanches, şi ea cîştigătoare a Roland Garros-ului în 1989, la vîrsta de 17 ani.

ÎL RECUNOAŞTEŢI ?. Este inconfundabil, datorită căciuliţei albe pe care o poartă ori de cîte ori joacă fotbal, chiar cînd vine în Europa, unde vremea e mai caldă. Este, aţi ghicit, **Jens Martin Knudsen,** 24 ani, portarul echipei de fotbal din insulele Feroe. În civil, Jean Martin lucrează într-o pescărie. Pasiunea lui e fotbalul, idolul său, **Peter Shilton.** Ocupă postul de portar al naţionalei de la înfiinţarea ei şi are deja la activ 4 selecţionări. De ce poartă căciulă ? „Este o căciulă de schi. Cînd aveam 14 ani m-am lovit la cap în timp ce jucam fotbal. De atunci o port, deci de 10 ani. Mă protejează, dar este şi un fel de aducător de noroc". E adevărat, în partida cu Austria a avut noroc, pe urmă însă... Astăzi el visează la o carieră profesionistă în Anglia, ţara idolului său.

ARNOLD SCHWARZENEGGER A APRINS TORŢA. Celebrul actor american, recunoscut mai ales pentru muşchii săi, a fost desemnat pentru a aprinde torţa olimpică la Atena... pentru a o aduce la Minneapolis, unde, între 19 şi 27 iulie va avea loc cea de-a 8-a ediţie a **Jocurilor Olimpice de vară ale handicapaţilor.** Sponsorii anunţă că Jocurile vor fi cel mai mare eveniment sportiv al anului, la el urmînd să participe peste 6.000 atleţi handicapaţi mintali din peste 100 de ţări.

PENTRU FANII LUI MICHAEL JORDAN. Le oferim celor care iubesc basketul profesionist şi pe **Michael Jordan** în mod special, o fotografie a celui mai bun basketbalist al acestui an în Liga profesionistă americană (NBA). Iată-l pe starul nr. 1 într-o acţiune caracteristică sub panou. Pentru cei care nu-şi dau seama la ce înălţime se dispută duelul din imagine, să spunem că inelul de pe panou se află la o înălţime de 3,05 metri.

VA REUŞI UNIVERSITATEA CRAIOVA ? La handbal, craiovenii au reuşit să cîştige titlul naţional. La fotbal, ei au obţinut miercuri o victorie clară în faţa lui Inter Sibiu, dar pentru a cîştiga campionatul Universitatea trebuie să scape de următoarea ei cea mai acerbă, Steaua. Şi să nu uităm că studenţii din Bănie sînt angrenaţi şi în lupta pentru cucerirea Cupei României. Dacă vor reuşi aceste două performanţe, e bine Universitatea va putea spune că anul 1991 a fost anul Craiovei.

GEORGE CUŞNARENCU

Vaccin anti-meningită

Cercetătorii francezi consideră că sugarii ar trebui să beneficieze de un vaccin în plus, cel împotriva meningitei, de fapt împotriva bacteriei responsabile de apariţia acestei boli, Haemophilus influenza de tip b (Hib). În America, de exemplu, circa 12 000 de copii sînt atinşi de această boală ; dintre ei, aproape un milion decedează. În Franţa, se înregistrează în jur de 600 cazuri pe an, dintre care 5% sînt mortale, în timp ce supravieţuitorii rămîn cu sechele destul de grave.

Vaccinuri împotriva acestui virus au mai fost realizate, dar rezultatele lor nu au oferit mari satisfacţii. Prima generaţie este de origine finlandeză ; neajunsul principal este acela că declanşează apariţia de anticorpi abia în jurul vîrstei de doi ani. Americanii au elaborat şi ei un vaccin care protejează copilul de la vîrsta de şapte luni. Chiar şi aşa este totuşi insuficient deoarece 70% din cazurile de meningită apar între 6 şi 18 luni. De unde şi interesul pentru o vaccinare precoce.

Pasteur Mérieux Vaccins et Sérums *încearcă în prezent punerea la punct a unui vaccin eficace încă de la vîrsta de 3 luni. Administrarea lui este concepută în combinaţie cu DTCP, inoculat sugarilor. Francezii speră ca începînd chiar din acest an să-l poată folosi.*

PROGRAM TV

LUNI, 17 iunie. Programul 1 : 14,00 Actualităţi 14,20 Worldnet USIA 15,30 Copiii noştri — viitori muzicieni 15,55 S.O.S. Natura! 16,25 Pagini muzicale de mare popularitate 17,00 Emisiunea în limba maghiară 18,30 Repriza a treia 19,00 Tezaur 19,35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,50 Telesport 21,00 Teatru TV. Femeia mării de Henrik Ibsen 22,45 Patrimoniu 23,20 Ecranul 23,50 Actualităţi. **Programul 2 :** 16,05 Desene animate 16,30 Studioul muzicii de cameră 17,00 Veniţi cu noi pe programul doi... în staţiunea Neptun-Olimp ! La ora 18,00 Actualităţi 20,00 Super Channel 21,30 Magazin automoto 22,00 TV 5 Europe 22,35 Super Channel. Mix 22,50 Actualităţi.

MARŢI, 18 iunie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Film artistic. Oarecum onorabil (S.U.A., 1940) 12,00 Ora de muzică 13,00 Confluenţe 13,40 Bijuterii muzicale 14,00 Actualităţi 14,10 Audio-vizual studio 14,30 Documentar ştiinţific 15,00 Medicina pentru toţi 15,15 Cheia succesului 15,40 Preuniversitaria 16,10 Teleşcoală 16,40 Muzica pentru toţi 17,00 Convieţuiri 17,30 Forum 18,10 Tele-discul muzicii populare 18,30 Economia, încotro ? 19,00 Rock-panorama 19,35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,50 Telesport 21,00 Telecinemateca. Micul „Divident" al tatei (S.U.A., 1951) 22,25 Salut, prieteni ! 23,25 Documentar artistic 23,50 Actualităţi **Programul 2 :** 16,05 Desene animate 16,30 Universul credinţei 17,10 O muzică, o ţară Albania 17,30 De-aie pietei în economia Capitalei 18,00 Actualităţi 18,10 Film serial Aşii cerului albastru 19,10 Studioul de literatură 20,20 TV 5 Europe 21,30 O viaţă pentru o idee. C.D. 22,00 TV 5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi.

MIERCURI, 19 iunie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Super Channel 11,35 Desene animate 12,00 Ora de muzică 13,00 Vîrsta a treia 13,40 Recital muzical 14,00 Actualităţi 14,10 Jazz-Magazin 15,00 Stadion 15,40 Preuniversitaria 16,10 Teleşcoală 16,40 Muzică pentru toţi 17,00 : 15, 16, 17, 18 17,40 Drumuri în memorie 18,10 Tineri interpreţi de muzică populară 18,30 Reflector 19,00 Cultura în lume 19,35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20.50 Telesport 21,00 Film serial. Decalog (Polonia, 1988) 21,55 Mai aveţi o întrebare ? 22,35 Reporter '91. Oglinda de plumb 23,10 Pro Musica 23,45 Actualităţi. **Programul 2 :** 16,05 Desene animate 16,30 Emisiunea în limba maghiară 18,00 Actualităţi 18,10 Teatru TV. Ţesătorii de Gerhardt Hauptmann 19,40 TV 5 Europe 21,40 Tribuna non-conformiştilor 22,00 TV 5 Europe. Jurnal. 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi.

JOI, 20 iunie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Super Channel. Mix 11,35 Desene animate 12,00 Ora de muzică 13,00 Interferenţe 13,40 Agenda muzicală 14,00 Actualităţi 14.10 Mondo-muzica 14,30 Caleidoscop cetăţenesc 15,00 Arte vizuale 15.40 Preuniversitaria 16,10 Teleşcoală 16,40 Muzica pentru toţi 17,00 Limba noastră 17,30 Pro patria 18.30 Studioul „E" 19.00 Ştiinţa în lume 19,35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20.50 Telesport 21,00 Film serial. Dallas 21,55 În faţa naţiunii 22,40 Profil interpretativ 22,55 Simpozion 23,55 Actualităţi. **Programul 2 :** 16,05 Desene animate 16,30 Cercetarea ştiinţifică agricolă 17,00 Emisiunea în limba germană 18,00 Actualităţi 18,10 Canal France International 18,30 Documentar ştiinţific 19,00 Concertul Orchestrei Naţionale Radio 21.30 Dialog cu edilii Capitalei 22,00 TV 5 Europe 22,35 Super Channel. Mix 22,50 Actualităţi.

VINERI, 21 iunie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Film artistic. Hotel de France (Franţa, 1986) 12,00 Ora de muzică 13,00 Oameni de lîngă noi 13,40 Divertisment internaţional 14,00 Actualităţi 14,10 Armonii corale 14,30 Casa şi grădina 15,00 Eu cred că veşnicia s-a născut la sat... 15,40 Preuniversitaria 16,40 Muzica pentru toţi 17,00 Emisiunea în limba germană 18,00 Invitatul săptămînii 18,30 Cîntecul inimii mele 18,45 Vîrstele peliculei 19,35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20.35 Telesport 20,45 Viaţa parlamentară 21,10 Film serial. Destinul familiei Howard 22,05 Studioul „E" 22,35 Studioul şlagărelor 22,50 Gaudeamus 23.35 Actualităţi 23,45 Sărbătoarea muzicii. **Programul 2 :** 16,05 Desene animate 16,30 Muzica azi 17,00 Întîlnire cu Cristian Topescu şi invitaţii săi 20,00 Varietăţi muzical-distractive 21,00 Sărbătoarea muzicii 22.00 TV 5 Europe. Jurnal 22,35 Super Channel. Mix 22,50 Actualităţi.

SÎMBĂTĂ, 22 iunie. Programul 1 : 9,00 Micul dejun TV 10,00 Actualităţi 10,10 Descoperirea planetei 10,30 Club „Anda" 11,30 Istoria religiilor 12,00 Ora de muzică 13,00 : 7X7 13,35 Itinerarii turistice din România (IV) 14,00 Actualităţi 14,10 Tele-Club 17,30 Mapamond 17,50 Rugby România — Franţa. 19,30 Teleenciclopedia 20,00 Actualităţi 20,35 Telesport 20,40 Revoluţia română în direct. Realizatori : Virgil Tatomir şi Mihai Tatulici. Episodul 7. 21,40 Film serial. Jake şi Grăsanul 22,35 O melodie dintr-o sută 23,35 Actualităţi 23,45 Film artistic. Pădurea dreptăţii (Franţa, 1989) 1,20 Sărbătoarea muzicii. **Programul 2 :** 16,00 Desene animate 16,25 Film artistic. Criminalul... necunoscut ? (Franţa, 1988) 18,00 Actualităţi 18,10 Pop-Magazin 18,30 Scena 19,00 Opera în capodopere 21,00 Sărbătoarea muzicii 22,00 TV 5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi.

DUMINICĂ, 23 iunie. Programul 1 : 8,00 Viaţa satului (I) 9,00 Micul dejun TV 10,00 Actualităţi 10,10 Carnavalul verii 11,05 Film artistic în serial pentru copii. Tinereţe fără bătrîneţe 11,30 Lumină din lumină 12,30 Viaţa satului (II) 13,30 Hora satului la Berbeşti 14,00 Actualităţi 14,10 Video-Magazin. 4M 17,30 Atlas 18,00 Ştiinţă şi imaginaţie 18,30 Convorbiri de duminică 19,00 Film serial. Dallas 20,00 Actualităţi 20,35 Film artistic Magee şi înalta societate (Australia, 1978) 22,10 Duminica sportivă 22,40 Maeştrii 23.40 Actualităţi 23,50 Show-ul de duminică. **Programul 2 :** 16,05 Desene animate 16,30 TV 5 Europe. Stars '90 18,00 Actualităţi 18,10 Muzică pentru părinţi 18,30 Viaţa spirituală 19,00 Serată muzicală TV 21,30 Oraşe şi civilizaţii 22,00 TV 5 Europe 22,35 Super Channel. Mix 22,50 Actualităţi.

(După „Panoramic TV")

În funcţie de evenimentele la zi, Radioteleviziunea îşi rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului).

medicina la zi

Un vis incredibil pe cale de a deveni realitate

TRANSFERUL DE PERSONALITATE sau GREFA DE CAP

■ Conservarea creierului uman viu nu mai este doar un vis ■ Cum se comportă creierul la temperaturi foarte joase ? ■ Scurtă incursiune în „laboratoarele incredibilului".

Dr. Robert White, directorul Departamentului de neurochirurgie de la Universitatea Case Western (S.U.A.), gîndeste că ar putea veni o zi cînd grefarea unui cap pe un corp nou va deveni realitate. În așteptare savantul american preconizează congelarea creierului în vederea unor intervenții chirurgicale capabile să rezolve în special hemoragiile cerebrale. Proiectul cercetătorului non-conformist este azi în stadiu avansat de experiment pe șoareci și maimuțe. Alți cercetători se întreabă dacă tehnicile aplicate pînă acum sînt valabile și la om. Oricum, primul obiectiv ne dă deja frisoane : conservarea creierului uman viu timp de ore, săptămîni, poate chiar luni la temperaturi joase. „Eu sînt fascinat de ideea că organul cel mai important și cel mai complex al corpului nostru poate fi conservat ca un fruct sau o legumă" explică cu dezinvoltură dr. Robert White. Fără probleme de congelare, eliminînd formarea de cristale de gheață care ar putea distruge structura celulară, creierul este păstrat într-o suspensie, la temperaturi foarte joase. În acest moment al cercetărilor creiere de șoareci extrase cu minuțiozitate sînt menținute în viață cu ajutorul cateterelor și electrozilor. Tehnica a presupus scăderea temperaturii treptat pînă ce s-a ajuns puțin deasupra lui zero grade Celsius. În faza următoare urmează reîncălzirea, pînă la o temperatură care să permită revenirea la activitate și la funcționarea anterioară.

Încă din anii '50—'60 oamenii de știință francezi consemnau avantajele potențiale ale unor temperaturi corporale coborîte în timpul operațiilor. Atunci însă nici un medic nu se aventura să coboare temperatura pacientului sub 30° C. Tehnica era tentantă, mai ales în chirurgia cardiacă unde scăderea temperaturii permite prelungirea duratei intervenției chirurgicale, prezervînd integritatea cerebrală. Tehnica cercetătorului american permite azi atingerea unei temperaturi cerebrale între 10 și 14°C. O temperatură scăzută înseamnă un consum mai mic de oxigen și substanțe hrănitoare ni se explică, deci mai puțin sînge la nivelul creierului. În aceste condiții se pot opera mai ușor hemoragiile cerebrale și unele anomalii congenitale ale circulației sanguine cerebrale.

După o răcire a meningelui pînă la 10—15°C. au demonstrat experimentele, performanțele maimuțelor sînt neschimbate. Dar la 2—3° ce se întîmplă ? Sau în jur de 0°, se întreabă dr. Alain Privat, director în INSERM (Franța). Pînă la această temperatură creierul își menține o activitate metabolică foarte slabă. „Cercetările privind răcirea țesutului nervos au condus la precizarea marii adaptabilități a creierului la schimbările de temperatură. Această hibernare este viitorul reanimării și transplantului", susține dr. Alain Privat.

Revenind la savantul american trebuie spus că pentru a aplica incredibilul său plan, dr. Robert White practică grefele pe animale. Încă din anii '60 reușise să mențină în viață un creier de maimuță în afara corpului. Mult mai tîrziu a transplantat capete, încă trăind de maimuțe pe alte corpuri decapitate. Experimente foarte controversate, dar necesare pentru a preciza activitatea creierului, capacitățile sale, ne asigură cercetătorii. Animalele de experiență au supraviețuit cîteva ore după grefare, dar mute și paralizate, pentru că este vorba și de secționarea măduvii spinării. Și, cercetătorul american ne asigură că nu-i mai trebuie decît un an pentru a adapta tehnica lui la om. Dar individul va fi paralizat, mut și incapabil de a supraviețui mai mult decît cîteva ore cu un cap dependent de un aparat respirator și de un ordinator pentru a putea comunica cu lumea exterioară. Un obstacol major al acestei operații îl constituie imposibilitatea de a sutura măduva. Nimeni nu știe cum să restabilească miliardele de conexiuni care unesc măduva cu creierul. De necrezut, poate, în acest moment există și un pacient care și-a oferit capul... spre tăiere. Dar despre aceasta într-un alt articol.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

medicul ne sfătuiește

DERMATOLOGIE. Răspunde dr. **DUMITRU MUREȘAN** medic primar dermatolog.

■ **ELENA IOAN din Tg. Neamț** cere un sfat în legătură cu o suferință ginecologică a unei rude a sa. Din scrisoare nu rezultă clar simptomele de care se plînge bolnava. Anexează o rețetă pe care este trecut diagnosticul de vaginită atrofică post-climax, afecțiune care este de competența unui ginecolog. Ar fi posibil totuși ca pe această atrofie să existe suprapusă o infecție cu candida albicans care să dea unele simptome subiective. În orice caz, bolnava trebuie examinată din nou, în primul rînd de un ginecolog, care va face precizarea dacă este nevoie și de părerea specialistului dermatolog.

■ **LUDU IOAN din Bacău.** Acuzați mîncărimi de piele care apar periodic fără o cauză anume. Din scrisoare nu rezultă aspectul leziunilor cutanate, antecedentele patologice, coexistența altor boli. La vîrsta pensionării la care vă aflați erupțiile cutanate pruriginoase pot avea aspecte și cauze multiple. Stabilirea corectă a diagnosticului și tratamentului necesită un examen clinic și de laborator corespunzător. De aceea vă recomandăm un examen la serviciul de dermatologie din municipiul Bacău, la dr. Apetroaie eventual, care este în măsură să rezolve cazul.

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

DICȚIONAR MEDICAL

Cura de slăbire

Deși ideal ar fi să se prevină obezitatea, decît să încercăm să o tratăm, totuși cînd este necesară, cura de slăbire poate fi un remediu. Cu condiția să fie respectate cîteva reguli. Se recomandă astfel :

- diminuarea consumului de alimente cu valoare energetică mare cum sînt făinoasele, dulciurile, grăsimile ;
- evitarea mesei zilnice unice, care s-a constatat că duce la îngrășare ;
- diminuarea consumului de sare care conduce la scăderea reținerii de apă în organism și a apetitului ;
- evitarea băuturilor alcoolice care stimulează pofta de mîncare și aduc un supliment de calorii ;
- nici un regim de slăbire nu poate fi eficace dacă nu se limitează consumul de zahăr, dulciuri, pîine, făinoase ;
- regimul hipocaloric va asigura 1200—1300 calorii pe zi ;
- nu se recomandă regimuri de înfometare care privează organismul de unele substanțe nutritive de importanță majoră. Un organism înfometat reține și depune o mare parte din energia provenită din alimente ;
- combaterea sedentarismului prin gimnastică zilnică, mers pe jos, alergări, ciclism, înot, ar fi alt remediu.

Rubrică realizată de
ECATERINA BĂTRÎNEANU

Stresul emoțional cronic și cancerul

În articolul trecut, publicat tot la această rubrică și intitulat „Supărările îmbolnăvesc ?", demonstram că un stres emoțional cronic, generat de repetate necazuri și supărări, poate sta la originea diverselor boli dintre cele mai diferite. Că acest lucru este valabil și în cazul cancerului, vom încerca a demonstra în articolul de față. După cum cu toții știm, **boala canceroasă nu reprezintă o boală a spiritului, ci a corpului.** Cu toate acestea, deși nu a fost încă demonstrată activitatea directă a diverselor stresuri în carcinogeneză, nu există, totuși, nici o îndoială că psihicul contribuie în mod direct la acest proces. Apropo de această situație, nu am spus fiecare dintre noi, în legătură cu îmbolnăvirea bruscă a unui prieten, că această îmbolnăvire trebuia să i se întîmple fiind condiționată de un anume șoc sau necaz oarecare, care l-au dat peste cap, din care nu și-a revenit multă vreme ? Și tot aproape de această realitate n-am spus în legătură cu doamna X că aceasta nu și-a revenit multă vreme din dezechilibrul pe care i l-a produs moartea inopinată a soțului ei, motiv pentru care a și contractat acel cancer de sîn, pentru care se tratează la ora actuală ? Și într-un caz și în celălalt, este vorba, indiscutabil, despre inevitabila diminuare a forțelor de apărare ale sistemului imunitar, diminuare generată de un stres emoțional cronic, care a dus la apariția respectivelor cancere.

În ultimul timp din ce în ce mai numeroși cercetători susțin punctul de vedere că stresul, mai ales cînd este intens și acționează în mod îndelungat, ajută cancerul de a se instala în respectivul organism și mai mult decît atît, îl ajută pe acesta de a evolua într-un ritm mai rapid. Un celebru oncolog contemporan, francezul Claude Jasmin, se arată pe deplin convins, că stresul în infinita sa varietate creează condițiuni nu numai pentru ecloziunea unui anume cancer în organism, ci și pentru evoluția defavorabilă a acestuia. Jasmin susține că eficacitatea funcționării creierului, realitate pe care el o denumește „mentalizare", variază de la un individ la altul. În acest sens, **anume creiere sînt capabile să dirijeze sau să dilueze diferitele traumatisme psihice și, implicit, diferitele stresuri, în timp ce altele nu sînt în stare să facă acest lucru,** motiv pentru care cei din prima categorie dispun de o bună mentalizare, iar cei din a doua categorie de una proastă, deficitară. Cu alte cuvinte, cei din prima categorie pot să digere sau să absoarbă cu ușurință anume necazuri și supărări pe care le-au avut, pe cîtă vreme cei din a doua categorie nu le reușește această performanță.

Rolul stresului emoțional cronic în apariția cancerului, mai este susținut cu convingere și de către un cercetător din Heidelberg, Germania, pe nume Ronald Grossarth-Maticek, doctor în medicină și sociologie, și în același timp director al Institutului de oncologie sociologică din respectivul oraș. În opinia acestuia, se impune să ne însușim o optică nu numai medicală, ci și una psiho-somatică în vederea abordării bolii canceroase : optică în virtutea căreia depistarea în fază incipientă a cancerului, ca și prevenirea acestei boli, nu-și vor dovedi întreaga eficiență, decît atunci cînd științele sociale și psihologice vor fi integrate în mod sistematic în investigarea cancerului. Autorul citat susține punctul de vedere, cu totul original, cum că **există un comportament întru totul specific individului susceptibil de a contracta boala canceroasă.**

În această originală optică viitorii bolnavi de cancer se recrutează dintre indivizii care aparent sînt perfect adaptați mediului social în care trăiesc și lucrează, în sensul că sînt raționali și echilibrați relațiile lor cu semenii fiind în aparență foarte armonioase. Sub aceste aparențe, acești indivizi disimulează — cel mai adesea inconștient — un stres emoțional cu caracter cronic, realitate din care decurge un sentiment consomptiv al propriei inferiorități. Nereușind să anihileze aceste forțe interne adică propriile sentimente, acești indivizi apelează automat la excese pe linie de fumat, de alcool, de alimentație ca și de medicație. Toate aceste agresiuni refulate, reprezentate de stresul emoțional cronic negăsindu-și însă supapele necesare pe căile menționate mai sus se reîntorc, asemenea unui bumerang asupra propriului organism sub forma autoagresivității, realitate care în cele din urmă va declanșa cancerul.

ARCADIE PERCEK

Întîmplări adevărate

Gagarin nu a murit ?

Accidentul aproape incredibil şi oricum aberant din ziua de 27 martie 1968, care a condus la moartea lui Iuri Gagarin, a alimentat de-a lungul anilor cele mai neaşteptate şi îngrijorătoare legende, a îndreptăţit într-un fel seria, am zice mult prea lungă, de supoziţii şi zvonuri contrazicînd în esenţă versiunea oficială, si a întreţinut acea rumoare remanentă, „de fond", pe care a provocat-o, păstrînd proporţiile, Big-Bang-ul iniţial. Şi asta pentru că dincolo de legendă şi zvon, mai persistă si azi cele cîteva fapte pentru care se pot găsi explicaţii, justificări, dovezi, fără a izbuti să instituie însă ceea ce se aşteaptă de 23 de ani : **adevărul.** Vladimir Dobin, corespondentul revistei lunare „Strict Secret" a revenit şi el, de curînd, într-o convorbire cu generalul-locotenent în retragere Serghei Beloţercovschi (Sputnik, 4, 1991) asupra acelor elemente obiective care continuă să justifice peste timp întrebarea din titlul convorbirii : **Să fie adevărat că Gagarin nu a murit ?**

Opiniile şi concluziile lui Beloţercovschi tind să dezmintă aserţiunea, chiar dacă... generalul e obligat să recunoască, totuşi, că la destui de mulţi ani după moartea lui Gagarin, cosmonautul Boris Volînov ar fi primit un telefon de la o persoană, **a cărei voce semăna perfect cu vocea lui Gagarin.** Şi nu numai vocea — stilul de a vorbi, de a se manifesta, relaţiile amicale pe care le invoca în deplină cunoştinţă de cauză. Personajul ciudat a cărui voce a tulburat la timpul respectiv multe conştiinţe s-a şi prezentat, pînă la urmă, unor cosmonauţi, a frecventat locuri publice unde aceştia puteau să-l contacteze... Iar ca surpriza acestora — determinată de chipul acestui Gagarin — II, care se deosebea de chipul si întreaga fizionomie ultracunoscute ale lui Gagarin să-şi găsească o explicaţie plauzibilă — acest ciudat personaj le mărturisea că, în urma accidentului suferit, trecuse printr-o suită de operaţii estetice care l-ar fi transformat foarte mult. Desigur, personajul a dispărut ulterior, după ce se aflase destul de multă vreme în atenţia psihiatriei specializate a totalitarismului sovietic al acelor ani breinevisti. Recent, de altfel, a fost declarată şi moartea acestui „pseudo — Gagarin", dosarul său însă dispărînd în mod surprinzător, astfel încît legendele să nu înceteze nici azi...

Revenind însă la faptele absolut îndărătnice care angajează cele două ipoteze probabile : asasinarea (prima ipoteză) şi, respectiv, sinuciderea (cea de-a doua) a celebrului cosmonaut se cuvin consemnate cel puţin două tipuri de interogări. Prima privind **sursele acestor ipoteze.** Generalul în cauză recunoaşte că în timpul unei întrevederi cu mama lui Gagarin, cu Ana Timofeevna, aceasta l-ar fi rugat să-i răspundă : **„Spune-mi, este adevărat că Iuri a fost ucis ?"** Şi pentru că generalul păruse uimit de întrebare, Ana Timofeevna avea să-i mărturisească că nu mult înaintea morţii lui Gagarin, acesta i-ar fi spus : **„Măicuţă, mi-e teamă..."** Ei, bine, n-a existat copil care, copil fiind, să nu fi spus mamei sale, într-o situaţie dificilă de viaţă : „Mamă, mi-e teamă". Dar ca Iuri Gagarin, la mulţi ani după zborul în Cosmos, după ce învinsese acele spaime esenţiale ale omului faţă cu cea mai teribilă dintre încercările umanului, un Iuri Gagarin în plină glorie, iubit de toţi (de toţi ?) stimat, inatacabil (cel puţin teoretic) să-i mărturisească singurei fiinţe, în faţa căreia fiecare din noi, indiferent de vîrstă, rămîne un copil. „Mamă, mi-e teamă..." — constituie un element cel puţin surprinzător. Cel puţin dramatic. Cel puţin de neuitat....

Desigur, sinuciderea pare mai greu de susţinut, chiar dacă Serghei Beloţercovschi recunoaşte acea tulburare psihică pe care o încercase Gagarin faţă cu infinitele nedreptăţi care i se comunicau zi de zi si cu infinitele „SOS"-uri care-i erau adresate. Disputa (neconfirmată) a lui Brejnev cu celebrul cosmonaut, în timpul căreia, acesta din urmă i-ar fi aruncat în obraz un pahar cu băutură — ţine de legendă, probabil, dar există în adîncul legendelor, de fiecare dată, un atom de temeritate şi adevăr care reconstituie lumea. Nu, Gagarin nu mai e în viaţă, chiar dacă un timp, ipotetic, ar fi supravieţuit. Dar în clipele noastre de îndoială, legate de însăşi condiţia noastră individuală, umană, atunci cînd în gînd îi mărturisim celei mai iubite fiinţe, fie si plecată dintre vii, „Mamă, mi-e teamă parcă, si mie", facă-se să nu ne gîndim la Gagarin ! Sau să ne gîndim, şi-n recunoaşterea spaimei să găsim mereu, de dincolo venind, din dragostea acelei fiinţe dintîi pe care n-o vom uita niciodată, să găsim puterea de a rezista : „Da, mamă, voi rezista, da, mamă, nu mă las eu înfrînt"...

DOREL DORIAN

Ieşit din comă după opt ani, şi-a denunţat agresorii

În analele medicinii aşa ceva nu s-a mai întîlnit. După ce a stat în comă opt ani, în urma unei agresiuni, Conley Holbrook, de 26 ani, şi-a revenit. În acel moment a recunoscut-o imediţ pe mama sa care, ca în fiecare zi, se afla la căpătîiul patului său la Spitalul din High Point (Carolina de Nord). Primul cuvînt rostit a fost „mama". Apoi, dintr-o răsuflare, ca pentru a scăpa de o mare greutate pe care o purtase cu sine timp de atîtia ani, Conley şi-a denunţat agresorii. Verii lui. Calvarul său a început la 27 noiembrie 1982 cînd a fost agresat în drumul către casă. Găsit aproape mort în faţa modestei locuinţe a familiei sale, Conley a fost de urgenţă dus la spital, unde însă n-a mai putut fi scos din comă timp de opt ani. Familia sa l-a îngrijit şi l-a hrănit în toată această perioadă. Şansele de a-şi reveni păreau infime. La un moment dat, o pneumonie i-a agravat starea. Familia sa era convinsă că de data aceasta totul se va sfîrşi. Iată însă că, din motive inexplicabile, Conley a ieşit brusc din comă. Nu după mult timp a fost transportat la domiciliu, unde trăieşte alături de ai săi. El se exprimă din ce în ce mai bine, dar înregistrează încă serioase dificultăţi de vorbire. Fratele său, Glenn, e sigur de însănătoşirea lui Conley din moment ce acesta „a rugat-o pe mama să-i pregătească mîncarea lui preferată."

Miracolul solidarităţii

Fotografia de mai jos înfăţişează un colţ al camerei unui spital din Bergamo. În pătuţ, Luana Pellietteri (2 ani) care doarme liniştită. Pentru ea a luat sfîrşit un vis urît, tragic. Totul s-a terminat cu bine : în pieptul ei în prezent bate inima unei alte fetiţe, o austriacă, decedată într-un accident stradal şi a cărei inimă, la dorinţa exprimată de părinţii ei, a fost donată unei alte fetiţe, în cazul nostru, Luanei. Pentru Luana, dispariţia tragică a fetiţei din Austria, a însemnat reintoarcerea sa la viaţă întrucît zilele sale erau numărate din cauza unei afecţiuni grave cardiopatice, ea figurînd pe locul unu în lista urgenţelor la spitalul Riuniti din Bergamo după ce a fost transferată la Palermo. Convalescenţa ei a decurs în cele mai bune condiţiuni, dovadă că operaţia de transplant s-a încheiat cu succes. Astăzi, Luana se află acasă, începînd, cum s-ar putea spune, o nouă viaţă.

Diaîogurile Laurei

● Am fost o clipă tentată să citez în întregime scrisoarea ta (prea) lungă şi (prea) tristă, dragă **VALERIA şi atît (...)**, pentru că, în timp ce o citeam, am avut bizarul sentiment că tu si soţul tău aparţineţi unor lumi **temporale** total diferite: tu — unui prezent de la care, totuşi, ai abdicat, iar el — unui ev mediu cu şalvari şi turban ! Dar n-am s-o fac, n-am să redau toată scrisoarea. Mă voi mulţumi doar a sublinia că, după terminarea liceului şi căsătorie, rău ai făcut că nu ţi-ai ascultat chemarea să urmezi şi tu o facultate, cedînd „argumentelor" lui „sînt şi aşa pe lume prea mulţi ingineri şi prea puţine femei-femei!", şi, deci, nu-i nici o scofală să strici tocmai tu procentele. Zău ? Chiar aşa ? ! Ei, nu mai spune! Deci „domnul" e inginer, dar pe tine nu te doreşte decît pe post de bibelou ! Că pînă la urmă ai dat la facultate anul trecut — e foarte bine ! Dar că el n-a înţeles nevoia ta de afirmare — „el mi-a interzis să urmez cursurile..." — punîndu-te să optezi („ori eu, ori facultatea") mi se pare ceva de-a dreptul umilitor ! Pe el se răzbună monumentala lui ignoranţă culturală şi mentalitatea primitivă de „posesor", iar pe tine — excesiva ta îngăduinţă, repetatele tale renunţări si abdicări care l-au încurajat să se poarte „superior" pe „feuda" pe care o reprezinţi pentru el. Şi fiindcă amîndoi sînteţi deopotrivă vinovaţi, cred că nu vă rămîne altceva mai bun de făcut decît să îndreptaţi **tot voi** greşelile, astupînd falia care s-a deschis între voi. Ce-i de făcut ? Simplu ! Tu urmează-ţi facultatea şi, cu eforturi înmiite faţă de perioada începuturilor, **educă-l !** Iar el ar trebui să-şi înţeleagă grabnic erorile de gîndire, prejudecăţile demne de secolul XIV, ar trebui, zic, pentru că nu cred să mai existe femei care să-i rabde, fie şi din dragoste, mentalităţile şi comportamentul stupid. Fă-l să înţeleagă că hazardul de a se fi născut bărbat nu înseamnă niscai „drepturi divine", ci pur şi simplu hazard.

● Nu văd cum aş putea să-i conving pe părinţii tăi, dragă **MELANIA M. (Ploieşti)**, să accepte căsătoria ta cu un tînăr „din altă ţară" ! Dacă ar fi fost vorba despre cineva „concret" şi nu aşa, „în principiu", aş mai fi zis... Ştii, e cam caraghioasă toată treaba asta : de obicei, dorim să ne căsătorim cu un blond, înalt, frumos, atletic, cu suflet bun, tandru, atent, gospodar etc., etc. Sau, mă rog, cu alte însuşiri fizice şi psihice. Dar să-ţi alegi partenerul de viaţă pe care să-l iubeşti numai pentru singurul motiv că „e străin", mi se pare cam penibil, ca să nu spun altfel. Măcar ţi-ai precizat ţara, continentul, clima ? Nu ştiu de ce, dar am o (mult) prea clară senzaţie că tu, de fapt, vrei să te vinzi cu suflet cu tot şi nu să iubeşti şi să fii iubită. Atîta doar că nu ştiu, iarăşi, oricît de frumoasă te crezi, dacă „străinii", Feţii-Frumoşi din lumea largă vor face coadă, ca la Mecca, spre a te zări şi a-ţi cere mîna. Dar dacă nu o vor face — **ce-ai să te faci ? !** Rămîi fată bătrînă ?...

LAURA

Cînd cititorii devin redactori

S-A ÎNTÎMPLAT ÎN GHIOLUL MARE

un picnic care începuse frumos. Viaţa unui om, salvată în ultimul moment. Totul e bine cînd se termină bine...

în memoria lui Marius C.

Rubrica noastră, premiată cu 500 de lei, prinde, iată consistenţă. Primim scrisori într-un ritm de mai mult de 10 pe săptămînă. Iar noi nu putem publica mai mult de una pe număr. Şi din zecile de scrisori pe lună trebuie să le selectăm pe acelea care povestesc lucruri palpitante, fapte dramatice. Povestirea din această săptămînă este un exemplu.

Ne hotărîsem — cu cîteva zile înainte — să ne petrecem duminica pe Ghiolul Mare. Ne-am întîlnit la Clubul nautic, unde aveam cuterul „Vega". Vîntul era puternic şi valurile destul de mari ; nici o barcă nu ieşise pe lac. Ne-am decis, totuşi, să plecăm, să traversăm lacul pe lungime şi să ne oprim pe o mică porţiune de nisip, în dreptul restaurantului Hanul Piraţilor, unde să ne petrecem picnicul. Eram cinci băieţi şi două fete.

Am plecat cu pînzele în vînt. Cuterul se comporta bine ; ştiam că puteam avea încredere în el. Fusese construit după planurile lui „Beluga" — un cuter care cu cîţiva ani înainte traversase Atlanticul. Pe barcă atmosfera era plăcută, casetofonul îşi făcea simţită prezenţa ; în cabină fetele pregăteau cele necesare picnicului. Nimic nu lipsea, nici berea, nici vinul.

Cum ne-am aşteptat, picnicul s-a desfăşurat cu veselie, cu mîncare, băutură, băutură care, din păcate, s-a urcat în capetele unora din băieţi. Eu nu prea am băut presimţeam ce mă aşteaptă: întoarcerea nu urma să fie tocmai uşoară. Timpul se înrăutăţise.

Am părăsit ţărmul cu vîntul din travers. Bobi adormise în cabina din faţă, Vali şi fetele erau în cabina principală, eu la cîrmă. Dan şi Adi stăteau lîngă mine. La un moment dat, fără să ne dăm seama ce face, Dan şi-a legat o sfoară de mijloc şi, fără nici un cuvînt, s-a aruncat în spatele bărcii (mai tîrziu mi-a spus că a vrut să facă... schi nautic !). Barca avînd viteză foarte mare, presiunea l-a împins la fund, l-a rostogolit şi ameţit ; norocul lui a fost că nu şi-a strîns prea tare sfoara pe mijloc şi a putut să se elibereze. Dan scăpase deja din strînsoare, cînd Adi s-a aruncat şi el în apă, să-l ajute. În cîteva secunde aproape 30 de metri erau între barcă şi cei din apă. Nu aveam cum să opresc cuterul ; le-am strigat c-am să fac o voltă, iar la întoarcere, să încerce să se agaţe de barcă.

Volta mi-a reuşit şi cînd am ajuns în dreptul lor Dan a izbutit să se agaţe ; Adi, mai greoi, a alunecat şi a rămas în apă. Se scufunda. Numai o minune îl mai putea salva... şi aceasta s-a produs.

De unde eram singura barcă pe lac, acum, la nici 200 de metri de noi un cuter se îndrepta cu vînt bun spre Adi ; era Marius, cumnatul meu. Sosind la baza nautică şi văzînd că „Vega" nu era acolo, a plecat după noi. Norocul nostru că avea la bord un puternic binoclu militar şi a putut vedea de departe ce s-a întîmplat.

Apropiindu-se de Adi, i-a strigat să încerce să se apuce de barcă. Adi începuse să se scufunde barca se apropia cu viteză... Marius împreună cu un prieten erau aplecaţi peste copastie încercînd să apuce „cele peste 80 de kilograme" — fără putere — ale lui Adi. Prova bărcii a trecut la cîţiva centimetri de el... şi patru braţe puternice l-au apucat într-un ultim efort. Alb la faţă, Adi s-a prăbuşit în cocpit bolborosind cuvinte de mulţumire. Marius îi salvase viaţa.

P.S. Cîţiva ani mai tîrziu, din păcate marinarului Marius C. nu i-a mai putut salva nimeni viaţa ; fiind la şantierul naval, o parîmă l-a lovit. S-a prăbuşit de la 18 metri în gol. Avea 28 de ani şi un suflet mare.

MARIAN MINEA, Constanţa

verificati-vă cunoștințele

CELULELE SOLARE

Existînd riscul ca pe parcursul a 100 sau 200 ani, resursele clasice de combustibili energetici să se epuizeze, s-a pus încă mai de mult problema găsirii unor alte resurse „neconvenționale". Una dintre ele o constituie energia nucleară de fisiune, bazată pe întrebuințarea, ca materie primă a uraniului. Dar nici uraniul nu este inepuizabil... De aceea, în prezent se desfășoară intense cercetări în domeniul energiilor neconvenționale și, în special, a celei generate de Soare. Astfel, au fost realizate diverse dispozitive care pot transforma indirect, sau direct, energia solară în căldură, sau energie electrică. Printre acestea se numără și celulele solare, utilizate atît pe Pămînt cît și în Cosmos, deși randamentele lor sînt deocamdată destul de modeste, sub 20%.

Și acum, cîteva întrebări despre celulele solare :

1. Ce este o celulă solară și pe ce principii se bazează ?

2. Cîte tipuri de celule solare se cunosc pînă acum ?

3. Ce substanțe chimice se folosesc în construcția acestor celule ?

4. Ce randamente oferă celulele solare, în general ?

5. Care sînt utilizările celulelor solare și perspectivele lor ?

(Răspunsul în numărul viitor)

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Din descoperirile secolului XX ?

Răspunsurile la întrebările din rubrica anterioară, în ordine numerică sînt :

1 — Sec. 19 ;
2, 3, 4, 5 — Sec. 20 ;
6, 7, 8, 9, 10 — Sec. 19 ;
11, 12 — Sec. 20 ;
13, 14 — Sec. 19 ;
15 — Sec. 17 ;
16, 17 — Sec. 20 ;
18 — Sec. 19 ;
19, 20 — Sec. 20 ;
21 — Sec. 16 ;
22, 23 — Sec. 19 ;
24, 25, 26, 27, 28 — Sec. 20 ;
29 — Sec. 16 ;
30 — Sec. 20.

Din cele prezentate aici, rezultă că 14 din cele 30 exemple, adică aproape jumătate din total, nu aparțin secolului 20 și, mai ales, nu dintre cele cu o importanță oarecum minoră. Oricum, constituie un fapt net pozitiv acela că, în secolul 20 s-a ajuns la importante perfecționări ale unor realizări, anterioare, la care, antemergătorii în știință și tehnică nici nu ar fi visat și, poate că este mai bine, pentru că ne-am putea îngrozi de pe acum !

Ing. LIVIU MACOVEANU

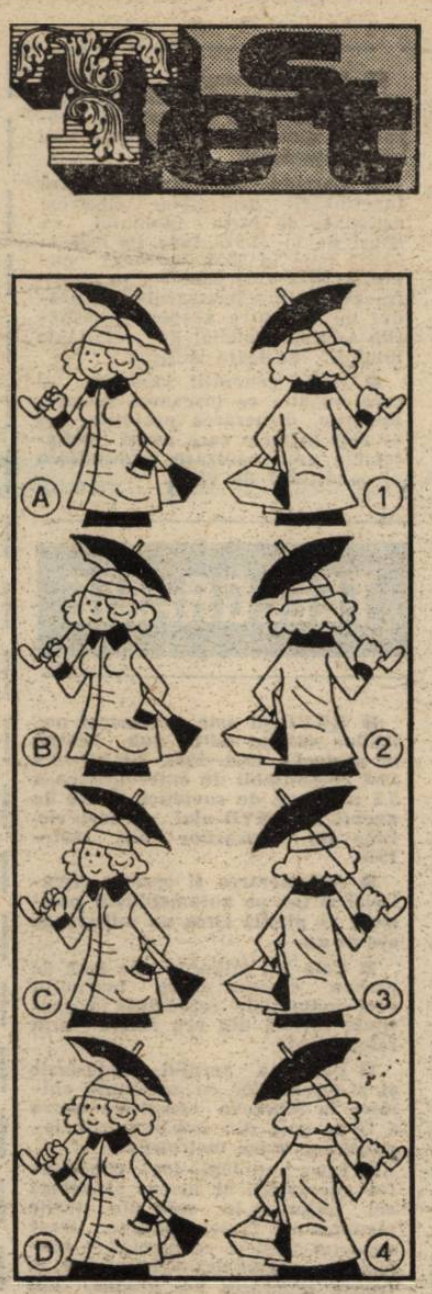

DIN FAȚĂ ȘI DIN SPATE

Cele patru domnișoare (A, B, C, D) sînt aceleași (notate cu 1, 2, 3 4) dar văzute din spate. Desenele nu sînt însă prezentate în mod cronologic, așa că vă rugăm pe dvs. să fixați ordinea exactă a primelor desene cu cele văzute din spate.

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

CUBUL A

Ieri

El : *Ah, domnișoară, vă recunosc ! Nu sînteți dv. aceea care are o soră foarte frumoasă !*

Ea : *Nu, domnule, cred că mă confundați ? Sora mea are o soră foarte frumoasă !*

O „vedetă" a cinematografiei americane a spus odată :

— *M-am măritat cu un italian, un băiat minunat. Acum n-am să mă mai mărit decît cu italieni.*

Bolnavul se află pe masa de operație.

— *Mi-e frică soră, se lamentează el. Mă operez pentru prima dată.*

Sora, *consolîndu-l* : *să n-aveți nici o teamă. Și medicul operează pentru prima dată.*

Îndrăgostit, un tînăr scoțian scria tatălui său, care locuiește în altă localitate :

— *Tăticule drag, trimite-mi, te rog, 10 șilingi. Am să mă fotografiez cu prietena mea și o să-ți trimit și ție o fotografie.*

— Răspunsul tatălui : *Îți expediez 5 șilingi. Trimite-mi fotografia fetei. Pe tine te știu cum arăți.*

— *Dacă după orele de serviciu intru și eu cu prietenii la un bar, soția mea nu-mi vorbește trei zile.*

— *Și cît de des te duci cu prietenii la bar ?*

— *O dată la trei zile.*

cînd ați fi ultima oară

— *Știi de ce accidentele pe străzi erau mult mai rare atunci cînd singurul mijloc de tracțiune era calul ?*

— *De ce ?*

— *Pentru că cel care conducea nu trebuia să se bazeze numai pe propria sa inteligență.*

Soțul se pregătea să-și coasă un nasture la haină și-și pusese degetarul pe alt deget. Observînd acest lucrui, soția se grăbi să-i spună că greșise.

— *Știu, îi răspunse el, degetarul trebuia să fie pe degetul tău.*

— *Aveți noroc sau ghinion în dragoste? îi întreabă o doamnă pe Mark Twain ?*

— *Ghinion. Curat ghinion, mărturisi el.*

— *De ce ?*

— *Pentru că singura femeie pe care o iubesc este măritată.*

— *Da ? spuse doamna și continuă șoptit : Se poate ști cu cine ?*

— *Și Twain îi spuse tot la ureche : Cu mine.*

O femeie către vecina sa :

— *Sînteți bolnavă ?*

— *Dar, dar de ce ?*

— *Păi, am văzut doctorul ieșind azi dimineață din casa dv.*

— *A, da ? dar dv. sper că nu vă înroliați în armată ?*

— *Ce vreți să spuneți ?*

— *Păi... am văzut un ofițer intrînd azi noapte în casa dv.*

— La negocierile libere, Irina numai pentru un zîmbet cere 5 dolari.

CRONICA modei

Muza creației

De cînd a învățat să meargă, aleargă după pisici, cîini, păsări. E clar, pasiunea Laetiției Scherrer sînt animalele ! Ea n-a acceptat pensionul englez unde și-a făcut studiile decît cu condiția să fie lăsată să-și aducă cu ea un iepuraș pe care îl creștea și îl îngrijea de mult. Acum Laetiția este o tînără de 23 de ani, fiica și în același timp muza celebrului creator de modă Jean-Louis Scherrer. De dragul ei el concepe și modele amintind exotismul junglei, dar nu renunță nici la tentația veșmintelor din mătase și catifea, impuse de viața urbană. Iar Laetiția, manechin-fetiș al tatălui său, acceptă să prezinte și asemenea creații. De dragul lui ! (A.P.)

SUPERLATIVE GEOGRAFICE

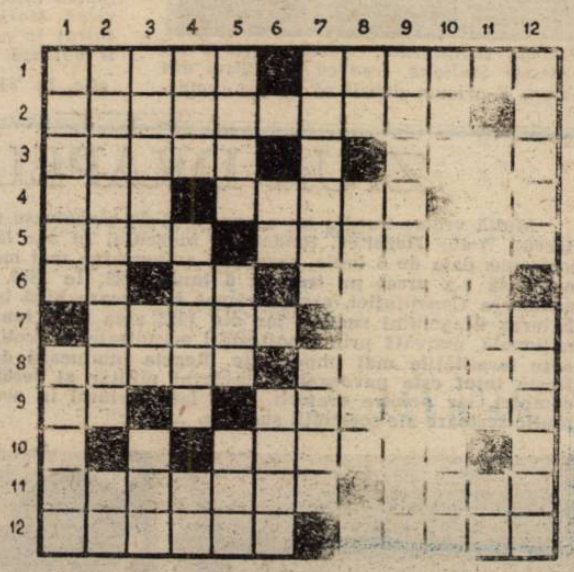

ORIZONTAL : **1) Localitate în Siberia, unde, la data de 31 decembrie 1968, a fost înregistrată cea mai ridicată presiune atmosferică de pe Terra : 812,8 mm — Peșteră în Franța unde se întîlnește cea mai înaltă stalactită din lume : 29 m. 2) Cel mai mare stat insulă din lume, situat în Oceanul Indian 3) Punct meteorologic canadian, considerat ca fiind cea mai nordică așezare locuită permanent — Localitate în Siria 4) Aruncat la noroc — Stat indian unde, în anul 1961 s-a înregistrat cea mai mare cantitate de precipitații căzută vreodată pe Pămînt : 22 990 milimetri — Pavel Oprea 5) Mai — Cea mai mică țară independentă din lume 6) Poftim — Cămăși rustice — Locul de unde ne tragem 7) Împreună cu Brahmaputra, acest alt mare fluviu al Asiei, formează cea mai întinsă deltă din lume cu o suprafață de 100 000 km² — Jandarm (înv.) 8) Orașul cu cea mai numeroasă populație din lume, peste 22 milioane locuitori — Jeana Avram — Epocă 9) Iulian Sava — Capitală sud-americană, care este deservită de cea mai înaltă cale ferată din lume, aflată la altitudinea de 4816 metri — Eduard Huidan 10) Oraș în nordul statului Chile la altitudinea de 2264 metri, care este socotit cel mai uscat loc din lume. Aici nu s-au înregistrat vreodată precipitații 11) Cel mai înalt vîrf al lumii — Depresiune în nord-estul Africii, singurul loc din lume unde poate fi studiată la zi deriva continentelor 12) Cea mai lungă strîmtoare maritimă situată între Marea Ohotsk și Marea Japoniei — Statul cu cea mai numeroasă populație de pe glob.**

VERTICAL : **1) Fluviu sud-american, cu cel mai mare debit de apă și cu cel mai mare bazin hidrografic din lume — Podiș asiatic aflat la cea mai mare altitudine din lume 2) Arhipelag în Oceanul Pacific, pe Ecuator unde se înregistrează cea mai mare anomalie climatică — Începe valsul 3) A se lipi de ceva — Andrei Rițescu — Partea lichidă a singelui 4) Rege slav — Calcă fără sfială legile morale — Soare egiptean 5) Limbă vorbită în Filipine — Întreprindere de gospodărire a orașului (sigl) — Eter (fig) 6) Stan Vasile — A da pace 7) Vulcan în Japonia, cu cel mai mare crater din lume — Tron (pop.) 8) Radu Cornea — Cea mai uscată regiune a globului, situată în America de Sud 9) Vas de metal în care se transportă mîncarea caldă — Doică în India 10) A răsturna pămîntul — Mammoth..., cel mai mare sistem de peșteri din lume — Primele afișe ! 11) Acțiunea de curățire cu apă — Perioadă de timp 12) Spirit al răului — Deșertul cu cea mai mare întindere de pe globul terestru, peste 8 800 mii km².**

DICTIONAR : **RASM ; CAVAS ; AGTA ; IGO ; JILT ; AMAH ; AFI.**

RAB ARPAD
Brașov

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

SILVICULTURĂ

ORIZONTAL : Reîmpădurire — Ace — Profesor — Rodi — Ig — Gete — Ile — Anale — Id — Soroc — Răniți — Gepid — Tei — T — Oi — R — Ra — Pa — Cetina — Hatir — R — Stîncărie — Op — A — In — Istm — Tip — Stup — Ara — Inundație — Er

Nici o diferenţă

Sînt două gemene monoovulare şi se aseamănă că două picături de apă : aceiaşi ochi frumoşi, acelaşi nas (de tip „francez"), un minunat păr negru asemănător firelor de mătase. corpuri frumoase, picioare lungi. Sînt aşa de asemănătoare încît înşişi părinţii lor le disting extrem de greu. Iată însă că juriul concursului de frumuseţe care a prezidat alegerea unei Miss Pretoria a izbutit performanţa de a face o distincţie între frumoasele gemene sud-africane şi a acordat sceptrul de regină a frumuseţii uneia din ele, excluzind, firesc, pe cealaltă.

A fost un motiv nu de gelozie între cele două surori, ci o ocazie de amuzament, ele cunoscînd bine că între ele nu există, evident, nici o diferenţă pe toate planurile. Karen, învingătoare, ar fi dorit să împartă coroana ei cu Sanet, dar nu avea cum.

Iată deci că a apărut şi concluzia lui Karen : „Dacă semănăm aşa de bine şi ştiu că Sanet este la fel de frumoasă ca şi mine, cum a decis juriul să-mi acorde mie sceptrul de Miss ? Normal nimeni n-a putut să-i ofere un răspuns atît de complicat. Deci, Karen va participa mai departe la concursul pentru alegerea lui Miss Africa de Sud, dar deocamdată ele au revenit pe băncile Universităţii din Pretoria pentru a relua cursurile facultăţilor pe care le urmează.

Cristian Barnard este fericit

Pionierul transplantului de inimă, profesorul Christian Barnard, acum în vîrstă de 65 de ani, a cucerit faima în anii '60—'70, revoluţionînd tehnica de salvare a vieţilor. Fericirea însă i-a fost potrivnică. După ce s-a despărţit de prima sa soţie, împreună cu noua sa logodnică, Barbara Zoellner, fiica unui milionar german, s-a retras în Africa de Sud. Atractivul lor stil de viaţă nu a supravieţuit. La vîrsta de 65 de ani, Christian, se pare, că a întîlnit în sfîrşit fericirea, datorită vitalităţii celei de-a treia soţii, Karin Setzkorn, care avea numai 25 de ani cînd s-a căsătorit în 1988. La scurt timp, mai precis în februarie 1989 Karin, i-a dăruit lui Chiristian un fiu, Armin Adam, iar celebrul chirurg afirmă că „dacă şi eu voi trăi pînă la 85 de ani ca tatăl meu, Armin va avea 20 de ani". Din prima sa căsătorie cu Aletta, Christian Bernard a avut un fiu, André, mort în împrejurări tragice, şi o fiică, Deirdra, azi în vîrstă de 39 de ani.

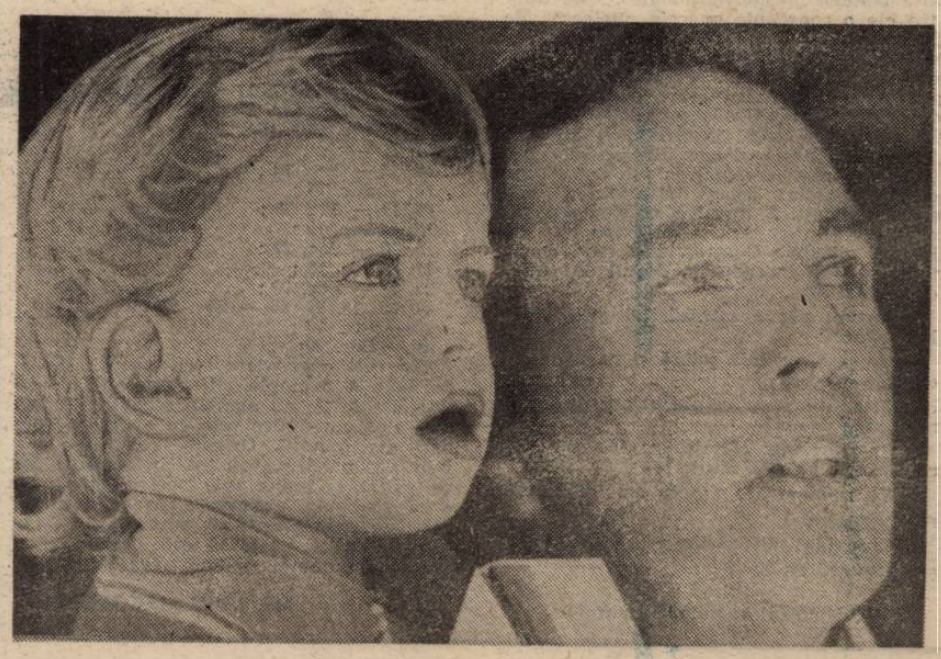

Bebeluşul, frumoasa şi... pastorul

Blonda sculpturală, fosta soţie a lui Sylvester Stallone, iese ca de obicei din comun. E oricum dificil să nu fie remarcată cu cei 1,84 m înălţime şi cei 105 cm în jurul bustului. După divorţul său, Brigitte Nielsen se lansează în lume. Un disc, emisiuni de televiziune, fotografii în lumea întreagă... În fine, fotbalistul american Mark Gastineau este cel care i-a intrat în graţii, s-au căsătorit, iar acum îl botează pe micul Marcus. Precum se ştie, în '89, Brigitte era bănuită de cancer uterin, dar pare că această minunată naştere, i-a adus vindecarea. Acum familia s-a dus în Arizona pentru a-l boteza pe micuţ în plin aer, lîngă lacul Sangoro. Dar între talia mămicii lui şi muşchii tăticului, pariem că Marcus junior nu va rămîne deloc micuţ !

CALEIDOSCOP magazin

Bicicletă fără pedale...

Ea posedă o roată mică în faţă şi una mare în spate a cărei axă este montată cu o excentricitate de 10 cm.

Pentru ca o bicicletă să meargă trebuie ca biciclistul să execute o mişcare de balansare a trunchiului din spate către faţă. Această mişcare liniară este transformată în mişcare de rotaţie de către axa excentrică a roţii din spate. Oare acest mod curios de a „merge" cu bicicleta are şansa de a deveni un sport? În orice caz insolitul vehicul a înregistrat deja două recorduri de viteză : 39 km. pe oră pe 100 metri cu start lansat şi o medie de 17,5 km. pe oră pe o distanţă de 25 km. Fiind realizată din aluminiu şi tablă zincată bicicleta fără pedale cîntăreşte numai 15 kg.

ZIUA DRAPELULUI

Multă vreme Suedia nu a avut o zi de sărbătoare naţională. La sfîrşitul secolului trecut, Artur Hazelius, fondatorul muzeului în aer liber „Skansen" din Stockholm, a propus data de 6 iunie, care este aniversarea mai multor evenimente istorice. Gustav Vasa s-a urcat pe tron la 6 iunie 1523. În 1809, şi tot la 6 iunie a avut loc semnarea Constituţiei, care a rămas în vigoare pînă în 1975. Din 1916 a început sărbătorea drapelului suedez, iar din 1983 ziua de 6 iunie a devenit oficial sărbătoare naţională, marcată prin manifestări organizate în şcoli, parade, discursuri, muzică în toate localităţile mai importante. Regele înmînează drapele la diverse asociaţii şi firesc totul este pavoazat. Caracterul militar al serbărilor de altădată a dispărut complet, iar printre oratorii, care iau cuvîntul în această zi sînt reprezentanţi din multe sectoare ale societăţii suedeze.

TELEGRAME

■ **Dacă se compară compoziţia apei de mare şi cea a lichidului fiziologic se poate constata că proporţiile elementelor naturale sînt sensibil aceleaşi.**

■ **Cererea de uraniu necesară funcţionării centralelor electrice acţionate de forţa atomului va spori de la 41 900 tone în 1990 la 52 900 tone în 2005, opinează experţii. Sînt voci care susţin că cifra avansată a necesarului de uraniu nu va putea acoperi necesităţile arcului mondial de „cetăţi ale luminii", nucleare desigur.**

■ **Noile generaţii japoneze — care nu ştiu ce înseamnă foamea, lipsurile, disperarea părinţilor lor — sînt primele care acuză simptomele unui oarecare dezechilibru al condiţiilor de viaţă.**

■ **NKVD-ul este succesorul poliţiilor secrete GPU. Sub Stalin, în perioada 1934—1954, NKVD-ul a fost responsabil de exterminarea a 3,5 milioane de sovietici. 23 000 de agenţi ai NKVD-ului, au fost victime ale epurărilor din 1937—1938.**

■ **Aglomerarea şi oprirea circulaţiei îi fac pe automobiliştii parizieni să piardă circa un miliard de ore pe an.**

■ **Cele 155 miliarde de tone de carbon emanat de la începutul erei industriale reprezintă o cantitate infimă din cea fixată prin fotosinteză.**

■ **Poluarea aerului atmosferic şi a terenurilor cu substanţe chimice la Moscova constituie cauza a 20 la sută din îmbolnăvirile locuitorilor marii metropole.**

■ **Între anii 1986—1995, eficacitatea energeticii ar urma să atingă cel puţin 20 la sută din ţările membre ale Pieţei Comune. Dacă raportul creştere economică — consum de energie era strîns legat, în trecut, separarea s-a produs, din 1973, şi continuă să se accentueze.**

CAMI SRL

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentinţa civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 Bucureşti, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ŢIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUŞNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANŢU, Paul IOAN (directori).

Redacţia : Piaţa Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" – Bucureşti.

Administraţia „Editura Presa Liberă"

Redactor şef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacţie : GEORGE CUŞNARENCU

Redacţia : Dorel Dorian (şef secţie), Ion Ţugui (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Melania Constantiniu, Paul Ioan (şef secţie), Aurora Popescu (1630) ; Delia Costea, Mihaela Dorobanţu, Adrian Hoajă, Irina Stoica (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633) ;

Secretariat de redacţie : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuţă, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692).

Manuscrisele şi fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

BIBLIOTECA JUDEŢEANĂ MUREŞ

magazin

ANUL XXXIV • Nr. 25 (1757) SERIE NOUĂ – 7 SÎMBĂTĂ 22 IUNIE 1991 16 PAGINI 8 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Fascinația și calvarul siluetei

(Pagina a 13-a)

POVESTIRE ◎ POVESTIRE SF

MAȘINA CARE ÎȘI VA AMINTI

(Pagina a 10-a)

ZECE ENIGME PENTRU MILENIUL TREI

(Pagina a 3-a)

PROGRAM TV

Săptămîna 24. 06 — 30. 06

(Pagina a 12-a)

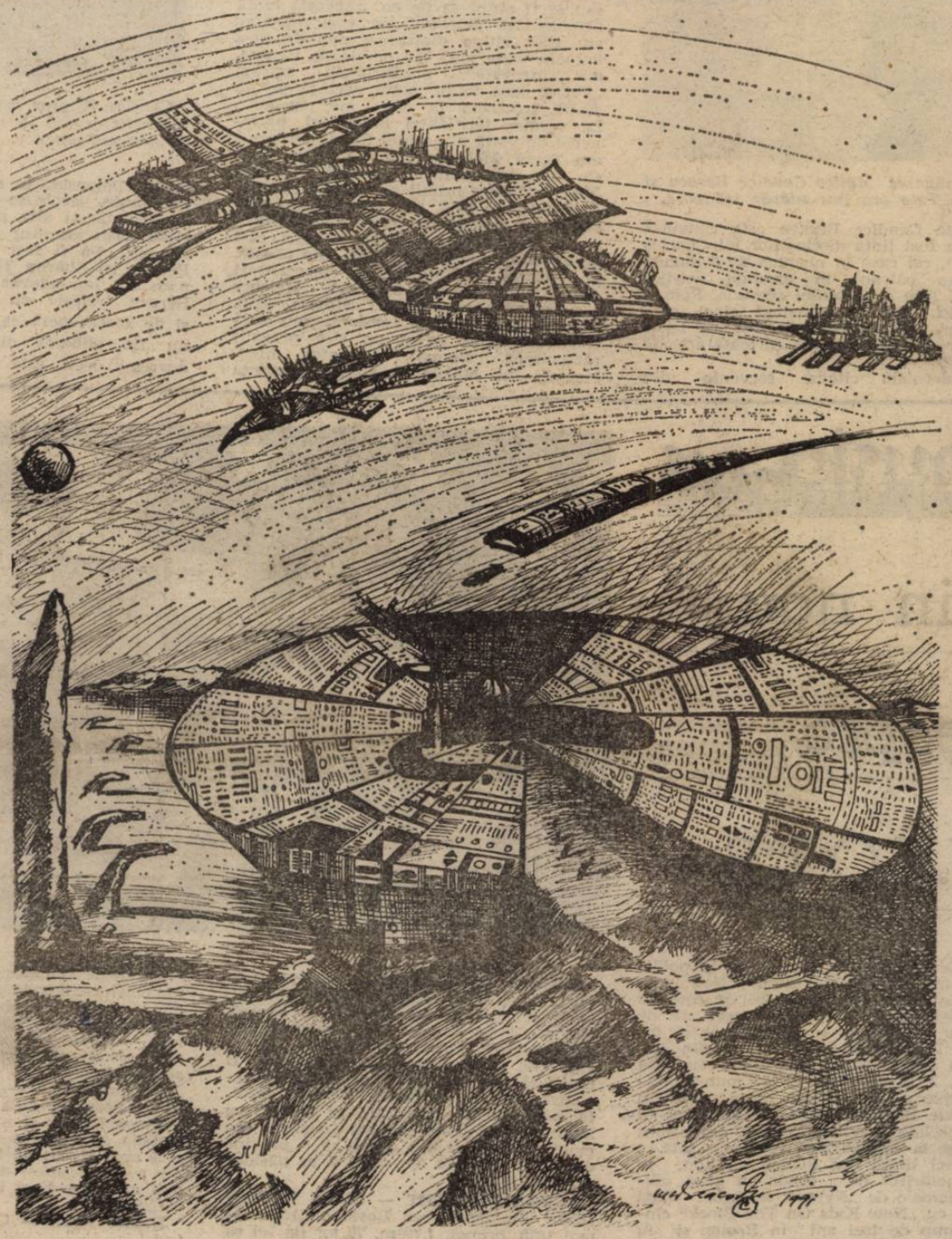

Invadatorii

(Pagina a 10-a)

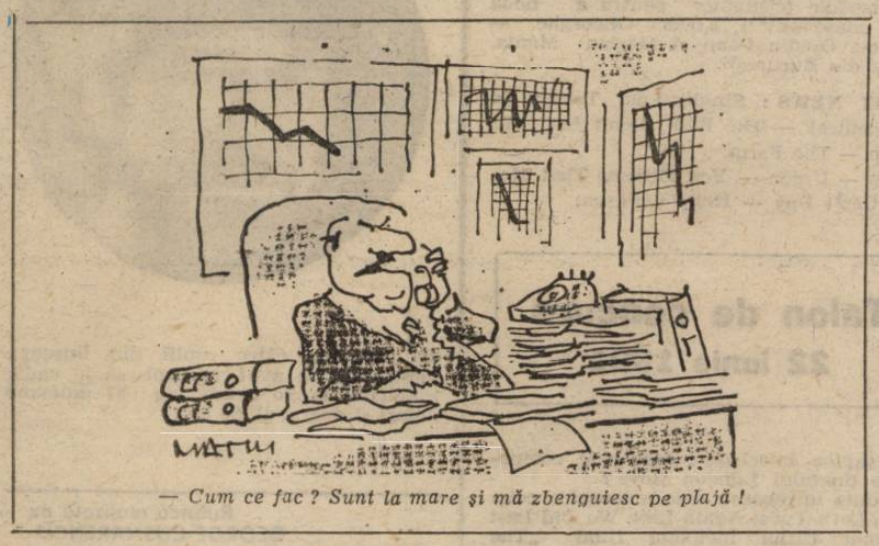

— *Cum ce fac ? Sunt la mare și mă zbenguiesc pe plajă !*

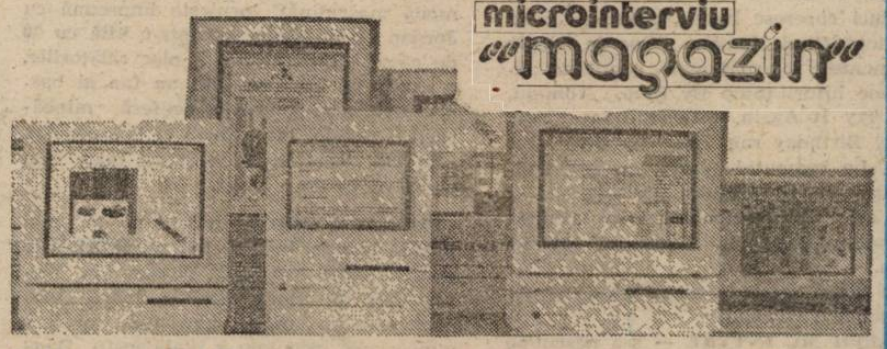

Silicon Valley, cea mai mare concentrare de inteligență pe metru pătrat

(Pagina a 5-a)

Biblioteca Județeană
MUREȘ
TIRGU-MUREȘ

CHARLES MANSON, coşmarul lui Candice Bergen

Asemănarea dintre Candice Bergen şi Sharon Tate era într-adevăr izbitoare.

Actriţa Candice Bergen este convinsă că ea a fost ţinta discipolilor lui Charles Manson, cei care în noaptea de 9 august 1969 au pătruns în locuinţa actriţei Sharon Tate şi a soţului acesteia, Roman Polanski, unde au asasinat cinci persoane cu lovituri de cuţit. Dar ce legătură are Candice Bergen cu toată această afacere?

Să derulăm cîteva secvenţe din „filmul" vieţii acestor personaje. La 26 de ani, Sharon Tate jucase deja în zece filme şi o carieră de-a dreptul strălucitoare părea că i se deschide în continuare. Fericirea sa urma să fie completă o dată cu naşterea copilului pe care îl purta în pîntece. Roman Polanski se afla în Europa, într-un turneu. Locuiau în casa care aparţinuse actriţei Candice Bergen şi pe care aceasta o cedase soţilor Polanski cu numai cîteva luni în urmă. Aici s-a produs una dintre cele mai oribile crime ale Hollywood-ului şi Candice Bergen are unele motive să creadă că obiectul crimei ar fi trebuit sau ar fi putut să fie ea. „Această faptă abominabilă petrecută în casa în care am trăit cîtiva dintre cei mai frumoşi ani din viaţa mea mă umple de teroare, mă îngheaţă", mărturiseşte actriţa. „Petrec încă multe nopţi aşezată pe un scaun, tresărind la orice mic zgomot". La vremea terifiantei întîmplări, partenerul de viaţă al actriţei Candice Bergen era Terry Melcher, fiul lui Doris Day. Cu un an înaintea crimei, Charles Manson făcuse primii săi paşi în muzică. Pe 9 august 1968 se prezentase la un studio de înregistrări unde l-a cunoscut pe Terry Melcher, care i-a promis că-l va ajuta să scoată un album. Din păcate, la capătul şedinţelor de înregistrări (după cum afirmă Manson), Melcher şi-a retras promisiunea. Dintr-o dată, Manson şi-a văzut cariera muzicală sfărîmată. Timp de un an şi-a pregătit răzbunarea. Numai că între timp, locuinţa lui Melcher devenise locuinţa soţilor Polanski. În seara aleasă pentru răzbunare, acolo se afla Sharon Tate, însărcinată, şi alte patru persoane. Toţi şi-au găsit sfîrşitul sub lovituri teribile de cuţit. Să fi fost confundată Candice Bergen cu Sharon Tate a căror asemănare era într-adevăr izbitoare? Candice Bergen trăieşte cu această convingere şi de aceea speră ca Charles Manson să nu fie eliberat din închisoare mai devreme decît este prevăzut... (A. P.)

Charles Manson este persoana care a răspîndit groază în rîndul americanilor. Şi încă mai produce.

JUNIOR

ISTORIA UNEI FAMILII : JACKSONII (2)

Se ştie, aflăm acum şi noi, că reclama cea mai bună este atunci cînd lumea ajunge să vorbească despre tine. Cîteva concursuri la radio, cîteva spectacole şi lumea începe să vorbească despre **Jackson Five**, cei cinci cîntăreţi talentaţi. Devin vedete locale. În 1968, Joe Jackson nu are decît o singură idee în cap: să abandoneze costumul albastru de muncă şi să-şi facă rost de unul cu paiete, cum îi stă bine unui adevărat manager. Pasul imediat următor este să înscrie formaţia **Jackson Five** la Appolo din Harlem, locul mitic în care debutaseră Sarah Vaugham, Dionno Wawick, Joe Tex şi King Curtis. Ambiţia sa? Cîştigarea titlului la concursul pentru amatori şi mai departe de a cuceri inima casei de discuri **Motown** care îi lansase pe **Diana Ross, Lionel Ritchie, Stevie Wonder...** Inutil să mai spunem că peste cîteva zile contractul era semnat şi primul disc al formaţiei

Jackson Five apare pe data de 12 octombrie 1969. Este data care pecetluieşte destinul muzical al formaţiei Jackson. Dintr-o familie anonimă, Jacksonii devin o familie cunoscută în toată lumea. Din acea clipă toate încep să se înlănţuie cu repeziciune. Joe părăseşte uzina, iar copiii-cîntăreţi se duc din ce în ce mai puţin pe la şcoală. Doi ani mai tîrziu toţi se mută la Encino, în California. Mult mai rafinat decît pe malul lacului Mitchigan. Afacerile familiei sînt coordonate de Joe. În septembrie 1971, revista **Life** anunţă pe prima pagină că Jermaine, una din fetele familiei s-a căsătorit cu băiatul lui Berry Gordy, fondatorul şi directorul general al casei de discuri... Motown. Şi astăzi legăturile sînt foarte strînse, fiindcă Jacksonii sînt complet legaţi de Motown, această veritabilă uzină de produs staruri ale muzicii soul. Michael este deocamdată în rîndul celor cinci din Jackson Five, n-a ajuns marele Michael, cel obsedat să trăiască 150 de ani sau cel care merge cu mască la gură chiar şi în maşină. Vremurile încă n-au venit, dar urmează...

Top 30. ARTIŞTI MILIONARI

Pe **locul 4** al topului nostru se află celebrul regizor american **Steven Speilberg**, cel care a „spart" toate box-office-urile cinematografiei mondiale. E adevărat că filmele lui **E.T., Back to the Future** şi atîtea **altele sînt greu**

de uitat de către copiii din întreaga lume care au avut norocul să le vadă. Spielberg are o avere de **87 milioane** dolari şi doar... 41 de ani.

Rubrică realizată de GEORGE CUŞNARENCU

musicbox

Din nou despre N.K.O.T.B.

Zecile de scrisori primite de la publicarea primului articol despre New Kids On The Block (noiembrie '90) în care mi se solicită noi date despre acest atît de popular cvintet, m-au determinat să intru în legătură cu un Fan-Club din Anglia (o adresă americană n-am reuşit să găsesc....) în speranţa că voi putea obţine datele cerute de voi, dragi prieteni ai Music Box-ului. Aşteptările nu mi-au fost înşelate şi, zilele trecute, am primit răspuns la întrebările voastre. Iată-l: cei cinci tineri din Boston au luat, în 1984, hotărîrea de a fonda un grup, alegînd numele de „Nynuk" schimbat după un an cu „New Kids On The Block" cîntînd timp de trei ani în Boston şi în împrejurimi. În 1988 îi descoperă Maurice Starr (cel care i-a lansat pe Bobby Brown şi New Edition) şi sub îndrumarea lui N.K.O.T.B. vor avea în octombrie '88 primul lor hit intrat în Top Ten-ul american „Please Don't Go Girl", urmat imediat de You Got It (The Right Stuff), iar în vara lui 1989 melodia „I'll Be Loving You (Forever)" devenise Number One în S.U.A. 1990 este anul în care cei cinci cuceresc lumea, albumul „Step By Step" fiind Number One în toate clasamentele internaţionale, conţinînd numeroase hituri (Step By Step, Tonight, Let's Try It Again, I Believe In You, Happy Birthday sau Time Is On Our Side). La începutul acestui an le-a apărut un nou LP intitulat „No More Games" aflat în acest moment în fruntea clasamentului pentru LP-uri al revistei Bravo.

Iată acum „fişa" personală a fiecăruia din membrii grupului:

JOSEPH MC INTYRE — s-a născut pe 31 decembrie 1972 la Needham, lîngă Boston, are 1,68 m, 55 kg, şaten. Îi place bowling-ul, preferă mîncărurile mexicane şi băuturile nealcoolice. Este un tip disciplinat, foarte spiritual, un bun imitator şi... cel mai iubit de fete dintre toţi membrii grupului! Porecle: Joey, Joe-Bird sau Little Joe.

DONNIE WAHLBERG — poreclit Dennis Cheese sau „Egghead" (Cap de ou), s-a născut pe 17 august 1969 la Boston, 1,79 m, 70 kg, brunet. Nu are preferinţe gastronomice, iar dintre băuturi alege sucul de mere, Coca-Cola şi... apa! Îi place să danseze, este un fanatic motociclist (are un Kawasaki, ZX 11), ascultă melodiile lui Run DMC şi AC/DC cu mare plăcere. Este cel mai „aspru" din cvintet (poate şi din cauză că provine dintr-o familie cu opt copii şi cu părinţii despărţiţi...).

JORDAN KNIGHT — născut la Worcester (în apropierea Bostonului) pe 17 mai 1970, brunet, 1,79 m, 70 kg (la fel ca Donnie!) Îi place să citească, să joace baschet, să asculte muzică (idolul este Michael Jackson), preferă mîncărurile italieneşti şi chinezeşti şi ciocolata cu lapte. Este prima voce a grupului. Porecla — Jay.

JONATHAN KNIGHT — frate cu Jordan, născut pe 29 noiembrie 1968, 1,80 m, 71 kg, brunet. Este poreclit „GQ" („Gentlemen Quarterly, un magazin de modă masculină), locuieşte împreună cu Jordan şi cu mama lor într-o vilă cu 20 de camere din Boston, îi plac călătoriile, o adoră pe Tiffany, este un fan al baschetului nord-american, preferă mîncărurile „rapide" (fast food) şi laptele. Are cele mai bune maniere şi cel mai bun gust artistic din cvintet.

DANNY WOOD — născut pe 14 mai 1969 la Boston, brunet, 1,71 m, 65 kg, este poreclit Puff McCloud, Woody The Woodpecker sau Horse (Calul). Joacă baschet, este un mare gurmand (preferă mîncărurile orientale şi italieneşti). Danny este cel mai bun dansator din cadrul grupului.

Dragi prieteni, acestea sînt datele pe care le-am obţinut pînă în momentul de faţă. Cum va apărea ceva nou, fiţi siguri, vă voi aduce la cunoştinţă.

MARIAN MINCULESCU

Înainte de a vă face cunoscute numele celor cinci cîştigători ai concursului nostru din luna mai, le voi răspunde cîtorva din prietenii rubricii noastre: Daniela Boroş — Tulcea sînt surprins de faptul că n-ai primit scrisoarea mea (expediată acum o lună!). Îţi voi scrie din nou...

Marian Cotrău — Salonta: data de 29.5.91 reprezenta data limită de expediere a răspunsurilor şi nu data pînă la care trebuia să le primesc! Sam Brown a scos anul trecut un LP „April Moon" dar din cele zece piese ale acestui album, nici una nu s-a ridicat la valoarea hit-ului '89 „Stop...".

Daniel Vişan — Giurgiu: bună ideea ta!

Mai multor corespondenţi care mi-au cerut informaţii despre modul în care se realizează Top Ten Magazin le spun următoarele: fiecărui top personal i se atribuie zece puncte pentru locul unu... un punct locul zece, se adună apoi punctele din toate topurile şi ce rezultă este Top Ten Magazin!

Cei cinci cîştigători din luna mai sînt: Anca Circel — Tg Ocna, Filip Gheorghe — Cisnădie (cîştigător pentru a doua oară consecutiv!), Kovacs Gheorghe — Braşov, Ovidiu Păun şi Marian Manta, ambii din Bucureşti.

HOT NEWS: Singles-Last Traian To Trancentral — The KLF, Don't Let Me Down — The Farm.

LPs — Union — Yes, Dreams That Money Can't Buy — Holly Johnson.

Talon de concurs
22 iunie 1991

A şaptea întrebare: care este componenţa duetului London Boys?

A opta întrebare: cine a lansat celebrul „Let's Twist Again Like We Did Last Summer" (titlul melodiei fiind „The Twist")?

ZECE ENIGME PENTRU MILENIUL TREI

6. VOR PUTEA CALCULATOARELE SĂ-I EGALEZE PE OAMENI?

Istoria calculatoarelor este extrem de scurtă. Pe vremea celui de al doilea război mondial, armata americană construia, după proiectul Universității din Pennsylvania, primul calculator electronic din lume. Numele său era ENIAC. Avea 18 mii de lămpi, cîntărea 30 de tone, ocupa săli uriașe, iar consumul său energetic era imens. Și totul pentru a putea înmagazina vreo douăzeci de numere...

ENIAC este preistoria. Era mare și greu ca un dinozaur și la fel de lent. Iar experții în calcule numerice ale vremii credeau că în toată lumea se puteau pune în funcțiune cinci sau șase mașini de acest tip.

O jumătate de secol mai tîrziu, un disc optic este capabil să „memoreze" **o jumătate de milion de pagini de text scris !** Un chip de memorie RAM, mare de-abia cît o unghie, poate înmagazina 64 de milioane biți de informație !

Numărul total al calculatoarelor aflate în prezent în funcțiune în întreaga lume se ridică la cîteva milioane și au ajuns să „invadeze" practic toate domeniile de activitate omenească. Iar puterea mașinilor crește în mod constant ! Calculatoarele prezente la ora actuală pe piața mondială au capacități de ordinul a 60 de milioane de operații pe secundă. Și nu ar fi o surpriză pentru nimeni ca multe din „sarcinile" de calcul încredințate pînă acum oamenilor să fie trecute în întregime calculatoarelor. Și astfel apare marea întrebare : vor putea calculatoarele să devină inteligente ?

Și aici controversele în cadrul comunității științifice sînt extraordinare. Ceea ce, într-un fel, înseamnă că nimeni nu poate pretinde că ar oferi răspunsul definitiv. În prezent există sistemele expert care, în întreaga lume, ajută la gestionarea unor mari cantități de informație și au devenit practic indispensabile în luarea deciziilor într-o infinitate de domenii de activități științifice și tehnologice. Și totuși, aceasta nu înseamnă că ar fi inteligente. Iar lumea este străbătută de o mulțime de adevărate „cuvinte magice" — calculatorul optic, calculatorul neuronal, procesare paralelă, logică difuză, mașini gînditoare... Și, pe deasupra tuturor, inteligența artificială.

La un recent simpozion din Spania dedicat problemelor „Ingineriei Cunoașterii", Bruce Buchanan, care este profesor de filosofie, medicină și informatică la Universitatea din Pittsburgh, și-a afirmat din nou convingerea în posibilitatea de a construi mașini inteligente : „Avem deja mașini care traduc chiar și dialecte, care diagnostichează boli, sau care joacă șah. La ora actuală avem nevoie de calculatoare capabile să integreze întregul ansamblu". Însuși mediul nostru înconjurător.

Să nu uităm că încă pe la începutul anilor '50 Alan Turing vorbea despre capacitatea calculatoarelor de a învăța și despre posibilitatea ca ele să poată „face" mai mult chiar decît am **știut** noi să le instruim să facă. Ajungînd astfel să-l concureze pe om în practic orice domeniu de activitate. Alții neagă chiar și ideea că un calculator ar fi capabil de altceva decît de ceea ce omul care l-a creat a pus în programul său. Ce se va întîmpla ? Vor rămîne calculatoarele doar niște mașini — senzațional de perfecționate, de rapide, dar totuși niște simple mașini ascultînd orbește de ordinele omului ? Se va întîmpla ca în acea teribilă poveste în care supercalculatorul realizat prin interconectarea **tuturor** calculatoarelor din Univers și întrebat dacă există Dumnezeu răspunde : „acum există !" ? Marele pas care va urma va fi calculatorul capabil să reproducă procesele din creierul omenesc. Pe care trebuie însă mai întîi să le cunoaștem **noi** așa cum trebuie. Apoi... cine știe unde și cum se va pune punct final în această cursă fantastică.

MIHAELA DOROBANȚU

enciclopedie

Biografia neromanțată a Universului (V)

TENDINȚA DE GRUPARE A GALAXIILOR

De ce se folosește astronomul pentru a reprezenta Universul ? De elementele sale fundamentale, care nu sînt altele decît galaxiile. **Sînt grupări de 100—1 000 miliarde de stele legate între ele prin forța de gravitație.** Cu mult înainte chiar de a se fi elucidat problema naturii galaxiilor, tendința lor de a se regrupa și forma structuri mai noi era deja necunoscută.

Cataloagele privind pozițiile nebuloaselor (vaste pete luminoase recunoscute mai tîrziu drept galaxii), întocmite de astronomul englez. J. Herschel în 1864 și astronomul danez J. Dreyer în 1888, arătau în mod clar că locul cel mai bun pentru a descoperi o nebuloasă era vecinătatea altei nebuloase. În 1908, astronomul suedez Charlier emite ipoteza că aceste nebuloase erau extragalactice, adică situate dincolo de galaxia noastră. În baza acestei ipoteze, el propune un **model de univers ierarhic,** în care tendința nebuloaselor de a se regrupa se reproducea la infinit : două nebuloase se grupează în perechi, perechile se adună în grupuri, grupurile în roiuri, roiurile în super-roiuri și așa la infinit.

În anul de grație 1925, E. Hubble stabilește definitiv natura extragalactică a nebuloaselor, deschizînd astfel larg porțile lumii de dincolo de Calea Lactee. Împreună cu astronomul american H. Shapley, de la Universitatea din Harvard, Hubble fotografiază cerul către limite din ce în ce mai îndepărtate, grație telescoapelor nou construite pe muntele Wilson. Și astfel se ajunge la concluzia că galaxia noastră face parte dintr-o structură mult mai vastă, numită „grup local". Ea cuprinde, în afara Căii Lactee, galaxia Andromeda și avea 15 galaxii pitice printre care sateliții Galaxiei, Norul Mic și Mare ale lui Magellan. Asemenea grupări de galaxii au dimensiuni medii de ordinul a 13 milioane ani-lumină, aproximativ de 130 de ori mai mare decît diametrul unei galaxii și cu mase de ordinul a 10^{13} mase solare.

O nouă etapă în studiul ierarhiei structurilor materiei în Univers a fost depășită o dată cu punerea în funcțiune a telescopului Schmidt, instalat pe Muntele Palomar, spre sfîrșitul anilor '40, cu o oglindă avînd diametrul de 1,2 m. Acest telescop, special conceput pentru fotografierea unor zone foarte mari ale cerului, a permis obținerea de imagini ale întregii bolți cerești văzute din emisfera nordică, pe parcursul a mai multor ani, mai exact în perioada 1950—1954. În urma examinării atente a plăcilor fotografice rezultate din această acțiune, **astronomul american G. Abell a descoperit structuri și mai mari decît grupurile de galaxii — roiurile de galaxii.** Ce sînt acestea ? Ansambluri de cîteva mii de galaxii legate prin forțe de atracție gravitațională. Abell a reușit să catalogheze aproape 3 000 în emisfera nordică. Astronomul american avea să remarce că organizarea structurii în Univers nu părea a se opri la scara roiurilor. Pentru că roiurile se grupează la rîndul lor pentru a forma super-roiuri. Fiecare super-roi cuprinde între 5—6 roiuri, cu o dimensiune de aproximativ 200 milioane ani-lumină și o masă de 10^{16} mase solare. Această noțiune de super-roi nu era nouă. Astronomul francez Gerard de Vaucouleurs, de la Universitatea din Austin (statul Texas), sugerase, la începutul anilor '60, că face parte dintr-o structură mai mare numită „super-roi" local sau „super-roiul Fecioarei", deoarece rolul Fecioarei își aduce o importantă contribuție la masa sa.

— Va urma —

ENIGMELE TERREI

Uriașa cicatrice de pe obrazul planetei (II)

„Cicatricele" cosmice lăsate pe „obrazul" planetei sînt foarte numeroase, afirmă specialiștii, deși, după cum susține revista „Ça m'interesse", o statistică exactă a tuturor acestora nu s-a făcut pînă în prezent. Multe dintre ele au fost însă șterse de eroziuni sau se află ascunse pe fundul mării. Spre deosebire de Pămînt, pe Lună, fiecare „cicatrice" rămîne înscrisă de-a lungul anilor intactă.

Care este originea „proiectilelor" care au lăsat pe fața planetei noastre asemenea urme? Majoritatea oamenilor de știință consideră că acestea provin în special de la centura de asteroizi dintre Marte și Jupiter. Pînă în prezent au fost înregistrați 4779 asteroizi; încă 10000 își așteaptă însă rîndul la numerotare.

Aceste „pietre" rătăcite în spațiu au uneori mai mulți kilometri în diametru. După părerea specialiștilor, un obiect cu peste 100 sau 200 metri în diametru are șansa să întîlnească Terra sau Luna o dată la 1000 de ani. De altfel, Luna tremură încă sub efectul șocului intervenit în urmă cu 900 de ani care a creat pe suprafața sa un crater cu o adîncime de 20 de km. Probabil că un corp avînd dimensiunile amintite a intrat în coliziune cu Terra și acum 30000 de ani, dînd naștere faimosului „Meteor Crater" din Statele Unite. Violența impactului este asemănată cu cea a unei bombe nucleare. În schimb, meteoriți capabili să suprime 75% din speciile vii de pe suprafața Terrei (deci avînd un diametru de peste 10 km) pot da naștere la asemenea fenomene o dată la 50 sau 100 milioane de ani. Privit la scară umană, perioada pare lungă, în schimb dacă ne referim la viața Terrei ne dăm seama că termenul nu este chiar așa generos. Acest tip de impact provoacă o explozie egală cu cea produsă de peste 100 de bombe atomice!

Așadar, în viitor alți asteroizi vor întîlni Terra, producînd inevitabile catastrofe? Dacă da, cînd se va întîmpla acest lucru, cu exactitate? Nimeni nu poate din păcate să dea un răspuns cert. Dar cei care studiază scoarța terestră și apreciază evoluția acesteia la scara unui timp geologic, consideră că asemenea impacte sînt iminente. Oamenii de știință descoperă permanent urme ale impactului unor corpuri cerești cu Terra, cum a fost de exemplu cel survenit în regiunea orașului Praga (Cehoslovacia) acum 100 milioane de ani. De-a lungul timpului (privit la scară geologică!) asemenea fenomene s-au tot întîmplat.

Dar, cel puțin, pot fi detectați din timp asteroizii sau cometele care ar putea să cadă pe Pămînt? Mulți specialiști consideră că cel puțin deocamdată este aproape imposibil. Asemenea obiecte cosmice ar putea fi observate cu totul întîmplător, dacă în drumul lor ar trece prin cîmpul vizual al telescoapelor. Totuși, pentru a distruge amenințarea ce vine din cer s-au imaginat tot felul de metode, unii s-au gîndit că ar putea fi folosit un foc nuclear; un scenariu S.F., care a servit de altfel și ideii mai multor filme de acest gen (de exemplu, „Meteor", cu Sean Connery și Natalie Wood). Altă soluție propusă: evacuarea suprafeței zonei periclitate și refugierea în adăposturi subterane betonate. Iluzoriu! În cazul unui asemenea șoc, lumea terestră s-ar transforma în haos pentru mai multe mii de ani. Un asemenea cataclism seamănă bine, după opiniile specialiștilor, cu un apocalips. **Transformînd o mare parte din energia sa în căldură, asteroidul ar produce un nucleu de foc pe o rază de cîteva sute de kilometri, dar și o undă de șoc care ar expulza în spațiu o bună parte din atmosferă. Aspirate spre înălțime, miliarde de tone de praf ar forma un nor gros, de forma unei ciuperci. O ploaie „de metal" ar urma să se reverse pe Pămînt, încărcată de acid sulfuric. Turbioane de vînt, greu de stăpînit, ar înconjura, de asemenea, planeta. Particule aflate în suspensie în atmosferă ar umbri lumina zilei, o lungă perioadă. Timp de cîteva generații, clima ar fi, și ea perturbată. O asemenea întîlnire ar fi fatală pentru 70 — 80% dintre speciile vietuitoare.**

În concepția unora dintre oamenii de știință, asemenea impact ar constitui totuși o veritabilă șansă pentru evoluția speciilor, un fel de evacuare de pe scena vieții a speciilor aflate pe cale de dispariție și apariția altor forme de viață. Aceiași specialiști susțin ipoteza potrivit căreia dispariția dinozaurilor a permis mamiferelor — și printre acestea și omului — să devină specia dominantă pe suprafața planetei. Cel puțin pînă la o viitoare întîlnire catastrofică cu un asteroid gigant!

AURORA POPESCU

oameni...

„FĂRĂ IUBIRE SÎNTEM PRAF, NIMIC ALTCEVA"

Yehudi Menuhin

Marele violonist Yehudi Menuhin și-a început cariera artistică de excepție la 9 ani și, de-a lungul întregii sale vieți, n-a contenit să adune laurii succesului. Și totuși coarda cea mai sensibilă a personalității sale este... generozitatea, iubirea de oameni. În fiecare an, nenumărate din concertele sale sînt destinate susținerii drepturilor omului. „Orice ființă umană are datoria de a-și susține semenii", spune marele muzician. „Și misiunea de muzician este în primul rînd aceea de a oferi."

Nu întîmplător vîrsta de 75 de ani pe care i-a împlinit la 22 aprilie și-a sărbătorit-o, împreună cu soția sa Diana,

într-un spital particular din Londra. „Nu simt vîrsta care reiese din actele mele de identitate. Dimpotrivă mă simt foarte tînăr. Mama trăiește la Los Angeles și de asemenea, are o vitalitate demnă de invidiat. Cred că e construită din oțelul cel mai pur. De curînd, i-am cerut să-mi comunice ora la care m-am născut că sînt mulți cei ce-mi scriu și se interesează de horoscopul meu.

Am aflat că m-am născut la 22 aprilie 1916, ora 3 dimineața, într-un spital din New York. La numai doi ani, părinții mei m-au dus, în mod fraudulos ascuns într-un coșuleț, la primul concert din viața mea. Amîndoi părăsiseră Rusia natală din cauza persecuțiilor antisemite, trăiseră un timp în Israel, apoi au emigrat în Statele Unite, unde s-au cunoscut și s-au căsătorit. Adorau muzica, dar tatăl meu a avut doar o slujbă umilă de profesor, încît nu-și puteau permite prea multe extravaganțe și nici să plătească un „baby sitter"... Dar probabil că așa le e sortit geniilor!"

Yehudi Menuhin este vegetarian, practică yoga și meditația transcendentală de peste 40 de ani, dovedindu-se un mare înțelept. „Cu cît avansez în vîrstă, cu atît ezit să dau sfaturi altora". Singura sa certitudine este iubirea. „Fără iubire, sîntem praf, nimic altceva", spune el.

Prima dată cînd a văzut-o pe Diana, a avut certitudinea absolută că-i este destinată. Era de o mare frumusețe. Dansatoare clasică. Diana făcea parte din prestigioasa trupă rusă de balet, „Iubirea pentru Diana este lucrul cel mai prețios din viața mea. Farmecul ei m-a emoționat întodeauna profund."

Diana l-a însoțit pretutindeni. Chiar și copiii s-au născut în turnee. „Eram o tînără foarte curtată, spune Diana. Dar pe mine nu mă interesează o relație banală. Pentru mine, iubirea înseamnă să te dedici cuiva, restul trece. Yehudi a întrunit idealul meu de căsătorie."

Dintr-o primă căsătorie, Yehudi a avut doi copii: Zamira și Krov care este cineast și trăiește în sudul Franței. Diana i-a dăruit și ea doi copii : Gerard care trăiește în Elveția, scriitor, și Jeremy mezinul, care este pianist. „Ce fericire cînd putem să cîntăm împreună!", spune Yehudi.

Turneele le ocupă cam nouă luni dintr-un an. De aceea, Yehudi și Diana sînt nespus de fericiți cînd pot petrece liniștiți zile de vacanță în casa lor din Grecia. „Aici rămînem două— trei săptămîni, se confesează Diana. E paradisul nostru. Telefon nu avem. Dimineața rămînem în pat pînă spre ora zece. Mîncăm,ne plimbăm, adesea hoinărim în piață. Yehudi alege legumele, pregătește masa, spală vasele. Pur și simplu, adoră aceste îndeletniciri !".

AURORA POPESCU

Madonna are cuvîntul

Prezența celebrei cîntărețe și artiste de cinema Madonna la Cannes a fost una din marile surprize ale prestigiosului Festival al filmului din acest an. Cu acest prilej, Madonna a oferit ziariștilor, în cadrul unei adevărate conferințe de presă un senzațional interviu, marcat de revelații și confesiuni surprinzătoare. Vă oferim, deci, fragmente ale acestui interviu maraton.

— În filmul — documentar care a fost prezentat la Cannes, „Truth or dare, in bed with Madonna" („Jocul adevărului, în pat cu Madona") afirmi că te simți „mama" balerinilor tăi. În ce sens?

— Eu nu am copii și am un sentiment protectiv și responsabil, dar sînt fericită de fericirea colaboratorilor mei.

— Nu te gîndești să ai un copil?

— Sper că da și asta cît mai curînd Dar trebuie să găsesc un bărbat de care să mă îndrăgostesc. Este un lucru dificil, mai ales la Hollywood unde bărbații sînt toți niște copii.

— De ce Sean Penn a fost „unicul amor" al vieții tale?

— Pentru că era puternic ca și mine. Sean și cu mine sîntem egali.

— Ce sentiment ai încercat cînd fostul tău soț a avut un copil de la o altă femeie ?

— M—am simțit tristă. Dar știu că și astăzi el mă iubește.

— Dar cu Warren Beatty cum a fost?

— O, cu el a fost cum ar fi un părinte pentru mine: expert al vieții, prodigios în

sfaturi utile. Am rămas amici pentru că neaprobîndu-mă în multe cazuri, a înțeles să nu mă judece.

— De ce îți place să te înconjuri de homosexuali?

— Pentru că sînt persoane sensibile și foarte deschise. Înțeleg că sînt persoane fragile și că doresc să probeze experiențe mereu noi. Simt că este cazul să-i apăr.

— Ce crezi, vei reuși să fii excomunicată de Biserica catolică?

— Cred că deja sînt excomunicată! Dar asta nu mă împiedică să mă rog lui Dumnezeu și să continui să urmez calea mea religioasă.

— Cînd îți vei scrie autobiografia?

— Cînd voi fi bătrînă.

— Cum îți imaginezi că vei fi la 50 de ani?

— Cu mulți copii și proprietara unui studio care va imprima discuri și va turna filme.

— Socotim că ai avut tot ceea ce ți-ai dorit din viață. Ce ai mai dori?

— Să devin regizoare de film.

— Vrei să devii și actriță de film?

— Da. Voi turna în filmul „Evita" și apoi voi interpreta un rol într-un film regizat de Gus Van Sant.o comedie înțesată cu femei.

— De ce ești preocupată mereu să... provoci lumea?

— Este o problemă foarte actuală într-o societate dominată de erotism și în mod special în societatea americană.

— Care este principala ta calitate?

— Curajul.

— Dar cel mai mare defect?

— Nerăbdarea.

— De ce îți place să te îmbraci atît de extravagant?

— Reprezintă o parte a personalității mele. Stilistul meu preferat este Gaultier pentru că are idei. . . sexy. Dar în schimb nu-mi refuz modele Chanel cînd doresc să port îmbrăcăminte sofisticată.

— Care este valoarea cea mai importantă în viață?

— Știința de a alege drumul spre fericire.

— Pentru ce ești mereu criticată?

— Pentru că sînt femeie și pentru că produc emoții pe care lumea are frică să le probeze.

— De ce îți este frică?

— De moarte, pentru că nu știu cum este.

— Ce faci cu imensele tale sume pe care le cîștigi?

— Le investesc în tablouri și obiecte de artă.

— Cînd ai plîns ultima oară?

— Cînd am descoperit că fostul meu iubit Tony Ward m-a înșelat cu altă femeie.

— Ești îndrăgostită?

— Nu.

— Care sînt idolii tăi?

— Marta Graham, George Sand, Anna Magnani, pictorița mexicană Frieda Kahlo.

— Și nici un bărbat ?

— Cum să-mi placă dacă toți sînt atît de slabi?

— Se vorbește foarte mult despre relațiile tale cu actrița Sandra Bernhard...

— Sandra și cu mine sîntem prietene intime. Am apărut împreună într-un show provocant și spectatorii au fost înclinați să creadă că eu și cu Sandra sîntem amante. Unora le place să creadă așa ceva, dar sînt departe de realitate.

— S-a vorbit foarte mult și despre prietenia ta cu Michael Jackson.

— Am găsit în el o persoană foarte interesantă, dar relația dintre noi este pur platonică. Mi-ar face plăcere să pot schimba complet imaginea sa pentru ca el să devină mult mai sexy. Păcat că trăiește într-o lume mică, numai a lui. Aș dori să lucrez cu el, dar cu o singură condiție: el să se adapteze la stilul meu de prezentare.

— Se afirmă că nu ești tributară niciunui viciu.

— Este perfect adevărat. Nu beau și [illegible] un pahar de vin alb. În ceea ce privește alimentația consum meniuri simple, dar sănătoase.

Traducerea și adaptarea GH. RUSSU

CURIER juridic

APROAPE TOTUL DESPRE MOȘTENIRE (II)

Testamentul este un act juridic unilateral, personal, solemn și revocabil prin care testatorul dispune pentru cauză de moarte de averea sa (parțial sau total) în condițiile și limitele prevăzute de lege. Nu pot ceda averea lor prin testament : minorii pînă la 16 ani, iar între 16—18 ani pot dispune doar de jumătate, interzișii judiciari.

Felurile testamentelor : 1 — olograf (scris și semnat de testamentor), 2 — autentic (întocmit la notariat), 3 — secret (scris, dactilografiat strîns și sigilat de testatar și păstrat la grefa judecătoriei, 4) — privilegiate (testamentul făcut de militari în anumite condiții ; făcut într-o localitate izolată datorită unei epidemii ; în cursul unor călătorii maritime).

Testamentul cuprinde legate, acte juridice unilaterale. Legatele pot fi revocate voluntar : expres prin declarație autentificată ; revocare tacită ș.a. Prin testament nu pot fi afectate drepturile moștenitorilor rezervatari (descendenții în orice grad, ascendenții privilegiați și soțul supraviețuitor).

Întinderea rezervei descendenților : pentru un copil — 1/2 din moștenire ; pentru doi copii 2/3 din moștenire ; pentru trei sau mai mulți copii — 3/4 din moștenire.

Interesante sînt și aspectele privind dreptul la moștenire pe clase de moștenitori.

a) Dacă descendenții nu suferă concursul soțului supraviețuitor și vin în nume propriu la succesiune, ei vor primi toată moștenirea împărțită în mod egal între ei.

b) Dacă vin la moștenire, în concurs cu soțul supraviețuitor, vor culege 3/4 din moștenire împărțită în mod egal între ei.

c) Dacă vin prin reprezentare nepoții de fii ai decedatului, moștenirea va fi împărțită ținîndu-se cont de distincțiile de la pct. a și b. Aici trebuie să menționăm regula potrivit căreia în cazul descendenților de grade diferite, succesiunea se cuvenea acestuia". De exemplu : Defunctul Popescu lasă doi fii Ion și Angela. Dacă Ion moare înaintea tatălui său și lasă, la rîndul lui trei copii : Gabi, Dragoș și Jean, la moartea lui Popescu, legea recunoaște acestor trei copii ai lui Ion dreptul de a ocupa locul tatălui lor și să culeagă în părți egale împărțită pe tulpini partea lui de moștenire care este de 1/2. În felul acesta cei trei copii vin la moștenire împreună cu mătușa lor Angela. Reprezentarea operează la infinit.

Dreptul la moștenire al ascendenților privilegiați (clasa II-a) tatăl și mama defunctului (această clasă nu are beneficiul reprezentării) :

a) În cazul în care vin la moștenire cu colateralii privilegiați (frații și surorile defunctului) sau descendenții lor ori cu soțul supraviețuitor, vor culege întreaga moștenire împărțită în mod egal.

b) dacă vin în concurs numai cu colateralii privilegiați sau descendenții lor, vor culege 1/2 din moștenire dacă sînt cel puțin 2, și 1/4 dacă există numai unul.

c) indiferent de numărul lor (unul sau maximum patru, adică doi părinți firești și doi înfietori cu efecte restrînse) cînd vin în concurs numai cu soțul supraviețuitor al defunctului vor culege ½ din moștenire ;

d) dacă vin în concurs atît cu colateralii privilegiați sau cu descendenții acestora, precum și cu soțul supraviețuitor, vor culege 1/4, dacă există unul, și 1/2 din moștenire, dacă sînt doi sau mai mulți. Aceste cote se calculează asupra părții din moștenire după scăderea cotei de 1/3 ce revine soțului supraviețuitor din întreaga moștenire.

DUMITRU ENACHE

• MUZEELE BERLINULUI ÎȘI DEZVĂLUIE SECRETELE •

REICHUL GERMAN ȘI RAZIILE ARTISTICE

Ne aflăm în Est. Drumurile în Franța sînt imposibile. Ofițerul a profitat de ocazie pentru a face să dispară tablourile ? A fost el apropiat direct de o familie plecată sau deportată ? Sau le-a cumpărat de la un negustor francez puțin scrupulos ? Toate acestea s-au derulat, desigur, în timpul ocupației. În epoca furtului, a traficului, confiscările de opere de artă au atins dimensiuni demențiale. Reichul și șefii săi doreau să fie unicii depozitari ai patrimoniului artistic al Occidentului.

Exemplele veneau însă de sus. De foarte sus. Unul din cele mai dragi proiecte ale lui Hitler era să alcătuiască la Linz, în Austria, orașul copilăriei sale, un „centru european al artelor", cel mai mare muzeu al lumii. Fürerul încredințase responsabilitatea acestui proiect doctorului Hans Posse, directorul Muzeelor din Dresda. Posse nu era nazist. Înlăturat din postul său în 1938 este reabilitat chiar de Hitler, deoarece Posse era expert în pictura italiană și flamandă.

Franța și celebrele sale colecții constituiau un mare punct de atracție de multă vreme. Dr. Goebbles, șeful Propagandei, a făcut cunoscute revendicările pe care germanii le vor pretinde în momentul victoriei asupra Europei de Vest. Sarcina executării acestor directive revenea, în mod teoretic, Ministerului Educației Naționale. Herman Göring, pasionat și bun cunoscător de artă, se va ocupa personal de această problemă.

Înainte de a se începe colecționarea cerută de Hitler pentru Linz, mareșalul Reichului s-a ocupat de cea personală. În fiecare dimineață, înainte de a se dedica urgențelor militare, își consulta specialistul discutînd despre ultimele achiziții ce puteau fi făcute. Mai mult, echipe de specialiști au intrat în acțiune încă din primele zile ale ocupației. Ele executau un ordin. Să pună stăpînire pe marile colecții. La 30 iunie 1940, Hitler ordonă ambasadorului Germaniei la Paris „să pună sub pază" toate obiectele de artă care aparțineau statului sau particularilor. Orice obiect de artă transportabil ce depășea ca valoare 100 000 de franci trebuia declarat de către francezi. Timp de patru ani au avut loc furturi, vînzări forțate, distrugeri prin foc.

Primele vizate au fost, desigur, marile colecții ale familiilor de evrei. Göring se ocupa de repartizarea acestor valori. Unele aparțin lui Hitler, altele, colecțiilor particulare sau școlilor superioare a partidului, precum și muzeelor germane.

O luptă permanentă se duce între ocupanți, pentru a cîștiga supremația în... achiziționarea marilor colecții. Pe lîngă muzeul Jeu-de-Paume se instalează grupul de intervenție Rosenberg, unitate specializată a partidului nazist (EER), pe care mareșalul Göring vrea să-l supună autorității și intereselor sale personale. Rosenberg, furios, apelează la Hitler.

În 1943, Fürerul se ocupă de lupta între virfuri : trece EER sub tutela experților misiunii speciale Linz, condusă de Martin Bormann, șeful Cancelariei.

Impresioniștii tîrzii, cubiștii, expresioniștii, adică opere „degenerate" după opinia naziștilor, care apreciau în primul rînd secolul al XVIII-lea flamand, au avut o altă soartă. Multe opere ale lui Miro Max Ernst, Massonni, Picasso au fost arse. A fost o reeditare a ceea ce se întîmplase în 1939 în Germania unde, după epurarea muzeelor germane de asemenea opere neconvenabile, acestea au ars în cazarma principală a pompierilor din Berlin.

Valoarea „de piață" a acestui gen de lucrări era și ea cunoscută, deci o bună parte din ele au fost sortite traficului de revînzare sau trooului.

În 1941, un prim convoi feroviar părăsește Parisul pentru Germania. Între alte comori, „Venus" de Boucher. Simbolul preferințelor lui Göring : secolul al XVIII-lea și plastica feminină. Prudent, cu destinația pentru Hitler expediază 53 de picturi, (Goya, Rembrandt etc.) și șase comode din sec. al XVIII-lea.

În 1944 viitorul se arată a fi sumbru. Dar scurgerea valorilor continuă cu viteză sporită. Castelul Rastignac este incendiat, după ce cinci camioane încărcate cu tablouri se îndepărtează de locul cu pricina.

În iulie 1944, EER se putea „mîndri" cu un bilanț remarcabil : achiziționaseră 21 903 opere de artă, din care 10 890 picturi. Dar depozitele de artă din Germania sînt în pericol de a fi bombardate de aliați. De aceea, comorile au fost depozitate în mine de sare și de potasiu. Securitatea, umiditatea potrivită erau asigurate de galeriile de mină austriece. În adîncurile Salzburgului, sub pămînt deci, erau adăpostite colecțiile pe care Hitler le destinase orașului natal Linz : cele ale familiilor Rothchild, David-Weill, Leyn de Bënzion, Neumann, Wassermann, 3 000 de capodopere. Sectorul este comandat de Eigruper. Un psihopat. În august, acesta îi declara unui muzeograf din Berlin : „Dacă pierdem războiul, eu însumi voi arunca o grenadă. Nu vreau ca totul să cadă în mîinile bolșevicilor. La 10 aprilie 1945, ganlaiterul, Eigruber stochează în galeriile subterane patru lăzi a 500 kg fiecare, pe care se putea citi : „Atenție, a nu se răsturna". În interior se aflau patru bombe aeriene. Se află și i se atrage atenția asupra necugetării acestui act, dar Eigruber mai aduce patru bombe... Gestapoul, alertat, îl declară bun pentru azil.

(Va urma)

Traducere și prelucrare ȘERBAN FILIP

SILICON VALLEY, CEA MAI MARE CONCENTRARE DE INTELIGENȚĂ PE METRU PĂTRAT

Convorbire cu președintele firmei DELTA DESIGN S.A. domnul Julien Rosengren

— Stimate domnule Rosengren vă propun să începem scurta noastră convorbire despre lumea informaticii printr-o simplă prezentare personală.

— La sfîrșitul anului 1982 am plecat în Suedia. Mi-am terminat studiile universitare în Statele Unite ale Americii, la State University of California, unde ulterior am obținut și doctoratul în informatică. În toți acești ani am participat ca membru component în mai multe echipe de dezvoltare pentru tehnica de calcul, am lucrat împreună cu specialiști de la Apple Computer, dar și de la alte firme internaționale mari, ca Ricoh, Toshiba și altele. Am descoperit o dată cu apariția computerului Macintosh...

— Cînd a apărut pentru prima oară acest produs ?

— În anul 1984. Deci, în acea clipă m-am dedicat creării de dispozitive periferice menite să ofere o folosire mai largă a tehnicii de calcul apărute în acel timp, eu punînd un accent mai mare pe dispozitivele de stocare a informației. Am realizat o mulțime de asemenea dispozitive, am făcut o muncă de pionierat, aducînd pe piață dispozitive de stocare a informației pe suport optic, de pildă, care au fost și sînt dezvoltate în continuare de compania noastră.

— Să ne întoarcem puțin în America și s-o descoperim încă o dată. Spuneți-mi ceva despre acest univers fantastic care a fost și este Silicon Valley, Valea Siliciului.

— Silicon Valley este un punct vital într-o rețea de centre tehnologice de virf din lume, mai mult de 90 la sută din dezvoltarea tehnologiilor bazate pe folosirea tehnicii de calcul s-a petrecut aici. Funcționează de la începutul anilor '70. Majoritatea firmelor de renume din lume își au sedii, filiale sau centre de dezvoltare la Silicon Valley. Este o coincidență, poate o întîmplare că a fost ales tocmai acest loc. Se spune că este cea mai mare concentrare de inteligență pe metru pătrat din lume.

— Și va fi probabil și pentru viitorul mileniu.

— Da, cu siguranță. Însă a apărut, o dată cu informatizarea societății umane, și o răspîndire a cunoștințelor, astfel încît există deja centre de dezvoltare, poate la același nivel tehnologic ca în Silicon Valley și în Japonia, dar și în alte state.

— Ați spus societate informatizată. Sînteți convins că lumea se îndreaptă spre așa ceva în mileniul care vine ?

— Sînt convins, calculatorul a pătruns în majoritatea păturilor sociale, însă o societate informatizată este bazată pe o deschidere totală, este o societate cu caracter plan, este poate expresia cea mai pură a democrației în care toți membrii grupului social au acces la informație.

— De ce credeți că apropierea oamenilor de computer s-a făcut într-un mod destul de dramatic și acest lucru se petrece și astăzi ?

— În Occident această apropiere s-a făcut continuu și într-un timp mai scurt pe toate canalele. Dar reținerea funcționează și se bazează pe un fenomen, sau este similar cu un fenomen care a funționat în evul mediu : diagnosticarea bolilor de călugări din mănăstire. Cînd o persoană era bolnavă se ducea la mănăstire și călugărul îi dădea un diagnostic. Se crease o formă de concentrare a cunoștințelor despre boli. Se crea o formă de respect a individului față de o persoană care avea un bagaj de cunoștințe pe care individul de rînd nu-l avea. Era aceeași formă de teamă care se manifestă și astăzi față de computer. Individul se așează în fața unei mașini față de care el are o serie întreagă de prejudecăți. Noi trăim într-o societate în care tehnica nu este creată după necesități, ci necesitățile sînt create după tehnică. Este unul din motivele pentru care astăzi se depun eforturi mari. Barierele trebuie trecute. Macintosh este unul din primele computere care a trecut această barieră psihologică. Oricine are nevoie de o perioadă de pregătire de ... 30 de minute, după care el poate stăpîni acea mașină. Dar în România am impresia că există un exces de cunoștințe teoretice, în detrimentul cunoștințelor practice.

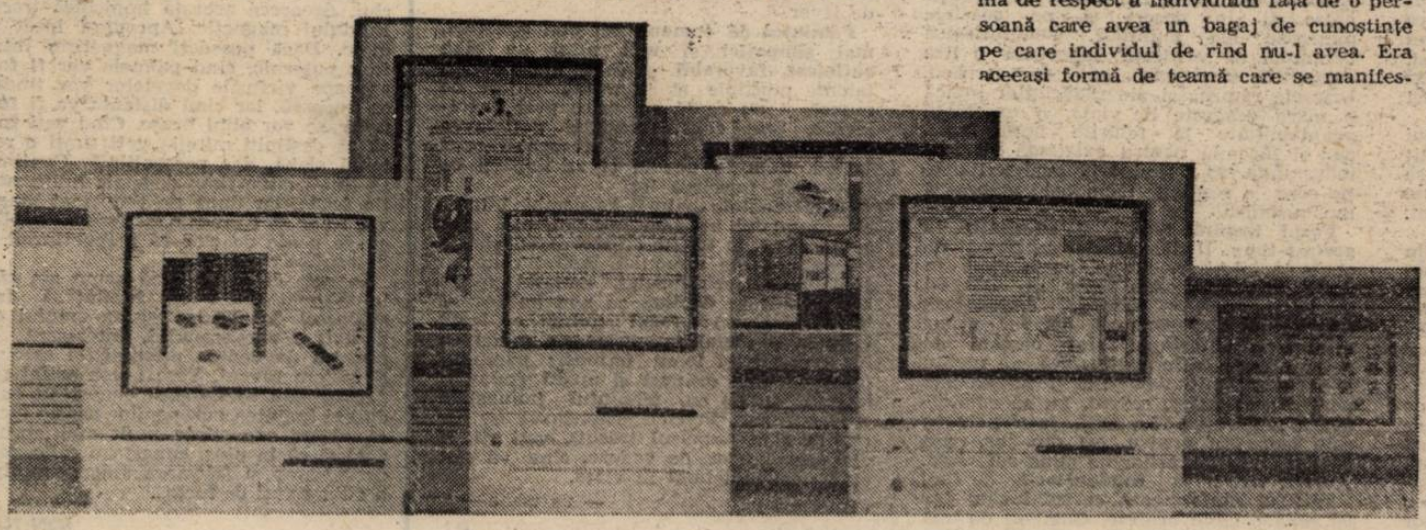

— Prin activitatea firmei Delta Design, înțeleg că doriți că veniți în întîmpinarea sporirii cunoștințelor practice, să săriți acea baricadă de care vorbeați.

— Dorința noastră este de a informatiza mediul de lucru, într-o manieră **soft** (moale, neagresivă), în ideea că aceste computere nu sînt decît instrumentele prelungirea sau simplificarea activităților la locul de muncă, indiferent care ar fi acela. Aplicațiile sînt multiple.

— După șase luni cum apreciați că au mers lucrurile la firma dv ?

— Am o apreciere pozitivă. Au fost și dificultăți și foarte multe realizări. Este o platformă la care noi trebuie să dezvoltăm în continuare activitatea noastră.

— Care ar fi motto-ul acestei activități în România ?

— Sloganul nostru este „Computere făcute de profesioniști pentru profesioniști", care în primul rînd vrea să exprime calitatea produselor, care este excepțională...

— Și „pentru profesioniști" nu înseamnă că amatorii sînt lăsați pe afară ?

— Nicidecum, „pentru profesioniști" nu înseamnă că sînt limitate doar la un anume segment al pieței, ci că sînt destinate tuturor oamenilor care pot deveni în foarte scurt timp profesioniști în minuirea calculatoarelor Macintosh. Cititorii revistei „Magazin" trebuie să știe că vom înființa o unitate de învățămînt care va avea ca scop în primul rînd „evanghelizarea" computerului pentru toate categorile de oameni.

— Am înțeles aluzia dumneavoastră, sper ca efectele să fie palpabile și de durată. Vă mulțumesc.

GEORGE CUȘNARENCU

Aventuri pe tărîmul cunoașterii ocult

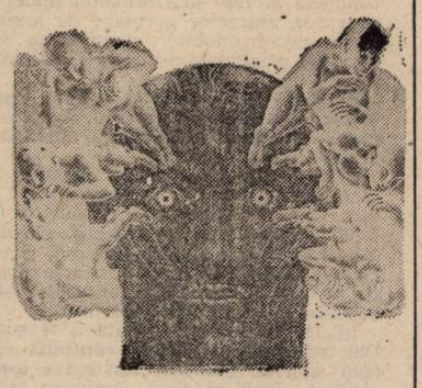

Diferența între tipul de **elită intelectuală**, despre care am vorbit și noțiunea de **„conspirație"** constă în diferența de scopuri ; elitele ajung în situația de a se constitui astfel, în mod aproape spontan : este vorba despre genul de dialog, medic — pacient, dialog care bolnavului îi se pare de-a dreptul „ocult" prin necunoașterea limbajului specific. Celelalte „societăți secrete" din felul cărora avem nenumărate (vezi Mafia, K.K.K., anumite secte etc.), cu scopuri imediate, politice ori economice ori militare, sînt, în comparație cu gruparea elitei intelectuale, biete imitații așa cum copiii copiază în jocurile lor comportamentul oamenilor mari.

Atîta vreme cît oamenii vor nutri speranța de a primi ceva pe degeaba, bani fără muncă, cunoștințe fără studiu, putere fără cunoștințe, ori virtute fără ascetism, vor continua să prospere societăți pseudo-inițiatice și pseudo-secrete, imitații palide ale adevăratului limbaj secret al tehnicienilor zonei.

Rosicrucienii, conform tradiției, nu căutau cunoștințe în cine știe ce forme misterioase de inițiere, ci în studiul Cărții Lumii și Naturii — **Liber Mundi**, — ceea ce necesită, e drept, și alte calități înafară de ceea ce astăzi numim inteligență.

ÎNTRE „SECRET" ȘI „SPECIFIC"

În cartea **„Brighter than a thousand Suns"**, Robert Jungk scria : „Printre tinerii atomiști sînt două categorii ; unii își privesc opera ca pe un exercițiu intelectual oarecare dar pentru alții cercetarea are importanța unei experiențe religioase".

Din cadrul acestora din urmă se nasc urmașii societății secrete. Este uimitor nu faptul că în 1622 rosicrucienii au putut fi „invizibili" în Paris ci, că în timpurile noastre, cînd spionajul amenință din toate părțile, marii inițiați ai științei pot comunica între ei fără știrea guvernelor și a celor interesați să cunoască obiectul preocupărilor lor de ultimă oră. Probabil că descoperirea radio-ului și a echipamentelor cu cristale nu mai erau secrete pentru inițiații secolului XVII ; dar nimic n-a „răsuflat", la fel cu cercetările moderne privind parapsihologia și aplicațiile ei în telecomunicații, la dorința expresă a descoperitorilor, după cum se exprima inginerul american **Victor Enderby.**

Ce să mai spunem despre aluziile pe care legenda le face privind aparatura aflată în mormîntul simbolicului „Christian Rosenkreutz", constînd în lămpi cu funcționare continuă, instrumente pentru înregistrat sunete și imagini etc, lucruri ce puteau fi plauzibile în 1958 dar în nici un caz în 1622.

Este de presupus că, la ora actuală un nou manifest de genul celui din Paris, se pregătește, în locuri cu o mare concentrare de intelect, dacă nu cumva, el a și fost elaborat fără ca noi să ne dăm seama. Ceea ce ne îndepărtează pe noi, ceilalți, din preajma acestor tradiții este terminologia religioasă folosită de anticitatea științifică ; de aceea viziunea noastră asupra operelor lor este ori „literară" ori „spirituală". Asta ne arată ca fiind doar moderni și nu aparținînd viitorului.

Rămînem nedumeriți în fața afirmației repetate a alchimiștilor că obiectul transmutației este transmutația minții umane însăși. Și asta n-are nimic de-a face cu magia sau cu cine știe ce „daruri" celeste ; doar că atunci cînd cineva este în posesia unui anume număr de date și realități certe, acesta va fi obligat să privească totul dintr-un alt unghi.

Problema care se pune constă în faptul că saltul umanității nu mai privește doar simpla consecutivitate a descoperirilor ci, așa cum spunea **Elita Necunoscută**, vizează **„ceva anume"**, diferit-specific de obișnuința gîndirii noastre.

„Spațiul", spunea eminentul fizician **Heisenberg**, „în care spiritualitatea umană se dezvoltă se află într-o altă dimensiune decît aceea în care se mișca în secolele trecute".

H.G. Wells a murit dezamăgit. Întreaga sa viață a crezut în progres. Dar, înainte de a muri a văzut că progresul acesta are și o față terifiantă. A murit negîndu-l. Cele mai teribile metode de distrugere în masă, tocmai fuseseră inventate iar știința amenința să distrugă omenirea. În 1946, bătrînul Wells scria disperat : „Omul a atins limitele posibilităților sale". În acel moment, acel bătrînel, al cărui geniu anticipase aproape totul, a încetat de a mai fi un contemporan al Viitorului.

Acum, însă, realizăm că omul a ajuns într-adevăr, la o limită, dar numai într-un anumit domeniu.

Tribulațiile de genul Wells sînt specifice mai ales oamenilor de știință, tipice atomiștilor. Astfel, iată-l pe faimosul matematician și fizician **Wolfgang Pauli**, cel din 1932 de la Congresul de la Copenhaga înțepenit într-un scepticism de gheață, hulpav de putere și pe același Pauli din 1955 cu o viziune deschisă, largă și dominatoare ducînd spre esența umană, aceea a salvării prin căutarea înlăuntrul nostru. Această schimbare de atitudine nu se datorează unei „treziri morale", ci unor modificări ale unghiului în care observatorul se apropie de natura reală a cunoașterii.

O metodă care să unifice înțelegerea rațională cu experiența mistică, această reconciliere a contrariilor, despărțite secole de-a rîndul, iată o posibilă, ideală armonie a epocii noastre ; iată visul mărturisit al ultimului Pauli.

— va urma —

Traducere și adaptare
AUGUSTIN FRĂȚILĂ

„Detectorul Fayol"

Descărcările magnetice, ne spunea, dl. **MIRCEA PERIANU**, într-o convorbire anterioară, se pot face prin atingeri, pase (cu sau fără contact), insuflații sau prin emisii energetice telepatice. După ocultiști, magnetismul poate fi proiectat în afara corpului omenesc și făcut să acționeze la distanță...

— Acceptînd ipoteza dv., care părți din corp emană magnetism și „răspund" de fenomen ?

— Părțile „responsabile" de acest fenomen, deci care emană în cea mai mare măsură fluid magnetic sînt capul și degetele mîinilor. Clarvăzătorii afirmă că văd aceste efluvii ca o luminiscență în jurul capului și ca o prelungire luminoasă de cca 8—10 centimetri a degetelor de la mîini. Mai de curînd, cu ajutorul unor ecrane speciale create de dr. Kilner, se afirmă că efluviile magnetice au putut fi văzute nu numai de clarvăzători, ci și de către persoanele obișnuite.

— Cititorii revistei noastre sînt probabil familiarizați, sau cel puțin informați despre așa numitul „efect Kirlian". Se încadrează acesta subiectului nostru ?

— Cercetătorul S.D. Kirlian a pus la punct așa numita tehnică „Kirlian", reluată și la noi în țară sub o altă formă în anul 1974, denumită electronografie. Utilizînd curenți de înaltă tensiune și înaltă frecvență s-au obținut fotografii ale organismelor vii în care acestea sînt înconjurate de o „aureolă". Fapt interesant, secționînd o frunză și îndepărtînd partea secționată, pe clișeu a apărut frunza întreagă, ca și cum partea tăiată ar fi existat încă — acest experiment a devenit de mult „loc comun", este bine cunoscut, însă l-am folosit pentru exemplul aici necesar.

— Magnetismul are un cîmp preferențial ?

— Se poate descărca și înmagazina în special în materii grase, gelatină, pietre prețioase (cristalele constituind o primă etapă într-o organizare superioară a naturii), care devin astfel acumulatoare de energie ce pot fi folosite în caz de necesitate. Mesmer folosea în acest scop sticle cu apă pe care o magnetiza. Acest procedeu se aseamănă cu ceremonia Buddhistă „Paritta" (binecuvîntări) la care călugării buddhiști așezați în cerc țin în mîini o funie din care se desprind sforile muiate într-un bazin cu apă. Șiruri întregi de călugări recită fără întrerupere texte sfinte timp de mai multe zile, păstrînd limpede în mintea lor voința de a binecuvînta apa. Ei magnetizează astfel foarte puternic apa din bazin pe care o împart apoi credincioșilor.

Într-un mod asemănător se petrec lucrurile și cu o amuletă (talisman) care poate fi de două feluri : adaptat sau general. Acesta acționează prin cel puțin trei modalități : prin încărcătura magnetică — el putînd rămîne „însuflețit" timp de veacuri — și prin „facerea de apel" la entitatea care l-a încărcat — fenomen cunoscut sub denumirea de tratament prin absență și prin puterea autosugestiei despre care am mai discutat în paginile revistei Magazin.

— Într-o primă concluzie, care sînt „domeniile" în care magnetismul poate fi folosit ?

— Magnetismul poate fi folosit deci, pentru producerea fenomenelor paranormale și pentru producerea somnului magnetic care nu trebuie confundat cu somnul hipnotic — considerat ca efect al concentrării mentale asupra unei singure idei (monoideism).

— Se pot depista persoanele care posedă această capacitate în chip excepțional ?

— Există deja un aparat în acest sens, denumit „detectorul Fayol", care constă dintr-un cilindru foarte mobil izolat sub un clopot de sticlă. Cilindrul începe să se rotească îndată ce o persoană cu puteri magnetice își apropie mîna de el. Apropiind mîna dreaptă, cilindrul se va roti de la dreapta la stînga : apropiind mîna stîngă, el se va roti în sens invers. Viteza de rotire este în raport cu cantitatea de fluid emanat.

— Cum pot eu, de exemplu, să-mi verific aceasta capacitate după ce încheiem această discuție ?

— Așezați-vă comod pe un scaun. Sprijiniți coatele de masă și ridicați mîinile cu palmele față în față și degetele lipite, ca pentru rugăciune. Nu încordați mușchii, deoarece aceasta împiedică trecerea fluidului magnetic. Apropiați încet palmele. Dacă posedați magnetism într-un flux puternic, cînd palmele vor fi foarte aproape vîrfurile degetelor vor tinde să se unească, iar cînd distanța va fi foarte mică, se vor alipi brusc. Cînd veți încerca să desfaceți mîinile veți simți o rezistență slabă, dar perceptibilă. Continuînd să țineți cîtva timp degetele lipite, atracția scade, iar după un timp mai lung ele vor tinde să se respingă. Trebuie subliniat cît se poate de clar că magnetismul este de origine materială.

În cele discutate pînă acum am căutat intenționat și cît mai succint să tratez subiectul doar prin prisma omului occidental, a europeanului. Interesant este punctul de vedere oriental, la care sper să putem reveni. Vom putea astfel să ne dăm seama că îndienii cunoșteau cu mii de ani înaintea europenilor aceste lucruri, că aveau cunoștințe mult mai aprofundate și că în plus, cunoșteau căile pentru dezvoltarea și folosirea magnetismului și a altor tipuri de forțe...

ION ȚUGUI

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

Ce vă prezic cele cinci elemente ale naturii?

În vîrfurile celor 5 triunghiuri ale armoniei elementelor naturii se află (cu semnele carespunzătoare din calendarul pe ani) : metalul = M, lemnul = L, apa = A, pămîntul = P și focul = F.

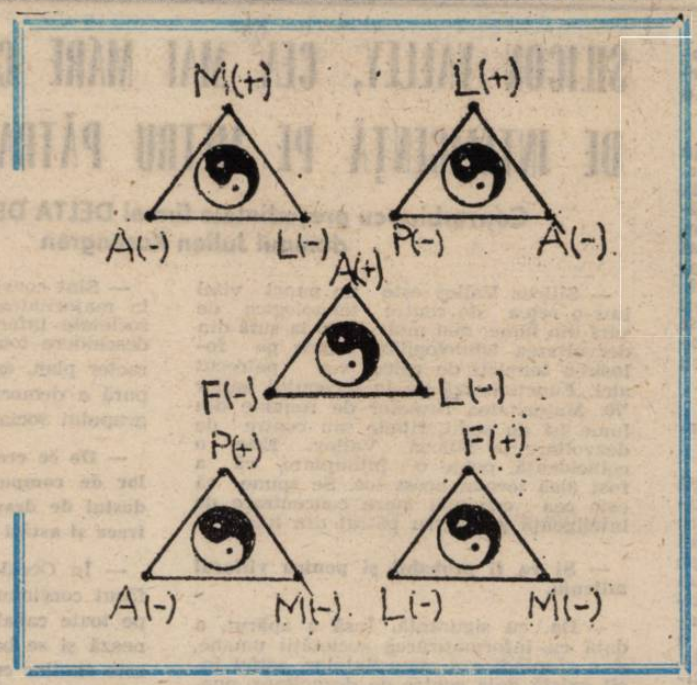

Stimați cititori, în numărul trecut al revistei ați luat cunoștință de desfășurătorul calendarului pe ani, care v-a informat asupra animalului, elementului natural și ramurii active (plus) sau pasive (minus) de la data nașterii dv: am explicitat apoi semnificația celor două ramuri ale temperamentului. A venit acum momentul să ne întrebăm ce înseamnă, de exemplu, un Cal de lemn sau de apă, cu semnul plus sau minus și, pe de altă parte, care sînt combinațiile cele mai fericite între cele cinci elemente ale naturii.

Filozofia chineză asupra zodiacului propriu este simplă și logică, uneori atît de simplă încît pentru noi, obișnuiți să complicăm lucrurile, ni se pare că este o înțelepciune foarte ușor de învățat. Așa și este!

Să începem cu metalul! Oricare din cele 12 necuvintătoare care se transformă în metal sînt personalități cu un caracter foarte puternic, extrem de puțin influențabile sînt intransingenții societății. Principiile dobîndite sau înnăscute sînt respectate dumnezeiește, pentru ei demnitatea și forța autocontrolului în orice împrejurare sînt pe primul plan. Oamenii de metal vă vor domina și vor ști să-și aleagă just cariera. Ei nu vor face niciodată compromisuri, așa cum aliajele metalelor nu se pot alcătui oricum, ci vor respecta regula obținerii proprietăților celor mai înalte aspirații. Un aliat de metal e demn de toată încrederea.

Verticalitatea copacilor și soliditatea rădăcinilor lor vă vorbesc de la sine despre caracterul necuvintătoarelor de lemn. Oameni cu bune maniere și educație, cu aspirație spre înălțime și foarte ambițioși și tenace în atingerea scopurilor. Să nu uităm că plante și arbuști cresc și în deșert și pe coastele pietroase ale munților. Generozitatea oceanului de verdeață sugerează o fire romantică și darnică, gata de sacrificii. Uriașele ramificări ale rădăcinilor indică o mare dragoste de viață, o excelentă adaptabilitate la felurite împrejurări, dar și lăcomia pentru existență cît mai îndestulată. Ei nu suportă mediocritatea, pe care o resping făcîndu-l umbră și înnăbușind-o.

Focul inspiră teamă și admirație în același timp. Îl dorești, dar te ferești de el. Îți e folositor, dar te poate pune în mare primejdie. **Așa sînt și oamenii focului: semeți, mîndri, dominatori, necruțători.** Conducătorii de foc ajung celebri și autoritari; sînt oameni de acțiune cu o carieră dinamică, au mereu idei noi și inițiativă. Pot face victime pentru a-și atinge scopul, nu se emoționează prea ușor. La unii, înțelepciunea este benefică pentru cei din jur, așa cum căldura flăcărilor ne alină suferința. **Atenție mare la conducătorii de foc!**

Apa se conformează cursului său, dar își sapă o albie proprie. Oamenii de apă **sînt foarte inteligenți, ei își ating scopurile fiind foarte elastici în comportament, transformînd viclenia în virtute.** Sînt întreprinzători și pot influența ușor pe cei din jur, atingîndu-și idealurile prin șiretenie. Prietenia apei este îndoielnică, capacitatea ei de a te amăgi și de a se face indispensabilă este uluitoare. Nu toate apele sînt precum cea de izvor.

Pămîntul dă oamenii cei mai generoși, mai simpatici și mai plini de elan sufletesc, favorabil și celor din jur. Au talente multiple și au multă putere de muncă și nu caută cu orice preț privilegiile. Sînt conștiincioși și poți avea toată încrederea în ei. Sînt primii ce-ți întind mîna la nevoie și ar împărți cu tine toată fericirea lor.

Și elementele naturii se combină între ele în modul cel mai înțelept, așa cum se arată și în figură, formînd adevărate triunghiuri ale armoniei. **Astfel conform principiului echilibrului, metalul (plus) are înțelegere deplină cu apa (minus) și lemnul (minus); focul (plus) cu lemn (minus) și metal (minus); apa (plus) cu foc (minus) și lemn (minus); pămîntul (plus) cu apa (minus) și metal (minus); lemnul (plus) cu pămîntul (minus) și apa (minus).** Privind calendarul pe ani (publicat în numărul trecut), veți ști, și din acest punct de vedere, cine vă sînt aliații cei mai buni în viață.

— va urma —

P.I.

starea de VECHE

MACRO-CRIMINALITATEA

Se desfășoară sub ochii noștri, la propriu, de ani și ani de zile... De zeci și zeci de ani ! — o să ne corecteze memoria, prompt, cu argumentele de-a dreptul disperante ale atitor „gulaguri" și super-crematorii care au fumegat din plin pînă prin '45... Iar dacă ar fi să-i ascultăm pe istorici, am mai afla, probabil, că *macro-criminalitatea*, cercetată atent, *ar fi de fapt multi-seculară* (*și multi-milenară !*), chiar dacă abia în acest secol al nostru și în acest sfîrșit de mileniu, splendid și cutremurător, această malignizare s-a autoinvestit fără scrupule, ca *o politică în sine a crimei organizate, dublată de o ideologie a morții, cu funeste ierarhizări rasiale, cu un statut riguros al exterminării în masă și cu un acces nelimitat la cele mai savante tehnologii ale aneantizării.*

Juristul-filozof pe care l-am cercetat în ultima vreme, l-am numit din nou *Vasile V. Stanciu*, un om al cărui nume a percutat conștiința judiciară a lumii contemporane, în ultimele două decenii, prin disperare și mereu resuscitată speranță, ținea să precizeze într-un studiu din 1982 că *macro-criminalitatea nu se mai definește în prezent prin dimensiunile sale cantitative*, prin obișnuința noastră simplificatoare, ca de la un anumit număr de crime în sus să definim această urgie a tuturor timpurilor ca pe *o stare de magnicid sau genocid. Macro-criminalitatea se definește printr-o trăsătură cu totul nouă, azi, ca un pericol continuu, global, ca o amenințare* permanentă pentru întreaga umanitate, *cel mai adesea neexistînd nici un raport direct* (fie el și formal) *între autorii unei supercrime și victimele actului lor criminal.* În cazul deturnării unui avion, bunăoară, sau al plasării unei uriașe cantități de explozibil într-un loc public (o gară, o piațetă, o casă de rugăciuni), autorii acestor abominabile acte de macro-criminalitate nu se interesează deloc, și nu-i preocupă nici un moment identitatea și numărul victimelor. Oricine poate cădea sub rafalele lor, oricine poate muri în acele avioane care explodează în aer, oricine poate deveni un ostatec și poate fi ucis ulterior ca ostatec, singura preocupare a agresorilor constituind-o *ecoul, publicitatea, reverberația actului lor criminal.*

Același analist al fenomentului macro-criminalității, Vasile V. Stanciu mai atrăgea atenția că autorii unui astfel de act (plasat între demență, paranoia politică și superorganizare malignă) pornesc aproape fără excepție de la ideea autosacrificării lor ca persoane individuale. Fanatismul lor intrinsec, ca orice extremism maladiv, le anulează practic orice scrupul moral, autoabsolvindu-se din start de orice răspundere și anulîndu-și, cu bună știință, propriul instinct de conservare. Iată de ce, scrie V. V. Stanciu, cu foarte puține excepții, ei sînt interzișii dialogului, rațiunii și — cel mai grav — *sînt in-intimidabili.* Promotorii, organizatorii și executanții unor acte macro-criminale nu conștientizează pericolul, contagiunea, disperarea și oprobriul, ei sînt «sisteme neuronale cu fixația distrugerii», dacă nu cumva, uneori, simple dispozitive (automate sinucigașe), asemenea „torpilelor teleghidate" prin oameni... Ferri și Laschi, teoreticieni extremiști, au făcut deseori apologia unor astfel de criminali în aparență «politici», subliniind curajul lor (pervertit) și un idealism, de certă factură totalitară. Dar nu există curaj, unde nu există conștiință, și nu există ideal, din unghiul umanității în această asumare a unui program (indiferent *ce* vizînd), realizabil prin crimă și printr-o macro-criminalitate, dispusă să-și intimideze un ipotetic dușman, fie și distrugînd („idealist") un întreg contingent. O generație. Un organism social... Să dăm drept de cetate, fie și în cetatea dezbaterii publice, acelui așa-zis «idealism» care a condus pînă la urmă la „teroarea roșie", fără s-o deosebească prin nimic de terorile de alte culori, roșii, verzi, cafenii și mai ales negre, fără speranță ?

Diferența, disocierea dintre super-criminalii fanatici, implicați în diferitele forme de magnicid contemporan, și criminalii obișnuiți, cei care tilhăresc și ucid dintr-o abjecție «măruntă», este mai mare după V. V. Stanciu decît diferența — și distanța morală — dintre criminalii de drept comun și oamenii cinstiți, fără cazier judiciar și fără disponibilități agresive. În cazul supercriminalilor, mărturisire aparținînd unui profesionist al actului fanatic — viețile celorlalți, ca și viața proprie, nu mai au importanță (l-am numit pe celebrul Jacques Mesrine). Dar acești profesioniști și teoreticieni ai macro-criminalității proliferează, iar ca «magiștrii»ai morții ajung să aibă discipoli pe măsură. Richard Blass, unul din discipolii lui Mesrine, a fost capabil, de pildă să închidă în subsolul unui bar din Montreal 13 oameni nevinovați și să le dea foc, fără nici o șansă de a mai scăpa, numai pentru a institui în oraș o stare de teroare, de spaimă și violență care ar fi putut legitima ulterior solicitările unui terorism politic la fel de incendiar. *Ceea ce nu știu și nu înțeleg teroriștii rămîne însă faptul că macro-criminalitatea dezvoltă ,la rîndul ei, o disperare aproape fără margini, iar disperarea poate deveni ea însăși o dinamită socială.* Omul care nu mai are drepturi și nici măcar dreptul de a spera — scria V. V. Stanciu — devine teribil de periculos. Iar față cu indiferența colectivității și lipsa de replică a autorităților menite să-l apere, omul disperat va căuta și va găsi o armă. Este începutul escaladării... A unui anti-terorism care tot terorism rămîne în substanță.

Există oare vreun mijloc de a preveni terorismul ? Sîntem tentați, probabil să rostim din nou vorbe frumoase despre cultură, educație, morală. V. V. Stanciu însă — asemenea corului antic, comentator tragic al vieții — *ne asigură că nu există încă nici o soluție.* Căci o societate profund democratică și o adevărată democrație socială devin inevitabil victimele propriilor cuceriri democratice. Handicapată de respectul total față de drepturile omului, o astfel de societate nu poate avea dreptul să-i imite pe criminali, folosind armele și practicile lor, fie și-n numele salvării democrației. Accentînd replica violentă la violență, civilizația ar intra în cel mai periculos joc, cel așteptat probabil de macro-criminalitate.

Dar ar mai o cale ,după Vasile V. Stanciu. Să refuzăm falsa interogație cu care este confruntată civilizația modernă și anume : *dacă există cumva și-un terorism relativ... justificabil, cu un efect eventual benefic, un terorism care, cine știe, ar servi la ceva... ?! Pînă nu vom răspunde categoric că nu există terorism acceptabil, indiferent de program, că nu există șantaj macro-criminal în stare să inducă o ipotetică stare de bine, pînă nu vom exclude forța destructivă, paranoia și malignitatea din arsenalul dialogului socio-politic, vom fi pe mai departe victimele unei macro-criminalități potențiale.* Lipsa de solidaritate socială, toleranța și pasivitatea complezentă față de crime și criminali vor sfîrși astfel prin a cultiva *o lipsă de civism*, rudă apropiată și binevoitoare a macro-criminalității. Ceea ce ar confirma, pe dă o parte, o *îmbătrînire a organismului social*, iar pe de alta — *o paralizie a reactivității psihologice față de agresori.* Și iarăși, ne mai liniștește V. V. Stanciu invitîndu-ne totuși să ne amintim că *hinele poate izbucni chiar din acel exces al răului devenit insuportabil.*

În amurgul vieții, în noiembrie 1982, — patru ani înainte de a fi murit — V. V. Stanciu ne propunea ca deviză *să nu disperăm, să nu ne oprim din înfruntarea cotidiană cu răul, cu agresivitatea*, iar în situațiile cele mai critice, să perseverăm în efortul nostru de a ne învinge tentația de victimizare.

DOREL DORIAN

■ **INTERDICȚIE.** De la 1 ianuarie 1993 Piața Comună va interzice orice publicație în favoarea produselor pe bază de tutun. „Philip Moris", liderul marilor societăți multinaționale din sectorul tutunului, a înregistrat, în 1990, o cifră de afaceri de 51 miliarde de dolari, din care mai puțin de jumătate au provenit din vînzarea țigărilor. Potrivit directivei CEE, nici o marcă de tutun, nici o emblemă sau vreun alt semn distinctiv nu pot fi folosite pentru a face publicitate unui alt produs decît țigările. Societățile producătoare pot continua să sponsorizeze manifestări culturale sau sportive, dar nu pot folosi mărci sau simboluri ce pot fi asociate tutunului. Marca „Dunhill" nu va mai apare pe flacoanele de parfum, iar Marlboro pe caroseria mașinilor McLaren.

■ **UNITE CÎNDVA.** Cînd ? În urmă cu 500 milioane de ani. Este vorba de America de Nord și Antarctica, aflate în prezent la o distanță una de alta de 13 000 km. Aceasta este ipoteza pe care o susțin doi geologi americani. Este o noutate în domeniul geologiei, iar Eldridge M. Moores, docent la Facultatea de Geologie de la Universitatea din California, aprecia : „Geologii care vor să se lămurească mai bine în privința Americii de Nord vor trebui să acorde mai multă atenție continentului alb și inospitalier". Uriașa masă terestră era situată în apropierea Ecuatorului, astfel că „America de Nord semăna cu o felie de pizza introdusă între Antarctica și America de Sud.

POPASURI WORLD

ÎN JURUL LUMII

■ **INIȚIATIVĂ.** OPEC a primit favorabil inițiativa președinților Franței și Venezuelei, François Mitterrand și, respectiv, Carlos Andres Perez, de a se convoca o reuniune a producătorilor și consumatorilor de petrol pentru zilele de 1 și 2 iulie a.c. Locul desfășurării întîlnirii preconizate — Parisul. Se speră ca reuniunea să contribuie la intensificarea cooperării între producătorii și consumatorii „aurului negru" și implicit, la stabilirea prețului.

■ **VIITORUL NU ESTE PREA TRANDAFIRIU.** Cu toate că elicopterul „Apache" a obținut succese deosebite în războiul din Golf, constructorul său, nimeni altul decît concernul „McDonell-Douglas", ar putea abandona piața elicopterelor de luptă. Care ar putea fi, motivul ? Pentagonul a optat în favoarea lui „Boeing" și „Sikorsky" în ceea ce privește producerea aparatului „LHX" — elicopterul viitoarei generații.

■ **ÎNVĂȚĂMINTELE CERNOBÎLULUI.** Avaria reactorului nuclear de la Cernobîl a impus corective substanțiale în programul energetic al Uniunii Sovietice, fundamentat pe forța atomului. S-au redus substanțial planurile privind darea în funcțiune de noi capacități energetice nucleare. În ultimul timp, lucrările la centralele atomice cu o capacitate de peste 100 000 megawați au fost sistate în diferite stadii de construire și proiectare. În cincinalul actual se construiesc totuși centrale atomoelectrice, recurgîndu-se la blocuri energetice cu reactoare apă-apă. Acest tip de reactor nu este inferior celor mai bune prototipuri din străinătate.

■ **ENIGMA SECOLULUI.** La 30 iunie, fenomenul TUNGUS va împlini 82 ani, fără însă a-și găsi explicația. Au fost lansate mai multe ipoteze, ultima aparține fizicianului sovietic A. Nevski. De sub voalul misterelor nedezlegate, explozia colosală produsă deasupra Siberiei Centrale în iunie 1908 continuă să-i atragă, să-i instige și să-i captiveze pe mulți dintre semenii noștri, îndeosebi pe oamenii de știință.

gîlceava IDEILOr

O CRIMĂ LA FIECARE 36 DE ORE

Cel puțin la prima vedere, există o contradicție de principiu între funcționarea unei economii centralizate, de tip socialist, și nașterea în sînul acesteia a unei economii paralele, clandestine. Faptele iau o întorsătură și mai spectaculoasă atunci cînd — datorită transparenței mass-mediei sovietice actuale — aflăm că acea economie clandestină are drept braț armat organizații criminale bine structurate, de tip mafiot.

Întrebarea-cheie care se impune cu necesitate este: cum sînt finanțate grupurile criminale, care nu au venituri regulate și nici capacitatea de a se ocupa cu afaceri pe scară largă?

Răspunsul la această chestiune îl dă specialistul în astfel de probleme, criminalistul sovietic Alexandr Gurov. Un prim fapt semnificativ în această direcție este înregistrarea în anii '70 a unor răpiri de persoane — infracțiune nemaiîntîlnită pînă atunci în Uniunea Sovietică. Oligarhia afaceriștilor clandestini începuseră să primească lovituri mortale din partea bandelor de criminali: incendieri ale reședințelor lor somptuoase, bombe plasate în mașini, răpiri și torturi etc. **Toate aceste violențe fără precedent aveau drept caracteristică principală faptul că victimele agresiunilor și șantajurilor nu depuneau niciodată plîngeri la miliție! Deci totul trebuia să se spele în familia lumii interlope... Așa s-a ajuns la negocieri și la repartiția unui procent însemnat din veniturile afacerilor ilicite pentru profesioniștii crimei organizate.** Iar puterea acestora a început să crească...

O mare parte din fondurile acumulate de economia clandestină sînt direcționate spre coruperea înalților funcționari. Sînt citați demnitari de seamă ai epocii de stagnare (Brejnev), cum ar fi însuși ginerele lui Brejnev, Ciurbanov, vice-ministru de interne în acea perioadă, și primul secretar al Partidului comunist din Uzbekistan. Lupta împotriva crimei organizate în U.R.S.S. capătă amploare din ce în ce mai mare, acțiunile Brigăzilor anti-crimă devin tot mai eficiente.

A ucide numai din „necesitate" și a evita pe cît posibil atentatul la viețile omenești sînt comandamente ale bandelor de jefuitori care nu vor astfel să atragă prea mult atenția asupra lor. Dar a suprima viața altuia este uneori un impuls maladiv, dictat de o degenerescență psihică. Nu este vorba numai de o anumită formă de sadism, ci de dobîndirea unei mentalități prin care întreaga societate devine adversarul imaginar al criminalului de profesie. **Un astfel de reper al criminalității aberante este banditul columbian Teofilo Rojas, care în fruntea briganzilor săi a ucis cu mîna sa 592 de persoane, într-o perioadă de 15 ani (1948-1963, cînd a fost ucis într-o ambuscadă). I se spunea „Scînteie" și cei apropiați lui au lăsat să se înțeleagă că numărul total al omorurile sale ar fi atins 3.500 victime! Dacă cifra este exactă, asta ar însemna că acest „om" ucidea un semen la fiecare 36 de ore** (în răstimpul amintit)! Dar creierul lui Rojas nu se afla la Muzeul Omului de la Paris, în colecția cu capete de oameni conservate în borcane speciale. Inițiată de celebrul chirurg și antropolog Paul Broca, acea colecție de creiere nu a sugerat pînă acum nici o explicație cu privire la monstruozitățile comise de unii locuitori ai Terrei, dar tentativele științifice continuă, căci somnul rațiunii naște...

PAUL IOAN

Nr. 25 (1757) din 22 iunie 1991

ÎN VIZITĂ LA VATICAN

Colecţia de cadouri

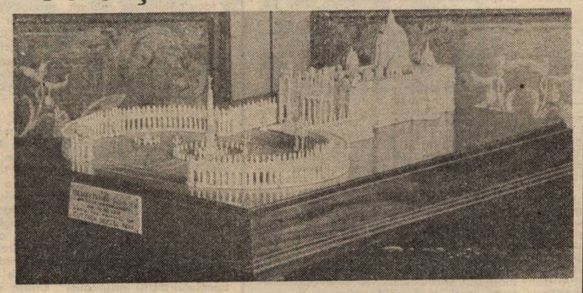

Macheta bazilicii Sf. Petru din Roma, sculptată în fildeş şi oferită Papei Pius al XI-lea de către eparhia de Cuttack din India.

Din dragoste pentru artă sau din dragoste pentru Dumnezeu, aproape două milioane de vizitatori vin în fiecare an la muzeele Vaticanului. Ca să contemple colecţiile bibliotecii apostolice vaticane, mai multe mii de turişti trec prin sala Urbain III, străjuită de o galerie de dulapuri decorate cu peisaje şi vederi din vechea Romă. Curiozitatea e un păcat ?

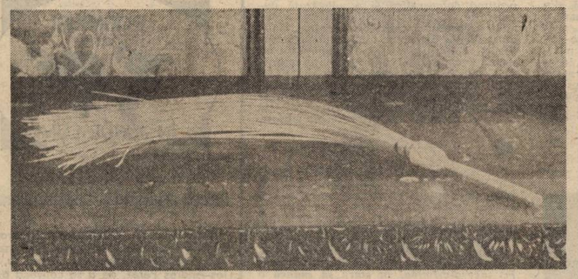

O exotică sperietoare de muşte provenind fără îndoială din ţările calde şi îndepărtate, mărturie a generozităţii creştine.

Atunci, păcătuind în deschiderea acestor dulapuri, apare surpriza, cadouri destinate papilor de mai bine de un secol. Stau îngrămădite şi amestecate, gătate sau în cutii de aur : călimări, cutite pentru tăiat hîrtia, săbii, chei, tot felul de obiecte. Încăperea care adăposteşte aceste comori nu primeşte decît lumina, care pătrunde prin ferestrele dinspre grădinile Vaticanului. Pentru moment nu se ştie cînd va fi această galerie dotată cu electricitate.

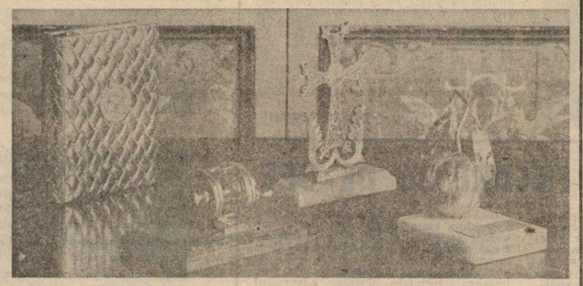

Carte de aur sau în aur ? Ambele ! Obiectul a fost oferit în 1970, de către preşedintele Nixon. Lîngă o mulinetă cu inscripţie dedicată Papei se află o cruce de origine indiană şi o portocală în aur masiv. Fructul a fost adus Papei Paul al VI-lea de către reprezentanţii oraşului Palermo (Sicilia.)

Cu bucuria unui copil care caută în pachetele de Crăciun, rînd pe rînd se pot descoperi, în diferite unghere, cadouri de la aproape toate popoarele. Fiecare cadou este conservat cu grijă, căci reprezintă şi o ofrandă adusă lui Dumnezeu. Interesantă este nu numai valoarea documentară a ofrandei, ci şi imaginaţia donatorilor. Astfel pentru a marca lansarea lui Apollo II în 1969, preşedintele Nixon a oferit Vaticanului o piatră lunară : Un fel ciudat de apropiere cu cerul...

Dar poate că cel mai surprinzător dintre cadouri este lebăda în mărime naturală expediată de către arhiducesa de New York în 1976. Animalul este constituit din minuscule petale de porţelan, fiind un frumos tur de forţă din partea ceramiştilor. Cîteva luni mai tîrziu, la Vatican soseau nuferi şi alte accesorii metalice pentru privire. De aici au fost aduse ornamente preţioase pentru armele lui Urbain VIII (1623—1644) care astăzi sînt expuse la Paris. Prin tratatul de la Tolentino, Bonaparte, care nu avea frică de nimic, impune în 1798 papalităţii un tribut de zece milioane de lire sau cinci milioane în obiecte preţioase.

Astăzi aceste obiecte se întorc în vizită în Franţa. Toate aceste minuni au făcut subiectul expoziţiei : „Comorile Vaticanului", organizată la Paris.

Jacques Charles, comisarul general al expoziţiei a fost în încurcătură, neştiind ce să mai aleagă dintre atîtea minuni incredibile de Sfîntul Scaun. După încheierea expoziţiei, care s-a bucurat de succes, comorile s-au întors în „pivniţele Vaticanului".

MANUELA SPĂTARU

● **Submarinul pentru cercetări ştiinţifice „Nautile" a realizat prima explorare a zonei adîncurilor oceanului planetar, unde deplasarea fundului oceanic este cea mai rapidă : 16-17 centimetri pe an. Situată pe dorsala Pacificului de Est, la 13 grade şi 25 minute latitudine nordică şi 112 grade longitudine vestică, ea se află la 5200 m adîncime. Este una din rarele zone care permit studierea tranziţiei între mantaua terestră şi scoarţa oceanică.**

● **Salinizarea terenurilor irigate a condus la prăbuşirea Mesopotamiei şi Babilonului. Poate şi a civilizaţiei Maya din America Centrală, Sandra Postel. de la Institutul Worldwatch din Washington, apreciază că 61 milioane de hectare de pămînt irigat din întreaga lume au fost distruse din cauza depunerilor de sare. Se redu astfel recoltele într-o perioadă cînd nu se mai cultivă noi terenuri.**

● **La Muntele Pinatubo (Filipine) vulcanologii au înregistrat peste 1500 cutremure după 4 aprilie a.c. Era preludiul erupţiei vulcanului, care se afla adormit din anul 1380. Cu înălţimea de 1745 m, vulcanul a generat panică în rîndul locuitorilor provinciei Zambales. Riurile de lavă scurse din crater au produs pagube considerabile regiunii amintite. Peste 130 de oameni şi-au pierdut viaţa. În Filipine mai există alţi 19 vulcani activi. Geologii filipinezi nu au exclus legătura între cutremurul cel mare, din 16 iulie 1990, şi activitatea vulcanică din arhipelag ce a urmat.**

● **Cîte limbi se vorbesc oare pe Terra ? 5000 de limbi şi dialecte. Peste cinci miliarde de pămînteni comunică zilnic la nivel planetar. A cunoaşte una sau două limbi reprezintă o obligaţie. Pentru a putea face faţă uriaşului flux de ştiri şi informaţii din şi în limbi mai puţin vorbite şi scrise, BBC World Service este pe cale de a introduce un sistem computerizat de traducere a textelor în 36 de limbi diferite, inclusiv rusa şi chineza, cele mai răspîndite dintre limbile care nu folosesc alfabetul latin. Computerul traducător şi-a făcut apariţia în domenii în care calitatea nu este esenţială, dar în care promptitudinea îşi are importanţa ei.**

TELEX • TELEX

● **Un laborator de prevestitori biologici în care se studiază comportamentul animalelor în ajunul cutremurelor a luat fiinţă la Institutul de seismologie al Academiei de Ştiinţe a Kazahstanului. În această vastă regiune geografică se află mai multe puncte de observare a animalelor. La Parcul zoologic de la Alma Ata, lupii au refuzat hrana, au început să urle şi s-au agitat cu mult înaintea ultimului cutremur înregistrat în zonă. Cercetările ar putea să ofere răspunsul la întrebarea dacă merită sau nu să ne bizuim pe ajutorul animalelor în prognoza seismelor.**

● **Efectele anticoagulante produse de o jumătate de aspirină, luată zilnic, ar salva vieţile a 10 000 de americani dintr-un milion trataţi de afecţiuni cardiace sau de infarct şi ar preveni tot atîţi de multe atacuri de cord, susţine cercetătorul britanic Richard Peto, epidemiolog la Universitatea din Oxford. El a realizat analize pe 100 000 de pacienţi, cuprinse în 215 studii prezentate Colegiului American de Cardiologie întrunit la Atlanta (statul Georgia). Aspirina ar putea salva anual mii de vieţi omeneşti reducînd riscul atacurilor de cord şi infarcturi cu cel puţin 25 la sută, este de părere Richard Peto. Dar nu numai el.**

■ **Navele şi echipamentele de combatere a urmărilor nefaste produse de „marecea neagră" din Golful Persic vor reuşi să „colecteze" sau să trateze o infimă parte din petrolul deversat în apă. O parte a ţiteiului se va evapora în atmosferă altă parte se va sedimenta, este de părere Michael Wunderlich, şeful grupului „Dezintegrarea biologică" de la Institutul pentru ape din Koblenz (Germania). Aflat la faţa locului, specialistul german apreciază că circa o treime din ţiteiul care pluteşte pe întinsul apelor Golfului va rămîne la suprafaţă şi va fi descompus de bacterii. Acest procedeu nu va trebui să fie urgentat prin implantarea de bacterii. În apele Golfului se află deja foarte multe bacterii.**

Triunghiul Bermudelor din nou în actualitate

Ştiri privind localizarea a cinci epave de avioane americane în largul coastelor Floridei au trezit din nou interesul faţă de misteriosul triunghi al Bermudelor. Dar şi de celebrul „Zbor 19" soldat, în 1945, cu dispariţia fără urmă a cinci avioane cu echipaj cu tot.

Tot astfel dispare şi hidroavionul american cu 13 oameni bord, porniţ în căutarea supravieţuitorilor. Fără a mai apuca să lanseze un S.O.S...

Soarta tragică a echipajului „Zborului 19" a intrat în analele istoriei militare americane. Nici măcar o adevărată armată compusă din 300 de avioane şi 21 de nave nu a reuşit să găsească vreo urmă a aparatelor de zbor dispărute.

S-au fabricat multe explicaţii „normale", dar au existat şi multe fantastice de tipul intîlnirii cu un OZN. Triunghiul Bermudelor devine treptat un adevărat „triunghi al diavolului". O legendă. De la începutul secolului au dispărut aici peste o sută de nave, inclusiv mari nave comerciale şi vreo 40 de avioane. Cît mai misterios. Circa 1000—2000 de oameni au dispărut în neant, nu se cunoaşte nici pînă azi vreun supravieţuitor.

Dar ce s-ar fi putut întîmpla? Furtuni declanşate subit? Valuri de peste 30 m înălţime? Virtejuri nimicitoare? „Simple" greşeli de navigaţie?

În sfîrşit s-a întrezărit o primă şansă de a afla cît mai multe despre aceste mistere, deoarece o echipă aparţinînd unei societăţi americane de recuperare a epavelor a localizat la o distanţă de aproximativ 10 mile marine, în plină mare, la

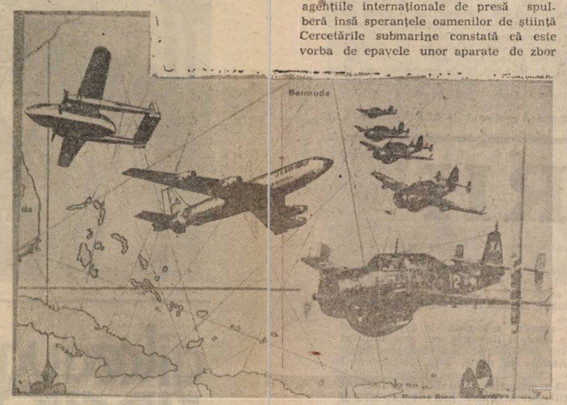

est de Fort Landerdale, la o adîncime de 30 m, epave de avioane bine conservate. Puteau fi ele epavele „Zborului 19"? O ştire de ultimă oră transmisă de agenţiile internaţionale de presă spulberă însă speranţele oamenilor de ştiinţă Cercetările submarine constată că este vorba de epavele unor aparate de zbor mai vechi decît cele ale „Zborului 19". Şi astfel Triunghiul Bermudelor rămîne în continuare la capitolul „Deocamdată... enigme...". *(M. D.).*

Muzeu al pietrelor preţioase

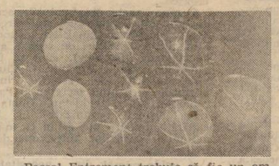

Pascal Entremont trebuie să fie un om fericit. El este posesorul celei mai importante colecţii de pietre preţioase din lume : mai mult de 350 piese reprezentînd peste 100 de varietăţi, achiziţionate în 10 ani de „vînătoare", de pe toate continentele globului.

Pietre rarisime, mai scumpe decît diamantul alb, aşa cum este chrisoberilul alexandrit, a cărui culoare trece de la verde la roşu, în funcţie de tipul luminii ambientale, (naturală sau artificială). Colecţionarul posedă şi un granat stea, de 5000 cărate, cel mai mare, dintre cele cunoscute în lume.

Pascal Entremont este, în acelaşi timp, posesorul unor geme care cumulează trei elemente de raritate generate de specie, fenomene optice şi raportul greutate / suprafaţă. Aşa sînt un chrisoberil stelat, un beril — bicolor, sau un smarald „ochi de tigru". Aceste geme sînt atît de rare încît s-ar putea face recenzarea lor pe planetă.

Şi cum fericitul colecţionar (de la Centrul dt cercetări gemologice al Facultăţii de Ştiinţele Naturii din Nante) nu este un egoist, a fost creat în Franţa primul muzeu unde sînt expuse aceste pietre preţioase. Alături de o importantă colecţie de cărţi vechi, scrisori, sau unelte folosite în prospecţiunile geologice.

GLOB magazin

SUPLIMENT PENTRU TOATE VÎRSTELE

Orhideele în casă

Orhideea, mult timp misterioasă, rară, inaccesibilă a devenit acum o floare familiară pe care o putem cultiva fie în sere, fie în locuinţa noastră fără îngrijiri extraordinare, dar cu condiţia să fie bine plasată. Fie că are cupe de culoare albă, roz, violetă sau tigrată, orhideea este o floare elegantă şi pentru ca să înflorească de mai multe ori pe

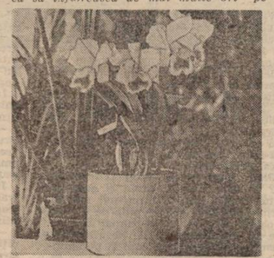

an are nevoie de căldură, deci trebuie să asigurăm o temperatură de 18°—24° şi lumină, dar nu în plin soare. Un microclimat umed este necesar şi-l vom putea realiza punînd ghiveciul pe un strat de pietricele sau bile de argilă plasat la rîndul său într-un recipient cu apă. Atenţie însă, ca nu cumva ghiveciul să atingă apa şi să putrezească rădăcinile. Va trebui să stropim planta de două ori pe săptămînă şi să vaporizăm din cînd în cînd frunzele cu apă fără calciu. În ceea ce priveşte îngrăşămîntul, vom aplica o soluţie de 3—4 ori mai diluată decît pentru alte plante, o dată pe săptămînă în timpul verii şi o dată pe lună în timpul iernii, lăsîndu-le în repaus după fiecare înflorire. Cu acest tratament sperăm că pasionaţii de orhidee să le aibă permanent în decorarea apartamentelor.

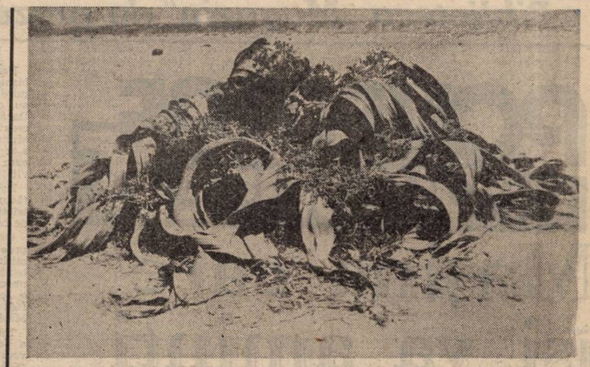

adaptare a speciei sale. Darwin, aflînd despre ea, a numit-o „ornitorincul regatului vegetal".

Welwitschia mirabilis face parte din familia gimnospermelor şi este capabilă să producă, peste 1 000 metri pătraţi de masă vegetală. Rădăcina ei imensă poate fi comparată cu un morcov adînc implantat în sol, constituind rezervorul ei de umiditate. Generozitatea ei determină existenţa multor insecte şi animale care profită de pe urma îndărătniciei cu care aceastăminune a naturii se luptă cu moartea. (Paul Ioan).

Vedetă de cinema la... 116 ani

„Ultima aniversare a zilei mele de naştere, cînd am împlinit vîrsta de 116 ani a fost deosebit de emoţionantă pentru mine. Am primit nenumărate cadouri şi cel mai curios dintre ele a fost acea diplomă care îmi atribuie recordul mondial de longevitate. Mă simt foarte bine şi am avut cu prilejul aniversării mele şi bucuria că evenimentul a corespuns şi cu faptul că am fost solicitată să apar ca actriţă într-un film. La început am încercat un sentiment de frică, dar am întîlnit multe persoane gentile şi interesante care m-au încurajat, astfel că sper că aportul meu nu a fost zadarnic".

Acestea au fost primele declaraţii făcute de Jeanne Calment, care locuieşte în localitatea Arles din Franţa, unor reporteri care, literalmente au asediat-o după aflarea ştirii că femeia cea mai bătrînă din lume a devenit vedetă de cinema. Şi acest fapt surprinzător este adevărat. Jeanne Calment va apare într-un film dedicat celebrului pictor Vincent Van Gogh, pe care ea a avut norocul să-l cunoască personal în 1888. Ea avea atunci doar 13 ani, iar el 35. Datele şi amănuntele pe care le-a furnizat scenaristului l-au ajutat pe acesta să reconstituie cît mai fidel atmosfera, aspecte caracteristice vieţii lui Van Gogh care trăia atunci în Arles.

Deşi Jeanne are unele probleme cu vederea şi auzul, ea este perfect lucidă şi capabilă să-şi amintească cu mare precizie foarte multe şi inedite date privind viaţa lui Van Gogh şi care, repetăm, au fost reţinute de scenaristul Rock Demers. Filmul se va intitula „Vincent şi eu" şi s-a născut după o idee a regizorului canadian Michael Rubbo care doreşte să realizeze un film jumătate istorie, iar cealaltă jumătate să aibă un caracter misterios, cu suspans. Eroina principală va fi o canadiancă în vîrstă de 13 ani, Jo, care-l adoră pe Van Gogh şi se angajează într-o acţiune de a împiedica prin orice mijloace trimiterea unor tablouri executate de pictor în Franţa. În aceste împrejurări are posibilitatea de a o cunoaşte pe... Jeanne Calment, care îi dezvăluie multe adevăruri neplăcute din viaţa idolului său şi-i provoacă în acest fel un adevărat şoc.

Ajunsă la venerabila vîrstă de 116 ani, Jeanne Calment este o adevărată vedetă de cinema, deja solicitată şi de alţi regizori. Medicul ei, Victor Lebre, susţine că ea este capabilă de asemenea eforturi datorită faptului că a rămas „tînără" ca spirit şi sănătate şi chiar de alte eforturi în legătură cu noua sa „carieră".

GH. RUSSU

O idee bine răsplătită

În oraşul Gyor (Ungaria) funcţionează un local inedit situat în parcul „Elvis". Este vorba de o idee fericită a unui fost pilot care a cumpărat un avion scos din uz şi l-a transformat într-un cochet local. Iniţiativa sa s-a bucurat de un mare succes. Mereu se găsesc amatori dornici să consume cîte ceva sub aripile protectoare ale avionului.

• Biblioteca „Magazin" de proză scurtă •

POVESTIRE SF

Mașina care își va aminti

Doc Labyrinth se lăsă pe spate în șezlong, închizînd ochii plin de tristețe. Își aranjă pătura în jurul genunchilor.

— Ei bine ? am spus. Stăteam lîngă groapa cu jăratec a grătarului încălzindu-mi mîinile. Era o zi senină și rece. Cerul însorit al Los Angeles-ului era aproape fără nori. În spatele casei modeste a lui Labyrinth se ivea o întindere verde și unduitoare care continua pînă ce atingea munții, o pădurice ce dădea iluzia sălbăticiei chiar înspre marginile orașului.

— Ei bine ? am repetat. Mașina merge așa cum te așteptai ?

— Oh, a mers destul de bine.

M-am uitat după gîndac, dar părea să fi dispărut. O ușoară briză adia în jurul nostru, rece și ascuțită în amurgul ce murea încet.

— Spune-mi cum s-a întîmplat, i-am zis.

Doc Labyrinth ca mulți oameni care citesc mult și dispun de prea mult timp, a devenit convins că civilizația noastră se îndrepta pe același drum ca și acela al Romei antice.

Și tot cugetînd așa, Doc Labyrinth a început să jelească toate lucrurile bune și minunate care se vor pierde în catastrofa civilizației. S-a gîndit la artă, la literatură, la tot ceea ce va fi pierdut. Și i se părea lui că din toate acele lucruri măreț și nobile, muzica va fi probabil cea mai afectată, cea mai iute uitată.

Muzica este lucrul cel mai perisabil, fragilă și delicată, ușor de distrus. Labyrinth se frămînta pentru că iubea muzica, pentru că ura gîndul că într-o zi n-or să mai fie auziți Brahms și Mozart. Ce lume stearpă și nenorocită ar fi aceea fără muzică ! Cît de mucegăită și insuportabilă. Și așa a început să se gîndească la „Mașina care își va aminti". Într-o seară în timp ce stătea în bibliotecă într-un fotoliu adînc cu pick-up-ul pus încet, o viziune l-a cuprins. O privelițe stranie i-a răsărit în minte, ultima partitură a unui trio de Schubert, ultimul exemplar, ferfenițit, murdar, zăcînd într-un loc plin de moloz, probabil un muzeu.

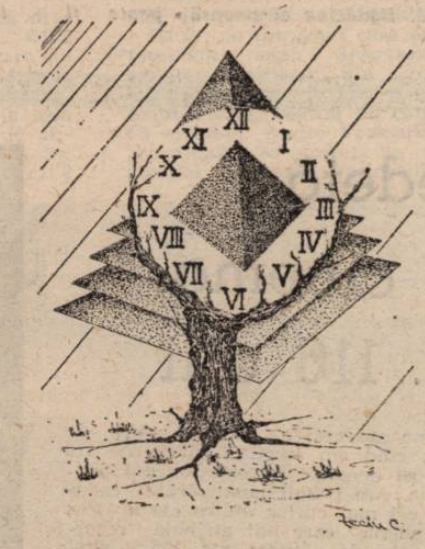

Și apoi deodată, Doc Labyrinth văzu partitura săpînd spre suprafață, ca o cîrtiță îngropată. Exact ca o cîrtiță, cu gheare și colți ascuțiți, animată de o energie furioasă.

Dacă muzica ar avea aptitudinea, obișnuitul, zilnicul instinct de supraviețuire pe care fiecare vierme și cîrtiță îl au, cît de diferite ar putea fi lucrurile ! Dacă muzica ar putea fi transformată în creaturi vii, animale cu gheare și colți, atunci muzica ar putea supraviețui. Dacă s-ar putea construi o Mașină, o Mașină care să transforme partiturile în forme vii.

Dar Doc Labyrinth nu era mecanic. A făcut cîteva schițe experimentale și le-a trimis plin de speranță laboratoarelor de cercetări.

Cea mai mare parte a acestora erau prea ocupate cu tot felul de contracte militare, bineînțeles. Dar în final Labyrinth i-a găsit pe oamenii de care avea nevoie. O mică universitate din Midwest a fost încîntată de planurile lui și au fost fericiți să înceapă imediat lucrul la Mașină.

Lunile au trecut. În sfîrșit Labyrinth a primit o ilustrată de la cei de la universitate. Testarea mașinii continua, de fapt era aproape încheiată. Introduseră în memoria mașinii mai multe cîntece de succes. Rezultatele ? Două mici animale, asemănătoare șoarecilor, au zbughit-o din Mașină, mișunînd prin laborator pînă cînd o pisică i-a prins și i-a mîncat. Dar Mașina a fost un succes. Aparatul i-a fost trimis acasă, la puțin timp după aceea, introdus într-o ladă, împachetat minuțios și asigurat la poștă. Labyrinth era destul de emoționat cînd s-a apucat de treabă, despachetînd mașina. O mulțime de gînduri rapide i-au parcurs mintea, în timp ce verifica aparatul și-l pregătea pentru prima transformare. Selectase pentru a începe o partitură, pentru el neprețuită, cea a cvintetului mozartian în la minor. Răsfoi paginile pierdut în gînduri, cu mintea aiurea. Într-un tîrziu introduse partitura în Mașină.

Timpul a trecut. Labyrinth stătea în fața aparatului, așteptînd nervos dar totuși înțelegător și nu complet sigur de ceea ce o să-l întîmpine cînd va deschide compartimentul. Fusese o idee nobilă și tragică, salvarea muzicii marilor compozitori pentru întreaga eternitate. Ce mulțumiri va primi ? Ce va găsi înăuntrul Mașinii ? Ce forme va lua experimentul, înainte de a se încheia ?

Erau multe întrebări fără răspuns. Lumina roșie a Mașinii clipea, în timp ce el medita. Procesul se finalizare, transformarea avusese deja loc. Deschise compartimentul.

— Uluitor ! spuse. E foarte ciudat.

O pasăre și nu un mamifer, păsi afară. Pasărea mozart era tare drăgălașă, micuță, subțirică, cu penajul strălucitor al unui păun.

O zbughi în cameră și apoi se întoarse la Labyrinth, curioasă și prietenoasă. Tremurînd, Doc Labyrinth se ghemui, cu mîna întinsă. Pasărea-mozart.

(Va urma)

Traducere și adaptare de CRISTIAN TAMOȘ

POSTA by Air Mail

■ **LUȚINCA ATTILA (Sighetu-Marmației)** : Vă mulțumim pentru bunele urări și gîndurile frumoase pe care, ce-i drept, cu oarecare întîrziere le-am primit. Ideea dv. este interesantă și, în măsura în care vom obține sprijinul institutului respectiv, vom trece la materializarea ei în paginile revistei.

■ **SAMOILĂ GOILĂ (Șinca, Brașov)** : „Buba" trebuie căutată chiar la respectivul oficiu poștal de care aparțineți, de vreme ce la insistențele dv. se întîmplă „minunea". În rest — dorința dv. coincide pe deplin cu propriile noastre dorințe !

■ **RODICA VLAD (Alba Iulia)** : Tema abordată în povestirea dv. are o foarte îndelungată și rodnică tradiție literară. Galatheea Greciei antice, Golemul praghez, homuncului lui Paracelsus, Frankenstein, androizii și cyborgii s.f.-ului contemporan aparțin aceleiași „lumi" a imaginației, ca și eroina dv. Însă spre deosebire de aceasta din urmă, cele dintîi aparțin cu deplină îndreptățire și lumii personajelor literare, nu numai lumii imaginației. Vă sugerăm să perseverați, eliminînd neglijențele stilistice și altele.

■ **MARIANA CARMEN ȘTEF (Sîntandrei, Bihor)** : 1. Vom aborda și pe viitor tema care vă interesează. 2. Nu cunoaștem adresa „marelui cîntăreț român" Daniel Iordăchioaie. Vă sugerăm să-i scrieți pe adresa Televiziunii Române, redacția emisiunilor muzicale.

■ **MARIA CARAGHILEA (Agapia)** : Oricum, indiferent cine va intra în posesia recordului respectiv, mărturisim că vă invidiem sincer pentru „liniștea unui cerdac înflorit" !... Nu-i un sentiment prea creștinesc, însă e omenesc !

■ **TIBIL DAN (Baia Mare)** : Din păcate o sondă incendiată sau în erupție nu are nici o logică și nici... bun simț pentru a accepta o soluție „simplă" precum aceea propusă de dv. În această problemă trebuie să avem în vedere că fiecare zăcămînt și fiecare sondă consituie, din foarte multe puncte de vedere, un veritabil caz particular care depinde de multe necunoscute. Astfel că operațiunile de intervenție trebuie să țină seama riguros de particularitățile fiecărei sonde, fapt ce presupune un mare efort de inventivitate tehnică, materială și umană. Ca inginer, trebuie să știți foarte bine că detaliile sînt de cele mai multe ori cu mult mai importante decît chiar problema principală — soluționarea eficientă a acesteia depinzînd exact de aceste „amănunte". Din nefericire, în ideea dv. sînt neglijate tocmai aceste „detalii secundare", ceea ce face ca soluția oferită să nu fie, din păcate, viabilă. (Spre exemplu, **cum** și **cu ce** poziționați un „capac" cu o masă de zeci și zeci de tone (!) peste gura sondei ? Cu macaraua ? ! **Cum** centrați placa ? **Cum** renunețî în producție sonda ? etc. Și, fie vorba între noi, „placa" inventată de dv. există de multă vreme și poartă numele de **preventor de erupție**, un dispozitiv mult mai complex tehnic decît un „dop"...)

Rubrică realizată de ADRIAN HOAJĂ

File din proza magiei negre

INVADATORII (X)

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE : În vreme ce Monstrul creat de Frankenstein și căpitanul Judson ajung la ferma frumoasei Katherine, Generalul invadator este pus în fața unei serioase probleme : trebuia să facă rost de un cadavru proaspăt. De unde ? La fermă sosește fratele Katherinei, Harold, împreună cu alți doi krowakieni.

ÎN ACEST CAPITOL : Katherine caută să-i convingă pe krowakieni că Monstrul și căpitanul Judson nu fac parte din armata invadatoare. Cei doi fug, luînd-o cu ei și pe tînăra rănită. Armata Generalului se răzvrătește.

Niciodată, la micuța fermă unde trăiau Katherine și fratele ei, Harold, nu mai fusese tras un foc de armă. Situația era cu atît mai dramatică, cu cît blînda și frumoasa tînără, deși rănită, continua să încerce să-l convingă pe Harold că Monstrul și Căpitanul Judson nu aparțin armatei invadatoare. Zărindu-și sora gemînd la podea, Harold strigă disperat:

— Nu mai trageți, să-i prindem de vii!

Gemînd de furie la rîndul lui, Monstrul o înșfăcă pe Katherine cu brațele lui uriașe și, retrăgîndu-se spre ușa din dos, urlă:

— Iubita mea! Iubita mea, vor să mi te omoare!

Aceste vorbe pur și simplu îl paralizară pe Harold. La orice s-ar fi așteptat, dar **nu la o asemenea întorsătură. Nu-i venea** să creadă: Monstrul o iubea pe sora lui, iar aceasta îi lua apărarea împotriva cetățenilor cinstiți din Krovakia, negînd că cei doi ar fi profanat mormintele. Căpitanul Judson profită de buimăceala agresorilor și trase un foc în direcția lămpii cu petrol. Apoi, prin întunecimea din casă, se strecură afară. Monstrul, purtînd dulcea lui povară ca pe un fulg, era deja departe.

— Hei, oprește-te ! Încotro te duci ?

Dar nu primi nici un răspuns. Aprinse lanterna de buzunar și îi zări pe cei doi intrînd în pădure. Alergă cît putu de repede. Îi ajunse din urmă și se postă în fața lor:

— Prietene, nu avem altă soluție decît să ne refugiem pe submarin!

— Vibrațiile... Vibrațiile, murmură Monstrul strîngînd-o și mai tare pe Katherine. Mă cheamă cineva... Și acel cineva nu poate fi decît trădătorul de Frankenstein. Îl simt, e pe aici, pe aproape. Am să-i dovedesc că mi-am găsit singur perechea. Katherine este femeia mea!

Dintr-o dată, tînăra fată, oarbă din naștere, își reveni din leșin. O mare pată roșietică apăruse pe umărul drept al bluzei. Era slăbită și năucită de ceea ce îi era dat să audă. O cruntă bănuială o făcu subit să-i fie frică de cei doi pe care-i ajutase ca o zînă bună.

— Jim, șopti ea, ce vreți să faceți cu mine? Unde e Harold, bunul și greu încercatul meu frate? Duceți-mă imediat la fermă, prieteni! Fie-vă milă de o biată fată oarbă care v-a vrut numai binele... De ce nu răspundeți? Unde ne aflăm?

Glasul ei fermecător îi copleși pe amîndoi. O clipă se simțiră vinovați față de ea. Dar Judson își învinse repede slăbiciunea; se gîndi că urmăritorii vor forma curînd o poteră și-i vor vîna oriunde s-ar ascunde, iar prezența fetei le îngreuna mișcările. Vru să spună ceva, însă nu mai apucă. Strîngînd-o iar la pieptul său larg, Monstrul o luă din nou la fugă, ghidîndu-se după cîmpul electromagnetic perturbat de experiențele lui Rogaro și Frankenstein. Căpitanul Judson nu-i mai putea controla reacțiile.

X

Cele cinci cadavre de pe platformele de experiență aveau temperatura corpului în creștere. Repuse artificial în funcțiunte, inimile lor începuseră să pompeze sînge spre organele vitale. În cîteva minute vor deveni conștienți și atunci, conduși telepatic de Frankenstein, vor da lovitura de moarte invadatorilor. Între timp, Generalul își urmărea cu arma în mînă subordonații prin castelul întunecos al lui Rogaro. Pentru prima oară după ce fusese trezit la viață, Frankenstein zîmbi:

— De data asta, cred că-mi voi repara greșelile de odinioară. Se vor împușca între ei ca niște dementi... Dacă Generalul moare, armata invadatoare va intra în derută.

Într-adevăr, ajungînd la capătul unui culoar luminat de torțe, cei șase militari urmăriți de General se văzură blocați.

— Atenție la mine, șopti locotenentul Bruno. Comandantul nostru ne-a trădat, vrea să sacrifice pe unul dintre noi pentru ambițiile lui absurde. Vă ordon să trageți asupra lui, dacă...

Pe lîngă tîmpla sa vijii un glonte cu trasor. Generalul, postat în poziție de tragere la celălalt capăt al coridorului, nu ezita să-și ducă planul la bun sfîrșit.

— Unul dintre voi să se predea necondiționat! urlă el. În numele victoriei noastre asupra Krovakiei, locotenent Bruno execută ordinul.

Lipiți de lespezile de piatră, cei șase turbau de furie.

— E nebun, spuse unul dintre ei. L-au prostit vrăjitorii ăia doi.

— Am o idee, le spuse Bruno, și ridicîndu-se cu mîinile deasupra capului, înaintă prudent în direcția Generalului.

— Aruncă arma! strigă acesta și Bruno se supuse. Dar sub veston avea întotdeauna la el cuțitul de desfăcut conserve. Se lăsase o liniște perfectă în castel. Cînd ajunse la doi pași de superiorul său, Bruno duse mîna brusc spre cuțit și, într-o fracțiune de secundă îl scoase și se aruncă asupra Generalului. Începu o luptă pe viață și pe moarte.

Versiune românească prezentată și adaptată de PAUL IOAN după romanele lui Donald F. Glut

— Va urma —

HOROSCOP

Săptămîna 24. 06. – 30. 06. 1991

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : O hotărîre foarte importantă nu mai poate suferi aminare, sfaturile pe care le-ați primit sînt contradictorii.
Marți : Două motive de satisfacție care vă însenînează ziua.
Miercuri : Înarmați-vă cu mult calm, aveți tendințe de agresivitate.
Joi : Interminabile calcule ale situației financiare în sînul familiei.
Vineri : O primă dovadă că decizia luată luni a fost corespunzătoare.
Sîmbătă : Tendință de a vă suprasolicita în activitatea intelectuală.
Duminică : Relaxarea mult dorită e viciată de un mic incident.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Colaboratorii în afaceri vă rezervă o surpriză neplăcută.
Marți : Îndelungat monolog interior, ziua planurilor de perspectivă.
Miercuri : Sănătatea fragilă vă dă motive de îngrijorare și o viziune pesimiști stăpîn pe situație.
Joi : Apar disensiuni în cercul de prieteni apropiați, intențiile nu concordă deloc.
Vineri : Un șoc sentimental vă reamintește că poezia vieții totuși există.
Sîmbătă : Enervări trecătoare, nu vă simțiți stăpîn de situație.
Duminică : Afacerile nu cunosc zi de odihnă, mai ales cele nesigure.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : O zi idilică, fermecătoare, chiar și în peisajul prozaic al locului de muncă.
Marți : Perioada de detașare față de rutina cotidiană continuă, vă descoperiți nevoia cronică de visare.
Miercuri : Finanțele suferă brusc o amenințare de care trebuie să țineți seamă.
Joi : O indiscreție a unui bun amic vă induce o stare de iritare.
Vineri : Excesele pe plan afectiv trezesc animozități profesionale.
Simbătă : Reechilibrarea psihică întîrzie, în dauna disciplinei în viața personală.
Duminică : O migrenă vă ține departe de cercul de cunoscuți.

RAC (22.06—22.07)

Luni : O cascadă de responsabilități profesionale și casnice vă umplu ziua.
Marți : Un mic succes financiar vă descrețește fruntea.
Miercuri : Agitația din jur vă impune o mare concentrare nervoasă. Apar semne de surmenaj.
Joi : Sînteți ținta unui atac verbal nemeritat, dar știți să parați cu demnitate.
Vineri : Bilanțul săptămînii este foarte profitabil, dar a necesitat mari eforturi.
Simbătă : Drum lung, dar absolut reconfortant pe plan psihic.
Duminică : Bună dispoziție familială, seninul vieții e copleșitor.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Tăria dv. de caracter vă este puternic solicitată, mediați într-un conflict.
Marți : Se profită mult de pe urma conștiinciozității dv., vi se acordă unele responsabilități suplimentare.
Miercuri : Vi se restituie un împrumut generos, după o lungă așteptare.
Joi : O Balanță vă pune în primejdie echilibrul sentimental.
Vineri : Momente de criză pe plan profesional.
Simbătă : O situație neprevăzută vă risipește un proiect financiar.
Duminică : Relațiile intime sînt pe primul plan.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Un incident neplăcut vă scade apetitul comunicării și vă însingurează.
Marți : Indispoziția psihică e spulberată de o veste foarte promițătoare.
Miercuri : Eleganța și sobrietatea vă sînt de un real folos la debutul unei afaceri.
JOI : Întîlnirea cu o cunoștință din tinerețe vă sustrage de la programul zilei. Momente de nostalgie.
Vineri : Ieșiți nepăsat (ă) dintr-un ocean de suspiciuni.
Simbătă : Se face din nou remarcată nostalgia tinereții. Zi de reflecții în strictă intimitate.
Duminică : Drumuri lungi și foarte profitabile. Oboseală trecătoare.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Intuiția vă e de un real folos într-o situație deosebită.
Marți : Nu vă vedeți capul (nici în oglindă) de treburi.
Miercuri : Sănătatea devine brusc fragilă, dar vă știți singur leacul.
Joi : Faceți o nouă cunoștință, un viitor prieten de nădejde.
Vineri : Evitați cu succes o capcană sentimentală, așa cum ați făcut-o adeseori.
Simbătă : La insistențele unor amici, programul zilei vă este deturnat.
Duminică : Ploaia vă face prizonierul propriei case.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : O zi cu zîmbetul pe buze.
Marți : Activitate intensă de recuperare a unor restanțe.
Miercuri : E ziua norocoasă, și profesional și material.
Joi : Un strop de venin în sînul familiei.
Vineri : Slalom prelungit printre bucurii și deprimări trecătoare.
Simbătă : Evitați o polemică necordială, nu sînteți pregătit (ă).
Duminică : Simțiți o ușoară lipsă de înțelegere din partea partenerului.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Debutează o perioadă de împliniri profesionale.
Marți : Mici neajunsuri cu locuința vă răpesc timp prețios.
Miercuri : Se prefigurează un nou succes profesional.
Joi : Suprasolicitare intelectuală, fără un sprijin prea concludent al colegilor.
Vineri : Se profilează ispita unei escapade, dar rezistați.
Simbătă : Refugiul în muncă nu contenește, se întrevăd primele satisfacții.
Duminică : Arbitrați cu succes un conflict familial.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Vechi proiecte sînt readaptate la noile împrejurări.
Marți : Un prilej deosebit vă scoate în evidență tactul și înțelepciunea.
Miercuri : Un capriciu sentimental vă face intolerant (ă).
Joi : Pierdeți un obiect de valoare medie.
Vineri : Insistențele unei persoane agreabile devin iritante.
Simbătă : Un telefon neașteptat vă produce bună dispoziție.
Duminică : Lungi discuții de autoanaliză cu consoarta.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Învingeți-vă emotivitatea, aveți o confruntare grea.
Marți : O stare depresivă se accentuează, vă simțiți neînțeles și neglijat
Miercuri : Două scrisori atenuează impasul sufletesc.
Joi : O sinceră confesiune făcută unui prieten vă remontează, psihicul se înviorează.
Vineri : Vă impuneți personalitatea într-o chestiune delicată.
Simbătă : Descătușare erotică foarte tensionată.
Duminică : Pulsul vieții vibrează la cote înalte.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Forța creativă se dezlănțuie tumultuos.
Marți : Atenție, vi se acordă o mare șansă de reușită financiară !
Miercuri : Frenezia muncii vă însingurează o bună perioadă.
Joi : Totul merge pe dos, indispoziții de ordin personal.
Vineri : Nu dramatizați un incident profesional.
Simbătă : Atelierul de creație vă este unicul peisaj.
Duminică : Restabiliți contactul cu lumea, la insistențele partenerului.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

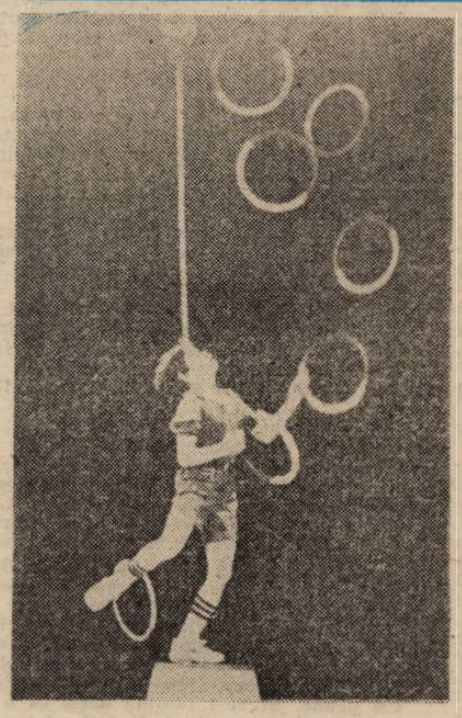

Pasiune și devotament

De aproape zece ani, domnul Paul Vasilescu (născut la 22.04.1915 în comuna Perișor, județul Dolj) se îngrijește cu pasiune și devotament de memoria marelui om de știință român Henri Coandă. Trecînd peste numeroase dificultăți administrative și financiare, dînsul a realizat pînă în prezent peste 36 de acțiuni și obiective menite să contribuie la mai buna cunoaștere a unuia dintre geniile aviației românești. Printre acestea menționăm scenarii radiofonice și de film documentar, donații de documente, publicistică, participări la simpozioane și nu în ultimul rînd intervenții pentru ca în fiecare reședință de județ, o stradă să poarte numele lui Henri Coandă. Pentru strădaniile sale, dl. Vasilescu a fost onorat cu numeroase diplome din partea unor prestigioase instituții de profil.

Prioritate tehnică mondială

Inventatorul român Alexandru Ciurcu (1854-1922) a conceput la Paris, în anul 1882, primul motor reactiv destinat unei ambarcațiuni, cu care a echipat prima barcă cu motor din istoria tehnicii (împreună cu francezul Just Buisson). La 13 august 1886, el a testat acel motor reactiv (constituit dintr-o butelie de gaz la presiunea de 10-15 atmosfere, eșapat printr-o duză cu debit variabil) pe Sena, împotriva curentului apei. De asemenea, Alexandru Ciurcu a construit și experimentat prima drezină cu jet (reactiv) din lume, înaintea pionierului rachetelor cu pulbere Max Valier (1886).

Record mondial

La 2 octombrie 1931, aviatoarea Smaranda Brăescu stabilește recordul mondial la salt cu parașuta pentru femei, sărind de la înălțimea de 6000 metri. La 19 mai 1932, ea își doboară propriul record, ridicîndu-l la 6820 metri. Această fascinantă performanță a realizat-o pe aeroportul din Sacramento, statul California, SUA.

Premiere feminine universale

Prima femeie avocat din lume a fost românca Elena Bilcescu. Primirea ei în Baroul avocaților din București, în anul 1890, a stîrnit multă senzație și satisfacție în întreaga lume. A primit numeroase felicitări, prima dintre acestea fiind telegrama adresată tinerei avocat din partea președintei Asociației Mondiale a Femeilor. Prima femeie medic legist din lume a fost doamna Maria Rapală Cecherschy, de origine română.

GUINNESS BOOK

Desigur că și în timpul vacanței trebuie să arătăm bine. A fi proaspăt bărbierit este un comandament al bărbaților nepurtători de barbă. Dar nu știu cîți dintre dv. s-ar da pe mîna englezului Gerry Harley, **campionul tuturor bărbierilor din lume.** El a stabilit recordul mondial la acest tip de „sport", bărbierind 987 de bărbați într-o oră, cu lame Gillingham. Performanța a realizat-o la 28 aprilie 1983 (consider că a existat și un pre-record, și anume găsirea atîtor voluntari). **În medie, fiecărui „pacient" i-au revenit 3.64 secunde.** Nu se precizează nimic despre acuratețea lucrărilor sale, dar nici despre existența unor victime sau a unor intervenții medicale de urgență.

Breasla lustragiilor va avea din nou o abundentă clientelă în sezonul estival. Pentru amatorii de **recorduri la lustruit pantofii,** amintim recordul mondial în materie : 6780 de perechi de pantofi a lustruit încontinuu o echipă de patru adolescenți din Sheffield (Anglia), timp de opt ore. Recordul a fost stabilit la 27 februarie 1982 și se menționează că cei patru făceau parte din Armata Salvării.

Nici în vacanță nu trebuie să uităm — fiecare cu confesiunea lui — să participăm la slujba duminicală (sau predică). **Recordul mondial pentru o predică maraton** îl deține preotul baptist Rev Ronald Gallagher. Acesta a predicat timp de 120 de ore, la Baptist Temple din Lynchburg, statul Virginia, SUA, între 25 iunie și 1 iulie 1983. Pe de altă parte, al 14-lea Dalai Lama (liderul spiritual tibetan născut la 6 iulie 1935 și care are numele Tenzin Gylto, trăind exilat) a predicat învățăturile lui Buddha timp de 60 de ore, cîte 5—7 ore pe zi, între 31 mai și 10 iunie 1969 (într-o localitate din India).

De oriunde vom pleca, nu trebuie să uităm să scriem celor dragi. Este un antrenament util, poate veți reuși uluitoarea performanță a lui Nathan Behrin (născut în 1887), realizată în decembrie 1922. El a stabilit atunci **recordul mondial la scris cu mîna.** Viteza stabilită de Nathan a fost de 300 cuvinte pe minut, cu o acuratețe de 99.64 la sută, timp de cinci minute. Scriind numai două minute, media vitezei a fost de 350 cuvinte pe minut, cu numai două greșeli insignifiante. Reporterul american Morris Kligman a reușit să scrie 50 000 de cuvinte în cinci ore, ceea ce înseamnă o medie de 166,6 cuvinte pe minut. Recordul stabilit fără a face nici o greșeală (!) a fost de 309 cuvinte pe minut și aparține lui Arnold Bradley (Anglia), de la data de 9 noiembrie 1920.

În imagine îl puteți admira pe cel mai tînăr campion la jonglerie din lume. Este Anthony Gatto (născut la 14 aprilie 1973, în SUA), care a jonglat cu 8 cercuri în timp ce ținea în echilibru o minge (performanță realizată în 1981).

Rubrici realizate de PAUL IOAN

Paşaport pentru viaţă (IV)

Vîrstele sufletului şi trupului

— Stimate Domnule Maximilian, mă întreb citeodată, cum ar trebui de fapt să arate o îngrijire medicală ideală ? Şi ce rol i-ar reveni aici geneticii ?

— Îmi aduc aminte o întîmplare de acum şapte-opt ani. Asta a propos şi de presentimente, de parapsihologie... Apar doi tineri la mine. Ea îmi spune : „Vreau să mă mărit, acesta e viitorul meu soţ. Dar dacă voi naşte un copil malformat ? Ce analize, ce informaţii se pot face ca să-mi infirmaţi această spaimă ?“ „Doamnă, ce putem noi face... Riscul la nivel de populaţie, în general, e practic neglijabil... Presentimentul — e bine să vi-l anulaţi. Iar riscul de a naşte un copil malformat rămîne la 1—2—3%, care este riscul speciei, trebuie să-l acceptaţi“. Doamna naşte un copil cu o malformaţie de cord, un copil care moare.

Vine şi-mi spune : „Aţi văzut că am avut dreptate cu presentimentul meu ?“ „Faceţi altul ! Sigur, există riscul de 1—2%, dar rămîn 98% şanse...“

Naşte al doilea copil cu malformaţie de cord. Cel care a înnebunit am fost eu. N-a venit să-mi reproşeze. Era prea deşteaptă.

După vreun an apare şi-mi spune : „Vin de la Paris. Mi-am operat copilul. S-a rezolvat. Dar nu asta am venit să vă spun. Am fost avertizată că pe drum se putea să facă o decompensare cardiacă. Am vorbit să avem un tub de oxigen la dispoziţie. Aşa cum se întîmplă cînd ţi-e frică... s-a-ntîmplat. Copilul s-a cianozat, i-am dat oxigen. Mi s-a spus că au luat legătura cu un spital de copii. Ei au început să dirijeze terapia copilului. Cînd am aterizat, la scară era o ambulanţă. Nu ştiu cînd mi l-au luat din braţe... Dar la capătul pistei era o echipă de chirurgie cardiacă. Spălaţi pe mîini, gata să opereze dacă era cazul. Cu tot ce trebuia pentru o intervenţie cardiacă. Am înnebunit cînd am văzut o sală de operaţie într-un autobuz. N-a fost nevoie, mi s-a spus că rezistă pînă la spital. L-au operat, l-au salvat. Dar ideea că te poate aştepta o salvare pe pista unui aeroport, pregătită pentru o urgenţă, mi se pare formidabilă“.

Iar la noi îţi vine Salvarea a doua zi, dacă vine, şi te întreabă şi acum ce vîrstă are bolnavul...

— Aţi scris o carte „Speranţe pentru mai tîrziu“... care parcă ne-ar fi citit tuturor gîndurile. Frumos i-aţi mai zis la cartea asta, superbă e...

— Asta am scris-o într-un moment în care starea mea de sănătate era periclitată... Am scris-o dintr-o bucată. A fost un miracol...

— ...se vede că e scrisă dintr-o răsuflare.

— Aşa am şi scris-o.

— Aveţi o frază acolo — despre ea voiam să vă vorbesc — în care spuneaţi că bătrîneţea e produsul unor accidente genetice. Punct. Necesare. Şi pe urmă aţi dat exemplul unui copil care la un an...

— ...face o progerie. Da, i-am văzut...

— Da. La înfăţişarea unui bătrîn. Deci el trăieşte într-un an, concentrat, o viaţă. Şi mi-a venit în minte o poveste a lui Sadoveanu din „Printre gene“. Sfîrşitul este aşa : baba ajunge la un izvor cu apă vie, bea cu lăcomie, moşul o caută disperat prin pădure, ajunge acolo, o găseşte. Un prunc. Şi ce-i rămîne decît să o ia în braţe şi să o crească. Vedeţi, că lucrurile, cumva, intră într-un circuit...

— „L'éternel retour“...

— Exact. Şi voiam neapărat să vă amintesc povestea asta.

— În cartea asta am scris, cred, cea mai frumoasă poveste pe care am auzit-o. Povestea prinţesei indiene care roagă zeii, îl roagă pe Shiva, să o facă din nou copil. Shiva îi spune : „Fii atentă prinţesă, o singură dorinţă !“ „Vreau să fiu din nou copil !“ Şi a fost mai nefericită ca înainte. **O singură dorinţă — nu mai puluse să ceară : să i se dea şi sufletul de copil.** Mi s-a părut atît de frumoasă povestea asta... Cred că am citit-o cînd aveam 15—16 ani. Şi de atunci o duc cu mine.

Însă cea mai cumplită scenă pe care am auzit-o în viaţa mea a fost la moartea unui bun prieten. Avea 76 de ani, era un bătrîn fericit de copiii lui le urmărea evoluţia... Într-o mahala obscură, cu flori... Face însă într-o noapte o hemoragie cerebrală. Era în comă. A fost chemată salvarea. Inutil, de altfel. Este dus la Central. O doctoriţă somnoroasă spune : „Ce are ?“ „Un accident vascular masiv, paraplegic...“ „Aaaa, duceţi-l în camera de gardă.“ ... „Şi nu uitaţi să-i scoateţi verigheta, că se fură...“ Reflectaţi dacă să publicaţi sau nu această confesiune... Pentru că mi-era o persoană foarte apropiată.

Camera de reanimare avea nişte mese de disecţie. De piatră. Aici se făceau autopsii cîndva. I-au făcut o perfuzie. Absolut inutil. Şi o bătrînică aşteptînd un ciubuc, aprindea la capul fiecăruia din cei şase-şapte muribunzi o lumînare. Ei bine, ideea de „scoate-i verigheta, că se fură“, depăşeşte toate limitele rezistenţei psihice, chiar şi ideea de moarte. Era cumplit. Îl văzusem cu o zi înainte, era sănătos, plin de speranţe — spunea „aştept să trăiesc...“ Acum nu mai conta, era ca şi mort. A murit două ore mai tîrziu. Nu mai ştia, nu mai înţelegea nimic. Făcuse hemoragie maximă. Era paraplegic, paralizat complet... Această idee însă, să spui despre un muribund „scoate-i verigheta că se fură“, într-o cameră de reanimare, mi se pare absolut intolerabilă pentru orice ţară. Şi cred că am s-o spun întotdeauna, şi voi spune în gura mare acest lucru mai departe.

(Va urma)

MIHAELA DOROBANŢU

D-ale economiei de piaţă

Într-o dimineaţă, cetăţenii unui cartier din New York au văzut un camion uriaş care transporta un gigantic număr 9 de culoarea roşie şi n-au ştiut ce reprezintă.

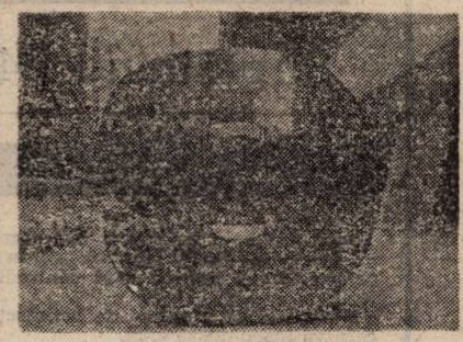

După ce uriaşul panou a fost aşezat în mijlocul unui trotuar, trecătorii au încercat să găsească o explicaţie logică numărului nouă. Pînă la urmă au aflat. Gigantic număr indica sediul unui bar situat în apropiere şi specializat în vînzarea băuturilor nealcoolice. Un mod original de a face publicitate...

Înainte, şofer, şi mai repede decît pisica!

Pentru a veni în sprijinul iubitorilor de animale, în oraşul Lucé din Franţa a fost pus în circulaţie primul taxi animalier. Năstruşnica idee aparţine lui Frédéric Lanceaume, care afirmă că există deja mulţi clienţi care folosesc sau rezervă taxiul pentru patrupezii lor.

• Foto — test •

DEZLEGARE

1. În ce mînă are arma ucigaşul ?
2. Poartă ucigaşul o pălărie sau nu ?
3. Cu ce este îmbrăcat ?
4. Cîte persoane sînt în fotografie ?
a) între 5 şi 10
b) între 10 şi 15
c) între 15 şi 20
5. Cîte femei sînt în fotografie ?
6. Cîte persoane cu ochelari sînt în fotografie ?
7. Cîţi bărbaţi cu pălărie şi cîţi fără pălărie sînt în fotografie ?

Fiecare răspuns corect are cîte un punct (după ce aţi verificat singur).

APRECIERI

I. peste 5 puncte = memorie foarte bună
II. între 3—5 puncte = memorie bună
III. sub 3 puncte = memorie îndoielnică

Uscarea şi păstrarea plantelor medicinale

Imediat după recoltare şi sortare se execută uscarea plantelor recoltate. Ele se vor întinde pe duşumele acoperite cu hîrtii curate, pe rame, în locuri bine aerisite (poduri sau magazii), în strat subţire, la soare cele cu florile albe (salcîm, soc), rădăcinile — de preferinţă în uscătorii artificiale, fructele şi cojile, iar florile colorate, frunzele şi ierburile obligatoriu numai la umbră. Plantele care conţin uleiuri volatile se usucă la temperatura de plus 30—40 de grade (depăşirea ducînd la pierderea acestor substanţe), separat de alte plante — pentru a nu se transmite mirosurile. Frunzele şi florile se consideră uscate atunci cînd, zdrobite între degete, produc un zgomot caracteristic : scoarţele cînd se rup cu un zgomot sec. Plantele otrăvitoare se usucă separat, în încăperi închiate.

Păstrarea se face în pungi de hîrtie, în cutii de carton sau de lemn, căptuşite cu hîrtie pergament, în încăperi uscate, bine aerisite. Cele care conţin uleiuri volatile se păstrează în vase de sticlă, bine închise, ferite de lumină, la temperatură de cca plus 20 de grade. Ambalarea părţilor ierboase se face pe timp noros sau dimineaţa, cînd nu este prea cald, spre a se evita sfărîmarea lor. Ambalajele trebuie etichetate.

DUMITRU RĂDUCANU
ŞTEFAN MOCANU

PROGRAM TV

LUNI, 24 iunie. Programul 1 : 14,00 Actualităţi 14,10 Horoscopul zilei 14,20 Worldnet USIA 15,20 Civilizaţia montană 15,50 Copiii noştri — viitori muzicieni 16,15 Patrimoniu 16,40 Avanpremiera săptămînală 17,00 Emisiunea în limba maghiară 18,30 Repriza a treia 19,00 Tezaur. Tinereţe fără bătrineţe şi cîntec fără de moarte 19 35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,50 Teatru TV. Ce zi frumoasă ! de Michel de Ghelderode 22,35 Gong ! 23,10 Monumente româneşti în orizontul UNESCO 23,35 Campionatul european de baschet masculin : Italia — Grecia 0,15 Actualităţi. **Programul 2 : 16,00** Desene animate 16,25 Studioul muzicii de cameră 17,00 Veniţi cu noi pe programul doi... la complexul „Savoy“ ! 20,00 Super Channel 20,20 Campionatul european de baschet masculin : Iugoslavia — Spania (repriza a II-a) 21,00 Canal France International 21,30 Magazin auto-moto 22,00 TV5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi

MARŢI, 25 iunie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Film artistic. Lovitura „Gorilei“ (Franţa, 1988) 12,00 Ora de muzică 13,00 Confluenţe 13,30 Avanpremiera TV 13,40 Bijuterii muzicale 14,00 Actualităţi 14,10 Audiovizual studio 14,30 Documentar ştiinţific 15,00 Medicina pentru toţi 15,15 Cheia succesului 15,40 Preuniversitaria 16,10 Teleşcoală.Curs de limbă franceză. Curs de limbă rusă 16,40 Muzica pentru toţi 17,00 Convieţuiri 17,30 Forum 18,10 Tele-discul muzicii populare 18,30 Studioul „E“ 19.00 Muzicorama 19,35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,50 Telecinemateca. Nu s-a întîmplat nimic ! (Ceho-Slovacia, 1988) 22,30 Salut, prieteni ! 23,20 Actualităţi 23,40 Campionatul european de baschet masculin : Italia — Franţa (repriza a II-a). **Programul 2 :** 16,00 Deschiderea programului 16,05 Desene animate 16,30 Religie şi societate 17,10 O muzică, o ţară 17,30 De-ale pieţei în economia Capitalei 18,00 Actualităţi 18,10 Campionatul european de baschet masculin : Iugoslavia — Polonia (repriza a II-a) 19,10 Studioul de literatură 20,00 Super Channel 21,30 Club SF 22,00 TV5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi

MIERCURI, 26 iunie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Super Channel 11,35 Desene animate 12,00 Ora de muzică, 13,00 Vîrsta a treia 13,30 Avanpremieră TV 13,40 Agendă muzicală 14,00 Actualităţi 14,10 Jazz-Magazin 15,00 15, 16, 17, 18 15,40 Preuniversitaria 16,10 Teleşcoală. Curs de limbă germană. Curs de limbă italiană 16,40 Muzica pentru toţi. 17.00 Tragerea Pronoexpres 17,10 Campionatul european de baschet masculin : Polonia — Spania (repriza a II-a) 18,00 Reporter '91 18,30 Cultura în lume 19,05 Desene animate 19,30 Actualităţi 20,25 Fotbal : Universitatea Craiova — FC Bacău. Finala „Cupei României“ 22,20 Film serial. Decalog (Polonia, 1988) 23,20 Drumuri în memorie 23,50 Actualităţi. **Programul 2 :** 16,00 Deschiderea programului 16,05 Desene animate 16,30 Emisiunea în limba maghiară 18,00 Actualităţi 18,10 Teatru TV. Fluturi, fluturi... de Aldo Nicolaj 19,25 La Sept 21,40 Tribuna nonconformiştilor 22,00 TV5 Europe 22,50 Actualităţi 23,00 Campionatul european de baschet masculin : Grecia — Franţa (repriza a II-a)

JOI, 27 iunie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Super Channel 11,35 Desene animate 12,00 Ora de muzică 13,00 Interferenţe 13,30 Avanpremieră TV 13,40 Recital muzical 14,00 Actualităţi 14,10 Mondo-muzica 14,30 Caleidoscop cetăţenesc 15,00 Arte vizuale 15,40 Preuniversitaria 16,10 Teleşcoală. Curs de limbă engleză. Curs de limbă spaniolă 16,40 Muzica pentru toţi 17,00 Limba noastră 17,30 Pro Patria 18,30 Economia încotro ? 19,00 Ştiinţa în lume. La graniţa cunoaşterii 19,35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,50 Telesport 21,00 Film serial. Dallas 21,55 În faţa naţiunii 22,40 Romanţa amintirilor 22,55 Simpozion 23,55 Actualităţi. **Programul 2 :** 16.00 Deschiderea programului 16,05 Desene animate 16,30 Cercetarea ştiinţifică agricolă 17,00 Emisiunea în limba germană 18,00 Actualităţi 18,10 Canal France International 18,30 Documentar ştiinţific 19,00 Concertul Orchestrei Naţional Radio 21,30 Dialog cu edilii Capitalei 22.00 TV5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi

VINERI, 28 iunie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Film artistic. TULSA (SUA, 1949) 12,00 Ora de muzică 13,00 Oameni de lîngă noi 13,30 Avanpremieră TV 13,40 Divertisment internaţional 14,00 Actualităţi 14,10 Armonii corale 14,30 Casa şi grădina 15,00 Frumoase plaiuri româneşti 15,30 Tragerea Loto 15,40 Tele-vacanţă şcolară 16,40 Muzica pentru toţi 17,00 Emisiunea în limba germană 18,00 Invitatul săptămînii 18,30 Cîntecul inimii mele 18,45 Vîrstele peliculei 19,35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Viaţa parlamentară 21,00 Film serial. Destinul familiei Howard 21,55 S.O.S. Industria românească ! 22,25 Gaudeamus 23,10 Actualităţi 23,20 Campionatul european de baschet masculin 0.00 Tele-Top 0,35 Jazz-Fan. **Programul 2 :** 16,00 Deschiderea programului 16,05 Desene animate 16,30 Arhive folclorice 17,00 Sport-Magazin 18,00 Seară de balet 19,00 Concertul Orchestrei Filarmonicii „George Enescu“ 21,00 Campionatul european de baschet masculin : prima semifinală 22,00 TV5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi

SÎMBĂTĂ, 29 iunie. Programul 1 : 9,00 Micul dejun TV 10,00 Actualităţi 10,10 Descoperirea planetei 10,30 Dodo-Ring 11,30 Istoria religiilor 12,00 Ora de muzică 13,00 7x7 13,30 Avanpremiera emisiunilor de la sfîrşit de săptămînă 13,40 Studioul şlagărelor 14,00 Actualităţi 14,10 Tele-Club 16,30 Mapamond 17,00 Atletism 18,00 Încearcă-ţi norocul ! 19,00 Melodii îndrăgite 19,15 Teleenciclopedia 20,00 Actualităţi 20,35 Film serial. Jake şi Grăsanul. Ultimul episod 21,40 Finala Campionatului european de baschet masculin 23,20 Antologia umorului românesc 0.10 Actualităţi 0,20 Film artistic. Au căzut la datorie (S.U.A., 1941) **Programul 2 :** 15,00 Atletism : finala „Cupei Europei“ 17,00 Desene animate 17,25 Pop-Magazin 18,00 Actualităţi 18,10 Worldnet — USIA 18,35 Motor ! 19,05 Opera în capodopere 21,35 Super Channel 22,00 TV5 Europe. Jurnal 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi

DUMINICĂ, 30 iunie. Programul 1 : 8,00 Viaţa satului (I) 9,00 Micul dejun TV 10,00 Actualităţi 10,10 Abracadabra 11,05 Film serial pentru copii. Vizitatorii (studiourile de televiziune cehoslovace, 1983) 11,30 Lumină din lumină 12,30 Viaţa satului (II) 13,30 Un cîntec la poarta sufletului 14,00 Actualităţi 14,10 Video-Magazin 16,00 Atletism : finala „Cupei Europei“ (ziua a doua) 18,00 Atlas 18,30 Convorbiri de duminică 19,00 Film serial. Dallas 20,00 Actualităţi 20,35 Film artistic. Tabăra (SUA, 1985) 22,20 Duminică sportivă 22,40 Maeştrii teatrului românesc 23,40 Actualităţi. **Programul 2 :** 15,00 Atletism : finala „Cupei Europei“ 16,00 Desene animate 16,30 Super Channel 18.00 Actualităţi 18,10 Muzică pentru părinţi 18,30 Convieţuiri 19,00 Serată muzicală TV 21,30 Oraşe şi civilizaţii 22,00 TV5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi.

(După „PANORAMIC TV“)

În funcţie de evenimentele la zi, Radioteleviziunea îşi rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina LA ZI

Un vis incredibil pe cale de a deveni realitate

TRANSFERUL DE PERSONALITATE SAU GREFA DE CAP (II)

S-ar părea că drumul spre grefa de cap a devenit foarte scurt. Este concluzia firească la care ajungi după incursiunea făcută în „laboratoarele incredibilului", patronate de dr. Robert White, directorul Departamentului de neurochirurgie de la Universitatea americană Case Western.

Și totuși exclusivitatea surprinzătoarelor cercetări nu-i aparține. Pentru că în primăvara trecută echipa dr. Alain Privat a realizat primul transplant de neuroni ai măduvei spinării. Cercetătorul francez precizează: „datorită complexității țesutului nervos doar grefele de celule sau de fragmente mici de țesut embrionar sînt posibile în acest moment. Ele au făcut proba eficacității lor la animale și au început să dea rezultate semnificative și la om, la bolnavii de Parkinson". Recent Comitetul național francez de etică medicală a autorizat o echipă de specialiști să practice astfel de grefe, de celule fetale, pe pacienți. Dar, în timp ce în Franța acesta e stadiul cercetărilor, în S.U.A. Thomas Donaldson, un matematician cu o tumoră pe creier, a hotărît să-și ofere craniul spre a fi conservat prin criogenie. El și-a obținut dreptul de a decide în acest sens prin justiție. „Am semnat încă din 1975 un contract pentru a fi congelat". Matematicianul din Sunnyvale, o localitate apropiată de Los Angeles precizează în continuare „tumora nu este în stadiul final. Mai am 30 la sută șanse de a supraviețui. Dacă chimioterapia și radioterapia eșuează, nu voi ezita. Voi simți momentul cel mai bun pentru aceasta". Atunci capul său va fi separat de corp și conservat la minus 195°C. Matematicianul visează cu glas tare: „Este perfect posibil ca celulele creierului să poată fabrica un nou corp, duplicat al celui vechi. Memoria va putea fi conservată în suspensia criogenică". Dar aici dr. Robert White îi oprește visul. „Nimeni din lume în afara noastră nu are experiență în domeniul înghețării creierului, afirmă el. Din cîte știu eu persoanele implicate în criogenie nu aparțin lumii cercetării oficiale și nu sînt asociați pe lîngă universități. Dr. Robert White a demonstrat că poate întrerupe total activitatea creierului pe timp de cîteva ore. El speră să ajungă la performanța cîtorva zile, săptămîni, luni sau chiar, poate, ani în care creierul să mai emită cunoscutele unde cerebrale, urmînd apoi reluarea funcțiilor sale anterioare. (Nu au întîrziat să apară și opiniile ceva mai realiste).

„Ceea ce lipsește din proiectul medicului american, susține dr. psihiatru Monette Vacquin, este liantul între acest delir, care nu este receptat astfel, și instrumentele științifice care ar putea conduce într-o zi la realizarea sa. Iată un medic nebun care a pierdut cu totul finalizarea terapeutică și se pune în slujba unui fantasm, unui mit la fel de vechi ca umanitatea, nemurirea. Curios hipotermia este o temă exploatată de imaginația lui Mary Shelley, autoarea celebrului roman „Frankenstein". Pentru dr. Robert White frigul este o metaforă a morții reversibile. El conservă creierul în speranța readucerii lui la viață. Dar nu poate fi vorba despre așa ceva. Este o idee iluzorie. Viața ne este dată, se derulează, apoi ne este rezervat sfîrșitul. Dr. White consideră creierul ca o entitate nemuritoare, iar corpul ceva ce poate fi reînnoit. Această idee este în contradicție cu datele psihosomatice care arată că gîndul, spiritul, simțirea nu pot fi lipsite de rădăcinile lor afective, nu pot fi izolate de pulsul corpului uman. În această concepție, corpul uman apare ca o mașină defectă căreia trebuie să-i schimbăm piesele. Cu acest fantasm, știința contemporană nu cumva dorește „moartea morții ?". Deocamdată, acesta este un vis care s-ar putea întoarce împotriva speciei umane...

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Fascinația și calvarul siluetei

Printre multiplele fapte paradoxale pe care ni le dezvăluie istoria, există unul legat și de problema siluetei. Astfel aflăm că criteriile estetice corporale, departe de a fi stabile, s-au modificat uneori chiar în mod considerabil în decursul secolelor. Au existat epoci, istoriceste determinate, cînd obezitatea, de exemplu, reprezenta un semn cert de prosperitate și de sănătate, în sensul pur al cuvîntului. Un om obez nu era nici într-un caz compătimit sau arătat cu degetul, așa cum se întîmplă de regulă în zilele noastre. Pare cu totul paradoxal dar **la femei, obezitatea a fost considerată, secole de-a rîndul drept un atribut al frumuseții.** Silueta zeiței dragostei și a frumuseții din Olimpul mitologic, așadar a Afroditei, acest centru gravitațional al numeroaselor săli ale Luvrului, nu mai constituie azi — știm cu toții aceasta — un model de invidiat pentru femeile zilelor noastre, cărora marii croitori le-au sugerat cu totul alte linii și proporții, și anume acelea ale manechinelor scandinave sau africane, italiene sau japoneze. Cu atît mai puțin și-ar dori aceleași femei ale zilelor noastre silueta adolescentei de 16 ani, care a fost Hélène Fourment și care, devenind soția marelui Rubens, și fiind considerată de către acesta ca reprezentînd un ideal de frumusețe feminină, a fost transpusă în fascinante compoziții cum sînt acelea intitulate Betsabe, Andromeda, Venus etc.

Mitul rubensian este de fapt mitul unei întregi epoci, reflectat în nemuritoare pînze. Nudurile celebrului pictor flamand sînt mai întotdeauna colosale, exteriorizînd o carnație elastică și o transparență nefirească, care se identifică de fapt cu o sete nespusă de viață. Tot acest triumf al materiei, revărsate pletoric în ființa umană, ne apare astăzi ca fiind cu totul disgrațios. În optica modernă, femeia rubensiană este etichetată, fără drept de apel, ca fiind patologică sau cel puțin grav îndepărtată de canoanele frumuseții.

Nici femeia plinuță a secolului trecut — **terorizat de spectrul bacilului Koch, și** de falsa idee că acesta intră prin efracție și prosperă impetuos în organisme debile și devitalizate — nu mai este la modă. Mitul rubensian este în evidentă dezagregare și asta pentru că se „poartă" talia extrem de suplă, grevată de un evident deficit ponderal. Canoanele frumuseții moderne sînt total diferite. Prototipul acestor canoane a fost un anume timp întruchipat în celebrul manechin Twiggy sau de faimoasa Verishka, personaje descărnate și aeriene, care combat în mod șocant idealul clasic de siluetă.

În epoca Renașterii sau a Barocului, toate aceste modele moderne ar fi fost cu certitudine repudiate cu vehemență, definitiv și iremediabil din tagma femeilor care se pretind frumoase.

Nici silueta masculină nu s-a putut sustrage acestor mutații structurale de ordin conceptual. Vă mai amintiți, desigur, de lanțul de aur, care fixa ceasul de buzunar pe abdomene exuberante, caracterizînd starea de „bien-être". Un om avut, deci un om cu poziție bună în ierarhia socio-economică din secolul trecut și de la începutul aceluia din față, era aproape în mod obligatoriu un om obez. Iar dacă nu era, făcea tot ceea ce depinde de el pentru a fi. „Pour peser dans la balance (adică în ierarhia economică), il fallait d'abord peser sur la balance", ceea ce tradus înseamnă că pentru a apăsa sau a cîntări în balanță, trebuie mai întîi să apeși adică să cîntărești pe balanță, precizează în acest sens profesorul H. Sattes.

La dezagregarea mitului rubensian a contribuit într-o măsură considerabilă medicina modernă, care vede în țesutul adipos în exces un autentic agent poluant al organismului uman. Această medicină a stabilit, pe baze experimentale, că **masa noastră cotidiană cuprinde trei componente fundamentale : una ținînd de nevoile energetice ale organismului, alta vizînd senzațiile gustative și, în sfîrșit, o componentă ținînd de bolile ce vor veni.** Aceeași medicină a mai stabilit, că omul devine obez în enorma majoritate a cazurilor în două situații net diferențiate una față de alta : ori cînd mănîncă prea mult, ori cînd consumă prea puțin. Există, e drept, și o a treia modalitate de îngrășare, legată de funcționarea defectuoasă a unor glande modalitate care ține însă de domeniul excepției. Indiferent însă de originile ei, obezitatea acționează asupra organismului în același fel : îngreunînd peste măsură munca inimii și așternînd patul nenumăratelor boli care vor veni. **Știți ce-mi sugerează, ca radiolog ce sînt, inima unui obez ? Un cal slăbănog care trage după el o căruță supraîncărcată.** Fascinația siluetei din zilele noastre provine în mare parte din demitizarea mitului rubensian și din identificarea țesutului adipos cu un agent poluant, care îngreunează și scurtează viața. Există nenumărate rețete și modalități de a lupta împotriva acestui agent poluant, dar cea mai științifică dintre toate este încremenită în cifrul magic de șapte cuvinte al nutriționiștilor germani, cifru care sună astfel : Iss halb soviel, bewege dich doppelt soviel, ceea ce tradus în mod mai liber înseamnă că **trebuie să mănînci cam pe jumătate din ceea ce mănînci în mod obișnuit și să te miști de două ori mai mult decît te miști tot în mod obișnuit.**

ARCADIE PERCEK

medicul ne sfătuiește

Cîteva scrisori adresate rubricii noastre de persoane mai vîrstnice solicită informații în legătură cu o suferință comună: herniile. Printre cei interesați de acest subiect : **Gheorghe Eufrosina** din Constanța, **Petrică Mincu din Cîmpulung, Morar A. din Calafat** și **Dorobanțu Florina din Rîmnicu Sărat.** Ne-am adresat **dr. CONSTANTIN BOGDAN, medic primar boli interne,** cu rugămintea de a ne formula răspunsul. Iată ce ne spune :

Herniile sînt suferințe destul de des întîlnite, ele apărînd îndeosebi la persoanele care înaintează în vîrstă. Cauzele apariției lor sînt numeroase : existența unor zone sau puncte slabe în peretele abdomenului, creșterea presiunii intraabdominale (datorată tusei, întîrzierilor tranzitului intestinal), eforturile fizice prea mari, sedentarismul, lipsa de mișcare, obezitatea (factori care conduc la scăderea tonusului muscular al peretelui abdominal). Hernia se exteriorizează la nivelul peretelui abdominal ca o proeminență mai mică sau mai mare sub piele, care se retrage la repaus sau în poziție culcat. Acesta este stadiul în care hernia se reduce spontan. Alteori, persoana își poate reduce singură hernia prin apăsarea acesteia spre abdomen. În multe cazuri, herniile simple sînt mult timp bine tolerate și, folosindu-se bandaje sau centuri recomandate de medic, se poate evita intervenția chirurgicală, care este tratamentul radical al herniei. Sînt însă cazuri în care neglijarea prezentării la medic poate duce la complicații. Este vorba de hernia „încarcerată" sau de hernia „strangulată" care impun intervenția chirurgicală de urgență. Există și mijloace de prevenire a acestor suferințe: evitarea sedentarismului, practicarea gimnasticii, a sporturilor, controlul greutății corporale, tratamentul bolilor favorizante (a bronsitelor cronice și a tabagismului care favorizează tuse), evitarea ridicării de greutăți prea mari de către cei cu o structură fragilă a musculaturii abdominale etc. O mențiune deosebită pentru tinerele mame care, după naștere, trebuie să aibă grijă de refacerea tonusului musculaturii abdominale, slăbit prin distensia impusă de sarcină.

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

DICȚIONAR MEDICAL

Meloterapia

Muzica, vibrație a naturii, intră, mai mult sau mai puțin, „în rezonanță" cu vibrația naturală a organismului uman. Din timpuri îndepărtate muzica a fost recomandată de medici în special în tratamentul bolilor psihice, mai ales indivizilor instabili, neliniștiți, deprimați.

Medicul francez Josef Recamier, considerînd că stomacul are o activitate ritmică și că „iubește ritmul", prescria unei paciente care suferea de stomac „să ia masa în sunete de tamburină". Pentru tratarea astmului, unii medici recomandau... lecții de cînt, acest exercițiu vocal dovedindu-se a fi un excelent exercițiu respirator.

Un medic american a alcătuit chiar o farmacopee... muzicală.

Astăzi meloterapia a revenit în actualitate studiindu-se experimental efectele sale asupra omului. S-a constatat astfel că în afara elementelor afective, de atenție și de interpretare, muzica produce reacții neuromusculare ce pot fi urmărite cu aparate adecvate, cum ar fi electromiograful.

Cercetători români preocupați de acest domeniu însolit de cercetări au observat modificări ale pulsului, ale presiunii arteriale, ale mișcărilor respiratorii și metabolismului sub influența muzicii. Modificările respective sînt corelate cu ritmul, înălțimea și timbrul sunetelor. Ele sînt explicabile, ne atrag atenția specialiștii, dacă avem în vedere faptul că ritmul, elementul capital în muzică, reprezintă baza funcționării organismului uman. În organismul nostru totul este ritm: respirația, activitatea inimii, a glandelor, cea a tubului digestiv. Există, de asemenea, un ritm al undelor cerebrale.

Toate aceste cercetări demonstrează cu argumente științifice utilitatea meloterapiei.

Rubrică realizată de
ECATERINA BĂTRÎNEANU

Nr. 25 (1757) din 22 iunie 1991

întîmplări adevărate

Forța credinței

Acest om este gata să înfrunte orice suferință pentru dumnezeul său. Pentru a demonstra credința sa, el și-a înfipt un ac lung care traversează ambii obraji. Asemenea performanțe ca cea reușită de Davheed Sing Jachon (în fotografie) este posibilă numai după o perioadă de lungă pregătire și reprezintă supremul omagiu pe care orice credincios îl poate aduce lui Subramaniam, unul dintre marile divinități ale crezului său religios. Acest mare ritual se repetă anual de către mii de hinduși în localitatea Tahipusam (în Malayezia) și reprezintă o modalitate de purificare a propriilor păcate. Ritualul respectiv are loc după o perioadă de meditație și studiul unor texte sacre și se încheie cu demonstrația de mare curaj înfățișată în fotografie.

Viață și ne-viață după o prăbușire de la 5000 metri

În urmă cu vreo 5—6 ani, preluînd o știre de evidentă senzație dintr-o revistă sovietică, ne informăm cititorii asupra veritabilei performanțe — fie și nefericite — a unei sportive, Larisa Savițkaia, al cărei monoplan de fabricație artizanală s-ar fi dezagregat în spațiu, la 5 000 de metri înălțime. Printr-un incredibil concurs de împrejurări — ziaristul Igor Zaițev propusese întîmplarea la timpul respectiv, pentru ediția sovietică a lui Guinness Book — Larisa Savițkaia rămîne totuși în viață !

Și acum iată adevărul pe care revista „Sputnik" consideră de datoria sa să-l aducă la cunoștința cititorilor ei de pe toate meridianele lumii. Larisa Savițkaia a fost, în fapt, alături de alte zeci de pasageri, victima ciocnirii dintre două avioane — unul militar, cel de-al doilea civil — accident de proporții, produs la 24 august 1981. Pe vremea aceea, însă, în spațiul concentraționar «al celei mai desăvîrșite dintre lumi» nu puteau avea loc accidente cu zeci și zeci de morți (inclusiv echipajele) și o singură ființă salvată. Eroina acestei tulburătoare aventuri avea să rămînă, ani la rînd, într-un anonimat disperant, compensat într-un tîrziu cu o infimă despăgubire, pentru pierderea bagajelor (nu a familiei) și cu un sejur, într-o casă de odihnă de tip sanatorial, pentru vreo trei săptămîni. În 1985, Larisa aduce pe lume un copil, drama ei complicîndu-se și aflîndu-se în situația de a se întreține, atît ea cît și fiul ei, Gocea, dintr-o subsidie derizorie de 38 ruble pe lună. Ceea ce avea s-o conducă la concluzia tristă, citățm, **„că-i mai greu să trăiești și să rămii în viață în condițiile vieții curente, decît să supraviețuiești unei căderi de la 5 000 de metri".**

Cazul a devenit însă public, de circa 6 luni, sufletul slav încercînd să atenueze, reparatoriu, pe această ultimă sută de metri, ignorarea unei lungi nefericiri, într-un fel, și veritabilă pedeapsă a hazardului : **aceea de a te lăsa în viață cînd e normal să mori.** Sute de scrisori de simpatie, zeci de mandate substanțiale de la necunoscuți, zeci de colete cu alimente, menite să reconfirme în ansamblu că umanitatea există. După o cădere de la 5 000 de metri și după zece ani de disperare. Larisa Savițkaia a revenit la viață.

(D. Dorian)

S-au salvat mîncînd pastă de dinți

Purtați aiurea de valuri, între cer și pămînt, timp de 15 zile, doi tineri californieni în vîrstă de 26 de ani, Judy Gael Schwartz și Ricky Ellen Berkowitz, însoțiți de doi marinari indonezieni, și-au salvat viața hrănindu-se cu... pastă de dinți și bînd apă de ploaie. Ambarcațiunea la bordul căreia se aflau a rămas brusc în pană în plin Ocean Indian. La bord, hrană puțină, iar apă deloc. Întîmplarea a făcut să aibă la ei mai multe tuburi cu pastă de dinți, o hrană care chiar dacă nu le-a permis să-și mențină greutatea le-a asigurat supraviețuirea ! Aceasta pînă cînd au fost reperați de pescarii din Sumatra care i-au adus la mal. Desigur, cei patru membri ai echipajului sufereau de deshidratare, dar dantura lor părea mai strălucitoare ca oricînd !

Un vis împlinit

...Sau cum se poate ajunge dintr-o grădină în largul mării. Sau la fel de bine, cum nimic nu-l poate opri pe om cînd este dispus la orice muncă pentru a-și îndeplini visul vieții...

Așa s-a întîmplat cu familia inginerului de 47 de ani Udo Grebe din Gleschendorf (Schleswig — Holstein). Împreună cu soția sa Ingrid, fiii săi Markus (24 de ani), Oliver (22 de ani) și Thorsten (20 de ani) și nurorile sale Renate, Dana și Daniela ei au reușit să construiască „acasă"... un vapor, folosind lemn de mahon de cea mai bună calitate. Transportat la țărmul mării, dat jos de pe schele, botezat, după datină, „Maranatha" și, evident, lansat la apă. „O muncă foarte grea, declară Thorsten, dar pînă la urmă am reușit!".

Și este de înțeles mîndria cu care ei își priveau brigantina (adică micul vas cu două catarge construite și ele după toate regulile vechilor meșteri). Urmează ca vasul să fie echipat pe un șantier naval din Neustadt, să fie dotat cu două motoare de cîte 120 CP, cele două catarge de 34,5 m și pînzele (cu o suprafață de 450 m²) să fie supus probelor finale și apoi, spre sfîrșitul lui iulie sau începutul lui august să pornească temerar pe mările și oceanele lumii.

Mezinul familiei, Thorsten, mărturisea că tatăl său și-a realizat astfel nu numai un vechi vis din copilărie, dar, mai mult, el și-a pus la bătaie întreaga avere. Iar dorința familiei Grebe este să devină, împreună cu toți ai săi, „ambasadori germani ai bunăvoinței". Un periplu de șase ani îi va purta mai întîi în Angola, unde vor descărca 20 de tone de alimente: „Un modest ajutor pentru cei mulți care suferă de foame". Vor urma Africa de Sud, Tailanda, India, apoi se vor îndrepta spre Australia și Brazilia...

Reveniți acasă, își vor relua îndeletnicirile de fiecare zi : băieții își vor continua studiile, două dintre nurori se vor pregăti să devină desenatoare tehnice, iar mama, Ingrid, se va perfecționa ca asistentă medicală.

Și desigur vor avea timp și pentru a-și aminti de neuitatele zile petrecute împreună cu prietenii din Africa, Australia și Brazilia la bordul Maranathei. **(M.D.)**

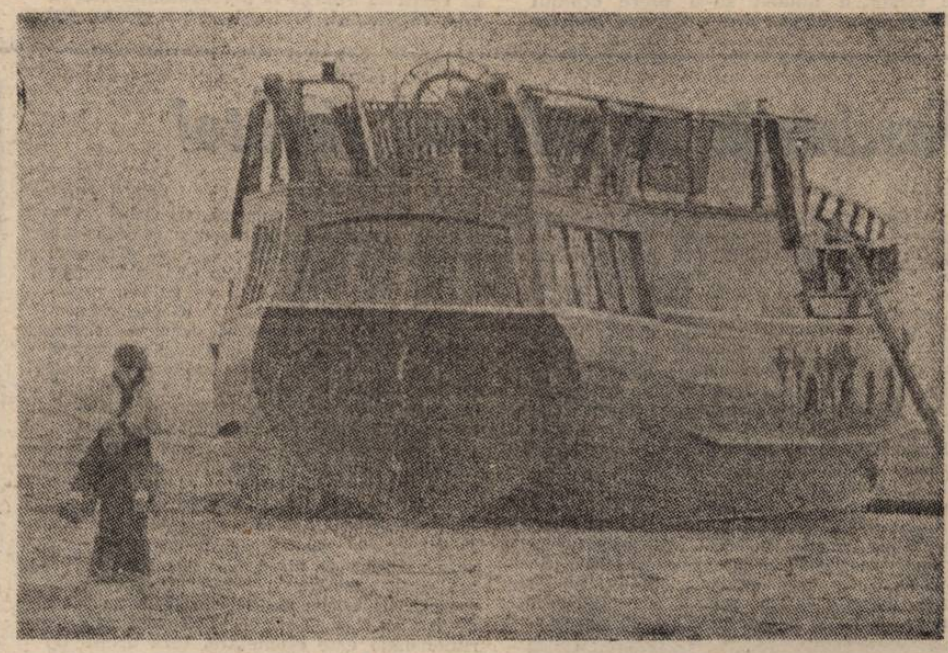

Dialogurile Laurei

Mă întrebam, dragă ROXANA P. (București), în timp ce îți citeam scrisoarea, ce **s-ar** fi întîmplat cu noi dacă părinții noștri ar fi gîndit aidoma ție ! Probabil că **nu s-ar** fi întîmplat nimica, atîta vreme cît nu ne-am fi „întîmplat" pe lumea asta plină de fior și rîs ! Sigur, azi, între sexualitate și reproducere se face o distincție netă, însă de aici nu cred că trebuie, după o umilitoare perioadă de practici „zootehnice", să picăm în extrema cealaltă, într-un hedonism orgiastic numai de dragul de a ne demonstra, vezi Doamne !, „emanciparea europeană" ! Ca în toate cele, și în această problemă echilibrul, măsura sînt valori ale rațiunii. Dar, în principiu, dreptatea e de partea ta. Fiindcă, într-adevăr, aducerea pe lume a unui prunc este un eveniment care, oricît ar părea de ciudat pentru unii, solicită și o judecată matură, responsabilă. Pentru că trebuie să fim siguri că sîntem în stare să-i creștem, să-i educăm, deci să le fim cu adevărat părinți. Așadar, **a gîndi** un astfel de eveniment este o problemă **și** de cultură, și de civilizație, **și** de luciditate, **și**, în fine, de bun simț. Ei, și totuși, cred că va trebui — și asta cît mai iute — să te gîndești **foarte serios** asupra destinului căsniciei tale, întrucît dacă (așa cum spui) soțul tău își dorește „imens de mult" un copil — dorință ignorată îndîrjit de tine și care constituie sursa unor „sîciitoare și interminabile discuții, uneori violente" — s-ar cuveni să iei aminte că, la o adică, nu e deloc cu neputința ca ei, chiar dacă te iubește „la fel de mult ca în prima zi", să renunțe la o astfel de iubire (și implicit căsnicie) nedoritoare în favoarea uneia în care să cunoască sentimentul împlinirii atît de omenești de a fi tată. Și nimeni nu-l va putea condamna pentru dorința asta — mai ales tu ! ...Și nu uita, oricît de „moderni" am deveni, străvechea înțelepciune românească rămîne la fel de adevărată : **Ești om întreg dacă ai sădit în viață un pom, ai săpat o fîntînă și ai crescut un copil !...**

Cred că am să-ți par cumva demodată, dragă **CARMEN (Brașov),** însă vreau să știi că în agenda mea de adrese și telefoane nu figurează — vai ! — nici un fotbalist — deci nici Dan Petrescu ! Asta e și n-am ce-i face ! Dar, ca să nu intri la idei, află că-mi place sportul (tenis, înot, șah), inclusiv fotbalul, însă mult mai puțin (și uneori chiar deloc) îmi plac fotbaliștii. Din simplu motiv că pînă cînd vor învăța dumnealor cum se traduce **cărect și cinstit** în limba română „fair play" cred că vom ajunge amîndouă niște bunicuțe de mai mare dragul ! Dar, mai știi, cu mentalitatea „de piață" a unora dintre ei poate că nici atunci n-o să vedem minunea ! Așa că ar fi poate mai sănătos să ne îndreptăm privirile (și sentimentele) spre „muritori de rînd", care trăiesc în preajma noastră, asemănători nouă, și nu spre „celebrități". Vai, atît de trecătoare.

LAURA

SPORT UNIVERS

CĂLDURĂ MARE. Călduri ucigătoare la soare, zăpușeală la umbră, dar ne mai răcorim la gîndul că **Jocurile Olimpice de iarnă din 1998** se vor desfășura la **Nagano,** în Japonia. Deci după 34 de ani de la Tokio '64 și după 26 de ani de la Saporo '72, Jocurile poposesc pentru a treia oară pe pămîntul nipon.

FORMULA I LA ALTITUDINE. S-a încheiat și **Grand Prix**-ul Mexico, a șasea etapă a **Campionatului mondial Formula I** la automobilism. Cursa a fost cîștigată de veteranul **Riccardo Patrese,** 38 ani, cel mai mare număr de participări (213), pe locul secund situîndu-se coechipierul său, **Nigel Mansell** (Williams Renault). Se pare că mașinile celor doi au fost reglate foarte bine pentru căldura, dar mai ales pentru altitudinea la care s-a rulat (Ciudad de Mexico se află la o altitudine de 2.200 m). Este tocmai ceea ce a acuzat și ocupantul locului 3, brazilianul Ayrton Senna : „Am încercat să-i depășesc, dar zadarnic. Căldura a influențat randamentul Hondei". În clasamentul general continuă să conducă **Senna** (44 p), urmat de **Riccardo Patrese** (20 p), **Piquet** (16 p), **Nigel Mansell** (13 p), **Prost** (11 p)...

CEL MAI RAPID OM DIN LUME. **Leroy Burrel** a alergat la New York, în cadrul Campionatelor de atletism ale SUA distanța de 100 m în 9 secunde și 90 de sutimi. El l-a învins pe „King" Lewis, care nu a reușit decît un 9,93 secunde. Noul recordman mondial s-a arătat fericit de performanța lui, mai ales că mai alergase în acest sezon de cîteva ori sub 10 secunde. Să vedem ce va spune Ben Johnson, dacă va mai spune vreodată ceva.

SĂRITURĂ LA ÎNĂLȚIME. Cam în același timp, la București se desfășurau Campionatele internaționale de atletism ale României. Pe Stadionul Național au fost mulți sponsori, dar prea puține performanțe. **Sorin Matei** a sărit 2,35 m la înălțime, fiind a doua performanță mondială a anului. Și, cam atît.

AIR-SHOW LA BĂNEASA. De **Ziua Aviației Române,** în schimb, a fost egalat un record mondial, cel al săriturii cu parașuta de la numai 100 m de sol. O performanță pentru Cartea Recordurilor Naționale. O prezență inedită la Băneasa a fost și cea a căpitanului francez Mark Bounier, care a pilotat un aparat Mirage 2000.

UN „NU" HOTĂRÎT ?. Deocamdată, clubul Universitatea Craiova a răspuns negativ la ideea unei partide de fotbal U-Steaua pentru desemnarea cîștigătoarei campionatului intern divizia A. Oricum, ideea este „originală".

HARLEM LA RAPID. Celebra formație de basket demonstrativ **Harlem Globetrotters** se va da în spectacol pe terenul echipei Rapid spre deliciul celor care au auzit de mai multă vreme despre „giumbușlucurile" comicilor americani, pentru care mingea de basket nu mai are de multă vreme secrete, dar nici sens. Am văzut o partidă demonstrativă a celor de la Harlem la Disneyland care nu mi-a mai spus nimic. Să vedem ce o să fie în Giulești.

GEORGE CUȘNARENCU

verificați-vă cunoștințele

DE CE 220 VOLȚI ȘI NU 120 VOLȚI ?

În anul 1882, inventatorul american Thomas Alva Edison a realizat prima centrală electrică, în SUA, furnizoare de curent electric continuu, cu tensiunea 110 volți. Mulți s-au întrebat de ce 110 volți și nu mai mult, sau mai puțin ? Explicația este simplă, deoarece această tensiune era identică cu aceea a 50 acumulatoare cu plumb, conectate în serie, fiecare acumulator generînd curent continuu, cu tensiunea 2,2 volți, iar baterii de astfel de acumulatoare serveau anterior pentru iluminatul electric. Era deci o chestiune de tradiție, care s-a păstrat multe decenii și se mai păstrează și acum în SUA dar nu sub forma de curent continuu, ci alternativ. În România, prima centrală electrică a fost instalată la Timișoara, în 1884, iar din 1888, s-a extins construcția centralelor electrice de curent alternativ.

În legătură cu această schimbare, vă propunem cîteva întrebări :

1. Ce a determinat trecerea la tensiunea de 220 V ?
2. Ce avantaje oferă această schimbare ?
3. Există și dezavantaje ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Celule solare

1. Celulele solare se bazează pe anumite proprietăți ale semiconductoarelor. Sub acțiunea luminii, conductibilitatea lor electrică se modifică, aceasta constituind fie efectul fotoelectric intern, fie efectul fotovoltaic. Acesta, din urmă, constă în apariția unei tensiuni electromotoare într-o joncțiune, sub acțiunea luminii, absorbită în semiconductoare, efect de care se face uz la diferitele tipuri de celule solare.

2. Pînă acum se cunosc mai multe tipuri de celule solare, precum celule cu cimp intern, cu semiconductoare monocristaline, cu siliciu, cu arseniură de galiu, telurură de cadmiu, sulfură de cadmiu, celule cu barieră Schottky, celule cu straturi subțiri, policristaline și amorfe etc.

3. Substanțele chimice utilizate în construcția joncțiunilor celulelor solare sînt în general următoarele : AlAs/GaAs, CdS/InP, CdS/CdTe, CdS/CuInSeq, etc.

4. Celulele solare nu oferă, cel puțin pînă în prezent, randamente prea mari față de energia solară radiată, care este cam de 1 kW pe metru pătrat de sol.

5. În prezent s-au realizat baterii de celule solare, capabile să alimenteze electric diverși consumatori, în special în regiuni foarte însorite.

De mare folos, chiar în situația actuală, celulele solare, în special cele cu siliciu, sînt pentru sateliții artificiali de telecomunicații și diversele nave sau stații cosmice.

Ing. LIVIU MACOVEANU

FOTO—TEST • FOTO—TEST

Puteți fi martor ocular la un proces ?

Priviți timp de numai 30 secunde această celebră fotografie (asasinarea lui Lee H. Oswald de către Jack Ruby). Citiți apoi întrebările corespunzătoare de la pagina 12. Conform punctajului, vă veți autoaprecia.

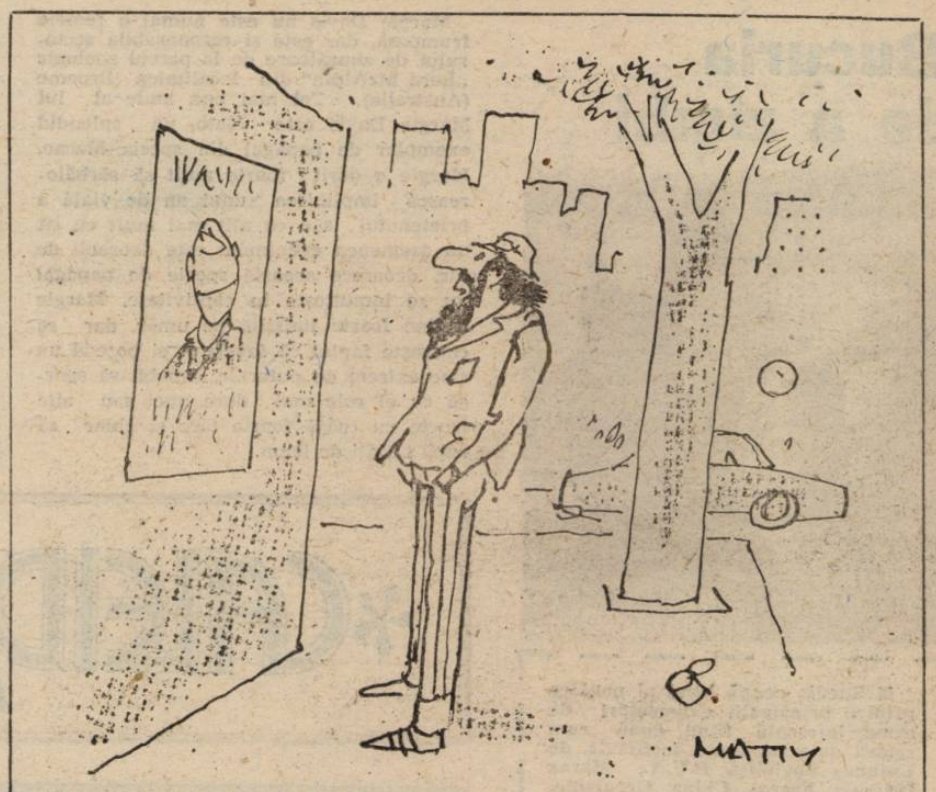

— O să mă duc și eu la întrunirea aștuia. Chiar dacă nu-l văd pe Hristos, o întîlnesc pe Mimi, că ea sigur va fi acolo.

CRONICA modei

O lume de vis

Kimijima construiește — prin creațiile sale vestimentare — o lume populată de femei care visează la viața palatelor, călătorii încîntătoare, serate magnifice, totul scăldat în lux și rafinament. Dimineața, tinerele se îndreaptă spre plaje însorite sau piscine, îmbrăcate lejer, în fuste de tricot transparent, asortat cu tonurile maiourilor, sau ascunse în pliurile unor halate de... tulle. Orice efect realizat prin intermediul transparenței materialelor este permis. Așa că se propun : pantaloni largi din dantelă, bluze de tulle, fuste de muselină, asociate cu bolerouri sau tunici brodate. Eșarfe uriașe învăluie umerii și ascund într-o oarecare măsură frumusețea bustului. Astfel create, modelele sînt destinate unei existențe... de vis, nu pentru cea de toate zilele. **(A. P.).**

JOCURI

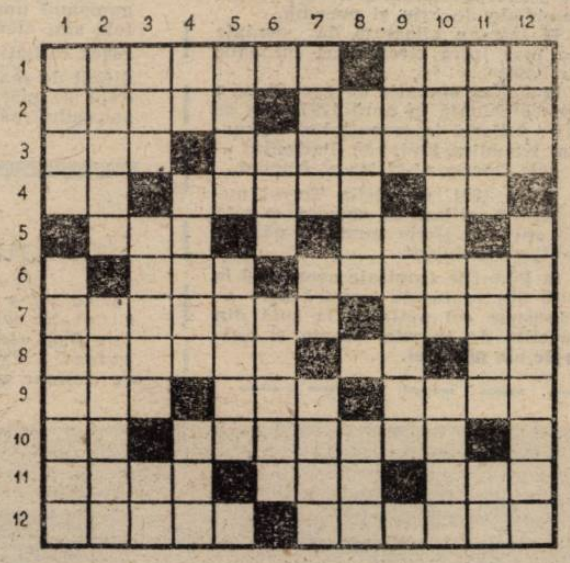

ORIZONTAL : **1) „Jocul de-a...", cunoscută piesă a lui Mihail Sebastian — Sculptor contemporan, autorul compoziției monumentale „Joc de copii", amplasată în parcul Herăstrău din București (Nicolae) 2) Jucătorul care acționează pe marginea terenului la unele jocuri sportive — Regizor francez din creația căruia citățm filmul „Regula jocului" (Jean) 3) Poet român contemporan, autorul volumului de versuri „Jocul de-a stelele" (Aurel) — Scriitor român (1894—1957) din opera căruia desprindem drama „Jocul ielelor" (Camil) 4) Acum ! — Scriitor și publicist român (1895—1964), autorul poeziei „Jocul cu Moș Martin" — Tudor Horea 5) „Jocul...", plachetă de versuri aparținînd poetei Marta Bărbulescu (nom.) — Momentul cel mai important în desfășurarea unui joc 6) Zonă în nord-vestul țării — Compozitor ungur (1882—1953) autorul operetei „Baiadera" (Imre) 7) Desfășurarea completă a unui joc sportiv în toate fazele lui succesive — Probă psihologică 8) Cinste — Prepoziție — Alifie 9) Sigla pentru Regolamento Internazionale Carozze — Riu în Cehoslovacia — Neică 10) Teme ! — Local public în care odinioară se practicau și unele jocuri 11) „Florența" României — Localitate în Japonia — Insulă daneză 12) Vigoare — Jocul cu boabe.**

VERTICAL : **1) Unul din anotimpurile jocurilor olimpice... — ...și protagoniștii lor (sing.) 2) Scriitor român contemporan, semnatarul volumului de povestiri „Jocuri de apă" (Horia) — Cele pe care omul le învață să... joace spre delectarea semenilor lui (sing.) 3) Dialect chinez — Baza succesului la jocurile cu cîștiguri — Pe cal 4) Ape ! — „Jocul...", drama scriitorului norvegian Knut Hamsun (nom.) — Sat în județul Satu Mare 5) Legume — Joc popular românesc, cu ritm vioi 6) Fiul lui Esop — Oraș antic, vestit și prin jocurile pitice, celebrate o dată la patru ani 7) Măiestrie (pl.) — Kiril Adamov — Greșeală elementară făcută cu mîna la jocul de fotbal 8) Greșeală reparată — „Joc...", o poezie din lirica Mariei Banuș (pl.) 9) Morfeu indigen — De la Jii... (fem. pl.) 10) Așa cum sînt jocurile de societate — Localitate în S.U.A. 11) Localitate în Elveția — Măgar — Invitație la serviciu 12) Arhipelag în Indonezia — Se ocupă de pregătirea jucătorilor.**

DICȚIONAR: BLH, INO, SIO, CIU, CIG, ENN, EAST, EICHT.

MIHAI BRATU
București

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

SUPERLATIVE GEOGRAFICE

ORIZONTAL : Agata — Armand — Madagascar — E — Alert — O — Rasm — Zar — Assam — Po — Opac — Vatican — Na — Ii — Natal — Gange — Cavas — Tokio — Ja — Era — IS — C — Lima — EH — B — S — Calama — A — Everest — Afar — Tarara — China.

TEST

UN JOC BICOLOR

Vă stau la dispoziție opt mici desene bicolore pe care urmează să le folosiți în așa fel încît să acopere întregul pătrat. Menționăm că ele sînt prezentate și orientate în chip divers. Vă atragem atenția că primul desen, cel cu numărul 1, urmează să fie plasat în partea de sus (stînga) și că primul pătrățel trebuie să fie alb.

(Soluția în numărul viitor)

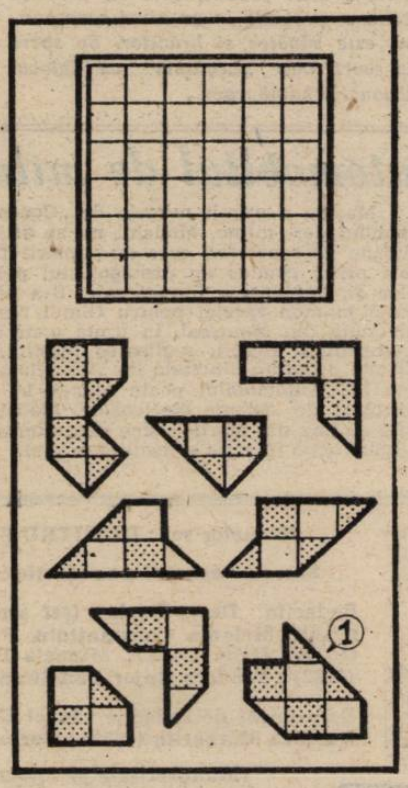

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

DIN FAȚĂ ȘI DIN SPATE

A-3, B-1, C-4, D-2

Bucuria de a zîmbi

Margie Davis nu este numai o femeie frumoasă, dar este și responsabila sectorului de zburătoare de la parcul zoologic „Lord McAlpin" din localitatea Broome (Australia). Cel mai bun amic al lui Margie Davis este Mato, un splendid exemplar de papagal din specia Macao. Margie a dorit foarte mult să sărbătorească împlinirea unui an de viață a prietenului său cu atît mai mult cu cît un asemenea eveniment este deosebit de rar, deoarece această specie de papagal nu se înmulțește în captivitate. Margie îl ține foarte liniștită pe umăr, dar se cunoaște faptul că favoritul ei posedă un cioc extrem de puternic, capabil să spargă cu el cele mai dure nuci sau alte fructe cu coajă foarte tare și chiar să rupă bucăți de lemn.

Topul dolarilor

Regina Elisabeta a II-a a Angliei cîștigă zilnic 3,6 milioane de dolari din dobînzi și nu plătește impozite. În topul celor mai bogate femei din lume, Suverana ocupă primul loc, fiind posesoarea unor bunuri personale în valoare de 13 miliarde de dolari. Pe locurile doi și trei se situează Johanna Quandt, care deține majoritatea acțiunilor BMW, cu 5 miliarde dolari, și Imelda Marcos, cu 3 miliarde dolari. Purtătorul de cuvînt de la Buckingham apreciază estimările ca fiind mult prea exagerate.

■ Suedia ocupă locul al nouălea printre principalii exportatori de arme, întrecută fiind, după cum relevă date furnizate de SIPRI, de Uniunea Sovietică, S.U.A., Marea Britanie, Franța, China, Germania, Republica Federativă Cehă și Slovacă și Italia.

■ În Africa există 2 100 dialecte. Biblia a fost tradusă în întregime în 104 dialecte ale continentului african, iar parțial în 506 dialecte.

■ În Bulgaria revin 2 180 metri cubi de apă pe locuitor, fiind una din cele mai sărace țări europene în ceea ce privește resursele de apă. Grecia, o altă țară balcanică, dispune de 5 150 metri cubi de apă pe locuitor.

TELEGRAME

■ Cel mai mare aeroport din lume (ca suprafață, bineînțeles) nu se află nici la New York, Londra sau Tokio, ci în Arabia Saudită, în apropierea orașului Riad. Suprafața aeroportului este de 231 kmp.

■ În incinta aeroportului internațional O'Hara din Chicago există un parcaj cu șase etaje. Capacitatea sa — 9 250 automobile.

■ Încălzirea climei va duce, în cazul în care ea va evolua așa cum se anticipează de către climatologi la scăderea sensibilă a producției mondiale de grîu și porumb.

■ Într-un kilogram de semințe de mac intră circa două milioane de boabe...

■ Prima operație de apendicită a fost efectuată în anul 1736. Așa se știe. Autorul intervenției — chirurgul Klaudius Emiende. Pacientul — regele George al II-lea al Angliei.

■ În 1821 populația Terrei număra un miliard de oameni. O sută de ani mai tîrziu numărul pămîntenilor s-a dublat.

■ Pădurile tropicale acoperă 6 la sută din suprafața terestră dar adăpostesc cel puțin 50 la sută din speciile de insecte, plante și animale ale planetei.

CALEIDOSCOP magazin

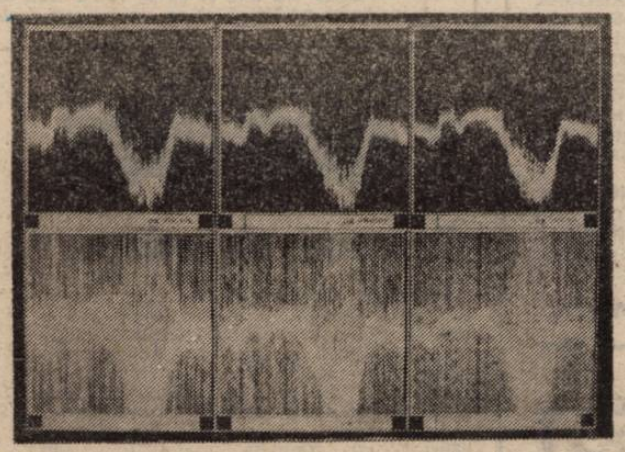

Imagini ecografice optimizate

Claritatea imaginilor ecografice medicale obținute cu ajutorul ecografiei e limitată de către principiile fizicii acustice : în organismul uman, ultrasunetele sînt atenuate. Ameliorarea calității imaginii este dificil de realizat deoarece, dacă se mărește frecvența sunetului, pătrunderea lui în corp este îngreunată. Iată de ce Alain Herment (INSERM) și Guy Demoment (Școala Superioară de Electricitate) au încercat să amelioreze calitatea imaginii ecografice utilizînd semnalul emis de aparatele folosite în prezent. Ei au pus la punct un algoritm matematic ce asigură exploatarea maximă a semnalului. Un asemenea tratament se bazează pe posibilitatea de ameliorare a caracteristicilor imaginii dacă i se furnizează sistemului informații cunoscute apriori. „A și dacă imaginea va fi compusă din contururi nete sau difuze permite îmbunătățirea calității ei" explică Alain Herment. Iată un exemplu : în ecografia Doppler, trebuie analizat un lichid aflat în mișcare. „Ca urmare a activității cardiace, fluxul sanguin evoluează foarte rapid, neexistînd decît un moment foarte scurt în care se poate considera că fenomenul este constant, spune Alain Herment. Cu toate acestea, faptul că știm că există un timp foarte scurt înseamnă că deținem o informație suplimentară pe care însă aparatele actuale nu o cunosc și nici nu știu așadar să o trateze". Introducerea unei informații suplimentare privind evoluția semnalului ultrasonor trimis de globulele roșii a permis cercetătorilor dezvoltarea unei metode originale în stabilirea diagnosticului medical. „Tratamentul semnalului pe care noi l-am conceput pentru aparatele Doppler se prezintă deosebit de simplu, sub forma unei hărți numerice, care se adaugă sistemului actual", spun autorii. Ideea lor se va putea probabil extinde, cu ajutorul constructorilor interesați de perfecționarea aparaturii medicale.

Ingeniozitate

De multe ori nevoia de a recurge la soluții inedite rezolvă multe probleme dificile. Așa s-a întîmplat și cu cetățeanul Heinrich Winkelmann, un agricultor care locuiește în localitatea Walsrode, din Germania. El dorea să construiască lîngă casa în care locuia un depozit pentru adăpostirea unor unelte. Pe acest teren disponibil pentru construcție se aflau însă patru enormi copaci. Ce să facă ? Era un păcat să renunți la ei, la umbra lor. Tăierea semeților orbori reprezintă un delict pedepsit prin lege. Lui Winkelmann i-a venit o idee care s-a dovedit foarte practică : și-a construit depozitul fără să renunțe la cei patru arbori, așa cum vă înfățișează și fotografia...

Hamburger — „verde"

Cine nu a auzit vorbindu-se sau nu a gustat din celebrele produse atît de populare (mai ales în S.U.A.) denumite „Hamburger" ? Tradiționalul produs american are desigur variante în ceea ce privește conținutul și pregătirea lui pentru consum. Iată însă că din America ne parvine știrea unui nou tip de produs denumit „Legumia". „Născut" după lungi studii, noul tip de hamburger este primul care reprezintă o noutate în acest domeniu : are în întregime un conținut vegetal, nu conține nici conservante, nici adaosuri picante și nici coloranți. După aprecierea specialiștilor, noul produs, care în privința gustului se prezintă la un nivel corespunzător, este sănătos și hrănitor. Se speră că în scurt timp „Legumia" va înlocui tradiționalul hamburger...

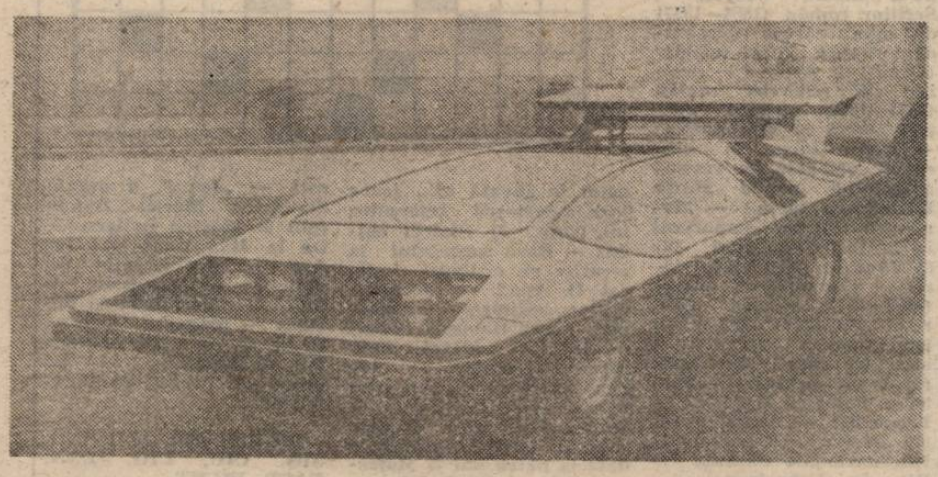

Automobilul de mîine

Mașina a primit numele de „Concordia" și după opinia tuturor, reprezintă automobilul de... mîine. Modelul nu se află de vînzare, în magazinele specializate, dar milioane de spectatori care au urmărit filmul „Black Moon Rising" și l-au văzut cu acest prilej condus de protagonistul peliculei au rămas încîntați de frumusețea liniilor și, implicit, a formei sale. S-a aflat, ulterior, că această mașină a fost construită în mod special pentru filmul respectiv de către un colectiv de la Concordia University din Montreal, în urma unor studii îndelungi în ceea ce privește linia sa aerodinamică. Pentru realizarea mașinii, care este înaltă doar de un metru, a fost utilizată o bucată integrală de „fiberglass" pe care a fost montat un motor Porche 914 Type IV. Automobilul poate ajunge la o viteză de 1210 km/h și este în întregime controlat, de sisteme electronice. Modelul a suscitat un deosebit interes în S.U.A. astfel că una din marile uzine de automobile s-a arătat foarte interesată de a purcede la construcția în serie a inedităi mașini.

CAMI SRL Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Presa Liberă"

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

Redacția : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Melania Constantiniu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Delia Costea, Mihaela Dorobanțu, Adrian Hoajă, Irina Stoica (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633) ;

Secretariat de redacție : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Biblioteca Județeană MUREȘ TIRGU-MUREȘ

magazin

ANUL XXXIV • Nr. 26 (1758) SERIE NOUĂ – 8 SÎMBĂTĂ 29 IUNIE 1991 16 PAGINI 8 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

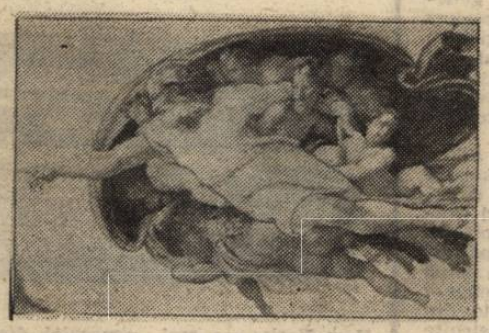

Mesajul codificat al lui Michelangelo

(Pagina a 14-a)

- *Cartea recordurilor naționale*
- *Horoscop săptămînal*
- *Test*
- *Guinness Book*
- *Cronica modei*

Vă temeți de furtuna geomagnetică ?

(Pagina a 3-a)

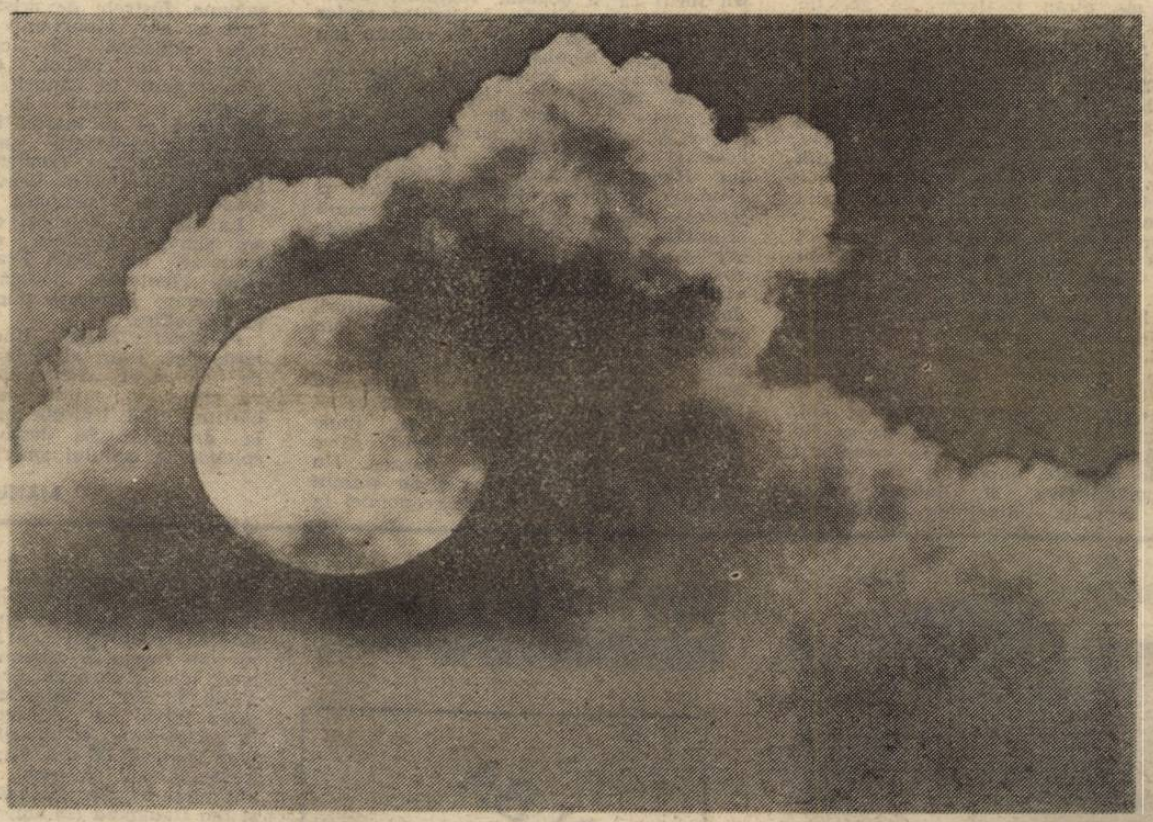

File din proza magiei negre

INVADATORII

(Pagina a 10-a)

Conduce o întreprindere la vîrsta de... 15 ani

(Paginile 8–9)

FACHIRI ȘI MAGICIENI, UNIȚI-VĂ !

(Pagina a 7-a)

POVESTIRE © POVESTIRE SF

(Pagina a 10-a)

Cu cancerul de sîn nu e de glumit

(Pagina a 13-a)

— *Credeți că va apare miracolul în agricultură ?*
— *Doar printr-o minune !*

Biblioteca județeană

Pe urmele lui Scarlett O'Hara

Elegantele locuințe ale plantatorilor sudiști nu au dispărut complet. Restaurate, ele atrag în fiecare an zeci de mii de vizitatori. Turiști veniți din Franța, Germania, Anglia, diverse regiuni ale Statelor Unite etc., așteaptă nerăbdători să se deschidă ușa elegantei locuințe cu colonade. În interior, gazda își mai netezește o dată fusta de mătase, își aranjează colierul de perle, apoi se asigură că serviciul de ceai din porțelan, de pe vremea reginei Marie Antoinette, este bine așezat: vizita poate începe.

— Bun venit la Montaigne, construit în 1855 de către generalul William Martin, spune ea cu accentul specific sudului. Sîntem fericiți să vă primim la Natchez. Acest oraș istoric, de pe Mississippi este așezat chiar în inima Sudului, în statul Tennesse. Sute de locuințe magnifice au supraviețuit formidabilelor schimbări intervenite de-a lungul a o sută cincizeci de ani, care s-au scurs de la construirea sa. Se pare că la fel de bine s-au conservat tradițiile rafinate, manierele de curtezie, ospitalitatea și liniștea, apanajele Sudului dinaintea războiului civil din 1861-1865. Cultura specifică acestei țări are rădăcinile în același sol fertil ca și bogăția regiunii: bumbacul, căci majoritatea sudiștilor acelor ani (1840 și 1850) trăiau din cultura sau din vînzarea bumbacului.

Cei care au reușit mai bine au devenit fabulos de bogați, datorită milioanelor de tone de bumbac și a muncii sclavilor negri, posedînd imense case și vaste plantații. În grajdurile lui Henry Chotard, la Natchez, de exemplu, staulele sînt din mahon și jgheaburile de adăpost din marmură sculptată, iar fiecare cal are numele gravat pe o plăcuță din argint. Amintirile acelor ani de abundență sînt încă vizibile la Natchez, un oraș cu peste douăzeci și două de mii de locuitori, unul dintre cele mai vechi așezări din America de Nord, fondată în 1716 de către francezi. Pînă la începutul războiului civil, Natchez a fost întruparea visului de aur a Sudului, un oraș de comerț, foarte animat, de unde negustorii plecau către Nord, către Vestul american și către Europa. Un mare unmăr de milionari și-au stabilit domiciliul și au pus bazele economiei în aceste locuri pînă la criza din 1929, după care a urmat o perioadă mai sumbră. În 1932, Katherine Milner a avut ideea să organizeze vizite ghidate în cîteva din casele dinaintea războiului civil, ca să atragă turiști și să ajute financiar municipalitatea. Adevărat geniu în materie de marketing, ea a organizat totul singură: a străbătut Statele Unite îmbrăcată într-o rochie cu crinolină, invitînd oamenii la Natchez pentru a vizita somptuoasele case despre care se vorbea în cărțile de istorie. Acțiunea sa a fost eficace: atrași de nostalgia și romantismul vechiului Sud vizitatorii au început să sosească de peste tot și continuă să vină încă și astăzi, „contribuind" cu peste 50 milioane de dolari anual pentru mijloacele financiare ale orașului.

Linden este una dintre cele mai impresionante case, care reține atenția vizitatorului: o construcție din sec. al XVIII-lea, celebră pentru minunatele vitralii de la intrarea principală, care se zăresc în filmul „Pe aripile vîntului". Locuința aparține lui Conner-Feltus din 1849, iar pe pereți pot fi admirate portretele a șase generații. Stăpîna casei, Janette Sanders Feltus, arată cu mîndrie excepționala colecție de mobile din secolul al XVIII-lea și al XIX-ea, magnificele candelabre de argint, un superb evantai aranjat deasupra mesei din sufragerie și alte piese deosebite.

La capătul unei alei circulare aflate în mijlocul unei vaste peluze plantate cu stejari, liliac și magnolia, se ridică Monmouth. Construită în 1818 și restaurată impecabil, casa adăpostește mobilă și bibelouri de epocă cumpărate, din Europa și Statele Unite. În două saloane, lustrele de cristal funcționează încă cu gaz. Monmouth face parte din cele douăzeci de case construite înainte de război, care au fost transformate în hanuri istorice. Ca să petreci o noapte în aceste locuri înseamnă să te întorci într-un timp al unei fermecătoare epoci dispărute. Stanton Hall, Longwoord, Rosalie, Dunleith și Green Leaves sînt cascle unele mai frumoase decît altele.

La sud de Natchez, către Louisiana, se simte influența unei ambianțe franceze. La Sain Francisville, Rosedown Plantation posedă o grădină de 11 hectare inspirată după grădinile de la Versailles.

Părăsind acest ținut de vrajă nostalgică, ținut al stejarilor, al clarului de lună și al magnoliilor, turistului îi va stărui în minte un singur gînd: bătrînul Sud trăiește încă. Vă invităm la drumeție. Să descoperiți pe viu splendorile sudului american.

MANUELA SPĂTARU

PUNCTE

ISTORIA UNEI FAMILII : JACKSON-II (III)

Tata Joe, managerul muzical al familiei se dă peste cap pentru a asigura faima grupului *Jackson Five* în care cîntau copiii lui. *Motown* era în pierdere de viteză, așa că Joe se duce la o altă casă de discuri, la Epic, o filială a CBS. Dar, de fapt, este începutul sfîrșitului pentru Jackson Five, rebotezați între timp The Jackson's. Numai că, din ce în ce mai mult, Michael Jackson, viitorul super-star, se afirmă ca lider al grupului. Sîntem în 1975. Michael începe să se expună peste tot, ziarele vorbesc despre el. Apare la *Studio 54* din

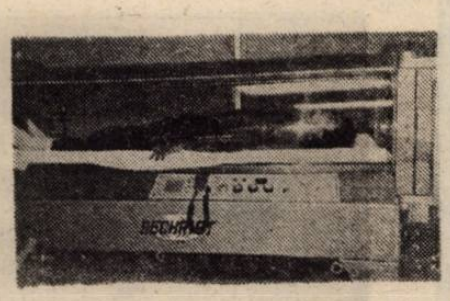

New York, cea mai renumită discotecă din lume. Se vorbește despre o legătură între el și frumoasa, candida *Tatum O'Neal* fata lui Ryan O'Neal cel din Love Story Apoi *National Inquirer*, revista care a lansat și acuzațiile de viol în cazul lui Gerard Depardieu, aruncă bomba: Michael își schimbă sexul pentru a se căsătorii cu Clifton Davis. Zvonurile sînt lansate. Dar se lansează și Michael Jackson. Un prim disc și lumea începe să vorbească tot mai mult despre el. Jane Fonda, Katharine Hepburn, Jackie Kennedy, Elizabeth Taylor, Steven Spielberg, Paul McCartney, toți îi devin prieteni. Dar pînă cînd lumea întreagă îi va deveni prieten mai este. Ultimul episod, săptămîna următoare.

TOP 30
ARTIȘTI MILIONARI

Pe locul 5 în top sînt noii veniți în show-biz, *New Kids on the Block* (în fotografie), 20 milioane albume vîndute în doi ani, avere estimată la 78 milioane de dolari. Binișor pentru niște puști care au

luat-o „Step by step". Cu 10 milioane mai puțin *Oprah Winfrey, locul 6*, cel care s-a lansat în filmul lui Spielberg „Culoarea purpurie" în 1981. Dar banii, 68 milioane dolari, și faima i-au mai venit și din „talk show"-uri televizate.

ICAR
PENTRU ELEVII DE GIMNAZIU

Editura ICAR se ține de cuvînt și vine periodic pe piață cu cîte o lucrare de mare interes pentru elevii din toate clasele. Acum a ieșit de sub tipar *„Exerciții și probleme de matematică pentru clasele V—IX"*, o celebră lucrare după care au învățat cu ani în urmă generațiile mai „bătrîne", e vorba de „culegerea lui Gheba", cum spuneau profesorii, de fapt autorii sînt Grigore Gheba și Carmina Gheba Cirnu. Inutil să mai adăugăm că noua ediție, adevărat „aur" pentru elevii de gimnaziu, este revăzută și adăugită și este astfel structurată încît să cuprindă întreaga materie gimnazială conform programei școlare propuse pentru clasele V—IX. Prezentarea grafică a volumului este datorată pictoriței Nadejda-Luminița Nicolescu.

Rubrică realizată de
GEORGE CUSNARENCU

music box

Pentru astăzi v-am pregătit un cocktail internațional care cuprinde răspunsuri la unele din întrebările voastre, dragi prieteni ai „Magazin"-ului.

ELENA IVANOVICI — Brașov : favoritul tău Chris Isaak, s-a născut pe 26 iunie 1958 la Stockton, California, este brunet cu ochi albaștri, are 1,86 m înălțime, 81 kg. Îi place foarte mult să cînte la chitară și practică surfing-ul, este un fan al box-ului (favoriții săi fiind Cassius Clay și Joe Frazier). După terminarea colegiului, Chris va continua studiile la Tokyo la „Aoyama Gaguin University" frecventînd cursurile de artă orientală.

În 1984 se decide pentru cariera muzicală iar un an mai tîrziu apărea LP-ul de debut „Silvertone" (cu două single-uri extrase de pe el „Dancin" și „Gone Ridivi"). Al doilea LP apare în 1987 „Chris Isaak" (cu single-urile „You Owe Me Some Kind of Love" și „Blue Hotel" — remixat în 1991) urmat în 1989 de „Heart Shaped World, an în care Chris a fost ales printre cei mai frumoși zece bărbați ai Statelor Unite. La începutul acestui an i-a apărut albumul „Wicked Game" — Joc blestemat. LP ce conține cele mai bune melodii ale sale. Îi poți scrie pe adresa : 1655 38-th Avenue, San Francisco, CA, U.S.A.

ADRIANA POPESCU — București : m-am interesat și iată ce am aflat despre „The Rèmbrandts" — Danny Wilde și Phil Solem se întîlnesc în 1976 la Los Angeles formînd împreună cu alți trei prieteni, grupul „The Rembrandts" o grupă care nu folosea deloc sintetizatoarele (atît de la modă atunci dar și acum !) preferind chitarele chiar dacă păreau demodate. După doi ani de oarecari succese cei cinci se despart... În decembrie 1989 Danny și Phil vor relua numele „The Rembrandts" de această dată ca duet continuînd stilul acela nostalgic care te face ca atunci cînd asculți melodiile lor să exclami : „asta am mai auzit-o cîndva !" Melodia „Just The Way It Is, Baby" (de pe primul LP al duetului, intitulat simplu „The Rembrandts") este unul din marile hituri ale momentului, o melodie în care melodicitatea și armonia se împletesc la modul superlativ.

CRISTINA ANTON — Alexandria : Black (numele real fiind Colin Vearncombe) s-a născut pe 26 mai 1962 la Liverpool. Noul său LP se numește „Black" (ce original, nu ?!) de pe el apărînd și un single „Feel Like Change", departe, departe de valoarea marelui hit, „Wonderful Life"...

ALIN GEORGESCU — Sibiu : „Fabrica de muzică" C&C Music Factory este un duet nord-american format din Zelma Davis (născută în 1970 în Liberia, 1,57 m, 43 kg) și Freedon Williams (născut în 1966 la New York, 1,68, 60 kg). Primul LP poartă numele duetului de pe el apărînd și două discuri single — „Gonna Make You Sweat" și „Here We Go".

— A apărut noul LP al grupului suedez „Europe" ! Profit de această ocazie pentru a vă aminti principalele momente din viața grupului : în 1986 debut culminant, „The Final Countdown", piesa anonimă devenind un veritabil imn al hard rock-ului, Number One în toate topurile ! În 1987 balada „Carrie" repetă performanța de mai sus dar, culcîndu-se pe lauri cei cinci vor scoate în 1988 albumul „Out Of This Time" care s-a remarcat prin faptul (de neinvidiat !) că nu conținea nici un hit... Au urmat doi ani de turnee în lumea întreagă, iar în 1990 s-au retras într-un studio din Los Angeles unde au început lucrul la albumul apărut de curînd, (de pe care vă recomandăm piesele „Talk To Me", „Here Comes The Night", „Bad Blood" și „Yesterday's News"). În încheiere iată componența cvintetului : Joey Tempest (27 ani, vocal, chitară), John Leven (27 ani, ch. bass), Kee Marcello (31 ani, chitară), Mic Michaeli (28 ani, clape) și Ian Haugland (26 ani, tobe).

— noua trupă a lui Boy George (rămas același excentric !) se numește „Iesus Loves You" iar primul lor LP „Martyr Mantras"

— Gerardo a ajuns Number One în S.U.A. cu melodia „Rico Suave" (de pe primul său LP „Mo'Ritmo") ! Gerardo Mejia are 26 ani, s-a născut în Guavaquil, capitala Ecuadorului, are un temperament sud-american (se putea, oare, altfel ?), îi place să joace fotbal și baschet, este un dansator foarte bun. Cîntă rap...

LAURENȚIU CRISTEA — Constanța : te sfătuiesc să rescrii într-o formă mai literară calvarul prin care ai trecut (din nefericire...) și să-l trimiți din nou revistei noastre scriind pe plic Pentru rubrica „Cînd cititorii devin redactori". Profit de această ocazie de a-i ruga pe prietenii Music Box-ului să scrie pe plicurile lor, la destinatar, numele meu (pentru ca ele să-mi parvină în cel mai scurt timp posibil).

ADRIANA TATU — Alexandria : Îți mulțumesc pentru frumoasa epistolă trimisă. Sper că, în curînd, dorința ta va fi îndeplinită. Nu dispun de „Break The Ice" ci doar de „Boulevard Of Broken Dreams". Sorry...

ASTRID WEISS — Zalău : melodia „Fata Morgana" este interpretată de Marin Traian (nu cel cu „Un zîmbet pe 16 mm"!) iar cealaltă (Est-ce que tu n'existais pas) aparține regretatului cantautor francez Joe Dassin".

MARIAN MINCULESCU

TOLBA CU SCRISORI

Talon de concurs
29 iunie 1991

A noua întrebare : ce vîrstă are Ray Charles ?

Ultima întrebare pentru iunie : scrieți numele marelui hit '88 al grupului „Heart".

Nu uitați ! Data limită de expediere (în plic recomandat) a taloanelor și a răspunsurilor este miercuri, 3 iulie. Baftă !

ZECE ENIGME PENTRU MILENIUL TREI ▶▶▶▶▶▶▶▶▶

7. Este, într-adevăr, amenințat echilibrul planetei?

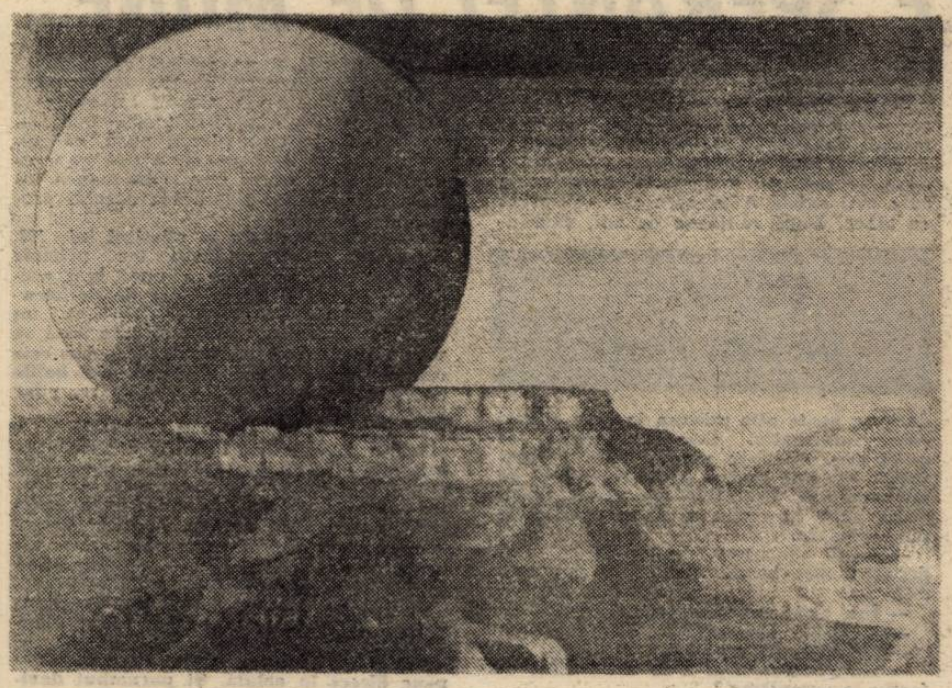

Milenii fără număr, coșmarurile speciei noastre au purtat nume ca erupțiile vulcanice, cutremure, uragane, secete, inundații, epidemii, războaie... Începînd însă din secolul trecut, spectrul acestor tragedii s-a schimbat și astăzi este dominat de ceea ce ne apare ca cea mai mare amenințare — dispariția rasei umane, dacă nu chiar a omului însuși.

Prima „panoramă" pesimistă a viitorului nostru ca specie o găsim la Thomas Robert Malthus, care în 1798 publica în cartea sa intitulată „Eseu asupra principiului populației și măsura în care afectează îmbunătățirea viitoare a societății", ipoteza sa privind creșterea în progresie geometrică a populației și doar în progresie aritmetică a bunurilor de consum disponibile. Și totuși previziunile sale sumbre nu s-au împlinit și civilizația industrială a urmat o dezvoltare fără întrerupere. Pînă unde va continua ?

În 1972, Clubul de la Roma elaborează un document fundamental — raportul intitulat „Limitele creșterii". Coordonator — Aurelio Peccei. Contribuția cea mai remarcabilă a acestui club — mult controversatul concept „creștere zero", care se ciocnea frontal cu o concepție economică a cărei deviză este creșterea continuă.

„În lumea de azi, nu de creștere avem nevoie, ci de o mai bună repartiție". Este sfatul pe care ni-l dă Clubul de la Roma.

Dar contribuția cea mai mare pe care o aduce acest document este că el semnalează pentru prima dată importanța studiului *global* al problemelor lumii. Catastrofa de la Cernobîl, despădurirea alarmantă în regiunile tropicale, recentele incendieri ale puțurilor petroliere din Kuweit, deversările de petrol din Golful Persic au demonstrat cu toatele — dacă mai era nevoie — că dezastrele ecologice transcend orice frontiere și bariere naționale.

Am ajuns la momentul în care se pune efectiv problema salvării Pămîntului ? Amenințările de astăzi s-au schimbat : dioxidul de carbon și celelalte gaze care sporesc efectul de seră, gaura de ozon de deasupra Antarcticii care crește an de an, depresiunea Amazonului care își pierde puțin cîte puțin plămînii săi vegetali, eroziunea solului care face să avanseze puțin cîte puțin deșertul, în ținuturile calde și uscate ale Sudului, fitoplanctonul, această primă verigă a lanțului trofic al „locuitorilor" oceanelor care se sufocă sub mareea neagră, miile de specii vegetale și animale care dispar an după an de pe fața planetei.

Lumea noastră, așa cum ne arată James Lovelock în „Ipoteza Gaia", se poate compara cu o ființă vie de o incredibilă complexitate și cu extraordinare calități de autoreglare. Nu există desigur un consens asupra acestei concepții, dar în orice caz, dezvoltarea aceasta dezordonată a civilizației umane se comportă din ce în ce mai mult ca un adevărat cancer al biosferei. „Ipoteza Gaia, spune Lovelock, impune că o stare stabilă a planetei noastre îl include pe om ca o parte a acesteia, sau ca un partener într-o foarte democratică unitate". Tar noi ne întrebăm astăzi dacă nu cumva sîntem pe punctul de a depăși potențialul regenerator al Naturii ?

Oamenii de știință nu pot da un răspuns precis. Norman Myers, editorul unei lucrări fundamentale — „Atlasul Gaia privind gestiunea planetei" spune : „Am descoperit, pornind de la marea cantitate de date disponibile, că există terenuri-cheie despre care știm excesiv de puțin, măsurăm unde nu avem ce măsura și sîntem obligați să ne limităm la estimări cu o valoare extrem de îndoielnică". Alții susțin că distrugem în continuare și sistematic orice formă de menținere a vieții pe planeta noastră...

Și ne întrebăm : am pus oare în mișcare procese ireversibile, iar acum este prea tîrziu pentru a le mai opri ? Viitorul — dacă vom mai avea timp să-l trăim — este singurul care ne va da un răspuns.

MIHAELA DOROBANȚU

enciclopedie

Biografia neromanțată a Universului (VI)

Progresele înregistrate în cunoașterea ierarhiei structurilor din Univers, descrise anterior, au fost fondate aproape în exclusivitate pe analiza cataloagelor privind pozițiile galaxiilor. Tendința galaxiilor de a se grupa era calculată plecînd de la poziții proiectate pe cer. Necunoscînd distanțele între galaxii, astronomul a ignorat, probabil, a treia dimensiune — **profunzimea** Universului. Datorită acestui lucru, el se expune efectelor proiecției. Într-adevăr, două galaxii pot apărea aproape una de alta pe firmament, însă în realitate ele se află la distanțe foarte mari, dacă se găsesc plasate pe linia de vizare a Observatorului. Aceste efecte de proiecție sînt neglijabile la scări mici unde liniile de observație sînt foarte lungi. Astfel, **pentru a obține o vedere mai detaliată a structurilor Universului la scară mare, a treia dimensiune este indispensabilă.** Ca urmare a progreselor tehnice, a fost posibilă **calcularea distanțelor unui mare număr de galaxii.** Aceste măsurători au relevat o imagine cu totul surprinzătoare a Universului la scară mare.

Obținerea celei de-a treia dimensiuni a Universului este posibilă numai, făcîndu-se apel la marea descoperire a lui E. Hubble din 1929. Hubble a remarcat că lumina galaxiilor îndepărtate era deplasată spre roșu și că această deplasare spre roșu era proporțională cu distanța galaxiei. Interpretînd deplasarea spre roșu a luminii ca datorîndu-se unei mișcări de îndepărtare a galaxiilor, Hubble a ajuns să formuleze faimoasa sa lege, denumită în prezent **legea lui Hubble.** Această lege nu numai că a condus la ideea Big-Bang-ului, adică a originii explozive a Univerșului, plecînd de la o stare extrem de caldă și densă, ci a și favorizat astronomilor un mijloc prețios de măsurare a distanțelor dintre galaxii. Le era într-adevăr suficient să măsoare deplasarea spre roșu a unei galaxii, să-i deducă viteza de deplasare și să împartă prin constanta Hubble pentru a-i obține distanța. **A treia dimensiune a Universului era de acum accesibilă.**

Progresele au fost la început foarte lente. Această încetineală se explică prin faptul că dacă mii de poziții ale galaxiilor pot fi măsurate într-o singură dezavuație pe o placă fotografică, măsurătorile vitezelor galaxiilor necesită tot atîtea observații cîte galaxii sînt. După mai mulți ani de activitate asiduă, E. Hubble nu dispunea decît de aproximativ 30 de galaxii ca să dovedească faimoasa sa lege. Peste 20 de ani de observații, întreprinse la observatoarele din Mont Wilson și Las Campanos, i-au trebuit astronomului american A. Sandage pentru a calcula viteza a 1300 galaxii. Era un program de cercetare pe care-l începuse prin anii '60 cu americanii M. Humanson, de la Observatorul din Mont Wilson și N. Mayall, de la Observatorul din Lick.

Dezvoltarea detectorilor electronici precum camerele CCD în anii '70, a constituit un ajutor considerabil pentru cartografia Universului. Acești detectori s-au dovedit a fi mult mai sensibili decît plăcile fotografice. Ei pot detecta una cîte una aceste particule de lumină care sînt fotonii și obține într-o jumătate de oră informația pe care Hubble și contemporanii săi ar fi obținut-o într-o noapte întreagă de observații.

A fost momentul care a determinat progrese rapide. În 1978, S. Gregory de la Universitatea din Bowling Green, și L. Thompson de la Universitatea din Hawaii, calculează vitezele cîtorva sute de galaxii în direcția roiului Coma. Prin studiul efectuat asupra distribuirii spațiale a acestor galaxii, cei doi oameni de știință au confirmat mai multe fapte remarcabile. Este vorba, în primul rînd, de tendința galaxiilor de a se regrupa la scări mari. Galaxiile din roiul Coma, de pildă, se îndepărtează de noi cu o viteză de circa **7000 km/s, ceea ce le situează la o distanță** de circa 315 milioane ani-lumină (dacă este adoptată o constantă Hubble **de 75 km/s). Acest studiu avea să confirme** în mod direct și extrem de convingător prin adăugarea celei de a treia dimensiuni, ceea ce deja se bănuise în urma examinării pozițiilor galaxiilor : **roiurile de galaxii se adună în super-roiuri.** S. Gregory și L. Thompson au demonstrat că roiul Coma face parte dintr-un superroi care conține un alt roi de galaxii (roiul Abell 1367, în catalogul Abell).

Galaxiile se grupează în roiuri și superroiuri în formă de „clătite", separate prin mari goluri. O vedere mai detaliată, realizată mai aproape de „superroiul local", a permis descoperirea de structuri alungite, ca niște filamente care există peste cele aplatizate ale celor în formă de „clătite". La scară superioară, superroiurile sînt ele însele separate de mari goluri. Cel mai mare gol descoperit pînă acum se află în constelația Boarului, cu o dimensiune de 264 milioane ani-lumină. Astfel, se poate afirma cu temei, după o evoluție de 15 miliarde ani, că Universul prezintă un peisaj extraordinar : galaxii grupate în superrroiuri care constituie cele mai mari structuri cunoscute. Acestea pot atinge dimensiuni de 300 milioane ani-lumină, conțin 10^{15}—10^{16} mase solare și ocupă doar 10 la sută din volumul Universului.

(Va urma)

VĂ TEMEȚI DE FURTUNA GEOMAGNETICĂ?

Putem nesocoti oare stihiile naturii? Desigur nu, de vreme ce o știre recepționată cu puțin timp în urmă de la sursă, sau pur și simplu din om în om vestea o puternică furtună și ce furtună! Ne-am adresat, pentru început, **Institutului de meteorologie,** unde cu amabilitate d-na ORTANSA JUDE, **cercetător științific principal,** ne-a precizat : „Ni se pare destul de firesc, la primul gînd, termenul de furtună să fie de nuanță meteorologică mai ales la puțin timp după evenimentele meteo-catastrofale care au amenințat Bangladeshul. De această dată însă, deși noi meteorologii am ieșit din culpă, pot spune că mai ales în intervalul aprilie — septembrie în buletinele noastre meteorologice se vor întîlni referiri la instabilitatea vremii: averse de ploaie, care în cîteva ore pot avea caracter torențial, oraje, grindină și vijelii... Dar despre toate acestea vom vorbi poate cu alt prilej..."

Explicația furtunii în cauză a venit de la specialiștii colectivului solar al **Institutului astronomic al Academiei,** prin intermediul **doamnei** SIMONA DINULESCU, **cercetător științific principal,** care a avut amabilitatea să răspundă solicitării noastre: „Furtunile geomagnetice sînt rezultatul interacțiunii unor agenți solari cu cîmpul magnetic terestru. Actualmente ne găsim în faza de maximă a ciclului solar 22 care a început în 1986. În această perioadă s-a observat atît la Institutul astronomic al Academiei, cît și pe plan mondial creșterea numărului de erupții solare cu efecte asupra mediului terestru. În ciclul solar 21 (1976-1986) s-au observat 53 754 de erupții, din care doar 47 au produs efecte importante în atmosfera terestră". Cam de ce efecte sînt ele însoțite? „Este vorba de o serie întregă de efecte ca: aurore polare, spectacole mirifice de lumină și culoare, în continuă mișcare, oferite locuitorilor din regiunile polare (pot fi văzute uneori și în țara noastră!), întreruperi de curent în rețele electrice, defecțiuni la microcalculatoare, linii de mare tensiune, cabluri TV și altele. Amplitudinea variațiilor intensității magnetice de tipul furtunilor geomagnetice este totdeauna slabă în raport cu intensitatea totală a cîmpului magnetic terestru. Cercetătorii, în marea lor majoritate, sînt de acord în a afirma că în ceea ce privește efectele biologice, în timpul furtunilor geomagnetice, corpul uman este supus la fluctuații foarte mici, chiar neglijabile, în raport cu ce se întîmplă cînd ne deplasăm în mijlocul surselor industriale sau cînd intrăm sau ieșim dintr-o mașină sau imobil din beton armat. Prin urmare, nu avem de ce să ne temem de efectele nocive ale furtunilor geomagnetice!"

MIHAELA DOROBANȚU

Cartea recordurilor naționale vă așteaptă!

Stimați cititori, inițiativa noastră de a alcătui și edita CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE a prins deja contur. Vă așteptăm cu toate curiozitățile pe care imaginația dv. le a materializat, sau cu circumstanțe deosebite ale vieții : coincidențe la naștere, gemeni, mariaj și divorț, longevitate, operații spectaculoase, accidente, colecționari de toate tipurile, invenții și inovații de uz curent, îndemînare, răbdare (construcții din cărți de joc, din chibrituri, piese domino sau rummy etc.), înălțime, talie deosebite, recorduri de memorie, coincidențe stranii în viață etc., etc. Nu uitați să menționați data nașterii + fotografie și alte detalii ce vă caracterizează. Vă așteptăm cu încredere!

Nr. 26 (1758) din 29 iunie 1991

CERTITUDINI AZI, DRUMURI ALE SPERANȚEI DE MÎINE...

— Speranțe pentru mai tîrziu ! Și pentru că am revenit la titlul cărții dv. stimate d-le dr. Maximilian, aminteați acolo — deci la nivelul lui 1983 — că deceniul anterior fusese... liniștea dinaintea furtunii, și că abia după aceea se declanșase revoluția geneticii cu tot ce a înregistrat ea mai spectaculos. Unele lucruri le-am înregistrat ca proiecte. Unele secrete...

— În linii mari cercetările sînt cunoscute. Afară de cele închise, militare.

— Era de pildă povestea cu bomba biologică — culmea este că era să se producă în Golf ! Cum mai arată aceste proiecte după cîțiva ani ? Am dat întîmplător peste un articol din anii '80, despre așa numiții „bébé Nobel"...

— Sigur. Am văzut recent într-o revistă o fotografie cu copiii Nobel. Sînt vreo zece. Au cinci-șase ani.

— Se dădea și o regulă : tatăl donator avea peste 70 de ani, iar mama trebuia să fie tînără, cu un QI extrem de ridicat. Unul din donatorii-Nobel pentru banca de spermă a acceptat să-și facă public numele, era W. Schokley, Premiul Nobel în 1956 pentru fizică...

— E o aberație...

— Ca în celebra butadă despre Bernard Show și Isadora Duncan : dacă în loc să iasă copilul deștept ca Show și frumos ca Isadora, se întîmplă invers ?

— Sigur că se poate întîmpla și așa. Posibil. Cine poate să știe ?

— Un alt lucru despre care voiam să vă întreb... Prin '79, cred, se vorbea despre posibilitatea de a găsi în fosile celule vii, din care să poți reconstitui de exemplu un mamut. Grădini zoologice în care să refaci anumite specii, printr-un transplant de gene artificiale la niște specii apropiate care încă mai trăiesc. S-au continuat cercetările, sau nu se mai vorbește despre ele ?

— Nu. Tot ce s-a reușit — și se pare că este senzațional — se datorează unor metode formidabil de simple de replicare a unor mici cantități de ADN de milioane de ori. Au descoperit că în unele oase mai există ADN care este conservat ca atare. După milioane de ani, studiin-

Pașaport pentru viață

du-l, se poate afla măsura în care el mai este informativ. Secvenționîndu-l se poate afla structura genelor care se identifică. Nu este exclus să le fi obținut de pe acum. Să fie ADN-ul viabil după atîția ani ? Ei susțin că da și rezultatele par serioase...

— Și se va merge din ce în ce mai departe, spre brontozauri, spre alte specii ?

— Într-o zi le vor reconstitui.

— Ca hartă genetică ?

— Da, ca hartă genetică.

— Este exclus însă a le reconstitui efectiv ca organisme ?

— Cred că într-o sută de ani se vor construi celule artificiale. Atunci va fi relativ simplu de construit cromozomi artificiali, cu structură bine precizată. Gîndește-te, codul genetic a fost descoperit în '62. Descoperit codul genetic. Și acum vor ca pînă în 2005, întreaga hartă genetică umană să fie gata. Ceea ce este fabulos. Genomul uman. Este inimaginabil !

— Și totuși, și un proiect ca genomul uman are dificultăți de finanțare. Sînt voci care i se opun. Costul lui va fi la nivelul celui plătit pentru cucerirea Lunii. Afară de cunoașterea pură, categoric senzațională, Dumneavoastră ce credeți — urăsc să vă pun o asemenea întrebare — despre **finalitatea** acestui proiect ?

— O, Doamne ! Pe la sfîrșitul lui '90, începutul lui '91, au avut loc primele tentative de vindecare a unor boli ereditare. O formă foarte grea de deficiență imunologică, un cancer, de fapt un melanom foarte grav. Nu se știe dacă se vor vindeca sau nu bolnavii, dar este cert că în următorii 10—20 de ani bolile ereditare, nu spun că vor dispare, dar vor putea fi corectate.

Gîndește-te, că în anul 2005—2010 o cincime din adulții lumii vor avea diabet zaharat. Un exemplu. Că riscul de anumite cancere pentru oricare dintre noi este de 1,5—1,7%. Originea genetică a cancerului se știe. Au fost descoperite cîteva zeci de oncogene, gene ale cancerului. Care nu se știe cu determină cancerul. Beneficiile sînt inimaginabile ! Transformă întreaga viață. Au reușit acum să transforme porumbul într-o plantă completă, injectînd cu un pistol — nu știu ce înseamnă aici un pistol — gene direct în celulă. Și porumbul devine o plantă completă, cu toți aminoacizii. Beneficiile economice sînt incalculabile. Apoi genele antigel care pot aduce economiei mondiale beneficii de miliarde anual, prevenind înghețul timpuriu. Plante care vor fi transformate. Așteptăm să apară un trandafir nou. Albastru.

— Va urma —

MIHAELA DOROBANȚU

DESPRE O INVESTIȚIE MEREU RENTABILĂ

Așa cum munca este în primul rînd organizare, dacă vrem ca ea să decurgă în condițiile optime, tot sub însemnul organizării trebuie să decurgă și optimizarea repaosului și, implicit, a somnului.

Acea ramură a medicinei care este igiena, și care studiază influența condițiilor de viață asupra sănătății omului, susține punctul de vedere că somnul ne este condiționat printre altele și de pat, iar asta uneori într-o manieră cu totul semnificativă. Un basm extras din literatura franceză, și intitulat „La princesse et le petit pois", respectiv „Prințesa și bobul de mazăre", explică cît se poate de convingător această condiționare. Bineînțeles că în acest basm este vorba despre o prințesă, care tot bineînțeles că este mofturoasă, plîngîndu-se în consecință că nu închide ochii toată noaptea, deși spre a i se face patul cît mai moale și, implicit cît mai comod posibil, au fost așezate nu mai puțin de șapte saltele una peste alta. Cum însă sub una dintre aceste saltele se afla, din întîmplare, un bob de mazăre, iată-i pe cei din jur în posesia cauzei care a declanșat insomnia mofturoasei prințese.

Indiferent de acest aspect, problema patului ocupă un loc important în organizarea somnului. Această importanță transpare perfect și din simbolistica ce evocă aceste piese de mobilier din inventarul casei, simbolistică a oprie culturii și tradițiilor majorităților colectivităților umane. Astfel, în unele din aceste culturi și tradiții, **patul reprezintă un simbol de regenerare, și asta pentru că prin intermediul său, este regenerată energia vitală.**

În tradițiile creștine, patul nu se identifică numai cu locul prin intermediul căruia ne regenerăm energia de care vorbim mai sus, ci cu însăși corpul. Această realitate transpare cît se poate de clar din îndemnul pe care Isus Christos îl dă paraliticului, după ce i-a dat acestuia binecuvîntarea divină care avea să-l vindece, îndemn care sună astfel : „Ia-ți patul tău și umblă !". Tot patul mai simbolizează în unele mitologii și tradiții dragostea, și moartea. Din anumite puncte de vedere, anume paturi — cum este acela al nașterii, al vieții conjugale ca și acela funerar — se identifică cu autentice borne, care ne marchează destinul existențial. Identificîndu-se cu un sediu al actelor fundamentale ale vieții, **patul ne creează din acest motiv chiar impresia că pur și simplu el absoarbe, dezvoltă și, în final elimină viața.**

Calitatea și implicit valoarea patului este condiționată în primul rînd de aceea a somierei și a saltelei. Există, după cum știm, diferite feluri de somiere, cea mai bună dintre ele fiind indiscutabil aceea cu arcuri, și asta pentru că este omogenă sub raportul elasticității. Există, de asemenea, și diferite feluri de saltele, cea mai bună dintre ele părînd a fi cea confecționată din lînă, cu condiția însă ca, în mod periodic, aceasta să fie întoarsă și nivelată, contracarînd în felul acesta tendința acestor saltele de a se scobi la mijloc. Abordînd în continuare funcționalitatea patului, vom preciza că între acesta și accesoriile sale trebuie să existe raporturi de condiționare reciprocă. În acest sens, de exemplu, este cu totul greșit de a folosi o saltea prea moale, în compania unei somiere rigide, confecționată de regulă dintr-un simplu soclu de lemn. Un echilibru similar trebuie să existe, firește, și între pernă și saltea. Știm cu toții, și de multe ori din proprie experiență, că două perne suprapuse pe o saltea prea moale, crează premise pentru formarea corpului și pentru încărcarea acestuia cu tensiuni nedorite, realitate ce se va repercuta indiscutabil asupra calității somnului.

Realizăm așadar faptul, că **merită a cheltui oricît, mai ales atunci cînd dispunem de un somn fragil, pentru a ne confecționa un pat împreună cu accesoriile sale de o asemenea calitate, care să contribuie la optimizarea propriului somn neuitînd faptul, că de această calitate, depind randamentul pe care îl dăm în procesul muncii și însăși sănătatea.** Este, așadar în afară de orice îndoială, că orice investiție pe care o facem în acest domeniu, este prin definiție rentabilă.

ARCADIE PERCEK

MEGAVISION, garanția calității și fiabilității

Extinderea conlucrării cu partenerii străini își dovedește eficiența în diverse sfere de activitate. Un exemplu elocvent în acest sens îl oferă Societatea mixtă româno-germană MEGAVISION. Pentru a afla secretul rezultatelor pozitive obținute de această societate comercială ne-am adresat d-lui director RADU ABAGIU.

— Cum a apărut societatea MEGAVISION în peisajul comercial al Capitalei ?

— Aș dori să precizez de la început, relevă cu amabilitatea-i cunoscută interlocutorul nostru, că Societatea Comercială mixtă MEGAVISION s-a constituit cu participarea Societății comerciale române „Meteor S.A." și a firmei „Adagri" din Germania. Ea are ca obiect principal de activitate prezentarea și desfacerea unei game largi, diversificate de produse electronice, cu performanțe tehnice și calitative superioare. Se vine astfel în întîmpinarea cerințelor mereu sporite ale cumpărătorilor față de calitatea și fiabilitatea aparaturii electronice.

Un însemnat avantaj ce rezultă din relațiile contractuale îl constituie faptul că întreaga cantitate de produse electronice ne este livrată în consignație, iar decontarea se face pe măsura vînzărilor. Sînt de părere că acest sistem ar putea fi practicat și de alte societăți comerciale din țară, îndeosebi pentru aprovizionarea cu produse alimentare, dar și cu alte mărfuri din import, pentru care în prezent plata se face anticipat în valută.

— Ce produse electronice pune MEGAVISION la dispoziția cumpărătorilor ?

— Gama acestor produse este diversă. Aș menționa televizoarele color „MEGAVISION" și „Daytron" cu diagonala de 51 și 42 cm., realizate după tehnologiile cele mai moderne. Oferim videorecordere și videoplayere de aceeași producție, combine muzicale cu dublucasetofon, radio, pick-up, telecomandă și boxe anexe, radio și radiocasetofoane, aparate radio și radiocasetofoane auto, boxe muzicale și auto, casete audio și video „TDK", „Yoko", „Maxim", componente pentru antenă satelit etc. Cumpărătorilor le oferim și aparatură electronică realizată de prestigioasa firmă japoneză „Sharp". Printre noutăți se află televizoare color cu performante tehnice și funcționale superioare, cu diagonala de 54 cm, dublu radiocasetofoane și videorecordere. Doresc să-i informez pe cumpărători că în curînd vom primi și produse electronice de la alte firme străine. Urmează să aducem în magazinele noastre produse electrocasnice, precum și aparatură foto de la firme germane.

— Prezentarea și desfacerea unui sortiment bogat de mărfuri electronice și electrocasnice solicită spații corespunzătoare. Cum ați soluționat această necesitate firească ?

— Ținînd seama de această cerință fundamentală, am deschis în Capitală, în prima etapă două magazine moderne, unul pe B-dul 1848 nr. 39 (Piața Unirii), într-un local pe două nivele, iar celălalt pe Calea Victoriei nr. 122. Recent și-a deschis porțile al treilea magazin, situat pe Sos. Ștefan cel Mare nr. 2. Magazinele sînt încadrate cu personal calificat, plin de solicitudine, asigurîndu-se o informare competentă și o bună servire a cumpărătorilor. Produsele noastre se vînd atît în valută cît și în lei. La televizoare se acordă un termen de garanție de sase luni.

— Ați avut în vedere și o protecție a cumpărătorului ?

— Întrebarea este binevenită pentru că noi ne gîndim în permanență că cei ce ne vizitează și fac cumpărături să beneficieze de produse de bună calitate, să nu aibă probleme cu ele nici în perioada de garanții și nici în cea de postgaranție. Toate produsele electronice care ne sosesc din străinătate sînt atestate calitativ de către firma de stat autorizată I.C.P.E. București, iar apoi verificate la desfacerea lor în magazine. Avem oameni de specialitate investiți a efectua controlul calității produselor. Noi asigurăm „service"-ul produselor vîndute în perioadele de garanție și postgaranție prin atelierul nostru din B-dul 1848 nr. 29.

— Cum beneficiază cumpărătorii din țară de produsele dv. ?

— În țară lucrăm cu o serie de firme de stat și particulare, cărora le livrăm en-gros în condiții avantajoase produsele noastre. Printre acestea se află firme din județele Constanța, Brăila, Galați, Iași, Bacău, Pitești, Baia Mare, Harghita, Prahova, Dolj, Arad, etc. Vom extinde livrarea produselor societății și în alte județe. Prin tot ce întreprindem ne străduim să satisfacem cerințele cumpărătorilor, de a beneficia de produse electronice, electrocasnice și foto de înaltă calitate.

MIRON VÎLCU

CURIER juridic

APROAPE TOTUL DESPRE MOȘTENIRE (III)

Dreptul la moștenire al colateralilor privilegiați (clasa II-a, rude de gradul II cu defunctul): frați și surori.

a) — dacă frații și surorile sînt colaterali buni și vin singuri la moștenire, vor culege, în nume propriu, întreaga moștenire și o vor împărți în cote egale, pe capete;

b) — dacă frații și surorile bune vin la moștenire în concurs cu ambii părinți, vor culege 1/2 din moștenire, iar dacă există numai un singur părinte, vor culege 3/4.

c) dacă frații și surorile bune vin la moștenire numai în concurs cu soțul supraviețuitor vor culege 1/2 din aceasta pe care o vor împărți pe capete, în părți egale;

d) dacă surorile și frații buni vin la moștenire în concurs atît cu părinții, cît și cu soțul supraviețuitor al decedatului, vor împărți în mod egal partea de moștenire ce va rămîne după scăderea, în primul rînd, a cotei soțului supraviețuitor (de 1/3) și apoi a cotei părinților de 1/2 sau 1/4 (după numărul lor) ;

e) dacă surorile și frații defunctului provin din căsătorii diferite sau din afara căsătoriei, partea din moștenire ce le revine, potrivit criteriilor arătate la pct. a-c, se va împărți pe linii, respectiv în două jumătăți, corespunzător celor doi autori comuni (tatăl și mama). Surorile și frații buni vor culege din ambele jumătăți cîte o parte egală cu a unui frate consîngean sau uterin, iar aceștia din urmă vor culege numai din jumătatea corespunzătoare autorului comun (patern sau matern).

Dacă sînt frați și surori numai într-o linie, ei moștenesc totul, excluzînd pe toate rudele din cealaltă linie.

Descendenții fraților și surorilor defunctului sînt chemați la succesiunea defunctului numai în cazul predecesului autorului lor.

Dreptul la moștenire al celor din clasele III și IV într-un material viitor.

ENACHE DUMITRU

• MUZEELE BERLINULUI ÎŞI DEZVĂLUIE SECRETELE •

Un tablou purtînd semnătura lui Manet, descoperit în 1945, în minele de la Merkers.

INVENTARUL COMORII ARE MULTE... PETE ALBE

La 8 mai, 1945 ora 17, americanii ajung la „galeriile" subterane şi coşmarul ia sfîrşit. Colecţia lui Goring se afla o parte într-un bunker dezafectat, iar cealaltă într-un tunel de cale ferată. „Proprietatea" sa de la Karinhall era alcătuită din 11 vagoane cu preţioase capturi : **1 375 de picturi, 250 sculpturi, 108 tapiserii, 75 de vitrali şi 175 obiecte decorative...**

O dată cu intrarea în scenă a americanilor, operele de artă au cunoscut o nouă soartă. La 20 august 1943, Roosevelt a aprobat crearea comisiei Roberts, care avea drept scop salvarea şi protecţia, în Europa, a monumentelor artistice şi istorice.

Directorul Metropolitanului, Francis Henry Taylor, a alcătuit un „comando"al experţilor, format din 121 de persoane, aşa— numitul M.F.A. Misiunea acestuia era reperarea şi redistribuirea operelor furate.

Fără această comisie, redistribuirea ar fi putut să fie un adevărat coşmar. Numai că metodele şi mentalitatea celor din M.F.A. nu sînt mai presus de orice bănuială. În ianuarie 1991 a apărut în S.U.A. cartea lui Sol Chaneles, profesor de criminologie la o universitate din statul New—York, care a întreprins timp de zece ani anchete în această problemă. El reconstituie istoria mai puţin ştiută a M.F.A. Ofiţerii acestui organism nu aveau monopol asupra „trecerii" de la un proprietar la altul. Înaintea lor, pe acolo trecuseră serviciile secrete ale armatei.

În aprilie 1945 un informator i-a condus pe americani în minele Merkers. Zeci de milioane de dolari, miliarde de mărci se aflau acolo. Toate rezervele de aur şi argint ale Băncii Reich—ului ! Ceva mai departe, perle şi bijuterii „în vrac". Şi asta nu era totul. S-au mai găsit 2 000 de desene, acuarele şi pînze ale marilor maeştri. Timp de făcut inventare nu prea era ; sovieticii se aflau la şase zile distanţă, iar Turingia era sub jurisdicţia lor. Cînd soseşte căpitanul Posey, ofiţer al M.F.A. totul este aproape împachetat. Care a fost destinul acestor comori este greu de spus. Arhivele Departamentului de Stat nu sînt puse la dispoziţie spre consultare. Iar după 1975, documentele M.F.A. sînt clasate. Ele nu conţineau nimic important !

Începînd cu anul 1946, M.F.A. a organizat reîntoarcerea acestor tezaure către ţările din care proveneau, dar... cu măsură. Ţărilor aflate sub spectrul comunist nu li s-a înapoiat nimic. Ultimele depozite au fost redate R.F.Germane (1952) şi Austria (1952).

Sovieticii au curăţat cu grijă castele, mine şi bunkere şi au înzestrat muzeele din Dresda şi Berlin. Numai că anumite camioane din coloana locotenent—colonelului Sidorov s-au îndreptat către U.R.S.S. Cîţiva ani mai tîrziu, o bună parte din pradă va fi înapoiată R.D.Germane, cît despre rest...

Aceste restituiri ale Eliberării conţineau numai opere cuprinse în colecţii şi îngrămădite în marile depozite germane, nu şi pe cele împrăştiate între cele patru vînturi şi supuse trecutului şi traficului. Situaţia respectivă a fost prevăzută de către aliaţi. La 5 ianuarie 1943, o „declaraţie solemnă", publicată în „JO" al Franţei libere la 18 noiembrie 1943, aduce la cunoştinţă că, după război, vor fi considerate ca nevalabile atît „transferurile sau tranzacţiile care se manifestă sub formă de furt ca şi tranzacţiile care prezintă o aparenţă legală, chiar şi atunci cînd ele par a fi efectuate cu consimţămîntul victimelor". Cu tot acest angajament de principiu, multe din lucrările jefuite s-au împrăştiat repede, aflate la adăpostul diferitelor legislaţii naţionale.

În Franţa comisia de recuperare artistică a luat fiinţă în noiembrie 1944, în scopul de a primi reclamaţiile celor spoliaţi şi de a constitui dosare cu cei ce au cerut returnarea unor valori. În 1947 a apărut un „Repertoriu albumurilor jefuite pe teritoriul Franţei în timpul celui de-al doilea război mondial (1939—1945)", care conţinea un paragraf esenţial : orice tranzacţie în domeniul artei se face angajînd în mod grav responsabilitatea celor ce o fac. Toţi negustorii erau obligaţi să aibă acest repertoriu. Dar difuzarea va fi modestă, iar arhivele bunurilor spoliate erau plimbate ici—colo.

Inutilizate şi inutilizabile, după cum recunoştea cu jenă Direcţia Muzeelor din Franţa.

Pentru Elveţia s-a constituit o procedură excepţională, pe care consiliul federal a fost nevoit să o adopte sub presiunea aliaţilor şi care prevedea arestarea celor ce se opun cercetărilor posesorilor legitimi. Nu mulţi au fost beneficiarii acestui text.

Paul Rosenberg, mare negustor de artă pariziană a trebuit să intenteze un proces lui Th. Ficher, proprietarul uneia din principalele galerii din Lucerna. Aceasta refuzase să restituie douăzeci de pînze impresioniste „reperate" în Franţa şi revîndute în Germania şi Elveţia.

Valabilitatea acestui decret apărut în Elveţia în 1945 este scurtă. În 1947 propria sa legislaţie protejează pe cumpărătorii unei opere „migrate" în perioada războiului. După cinci ani furtul se prescrie şi tranzacţiile rămîn valabile, indiferent de cererile pe deplin îndreptăţite ale adevăraţilor proprietari ori moştenitori. O asemenea dispoziţie face din Elveţia „pămîntul promis".

Traducere şi prelucrare ŞERBAN FILIP

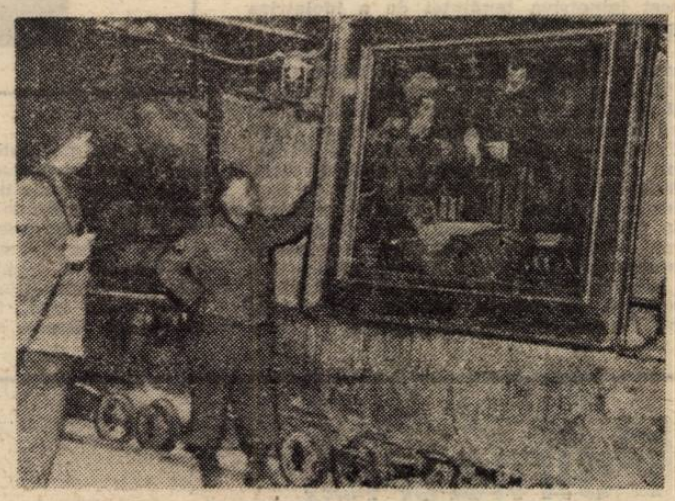

Un tablou purtînd semnătura lui Manet, descoperit în 1945, în minele de la Merkers.

OAMENI ŞI FURNICI (I)

Omul contemporan continuă să se inspire cu folos din viaţa furnicilor? Da, dar pentru aceasta trebuie să îngenunchem cu nasul în iarbă, după cum spune Gilbert Charles într-un material inserat în L'Express, pentru a urmări o furnică şi a afla că ea reprezintă un mare mister al naturii şi nu ne va părea rău. De ce?

Furnica — cu o lungime de numai cîţiva milimetri, cu o carapace chitinoasă, articulată şi montată pe picioruşe care ascultă de comenzile unui ganglion al sistemului nervos şi care în nici un caz nu poate fi denumit „creier", această fiinţă pare cu totul neînsemnată. Şi totuşi lucrurile stau cu totul altfel. Desigur, izolată, furnica este cu totul debusolată, dar în grup se dezvăluie geniul său. Înzestrată cu capacităţi de adaptare nebănuite, furnica a colonizat globul pămîntesc de multă vreme, de peste 100 milioane de ani de la deşerturile arzătoare la stepele îngheţate, trăind la sol dar şi în subteran; nimic nu-i scapă, „curiozităţii" sale, cu excepţia Polilor planetei.

Cele 8800 (aproximativ) de specii din familia furnicilor reprezintă 10-15 la sută (!?!) din biomasa animală a Terrei. Unele sînt atît de minuscule încît îşi fac cuibul în interiorul firelor de iarbă, altele sînt atît de robuste încît pot transporta greutăţi imense faţă de talia lor. Au fost de-ajuns aceste motive ca omul să înceapă la sfîrşitul anilor '60 cercetări privind „micuţa egoistă" din fabula lui La Fontaine. Cercetările au avut ca prim obiectiv inteligenţa colectivă a furnicilor. În 1975, profesorul *Edward* Wilson de la Universitatea Harvard emitea o teorie (mult discutată şi care a produs mare vîlvă) conform căreia comportamentele sociale, de la dominaţia masculilor la altruism sînt înscrise în gene şi constituie un factor de selecţie naturală. Wilson sugera pur şi simplu că o serie de acţiuni umane s-ar putea explica şi prin „hardware"-ul biologic mai degrabă decît prin mediul înconjurător. Cu alte cuvinte natura are intîietate asupra culturii. Wilson merge mai departe şi declanşează aproape un „război" biologic-cultural prin apariţia cărţii „Sociobiology". Sociologii au văzut în această carte o încercare de însuşire a umanului, domeniul lor rezervat nu ştim de cine. Dar roata s-a întors. Geneticienii se interesează astăzi de creier şi de acţiuni pur sociale, iar psihologii nu contenesc să-i intereseze biologia moleculară. Dezbrăcată de aspectele sale extremiste sociobiologia devine o ştiinţă „răsfăţată", iar creatorul ei, Edward Wilson, publică în S.U.A.,în Editura Harvard, o carte voluminoasă despre furnici. Cartea se intitulează „Ants" (ants = furnici în limba engleză). Furnica nu există decît în grup ne sugerează autorul acestei cărţi şi aceasta se explică prin principiul „unirea generează inteligenţa". Furnicile adulte au grijă de cele tinere, iar sarcinile la furnicile adulte sînt specializate (şi oarecum ierarhizate); de o parte indivizii sexuaţi care sînt însărcinaţi cu reproducerea, de cealaltă sterilii care asigură supravieţuirea alimentară şi apărarea teritoriului. Uneori această organizare poate avea dimensiuni uriaşe. În mijlocul pădurii din Munţii Jura există o supercolonie de aproximativ 300 milioane furnici lucrătoare şi un milion de regine, care trăiesc într-o reţea de 45 mii colonii interconectate pe o întindere de 3 km². „Locuitorii" acestui adevărat „regat" în continuă forfotă nu se atacă între ei, dar cînd apar *indivizi* străini de comunitate (greieri, scarabei, scorpioni, etc.) nu numai că nu primesc „azil politic" dar pe loc vor fi devoraţi de membrii coloniei. „Societăţile" de furnici sînt atît de *evoluate* încît se poate spune că ele au „inventat" agricultura, creşterea animalelor, arta războiului. Furnicile acestei comunităţi „cultivă" ciuperci microscopice, mulg insecte mici din specia homopterelor (aşa cum oamenii mulg vacile), obţinînd de la acestea o secreţie asemănătoare mierii, de asemenea pot face adevărate războaie pe parcursul a cîtorva săptămîni, cu acţiuni de respingere a inamicului, cu o strategie de atacuri succesive şi cu ridicarea cadavrelor, care sînt folosite pentru hrana trupei.

Dar cum se explică toate aceste „acţiuni" sociale ale furnicilor?

(Va urma)

Asist. univ. dr. SIMONA FILEA IVANA

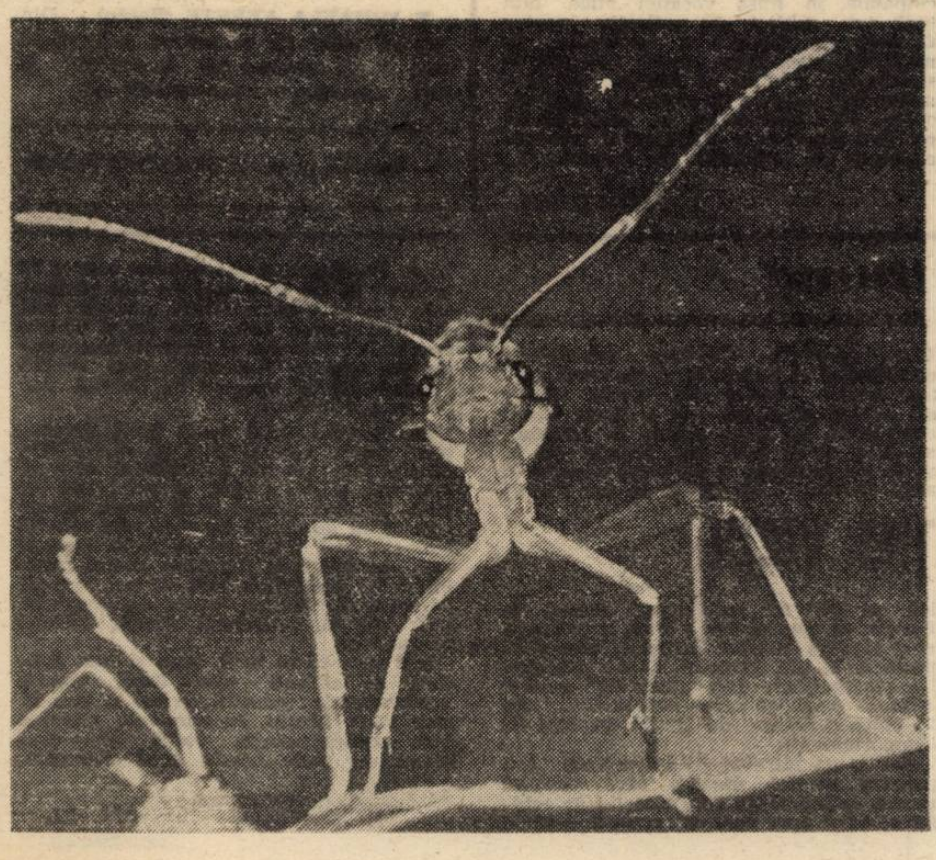

Cum poate fi utilizat cîmpul magnetic

Specialiştii Institutului de fizică generală al Academiei de ştiinţe din U.R.S.S. au pus la punct un procedeu simplu şi precis de studiere a structurii cîmpului magnetic al celor mai diverse surse. El se bazează pe utilizarea unei folii transparente de feritâ şi granat care conţine bismut şi în care se manifestă intens efectul Faraday (rotirea planului de polarizare a luminii care o traversează cu un unghi care depinde de direcţia de magnetizare pe porţiunea respectivă a foliei). Distribuţia acestei magnetizări, se determină prin distribuţia cîmpului magnetic exterior care, de fapt face obiectul cer-

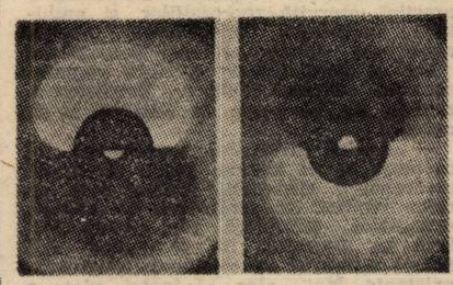

cetării. Este suficient ca să se privească în lumina polarizată la microscop asupra foliei fixate în apropierea magnetului, pentru ca în faţa ochilor să apară imaginea cîmpului său, aşa-numita „topogramă magnetică".

Astfel poate fi verificată calitatea benzii magnetice şi a înregistrărilor efectuate, a capetelor de înregistrare magnetică şi a magneţilor miniaturali, îndeosebi a celor folosiţi în construcţia ceasurilor electromecanice. În fotografiile alăturate sînt prezentate imaginile unor astfel de magneţi circulari supuşi verificării. Este uşor de remarcat că magnetul din stînga are o calitate corespunzătoare (cîmpul său fiind simetric) în timp ce magnetul din dreapta prezintă defecţiuni. Avantajele noii metode de control constau în simplitatea, comoditatea şi durata redusă a analizei şi în posibilitatea ca pe baza imaginii structurii magnetice să se determine caracteristicile cantitative precise ale cîmpului, fapt practic de nerealizat cu alte procedee de vizualizare.

PROFEȚII APOCALIPSEI

Cei vechi erau tot atît de răi ca și noi, nici o problemă, dar erau măcar conștienți de acest lucru. Și se protejau. O **Bulă Papală** interzicea folosirea trepiedului care mărea forța de pătrundere a săgeții din arc ; mașinăria aceasta, care intervenea în forța naturală a arcașului, făcea lupta inumană. Această **Bulă** a fost operantă timp de două sute de ani. **Roland de Roncevaux**, lovit odată de prăștie a exclamat :„ Blestemat să fie lașul care a inventat arme capabile să ucidă de la distanță".

Mai încoace, pe la 1755, un francuz, inginerul **Du Perron** i-a prezentat tînărului Louis XVI un soi de mitralieră—orgă, ce, atunci cînd apăsai pe o manetă, descărca 24 de gloanțe deodată. Arma a fost considerată, de miniștrii **Malesherbes** și **Turgot**, atît de mortală încît a fost refuzată, iar inventatorul numit dușman **al lumii.**

...Ceea ce au oamenii de știință în seifurile lor este de natură să ne îngrozească" **spunea Hrușciov în anii '60.**

De la furioasele diatribe ale lui Aldaus Huxley din „Punct și Contrapunct" și „Brava lume nouă", și strigătele în deșert **ale acelor profeți ai Apocalipsei : Blanc** de Saint — Bonnet, Emile Montagut, Albert Sorel, Donosa Cortez, Albert Camus, optimismul științific era în scădere. În 1951, o lucrare a chimistului american Anthony Standen — „Știința este Vaca sacră " — se constituia într-un protest împotriva tendinței de a idolatriza știința.

Tradiția ne duce înapoi, în timp, pe vremea împăratului Asoka, al Indiei anului 273 î.e.n. Acesta era nepotul lui **Chandragupta** cel care a unificat India. Vrînd să adauge Indiei regiunea Kalinga (între Calcutta și Madras), Asoka a declanșat un război care a costat 100.000 de vieți. Masacrul l-a îngrozit însă, atît de tare încît a renunțat la orice cucerire, a trecut la buddhism, a devenit unul dintre cei mai virtuoși oameni al cărui exemplu îl urmau toți. H.G.Wells îl caracteriza astfel. „Între zecile de mii de nume de monarhi, adunați în istorie, numele lui Asoka strălucește, singular, ca o stea".

Se spune că Asoka, îngrozit de ororile războiului a dorit să împiedice oamenii să-și pună capacitățile intelectuale în slujba răului. Începînd de la el, pentru 2000 de ani, toate cercetările științifice trebuiau să aibă caracter strict secret. Asoka a

fondat cea mai puternică societate secretă din Lume : aceea a celor **Nouă Necunoscuți.** Toate cunoștințele vizînd structura materiei, tehnici de manevrare a psihologiei de masă etc, urmau să fie ascunse sub masca limbajului mistic, penrtru ca oamenii comuni să creadă că sînt texte, extatice sau reprezentînd supranaturalul.

Se crede încă, în India, că oamenii de știință cunosc existența celor nouă și chiar primesc mesaje și sfaturi de la aceștia.

E ușor să ne imaginăm cam ce ar putea conține studiile și documentele acumulate timp de 2000 de ani !

Care ar fi scopul urmărit de **Cei Nouă ?** Să nu permită metodelor de distrugere în masă să cadă în mîini iresponsabile.

Exemplele de contacte între cei **Nouă** Necunoscuți și lumea „dinafară" sînt rare Cunoaștem cazul extrordinar, al uneia dintre figurile cele mai misterioase ale istoriei vestice : **Papa Silvester II,** cunoscut și sub numele de **Gerbert d'Aurillac,** Născut în Auvergne în 920 e.n., el era călugăr benedictin, apoi, profesor la Universitatea din Rheims, Arhiepiscop de Ravenna și Papă, prin grația lui Otho III.

Se presupune că o vreme a stat în Spania după care,un misterios voiaj l-a dus în India unde ar fi dobîndit acele cunoștințe care stupefiau anturajul său. De exemplu ținea la palat un **cap de bronz** care răspundea cu „Da" și „Nu" la întrebări de politică ori creștinism. După spusele lui **Sylvester II (Vezi** Patrologie latină, Migne) era vorba despre o simplă aplicație a calculului binar. După moartea sa capul a fost distrus, dar ce lucruri interesante ar putea fi găsite în Biblioteca Vaticanului !

Să fi avut și alți europeni contacte cu societatea celor Nouă ? Abia în secolul XIX mai găsim referințe în opera scriitorului francez **Jacolliot.** El a fost Consul la Calcutta, sub cel de-al doilea imperiu și a dat cîteva lucrări aproape profetice, comparabile cu cele ale lui Verne ; de asemenea cîteva cărți în care se ocupă de marile secrete ale rasei umane. Jacolliot este ferm convins că cei Nouă Necunoscuți există. Și pentru a fi pe deplin convingător el se referă la anumite tehnici, de neimaginat în 1860, ca de exemplu, eliberarea energiei, sterilizarea radioactivă, strategiile psihologice.

Yersin, unul dintre colaboratorii lui Pasteurs și de Roux, a fost se pare investit cu anumite secrete, cînd a vizitat Madagascarul în 1890 ; urmînd indicațiile primite a reușit să prepare un ser împotriva holerei !

Cei **Nouă Necunoscuți,** există.

Traducere și adaptare
AUGUSTIN FRĂȚILĂ

Psihiatria, ca dimensiune etică

La ora aceasta știm deja cît rău au pricinuit practicile psihiatrice abuzive și insultătoare oficiate de sistemele totalitare de orice «rit» ar fi fost. Problema psihiatriei este, departe însă, de a fi inserată într-o disciplină simplă, care funcționează doar prin cunoaștere și prin respectul față de acumulările științifice atinse pînă în prezent. Este vorba de ceva mai mult decît atît, iar acel „mai mult" atinge însăși evoluția socială a individului.

Printre exegeții marcanți ai fenomenului se numără, fără îndoială, domnul VALERIAN ȚUCULESCU, care alături de dr. Ion Vianu si altii si-au făcut un crez din a conștientiza atît lumea științifică, cît și opinia de masă, asupra fenomenului psihiatric devenit din păcate, în regimul dictatorial o practică aservită represaliilor și anihilării conștiinței, structurilor umane celor mai subtile și mai inalterabile.

Iată o „radiogramă" a cărei expresie sintetică domnul Valerian Țuculescu o expune cît se poate de limpede și de complet:

— „Astăzi, societatea românească își propune să se înscrie într-o civilizație modernă, a eficienței. Proiect care ca orice proiect de schimbare — politică, economică, științifică etc. — se află încă în dezacord, fie și numai sub aspect temporal, cu mai toate structurile existente. Mai ales că însăși viața a ajuns să pară discordantă. Și la fel, Logosul. Trăim în continuare în plină criză a umanului, datorită în special unei patologizări a **determinațiilor.** Iată circumstanțele ce vin să contrazică tocmai o general afișată obsesie de ordine!"

— Atribuind fiecărei idei expuse mai sus, calitatea de „stare de fapt" vă rog să determinați în continuare cauzele...

— În aproape jumătate de secol de totalitarism, este de părere domnul Valerian Țuculescu, societatea românească și-a mutat centrul de greutate din real în posibil, primatul posibilului aminînd, prin teorii în gol, orice împlinire umană. Dar, ca atîtea alte falanstere, sau comunități așa zis ideale, și comunismul a sfîrșit prin a duce **la neadevărul propriului adevăr.** Aceasta pentru că el nu a putut da omului determinații adevărate și pline, care să încapă în viața reală — mai mult, biruința ideii riscînd să îmbolnăvească realul. Devenită ideal — afirma marele filozof Noica — ideea a fost întotdeauna o agresiune la adresa realului. Iar înfrîngerea lui va trage după sine în cenușă idealul învingător.

— Dacă ar fi să facem un salt de la situații marcate politic și de însăși evoluția societății, la problemele eticii și psihiatriei, în ce măsură ne apropiem de morala științei psihiatrice și în același timp de etica ce trebuie să condiționeze azi această morală?

— Este, de pildă, cunoscut faptul că, spre deosebire de bolnavul somatic, care se adresează medicului și cooperează cu acesta pentru diagnostic, tratament și recuperare, suferindul psihic refuză nu de puține ori orice ajutor, fiind nevoie chiar de internări și terapii împotriva voinței sale. Dar fiindcă în ultimele decenii s-au înregistrat, în diverse zone ale lumii, persoane spitalizate abuziv — numeroși specialiști independenți sau organizații umanitare au încercat să stabilească **norme juridice și morale,** care să elimine arbitrariul în asistența medicală și să asigure protecția bolnavului psihic.

— Care considerați că sînt primejdiile în acest sens, izvorîte eventual din abordarea superficială sau neglijarea pur și simplu a relației dintre etică și psihiatrie?

— Dacă sistemul psihiatric, în ansamblu, se caracterizează prin neglijență și confuzie; dacă e subfinanțat sau administrat defectuos; dacă specialiștii și echipa terapeutică nu aplică consecvent normele de deontologie medicală... ei bine, într-un asemenea context chiar măsurile legislative cele mai propice — care sper că vor fi luate, cît mai curînd, și în țara noastră, în vederea protecției și asigurării libertăților fundamentale ale suferindului mintal — vor fi fără efect. Pentru că în nici un alt domeniu ca în medicină, știința nu se dovedește mai inoperantă, mai inconsistentă și chiar culpabilă, în lipsa vocației etice. Iată încă un subiect de reflecție pentru **Comisia de bioetică a Academiei de medicină,** constituită recent, chemată să stabilească și grile de selecție pe baza aptitudinii morale a viitorilor studenți, o dată cu introducerea, în învățămîntul medical superior, a dezbaterilor interdisciplinare pe probleme de deontologie...

ION ȚUGUI

POSTA by Air Mail

■ **GHEORGHE POPESCU BOROSEȘTI (Iași) :** Fiecare „ramură" a uriașului arbore al cunoașterii umane — religia, arta, știința, filosofia — este deplin valabilă și adevărată atîta vreme cît se rezumă la a-și afirma prin metode proprii demersul cognitiv, fără „rivalități" și „supremații" prin care să se încerce subordonarea unora de către altele. Iată de ce, demersul cognitiv al fizicii contemporane trebuie interpretat strict cu ajutorul metodelor și limbajului propriu științei, fără alte hilare imixtiuni. Acesta și este motivul pentru care, la afirmația dv. potrivit căreia (citățm) **„creația este : Sfîntul Har + hv = Eme²"**, nu putem subscrie... Nu de alta, dar ar fi cel puțin la fel de... delicat să ascultăm o predică propovăduită în limbajul cromodinamicii cuantice ! Întrucît fiecare „ramură" crește din același trunchi al gîndirii umane, credem că între ele trebuie să existe o infinitate de relații osmotice, de interferențe, corelații și influențe, dar, în același timp, și delimitări cît se poate de clare.

■ **FLORICA VÎȚĂ (Bumbești — Jiu) :** Vă mulțumim pentru frumoasele gînduri pe care le nutriți față de revista „Magazin" și redacția ei, precum și pentru înțelegerea pe care o dovediți față de condițiile materiale și tipografice cu care trebuie să ne descurcăm. Cît despre „recordul" amintit, ar fi bine să facem un mic efort de memorie : în perioada de care vorbiți (cu un plus/minus de doi-trei ani) au fost multe situații asemănătoare ! Vorbim în cunoștință de cauză !

■ **MINODORA BURLACU (Oituz, Bacău) :** S-ar părea că memoria v-a jucat un mic renghi : tot ce-ați spus dv. în beneficiul unei singure zile s-a petrecut, de fapt, în **două** zile !

■ **ADRIAN ELISEI (Mizil) :** În primul rînd, felicitări pentru interesanta dv. realizare tehnică ! Aparatul născocit de dv, poate deveni, așa cum apreciați de altfel și dv., un valoros auxiliar didactic — și nu numai ! Așa încît, în al doilea rînd, vă sugerăm să prezentați „dosarul" aparatului la Ministerul Învățămîntului și Științei (care vă poate indica exact întreprinderea ce l-ar putea realiza ca „material didactic"), precum și Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci pentru o eventuală brevetare. Numai cei de la OSIM vă pot oferi datele care vă interesează referitor la existența sau inexistența unor realizări similare. În sfîrșit, vă mulțumim pentru frumoasele cuvinte de apreciere adresate revistei noastre. După cum sperăm că se remarcă, ne străduim număr de număr să rămînem pentru fidelii noștri cititori în partea superioară a topului publicațiilor românești. Ceea ce, sinceri să fim, nu-i ușor — dar nici din cale-afară de greu !

■ **TRAIAN ZORILĂ (Poroina Mare. Mehedinți) :** Nu dispunem, deocamdată, de informații suplimentare în problema care vă interesează.

■ **MANUELA NEAZI (Alexandria):** „Scînteile" dovedite în cele cîteva pagini pe care ni le-ați trimis s-ar putea, cu perseverență, să se prefacă într-un „foc viu" ! Așa că așteptăm, noi avem răbdare, chiar dacă deocamdată... nu !

■ **MIHAELA AXENTE (Bacău) :** Din simplul motiv că povestirea polițistă pe care ne-ați trimis-o nu e polițistă și nici... povestire — deocamdată nu.

Rubrică realizată de ADRIAN HOAJĂ

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

Printre atîtea semne, simboluri, aluzii și interpretări, a venit momentul să ne tragem puțin respirația.Intenția vădită a zodiacului chinezesc de a ne face să ne ordonăm gîndirea și — mai mult — să ne punem de acord propria personalitate cu realitatea, poate părea obositoare. Dar nu este deloc așa, căci avem de-a face cu unul dintre cele mai logice și mai accesibile strategii de a ne cunoaște destinul și pe noi înșine.

În textele precedente s-au acumulat cîteva repere de bază ale aprecierii unei posibile ecuații a vieții. Să le luăm pe rînd.

ANUL NAȘTERII (pe care—l găsiți în calendarul publicat în nr. 24/15 iunie) ne lămurește asupra animalului și elementului naturii care domină cea mai mare unitate de timp în care este fragmentată existența noastră (căci vîrsta se măsoară, nu-i așa, în ani).

Dar cum o perioadă de timp, cu cît este mai mare, cu atît este mai imprevizibilă în evenimente, era firesc ca zodiacul chinezesc să ne aducă informații despre noi și prin cealaltă unitate de timp, și anume **LUNA NAȘTERII.** Fiecare avem un alt animal (sau poate același cu cel ce domină anul nașterii) care ne caracterizează prin luna în care ne-am născut (simbolurile lunare au fost prezentate în nr. 21/25 mai).

NECUNOSCUTELE ECUAȚIEI VIEȚII

Pentru a merge și mai departe cu precizia alcătuirii imaginii personalității noastre, intervalul de timp a fost micșorat pînă la nivelul **OREI NAȘTERII.** Fiecare din cele 12 necuvintătoare este suveranul absolut a cîte două ore din cele 24 ale unei zile (suveranitatea prezentată în nr. 23/8 iunie al revistei noastre).

Iată deci primele trei repere fundamentale ale destinului nostru, care se îngemănează între ele precum trei cercuri concentrice : ANUL — LUNA — ORA (nașterii). Conform principiului echilibrului și armoniei, o persoană care are pentru fiecare din aceste repere alt animal dominant este o ființă foarte echilibrată, cu mare putere de adaptare și de a alege cele mai fericite căi în viață (de exemplu o persoană născută în anul Calului, luna Oii și la ora Tigrului va ști să reacționeze corect, în funcție de împrejurări ; dacă o persoană este născută în anul Șarpelui, luna Șarpelui și la ora Șarpelui, atunci întreaga lui personalitate este „înrobită" acestui animal (ceea ce este nefavorabil, căci în viață e nevoie de multă suplețe în comportament).

Dar v-ați întrebat ce importanță are **punctul cardial dinspre care sufletul nostru se îndreaptă spre punctul de echilibru,** adică spre centrul cercului — unde trona Buddha cînd și-a chemat supușii la ordine ? În nr. 21/25 mai au fost prezentate cele 12 necuvintătoare grupate trei cîte trei pentru toate cele patru puncte cardinale principale și intermediare (așanumita rază a vînturilor). Deci și din punctul cardial propriu ne domină una din necuvintătoare.

Pașii noștri calcă peste pașii strămoșilor noștri, iar pămîntul de sub tălpile noastre are propria lui istorie, care se răsfrînge și ea asupra propriei noastre vieți. **Ținutul, țara în care ne-am născut este și ea dominată de unul din cele 12 animale, căci și ea are un an al nașterii sale. De exemplu, România anului revoluției** din decembrie 1989 stă sub semnul Șarpelui de Pămînt (la fel oricare altă țară are un eveniment epocal într-un anume an).

Iată deci că la anul, luna și ziua nașterii se alătură alte două repere fundamentale : punctul cardial și țara în care te-ai născut. În numerele viitoare vom explica ecuația vieții, care ține seama de toate aceste cinci elemente.

— Va urma —

P.I.

UEGHE

Fachiri și magicieni, uniți-vă!

NIJINSKI SAU GRAȚIA. Ce știm despre Nijinski, ce știm cu adevărat despre Nijinski (ca viață, estetică, psihism), ce fel de om a fost acest neîntrecut **„magician care se juca** — parcă, dubiul ne aparține, e în afara citatului — **cu legile echilibrului și ale gravitației"?** Cu această întrebare care refuză (încă), în fapt, orice răspuns definitiv se prezenta acum 35 de ani tînăra Françoise Reiss — astăzi o apreciată esteticiană, cu studii de referință în coregrafia mondială — în fața unei comisii formată din celebrii în epocă Etienne Souriau, Vladimir Yankelevici și Jacques Chailley.

Strălucita lucrare de doctorat susținută de Françoise Reiss, atunci, în 1956 (ca și editarea ei ulterioară cu concursul reputatului Consiliu Național al Franței pentru Cercetarea Științifică) ar fi putut să surprindă într-un fel... Generațiile tinere nu mai știau nimic de Nijinski, de toate acele desprinderi și înălțări („elevations") care sfidau atracția terestră, de prelungita sa sustentație în aer, mult peste normal și de lentele coboriri, mai apoi, controlate parcă de o antigravitație a frumosului a artei și a spiritului ? Iar cei care îl cunoscuseră efectiv pe acest uluitor «zburător» în epoca sa de glorie între 1907 și 1913 (cu un scurt rapel între 1916—1917) aceștí puțini, chiar și în viață fiind n-ar fi părut credibili... Françoise Reiss se întemeiase, însă, în tentativa ei pe apariția tîrzie, în 1953, a Jurnalului lui Nijinski, ca și pe două analize conexe ale acestui text întreprinse în paralel, de un renumit psihiatru (Dr. Ch. Nodet), sedus de elementele relativ patologice ale acestui document autobiografic, și de un reverent dominican, un teolog tentat de incidențele mistice, cît și de însemnele transcendenței, ori ale grației care răzbăteau (și nu doar patologic) din toate acele confesiuni de două ori tardive. Tardive mai întîi, pentru că moartea artistică a lui Nijinski o precedase pe cea fizică, din 1950, cu aproape trei decenii, și tardivă mai apoi pentru că — desprinsă de clipa miracolului — orice explicație, după 30 de ani, devine o reflectare «viciată» de variate elemente aleatoare.

GRAȚIA CA RIPOSTĂ. Françoise Reiss, excelent inspirată, insistă în studiul său asupra unui accident suferit de Vațlav Nijinski în perioada studiilor sale de la Școala imperială din St. Petersburg. Un oarecare George Rozai, pe cît de tînăr încă (de o virstă cu Nijinski) pe atît de impătimit, prematur, în intoleranțele unor extremisme de sorginte rasială (un coleg, deci, care nu se putea împăca cu ideea că harul și grația își aleseseră ca mesager pămîntean într-un dans un fiu de polonez), un anormal prin ură avea să înalțe brusc obstacolul peste care trebuia să sară Nijinski. Elanul săriturii fusese însă luat — calculat intuitiv pentru o altă înălțime — accidentarea — inevitabilă gravă. Nijinski aflîndu-se cîteva zile în comă, între viață și moarte. O simplă răutate, s-ar fi putut spune (s-a și spus, uneori), o întîmplare cu o relativă probabilitate dramatică dar care ne-ar fi lipsit de unicul Nijinski ! Și o trecere, simultan, peste moarte, în măsura în care, sfidînd incredibilul, harul și grația (și tinerețea !) aveau să-l mențină în viață. Reînviat aproape prin miracol și confirmînd apoi — în șapte ani buni, în numai șapte ani buni ! — miracolul, magia, neînțelesul, parcă...

GRAȚIA ÎNSUMATOARE. Anatomiștii au analizat ulterior conformația relativ anormală (obiectiv neobișnuită) a picioarelor lui Nijinski, cu modificări unghiulare ale unor oase care aminteau mai curînd de membrele inferioare ale unor primate... zburătoare, de mușchii săi miraculos dezvoltați, anume parcă pentru salt și elevație cvasi-instantanee : geneticienii au meditat asupra îndelungatelor filiații de dansatori (străbunici, bunici și părinții — amîndoi) profilînd o veritabilă genealogie coregrafică : parapsihologii, cum li s-ar spune azi, au intuit o forță de mobilizare a unor energii para-normale («efluvii», într-o viziune mistică, «bio-cîmpuri a-gravitaționale» într-o interpretare materialistă) — dar nicicînd nu a contestat Grația, Estetica grației (despre care a și scris cu atîta rigoare și atît de pasionant, profesorul Raymond Boyer) și nici Etica grației, poate... Pentru că există **o grație preliminară** (care ne predispune spre artă și magie), **o grație a virtuozității** (a perfecțiunii însăși, care e tot miracol), **o grație a interpretului**, a unicității sale (atunci cînd este unic), și **o grație creatoare**, incitînd la înnoirea artelor printr-un nou palier al magiei... Și, evident, **grația însumatoare** care înfruntă propriile noastre slăbiciuni omenești, hazardul ca probabilitate adversă aberația și intoleranța ca stări malefice, ostile funciar grației.

SVETLANA TIM, CA MIRACOL. Da, nici Svetlana Tim, indiscutabilă personalitate a misterului și a magiei moderne (o spunem astăzi, dar n-am fi spus-o în trecut și nu înaintea accidentului ei, cu prelungite reprize de comă), da, nici Svetlana Tim — una din atracțiile „show"-urilor senzaționale ale scenei sovietice — nu va rămîne în memoria generațiilor care vin neîntrerupt din urmă. Fiecare generație are nevoie de vedetele ei inegalabile — în spațiul cîntecului firesc — cu misterul seducției totale (cel puțin pentru contemporani) și cu harul magiei (Madonna, v compris...). Dar Svetlana Tim, înainte de a fi magiciană — și este! — a frizat performanța de a fi **prima femeie fachir.** Și a izbutit. **A trecut prin foc, și-a supus brațele unor temperaturi care în mod normal ar fi trebuit să determine arsuri ireversibile, a pășit în ritm de dans, pe cuie, ca fachirii, și a coborît treptele unei scări în care fiecare treaptă era ascuțișul insuportabil al unei săbii...** Ca și la săriturile lui Nijinski, care învingeau gravitația, scepticismul striga de fiecare dată și acum : „iluzionism", „cunoaștem trucul", „nimeni nu poate să coboare pe săbii". Și nici Svetlana Tim n-a mai putut într-o zi... S-a dezechilibrat interior, s-a prăbușit ca rezistență psihică, și săbiile și-au făcut datoria, sfîrtecîndu-i cavitatea abdominală și provocîndu-i o uriașă pierdere de sînge. A fost prima oară cînd nu s-a mai strigat : „trucuri", „iluzionism", „minciună"... Operația a durat opt ore, transfuziile au necesitat succesiv sute litri de sînge. Svetlana a redevenit conștientă de sine numai după 48 de ore, iar recuperarea fizică, de ordinul miracolului, s-a prelungit mai mult de o jumătate de an. După care au reînceput antrenamentele : prin flăcări, pe vîrfurile ascuțite ale cuielor, pe lamele tăioase ale săbiilor... Dar despre toate acestea, ca și despre nevoia de miracol, de magie și mister a ființei umane în numărul viitor al revistei.

DOREL DORIAN

■ **„ARHITECTURA CLIMATICĂ".** Al treilea șoc petrolier mondial care va izbucni, mai devreme sau mai tîrziu, va relansa, susțin experții, programele „arhitecturii climatice" elaborate la începutul anilor '80. Studiul orientării geografice a clădirilor, a amplasării ferestrelor, a dispunerii diferitelor camere ale unei locuințe în funcție de condițiile de climă ale unui loc dat poate conduce la o ieftinire a facturii energetice.

■ **TOMOGRAFIA AXIALĂ COMPUTERIZATĂ** împotriva terorismului ! Tehnologia aceasta va putea fi aplicată pe aeroporturi în scopul descoperirii explozibililor în aeroporturi. Ea permite efectuarea de radiografii în trei dimensiuni cu secțiuni axiale. Testele efectuate pe aeroportul din Los Angeles au demonstrat viabilitatea sistemului. El este în măsură să depisteze orice tip de explozibil și să controleze pînă la 360 bagaje pe oră.

■ **EFECT POZITIV.** Majorarea prețurilor în Uniunea Sovietică este un început bun pe drumul către economia de piață, apreciază Jean Paul Fitousy, economist francez de marcă. Economia sovietică este mai flexibilă decît se crede. Această remarcă este susținută de cele 1 400 bănci comerciale înființate și cele 760 000 întreprinderi cu un personal de peste 6 milioane de angajați, care ar putea fi denumite „particulare".

■ **„BURAN"** va mai rămîne la sol ? Naveta spațială sovietică ar urma să fie folosită la lansare pe o orbită circumterestră a unor complexe de obținere a biopreparatelor și a unor materiale noi. Este vorba de noile complexe spațiale care vor fi amplasate la stația orbitală „MIR".

■ **CRIZA ACUTA.** Ea se înregistrează în industria de armament din Elveția, în care lucrează 14 000 de oameni. Exporturile „Țării cantoanelor" de material de război s-au cifrat, anul trecut, la 329,7 milioane franci elvețieni, cu 60 milioane franci mai puțin în 1989. În 1987, cifra de afaceri a fost de 578 milioane franci. S-a ajuns ca principalul producător de arme (Oerlikon – Buehrle), să negocieze vinderea în străinătate a sectorului deficitar. Cauzele acestei stări de fapt sînt multiple : concurența sporită a firmelor de profit străine, neexistența unei piețe naționale mari de „înghițire" a armamentului nou și oprirea exporturilor către Peninsula Arabică.

■ **„DOAMNA DE FIER A LUI MITTERRAND".** Francezii se arată în general satisfăcuți să fie conduși de o femeie, de doamna Cresson. Presa o compară cu Margaret Thatcher. Patronatul francez a salutat venirea doamnei Cresson în fruntea guvernului, sperînd că ea va ține seama de „adevăratele interese ale întreprinderilor franceze de a le face mai competitive". Va reuși ea, împreună cu ceilalți 11 colegi din Piața Comună, să stăvilească penetrația întreprinzătorilor niponi în Europa occidentală ?

■ **DECLARAȚIA DE RESTABILIRE A INDEPENDENȚEI GRUZIEI.** „Gruzia nu a intrat de bunăvoie în cadrul Uniunii Sovietice, suveranitatea ei există și astăzi, actul asupra independenței și Constituția dețin astăzi o forță juridică, deoarece guvernul Republicii Democratice Gruzia nu a semnat un act de capitulare"... „Întreaga perioadă de prezență fatală a Gruziei în cadrul Uniunii Sovietice a fost marcată de teroare și represiune sîngeroasă, a căror ultimă manifestare a avut loc odată cu tragedia din 9 aprilie 1989. Războiul mascat contra Gruziei continuă astăzi. Scopul său este de a împiedica aspirațiile de libertate și democrație.

■ **DISTANȚARE.** Lumea arabă se distanțează de cauza kurzilor atît din motive culturale, cît și politice. Principiul unei entități kurde se opune principiului „națiunii arabe", repus în valoare imediat după încetarea ostilităților în Golf. Poporul kurd este de origine indo-europeană și nesemită. Limba kurdă aparține grupului de limbi iraniene. Liderii arabi se tem de o autonomie kurdă, întrucît ea ar putea duce la dezmembrarea Irakului constituind un factor de destabilizare suplimentară în Orientul Mijlociu.

gîlceava IDEILOr

EXISTĂ „CRIME LEGALE"?

O discuție inocentă între tată și fiică, destășurată în vara anului trecut, a avut izul inconfundabil al țițeiului și mireasma dunelor deșertului : „Fata tatii, ce vrei de ziua ta ? Un Mercedes ?" „Nu !" ; „Atunci un avion ?". „Nu !" ; „Atunci ce-ți dorește inima ?" „Quatarul !" Dar părintele, insensibil la slăbiciunile fiicei, a preferat Kuweitul.

Butadă mai mult sau mai puțin autentică, istorioara de mai sus, din „Le Nouvel Observateur" se potrivește de minune cu una din concluziile Comitetului de Studii asupra Violenței (Paris), enunțată de profesorul Eibl-Eibesfeldt : „singura crimă legală este războiul !" Desigur, sintagma „crimă legală" a fost precizată cu ironie și tristețe și ghilimelele se subînțeleg. Specialistul de la Institutul Max Plank insistă asupra unei contradicții flagrante a psihicului uman : pe de o parte omul are o frică înnăscută față de străin, iar pe de altă parte el a fost genetic construit cu tendința de a stabili legături amicale. După dl. Eibesfeldt, **omul nu este un ucigaș înnăscut, dar totodată el posedă un filtru biologic care-l obligă să vegheze la integritatea sa și a grupului său.**

Dacă Emil Cioran ar fi participat la acea dezbatere asupra violenței și cauzelor sale — care nu și-a propus să dea și soluții —, le-ar fi spus în față, poate, participanților : Dumnezeu a inventat invidia, purtîndu-se ca un provocator. Căci n-ar fi putut bănui Creatorul că preferînd ofranda păstorului și ocolind ofranda plugarului (Cain), acesta va face o criză de... „demnitate" ? !

Ni se pare sau nu absurd, dar între crimă și demnitate există totuși o legătură psihologică. Iată numai un exemplu. Ziaristul Jean-Marc Barbieux, de la revista „Ça m'interesse" a avut curajul să-și petreacă cîteva zile în intimitatea bandelor de adolescenți ai periferiilor Parisului. Crima nu este nici pe departe un mobil al existenței lor, dar atunci cînd societatea — ei considerîndu-se ca făcînd parte dintr-o societate paralelă — le refuză acest mod de existență, violențele pot degenera în omucidere.

De fapt, acestor tineri (majoritatea de culoare), nu le lipsesc nici hrana, nici femeile frumoase, nici distracțiile (în stil propriu), nici cele mai sofisticate produse electronice (indiferent cum sînt procurate). Ei și-au impus un „normal" al lor, un modus vivendi din care face parte, la loc de cinste, „demnitatea lor de periferici". Ei formează adevărate triburi, pe familii, din care se recrutează comandourile care jefuiesc „pe cei avuți" din metrourile de noapte și din motelurile izolate. Degradarea umană merge pînă acolo, încît unul dintre ei, cu coafură tip ridiche, declară : „a lovi e un gest umanitar". Deși cultura lor nu trece de pornografie și clipuri muzicale, ei fac apologia lui Saddam Hussein și se declară antisemiți. Modelul acestei drojdii sociale pare a fi „marxism-leninismul Panterelor Negre americane".

Cît de inocenți ni se par savanții ce studiază social-filozofia violenței față de acești practicieni versați. Invidia lui Cain e o joacă de copii și dacă Biblia se va rescrie vreodată, Creatorul ar trebui să accepte și ofranda păstorului, dar și pe cea a plugarului. Dar și atunci, Cioran (neatacat de bandele de adolescenți) l-ar acuza pe Dumnezeu de ipocrizie.

PAUL IOAN

Ajutorul vine din cer

Ajutorul vine din cer. În doar patru ani de activitate, noul sistem de asistență medicală de urgență cu ajutorul elicopterelor din Italia (Elisoccorso) a realizat 13 000 de intervenții care au dus la

salvarea de la o moarte sigură a 1 323 persoane. Deși acest nou serviciu de asistență este deocamdată mai puțin răspîndit decît în alte țări, Italia se află pe locul cinci în lume, dispunînd de zece baze regionale, 14 elicoptere și patru centrale operative care, prin activitatea lor, acoperă întreg teritoriul național. De remarcat faptul că serviciile efectuate de „Elisoccorso" sînt complet gratuite.

Cafeaua anului 2000

În fiecare zi se consumă în lume un miliard și jumătate de cești de cafea. Cafeaua a devenit unul din principalele produse pe piața mondială. Cu gîndul la plăcuta licoare, cea de toate zilele, specialiștii privesc însă și spre viitor. Dar să lăsăm cifrele să vorbească...

Pînă în anul 2000, necesarul de cafea al „Celor 12" (țările membre ale Pieței Comune) va fi de 42 milioane saci de cafea (29 milioane în prezent), iar pentru întreaga Europă consumul se va cifra la 58 milioane saci. Consumul anual pe locuitor va crește de la 5,2 kg în 1988 la 7,1 kg în anul 2000.

Conduce o întreprindere la vîrsta de... 15 ani

Mary Rodas este vicepreședinta unei vestite companii din New York specializată în fabricarea jucăriilor. Și ce ? veți spune dumneavoastră, cu siguranță. Mary Rodas nu este singura vicepreședintă din lume și nici măcar din singurul oraș cu zgîrie nori. Dar 15 ani e, fără îndoială o vîrstă extrem de fragedă pentru o responsabilitate atît de mare. Da, 15 ani, nici mai mult, nici mai puțin pentru experta jucăriilor newyorkeze. Tînăra a început să se inițieze în lumea jucăriilor de la vîrsta de 4 ani. Încă de atunci, un vecin a observat simțul practic și capacitatea de imaginație a consumatoarei. Mai tîrziu cînd acel domn a întemeiat compania „Catco" a început să ceară sfaturi precoce impresare ... și așa pînă cînd a devenit vicepreședinta prestigioasei firme !

Treaba sa constă, de fapt, în a ghici ce le place copiilor. Și se pare că răspunsurile ei sînt exacte. Cînd Mary Rodas spune că jucăriile trebuie să fie de forma aceasta sau cealaltă, nu se înșeală.

Din capul său ies idei, care apoi se transformă în baloane colorate, păpuși sau orice alte jucării bine conturate și bine colorate.

Mary Rodas locuiește în Union City (New Jersey) nu departe de locul unde este situată întreprinderea sa. Fără îndoială, știe să distingă perfect între obligațiile sale de lucru și viața particulară și de elevă. Niciodată nu amestecă lucrurile și are un cerc de prieteni cu care își petrece timpul liber. În afara orelor de birou nici nu vrea să audă de obligații de serviciu sau de probleme stresante.

MANUELA SPĂTARU

GLOB magazin
SUPLIMENT PENTRU TOATE VÎRSTELE

ULEIURI VEGETALE PENTRU AUTOMOBILE

O societate olandeză preconizează fabricarea unui motor utilizînd drept carburant uleiuri vegetale. Această invenție ar putea revoluționa circulația automobilelor și, totodată, să se dovedească de o importantă capitală pentru țările în curs de dezvoltare.

Pentru majoritatea constructorilor de automobile, ideea de a face să funcționeze motoarele exclusiv cu uleiuri vegetale pare o utopie. Dar inventatorii „motorului ecologic Elsbett- sînt convinși că pot realiza acest deziderat. Probele efectuate pînă acum arată într-adevăr că randamentul termodinamic al unui asemenea motor este mult superior celui clasic.

Potrivit lui J. Behrens, purtătorul de cuvînt al societății Moeken's Montage Bedrijf (MMB) care preconizează construirea acestui motor, prețul de revenire al carburantului pe bază de uleiuri vegetale, inclusiv costurile de fabricare și producere ale acestora, sînt inferioare prețului total al combustibilului fosil. Costul per kilometru ar urma, deci, să fie inferior celui al benzinei sau motorinei, chiar și fără a recurge la subvenții pentru producerea uleiurilor vegetale.

Spre deosebire de carburanții fosili, uleiurile vegetale sînt lipsite de sulf și metale grele, ceea ce ar permite motorului Elsbett să rezolve unele probleme ale poluării legate de circulația rutieră. Într-adevăr, uleiul nu are nici un efect nefast asupra mediului și poate fi utilizat ca aliment și îngrășămînt ! Dacă în urma unui accident s-ar scurge uleiuri vegetale dintr-o navă-cisternă, în ocean, peștii s-ar înfrupta desigur cu ele !

MMB prevede, în funcție de cerere, o producție de 5 000 de motoare în primul an și încă 30 000 în următorii patru ani.

După cum tot Behrens declară, „într-un viitor apropiat rezervele de petrol, care sînt ușor de exploatat, urmează să se epuizeze și prețul carburanților va crește. În plus, a venit vremea să căutăm un carburant inlocuitor inofensiv pentru mediul inconjurător."

Societatea nu a putut începe producția pentru că nu dispune încă de capitalurile — pe care guvernul i le refuză — necesare instalării unei linii de montaj.

J. Behrens lasă să se înțeleagă ca MMB ar putea să-și implanteze proiectul în Irlanda, dacă autoritățile olandeze vor refuza să-și manifeste interesul. „Irlanda tine să dețină industrii nepoluante și ar accepta să investească sume importante în acest domeniu. Studiem totodată posibilitatea de a obține investiții în sectorul privatizat".

O piață specială o reprezintă țările tropicale și în curs de dezvoltare, amenințate de catastrofe ecologice. Pentru ele acest motor reprezintă un ideal atît din punct de vedere economic cît și ecologic. Indonezia, de exemplu, a și manifestat un viu interes pentru motorul Elsbett și a contactat MMB.

Diamante pe fundul mării

„Titanic", celebrul pachebot al marinei britanice, naufragiat în urmă cu aproape 80 de ani, rămîne simbol al unei catastrofe. Cea mai luxoasă navă construită cîndva ca o sfidare a efemerului, avea să se transforme printr-un ciudat joc al destinului în cea mai luxoasă epavă, ascunsă în apele mării. Abia după 73 de ani de la acel distrugător aprilie 1912, Titanicul se lăsa reperat : 900 km distanță de coastele canadiene, la o adîncime de 4 000 metri.

Dar să ne amintim puțin ce s-a întîmplat în noaptea dezastrului. Titanicul, adevărat palat plutitor cu o lungime de 268 metri pornise în croaziera inaugurală, de la Southampton la New York. La bord, în exclusivitate „lume bună" : zeci de miliardari, magnați americani, financiari bogați, lorzi englezi, celebrități ale lumii spectacolului și sportului. În total, 2 224 pasageri și membri ai echipajului, găzduiți confortabil în încăperile dispuse pe cele zece etaje ale navei, ce aluneca mîndră pe apele oceanului în speranța de a cuceri totodată faimoasa „Panglică Albastră", pentru recordul de viteză. Timp de două zile, pe vas s-a petrecut neobosit, în valuri de șampanie, muzică și dans. Pentru noaptea de 13 aprilie, acea funestă dată, se anunța mare calmă, dar cețoasă. Către orele 22, valsurile antrenante din saloanele luxoase sînt însă întrerupte de o sinistră izbitură și zgomotul unei trosnituri ce anunța că vasul s-a rupt. Într-adevăr, un iceberg gigantic apărut brusc din ceață lovise puternic nava, producînd de-a lungul său o breșă de 90 metri. Și astfel Titanicul pornește în drumul său spre fundul oceanului. După patru ore de agonie dispare, purtînd cu el 1 500 persoane care n-au încăput pe salupe. A dus cu el și un cufăr plin cu bijuterii și diamante în valoare de peste 5 milioane de dolari. Anii au trecut. Tehnica de explorări submarine a făcut mereu progrese, numeroase echipaje s-au angajat în găsirea epavei Titanicului, fonduri însemnate au fost alocate acestui scop. Dar orgolioasa navă cu greu s-a lăsat reperată. La un moment dat, trei societăți comerciale, una britanică și două americane (prima finanțată de grupul Walt Disney, celelalte de un miliardar texan) și-au dat mîna pentru a regăsi Titanicul. Dar n-au reușit. Surpriza avea să fie oferită de o a patra echipă asociind cercetători francezi și americani.

AURORA POPESCU

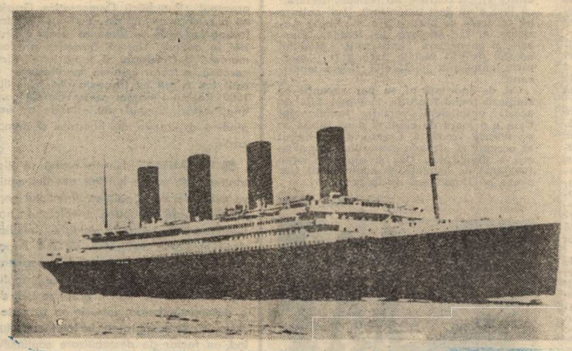

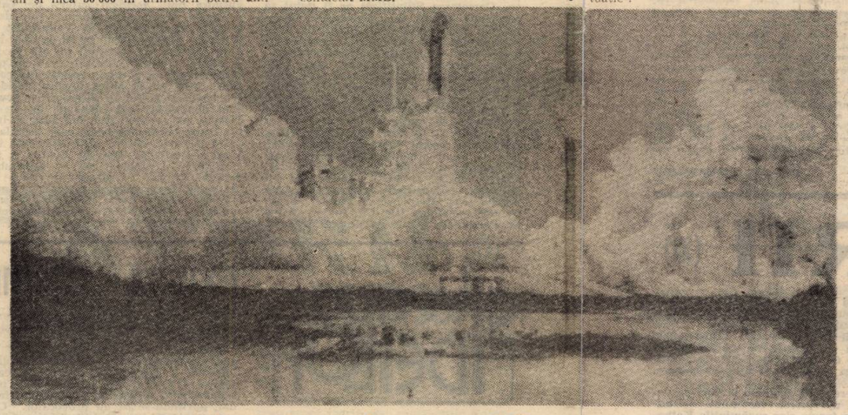

Cu gîndul la zborul spre Marte

Astfel s-ar putea caracteriza această ultimă misiune a navetei spațiale Columbia (începută la 5 iunie și încheiată după 9 zile) avînd la bord cel mai ambițios laborator destinat analizelor medicale, lansat vreodată în spațiu. De altfel, aceasta este și caracterizarea făcută de Dr. Arnauld Nicogossian, director NASA pentru științele biologice.

Cei șapte membri ai echipajului (pentru prima dată și trei femei), sub comanda Col. Bryan D. Connor, au efectuat cercetări biomedicale nu doar asupra celor 30 de șobolani și aproximativ 2500 minuscule meduze, ci și... asupra lor înșiși. Cu alte cuvinte, cosmonauții (printre care doi medici specialiști în medicina generală și un cardiolog) sînt propriii lor cobai !

„Începutul" a fost făcut încă de la lansare : Andrew Gaffney, cu o sondă introdusă într-o venă a brațului pînă în apropierea inimii și-a urmărit reacția în timpul șocului lansării, cînd organismul este supus la o forță de trei ori mai mare decît atracția terestră. În plus, s-au mai studiat : comportarea aparatului respirator (și, în acest scop, cosmonauții au inhalat diverse amestecuri de gaze — evident nepericuloase — urmărindu-le efectul), funcționarea unor glande hormonale etc. De asemenea, din nou în premieră, s-au efectuat ecografii ale inimii urmărite și pe monitoarele video de la bord.

Toate aceste cercetări și încă multe altele își propun, în concepția NASA, să precizeze și să detalieze cunoștințele noastre în ceea ce privește comportarea organismului uman în imponderabilitate. Rezultatele se apreciază cu siguranță decisive pentru reluarea zborurilor pe Lună, întrerupte de atîta vreme și a întîrării în faza finală de pregătire a zborului spre Marte.

Revenirea pe Pămînt în Desertul California nu a însemnat — cel puțin pentru patru dintre astronauți — sfîrșitul aventurii : ei vor petrece cîteva săptămîni într-un laborator special în cadrul căruia readaptarea la gravitația terestră va fi urmărită și înregistrată pînă în cele mai mici detalii. Dramatică va fi însă soarta șobolanilor : ei urmează a fi uciși și supuși disecției pentru a constata modificările survenite în organismul lor în condiții de microgravitație. Rezultatele vor servi la elaborarea unui „model de comportare", pe baza căruia se vor proiecta noi experiențe asupra viitorilor... „cobai umani" — pasagerii următoarelor zboruri ale navetei spațiale.

MIHAELA DOROBANȚU

Red Adair vrea să stingă sondele în flăcări

I se mai spune și „omul ultimei șanse". Red Adair are 76 de ani și, de curînd, a încheiat un contract cu autoritățile kuweitiene prin care se angajează să stingă puțurile de petrol incendiate în urma războiului din Golf. Din 1938, Red Adair a stins peste 2 000 de puțuri de petrol aflate în flăcări. Acest texan

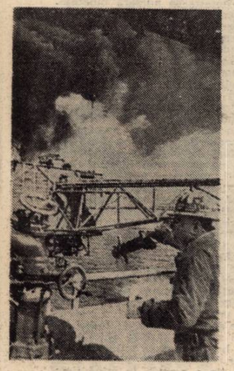

— amestec între John Wayne ca statură și Karl Malden pentru culoarea roșiatică a feței — a părăsit cîndva tinuta de businessman pentru masca de oțel și combinezonul specific unui „vrăjitor al focului". Desigur, afacerile nu-i merg prost nici în noua postură, de vreme ce percepe, după cum anunță revista „Voici", în jur de 60 000 franci pentru o asemenea operație. Tehnica sa ? Amplasarea cît mai aproape de puțul incendiat a cîtorva sute de kilograme de dinamită pe care o detonează în ideea că șuflul produs de explozie stinge focul. „Trei ani vor fi necesari pentru a circumscrie totul" apreciază Red Adair. O piedică serioasă în desfășurarea acestor lucrări o reprezintă minele răspîndite pretutindeni pe cîmp de trupele irakiene. Bizară situație !

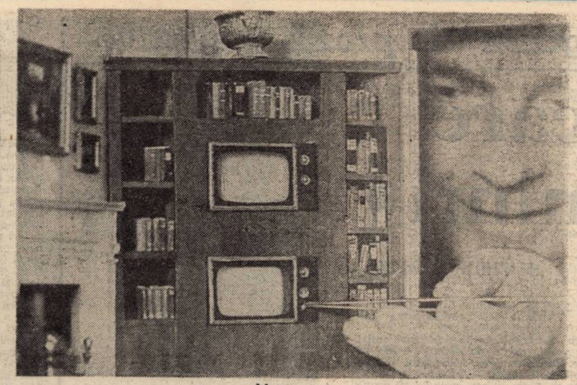

CASA ALBĂ ÎN MINIATURĂ

Milioane de americani (și nu numai !) privesc cu admirație reproducerea exactă, pînă în cele mai mici detalii, a Casei Albe, grație unui artist din Orlando (Florida), John Zweifel, supranumit „regele miniaturilor". Ajutat de artizani și artiști voluntari, Zweifel a lucrat timp de 20 de ani la această operă „dragă inimii mele", cum o denumește el însuși. Fiecare încăpere este mobilată cu scaune, mese, birouri, tablouri, obiecte de artă, candelabre care luminează, telefoane care sună, televizoare care funcționează..., totul în miniatură ! Există și veselă — pahare cu picior, farfurii, tacîmuri minuscule — făcute de mîna sa, fără a neglija cele mai mici amănunte. Covoarele lîncezesc pe podele, tapetele ce decorează pereții dovedesc și ele un talent, o price-pere și o delicatețe incredibile.

Această remarcabilă replică a Casei Albe a făcut de mai multe ori turul Statelor Unite și lumea a stat ore în șir la coadă pentru a o vedea.

Teste ecologice

Înainte de a construi o uzină este necesar să se știe cum se reflectă activitatea ei în viața orașului, în ce mod se pot combate praful și gazele care poluează mirosuri neplăcute sau au acțiune vătămătoare, cum pot fi protejați locuitorii care trăiesc în imediata apropiere de zgomote și vibrații. Toate aceste probleme și-au propus să le rezolve specialiștii Institutului de protecția muncii din Gruzia. În imaginea alăturată, este prezentată testarea machetei unei uzine de aluminiu în tunelul aerodinamic. După analiza datelor obținute, constructorii elaborează recomandările necesare și se iau măsurile corespunzătoare.

Ascensor inteligent

Echipat cu un sistem dens de elemente electronice, noul ascensor „Elevonic 411", realizat de firma „Otis", se pare că va pune capăt situațiilor enervante de așteptare a liftului prin posibilitatea sa de a anticipa apelurile celor care îl folosesc. Destinat imobilelor de mare înălțime, noul ascensor va fi montat și la noul sediu al primului post al televiziunii franceze.

Modulul electronic de comandă analizează „traficul" imobilului și astfel, ascensorul știe că într-o instituție există o mare afluență de persoane care vor să urce de la parter la etajele superioare, situație care se inversează la sfîrșitul programului. Noului ascensor îi este suficientă o singură zi pentru a evalua solicitările și a înțelege că diminețile trebuie să se afle la parter iar seara să rămînă la un etaj intermediar. „Elevonic 411", care utilizează un ordinator echipat cu un sistem de inteligență artificială, este capabil chiar să aibă o comportare atît de precisă ; știind că o persoană obișnuiește ca zilnic să coboare la orele 16, ascensorul se va afla la ora respectivă la etajul respectiv.

Pe lîngă faptul că este programat să reducă timpul de așteptare el posedă și o flabilitate deosebită, fiind diminuate la minimum riscurile defectării.

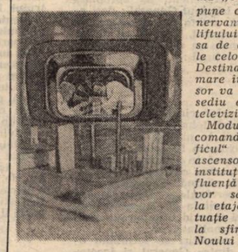

■ **Moment aniversar la Samara (fostul Kuibișev) cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la declanșarea Marelui Război pentru Apărarea Patriei. Este vorba de o expoziție care a fost organizată în bunkerul superblindat construit în 1941 pentru a adăposti Înaltul comandament militar sovietic, al cărui șef era Stalin. Marea sală de ședințe a bunkerului se află la o adîncime de 37 metri. Pe pereții se află expuse documente și fotografii care relatează despre primele zile ale ofensivei germane și retragerea Armatei sovietice, evacuarea către răsărit a întreprinderilor și populației civile.**

TELEX • TELEX

■ **Colosul de 86 tone, adică avionul amfibie sovietic Be-42, cel mai mare avion din lume, a stîrnit un viu interes la Salonul internațional organizat pe aeroportul Le Bourget. Uriașa „pasăre de oțel" a fost realizată pentru operațiuni de căutare și salvare pe mări și oceane. Zona sa de patrulare poate fi practic nelimitată, prin alimentarea în zbor „Be-42" putînd ameriza pe întinsul mărilor și oceanelor, chiar și în cazul în care valurile ating o înălțime de doi metri.**

■ **Experții evaluează la 594 milioane tone producția mondială de grîu a sezonului iulie 1990 — iunie 1991, cu 52 milioane tone mai mare decît producția sezonului precedent, dar cu un milion de tone inferioară celei preconizate de experții Consiliului Internațional al Grîului. Pentru sezonul 1991—1992 se anticipează scăderea producției mondiale de grîu cu zece la sută. În acest an este posibilă, deci, refacerea rezervelor mondiale fără a se putea atinge stocurile din 1986. Rezervele mondiale de grîu ar putea fi, în iulie 1991, de circa 130 milioane tone.**

■ **În Suedia se preconizează instalarea a 98 de turbine eoliene care să furnizeze fiecare, 500 000 kW anual. Ele vor fi amplasate într-un culoar cu o lungime de 10 km, de-a lungul coastei Mării Baltice. Se apreciază că producția de energie a 60 grupuri eoliene de mare putere ar putea înlocui producția celor 12 reactori nucleari din Suedia. Ar avea de cîștigat nu numai suedezii, ci și „mama natură".**

O „pradă" submarină de 400 milioane dolari

Septembrie 1622. În Marea Caraibilor, un ciclon înspăimîntător distrugea în numai cîteva ore aproape întreaga flotă aparținînd lui Filip IV al Spaniei. „Nuestra Señora de Atocha" dispărea, împreună cu echipajul format din 26 de persoane pentru totdeauna. Cu ei îngropa o imensă și prețioasă încărcătură.

După mai bine de 350 de ani, căutătorii de epave i-au dat totuși de urmă. În 1985, americanul Mel Fisher, fondator al societății „Treasure Salvors" era în mod legal recunoscut drept proprietarul comorii de pe Atocha, pe care o descoperise după îndelungi căutări în zona Florida. Valoarea prețioasei încărcături ? 400 milioane de dolari ! Totul s-a dezvăluit într-o frumoasă dimineață, cînd la 18 metri pe fundul mării, scafandrilor li s-a arătat în fața

ochilor o neasemuită aglomerare de „obiecte" acoperite de alge și corali. Cincisprezece ani de cercetări și de speranțe nebunești deveneau realitate : 901 lingouri de aur și argint, fiecare cîntărind 30 kg, 250 000 monede de argint, 161 bare de aur.

• *Biblioteca „Magazin" de proză scurtă* •

Mașina care își va aminti (II)

POVESTIRE

de **PHILIP K. DICK**

Și apoi a apărut ființa — schubert. Animalul schubert era o creatură nătîngă, ovin-adolescentină, care alerga prostește de colo pînă colo, avînd chef de joacă tot timpul. Labyrinth se așeza din cînd în cînd și medita din greu.

Dar care erau factorii de supraviețuire? Era un penaj învolburat mai bun decît niște gheare, mai bun decît niște colți ascuțiți? Labyrinth era uluit. Se așteptase la o armată de creaturi voinice, cam ca dihorii, înzestrate cu gheare, colți, pregătite să lupte, să roadă, să lovească. Primea din partea Mașinii organisme într-adevăr eficiente? Și totuși cine putea decide ce era bun pentru supraviețuire? — dinozaurii fuseseră bine înarmați, dar nu rămăsese niciunul. În orice caz, Mașina fusese construită, era prea tîrziu pentru a face ceva.

Și Labyrinth și-a văzut de treabă, introducînd operele multor compozitori, în mod continuu, pînă ce crîngul din spatele casei se umpluse de creaturi behăitoare ce urlau în noapte. Destule ciudățenii apăruseră, creații care l-au speriat și l-au uluit.

Insecta-brahms avea o mulțime de picioare izbind în toate direcțiile, un centiped discoidal, turtit și îmblînit. Insectei brahms îi plăcea singurătatea, așa că a zbughit-o prompt de cum a apărut, dîndu-se de ceasul morții ca să evite animalul wagner care tocmai ieșise din Mașină.

Ființa-wagner era mare și pătrat cu niște culori întunecate. Părea să fie plin de temperament și Doc Labyrinth era cam speriat de el, așa cum erau și gîndacii-bach ca mingiile de ping-pong, o întreagă haită, unii mari, alții mai mici, așa cum fuseseră obținuți din cele 48 de preludii și fugi.

Și mai era și pasărea-stravinski, ce părea făcută din fragmente curioase și încă multe alte creaturi.

Așadar le-a dat drumul, să bîntuie crîngul și duse au fost, țopăind, rostogolindu-se și sărind, după cum puteau mai bine. Dar imediat o senzație de ratare l-a cuprins. De fiecare dată cînd apărea o creatură, era uluit, se părea că n-avea de fel vreun control asupra rezultatelor. Experiența îi scăpase de sub control, condusă parcă de o lege puternică, invizibilă și asta îl îngrijora cel mai mult. Creaturile erau modificate, transformate de o forță profundă, impersonală, o forță pe care Labyrinth n-o putea vedea sau înțelege. Și din acest motiv era îngrozit.

Labyrinth încetă să mai povestească. Am așteptat un timp, dar nu părea că are de gînd să continue. L-am privit intrigat. Bătrînul se zgîia la mine într-un fel ciudat, plîngăreț.

— Cu adevărat nu știu nimic mai mult! N-am mai fost acolo demult, acolo în pădure. Îmi este prea frică. Știu că se întîmplă ceva, dar...

— De ce n-am merge amîndoi să aruncăm o privire?

Zîmbi ușurat:

— Nu te-ar supăra, nu? Speram că vei sugera o plimbare. Treaba asta începe să mă deprime. Dădu pătura la o parte și se ridică. Hai să mergem deci.

Am luat-o pe lîngă casă, de-a lungul unei poteci înguste spre pădurice. Totul era sălbatic și haotic, luxuriant, o maree de smarald. Doc Labyrinth o luă înainte, dînd la o parte crengile de deasupra cărării, apoi oprindu-se și făcîndu-și loc mai departe.

— Un loc cu totul deosebit! am observat. Am continuat să mergem un timp. Pădurea era întunecată și umedă, soarele aproape apusese și o uscoară ceață cobora spre noi, lunecînd printre frunze.

— Nimeni nu calcă pe aici. Doc Labyrinth se opri deodată, uitîndu-se în jur. Mai bine ne-am întoarce ca să-mi iau pușca. Nu vreau să ni se întîmple ceva.

— Pari să fii sigur că lucrurile au scăpat de sub control! Am ajuns lîngă el și am stat împreună. Poate că nu-i chiar așa de rău cum crezi!

Labyrinth privi în jur, împinse niște tufișuri cu piciorul.

— Sînt cu toții în jurul nostru, peste tot, supravegîndu-ne. Nu simți? Am aprobat absent.

— Ce-i asta? Am ridicat o creangă grea și mucegăită și-am împins-o din drum. O movilită pe jumătate îngropată în solul moale, zăcea indistinctă.

— Ce-i asta? am repetat. Labyrinth se uită în jos, avînd o expresie încordată. Început să lovească mușuroiul, pierdut în gînduri. M-am simțit neliniștit.

— Ce este, nu ți-ai dat seama?

Labyrinth își întoarse încet capul spre mine.

— E animalul-schubert, murmură. Sau era odată. N-a mai rămas prea mult din el. Animalul-schubert — era acela care alerga și țopăia ca un cățeluș prostuț și pus pe joacă. M-am aplecat, uitîndu-mă la movilită, dînd la o parte cîteva frunze și ramuri. Era mort de-a binelea. Botul îi era deschis, trupul îi fusese sfîșiat. Furnicile și viermii se apucaseră deja de treabă, trudind fără încetare. Începuse să pută.

— Dar ce s-o fi întîmplat? Labyrinth își scutură capul. Cine ar fi putut-o face?

Timp de o clipă n-am văzut nimic. Apoi un tufiș s-a mișcat și pentru prima oară am văzut forma. Stătuse probabil acolo și ne privise tot timpul. Creatura era imensă, subțire cu ochii strălucitori și pătrunzători. Mie mi s-a părut că seamănă cu un coiot, dar mult mai solid. Blana îi era groasă, pătată, animalul ținînd botul deschis în timp ce se holba la noi în tăcere, studiindu-ne ca și cum ar fi fost uluit să ne găsească acolo.

— Animalul-wagner, șopti răgușit Labyrinth. Dar s-a schimbat. E schimbat. De-abia îl pot recunoaște.

Creatura mirosi aerul, blana i se zburlise. Deodată se întoarse și o clipă mai tîrziu dispăruse în beznă.

Am rămas nemișcați pentru o clipă. În sfîrșit, Labyrinth s-a mișcat.

— Deci așa merg lucrurile. Dar de ce ce? Ce...

— Adaptarea — am spus. Cînd alungi o pisică domestică, aceasta se poate sălbătici. La fel se poate întîmpla și cu un cîine.

— Da, a aprobat Labyrinth. Un cîine poate deveni din nou un lup, pentru a supraviețui. Legea junglei. Trebuia să mă aștept la așa ceva. E o lege universală.

(Va urma)

Grafică de M. DEACONU

Traducere și adaptare de CRISTIAN TAMAȘ

SPORT UNIVERS

UNIVERSITATEA CRAIOVA, CAMPIOANĂ. După titlul național la handbal, iată că **Universitatea** cîștigă și titlul național la fotbal, în dauna **Stelei** pe care a învins-o „la puncte". Ați înțeles că e vorba de golaveraj. E corect că s-a întîmplat așa, pentru că studenții din Bănie s-au dovedit buni pe toată lungimea cursei; rămași fără mulți jucători valoroși, printre aceștia se numără bineînțeles și Gică Popescu antrenorii clubului au știut să regăsească marele suflu de altădată și să termine pe post de Campioni. Craiova întotdeauna a avut o echipă puternică, a avut o pepinieră de jucători pe care a exploatat-o cît se poate de bine, a fost în același timp o echipă văduvită cu mai mulți ani în urmă, aproape distrusă dar Craiova a reînviat! Dacă au fost și rezultate trucate, presa sportivă a mai găsit un cal de bătaie, acestea au fost dintotdeauna la noi și nu s-a plîns nimeni, au fost dintotdeauna oriunde se joacă fotbal, pe toate continentele. Dacă nu mă credeți, ascultați-l pe Gică Popescu, vorbind despre fotbalul din Olanda. Noi să fim sănătoși și să nu încercăm să fim mai idealiști decît Shakespeare, pentru că atunci cînd nu se referă la artă acest idealism se numește ipocrizie. Deci, bravo Craiova, un drum lung în Cupa Campionilor Europeni și o ispravă pe măsura celei de acum aproape 10 ani, dacă se poate, chiar și mai mare.

Dar fotbalul nu înseamnă numai îndîrjire, puncte, golaveraj, rezultate trucate și altele, ci și umor. Și ce umor e mai de bună calitate decît o partidă de fotbal între arbitri și ziariști. Adică între niște oameni care bat terenul de fotbal în lung și în lat, iau decizii rapide, sînt pe față, cum se zice, țin o partidă în mînă timp de 90 de minute și niște oameni care comentează cu atîta aplomb un sport altminteri destul de greu atunci cînd îl și joci. Toate aceste lucruri s-au văzut în partida de un comic nebun dintre arbitri și ziariști. Arbitrii au jucat fotbal, iar ziariștii au mimat grupul Divertis. De unde se vede că doar cu scrisul... Noroc că sîntem a patra putere în stat.

O altă întîlnire umoristică, tot de fotbal, a fost cea dintre naționala cîntăreților italieni și cea a cîntăreților români. Vă mai spuneam în urmă cu o lună, că italienii joacă de 10 ani, au jucat peste 250 de partide acasă și în deplasare, și că n-au cîștigat nici o partidă disputată în afara Italiei. Ei bine, la București terenul a fost al lor, au zburdat, au marcat, și-au luat altfel spus rolul în serios. Cîntăreții noștri, mai burtoși, mai cu voce, mai fără voce, au capotat, dar în acest caz, să nu uităm, au avut de cîștigat copiii cei mai năpăstuiți: handicapații și orfanii. Aceeași diferență de valoare s-a văzut și în spectacolul dat în mod cu totul excepțional de cîntăreți, după încheierea reprizei sportive. Ne-au încîntat Gianni Morandi, Pupo, Eros Rammazotti și am văzut că în privința muzicii ușoare românești nu prea avem cu ce ne lăuda.

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI: Universitatea Craiova a realizat eventul Campionat-Cupă, după ce miercuri seara a cîștigat și partida cu **F.C. Bacău**, în finala **Cupei României**. Diferență de valoare a fost, dar au fost și erori de arbitraj. Printre altele a fost inventat **henul cu canul**, spor să fie brevetat și poate hotărîtor. Oricum, anul 1991 a fost anul Craiovei.

GEORGE CUȘNARENCU

File din proza magiei negre

INVADATORII (XI)

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: Generalul are nevoie de un cadavru. La fermă, se derulează scene de groază. Katherine încearcă să-i salveze pe Monstru și căpitanul Judson de furia krowakienilor. Apare fratele ei, Harold. Monstrul se îndrăgostește de Katherine și o răpește.

ÎN ACEST CAPITOL: Locotenentul Bruno și Generalul se luptă în castelul lui Rogaro. Bruno e învins și Generalul hotărăște să-l decapiteze. Cinci cadavre sînt readuse la viață pentru a primi ordine de atac. La castel ajunge și Monstrul. Frankenstein se uită la el înmărmurit.

Sub privirile îngrozite ale celor cinci soldați Generalul și Locotenentul Bruno se zvîrcoleau și se mușcau pe lespezile de piatră ale castelului lui Rogaro. În cele din urmă, o lovitură de genunchi în zona sensibilă îl făcu pe locotenent să scape cuțitul de durere. Generalul profită și-și descleștă mîinile de pe încheietura celuilalt, apucîndu-i gîtul. Era bătrîn și uzat de o viață cazonă spartană, dar nu-și pierduse reflexele luptei corp la corp. Bruno încercă cu disperare să-i înlăture cele două degete puternice ce-i apăsau mărul lui Adam. Deși respira din ce în ce mai greu, reuși să scoată de acolo o insignă militară al cărei ac îl înfipse în mîna Generalului. Acesta gemu și strînsoarea slăbi un moment, suficient pentru ca Bruno să-și retragă capul. Trăgînd aer adînc în plămîni, trecu el la ofensivă. Din acea poziție îl izbi pe bătrîn cu capul în bărbie și apoi îi aplică plin de ură o lovitură de bocanc în plexul solar. Celălalt se chirci brusc de durere. O dîră de sînge îi acoperi pieptul și ochii i se împăienjeniră. Într-o fracțiune de secundă, ridică automatul și i-l puse la tîmplă. Cînd să apese pe trăgaci, o rafală prelungă îi ciurui creierul, care se împrăștie în jur, ca niște scame roșiatice.

Ce se întîmplase? Dîndu-și seama de deznodămîntul acelei teribile lupte, soldații își apărară din instinct, superiorul și comandantul întregii lor armate, sacrificîndu-l pe locotenent. Se apropiară și-l ridicară pe bătrînul General; deși abia putea vorbi, acesta nu uitase scopul prezenței lor în castel. Mormăi cu destulă fermitate pentru ca subordonații să execute imediat ordinul:

— Decapitați-l!

•

Cînd pulsul celor cinci foste cadavre — reînviate după tehnica lui Frankenstein — se ridică la nivelul normal, instalația electrochimică fu oprită. Ochii îi aveau închiși, parcă în așteptarea primelor ordine din partea creatorului lor. Avînd plăcuțe de platină — drept receptoare de unde cerebrale — fixate în oasele temporale, sedința de inoculare cu instinctul crimei și cu identitatea inamicului devenea o formalitate.

Toate aceste pregătiri se terminau odată cu lupta dintre General și locotenentul Bruno, care se desfășurase cu trei etaje mai sus de laborator. Cele cinci creaturi, odioase din cauza descompunerii feței și a palorii cadaverice, se înșiruiră cuminți în fața „părinților", așteptînd ordinul de atac.

— Dragii mei — începu Frankenstein cuvîntarea —, trebuie să apărați ținutul Krovakiei de forțele de ocupație. Știți cine sînt și vă ordon să fiți fără cruțare, să...

Fu întrerupt de zgomote și voci ce veneau din apropierea castelului. Se auzeau acum foarte clar rugămințile Katherinei de a fi eliberată din brațele Monstrului lui Frankenstein, mormăielile incoerente ale acestuia și insistențele Căpitanului Judson de a se reîntoarce pe submarin. Dar Monstrul nu mai acționa decît instinctual. Dorea să se răzbune pe Frankenstein că nu s-a ținut de făgăduială și nu i-a creat o femelă potrivită cu el. Totodată, vroia cu orice preț s-o convingă pe oarba Katherine să facă dragoste cu el pentru a-și dovedi sieși că este un bărbat normal.

Privind îngrijorat pe fereastră, Frankenstein nu-și crezu ochilor. După o dispariție de 50 de ani, Monstrul bănuit mort își făcea apariția. Se simți traversat de sentimente contradictorii: pe de o parte era mîndru de reușita deplină a fantasticei lui experiențe, iar pe de altă parte îl cuprinse frica.

Versiune românească și adaptare de PAUL IOAN după romanele lui DONALD F. GLUT

— Va urma —

HOROSCOP

Săptămîna 1.07. – 7.07. 1991

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Nervozitate, irascibilitate ; acestea sînt de fapt emblemele săptămînii.
Marți : Conflict trecător cu propria odraslă. Vă impuneți punctul de vedere.
Miercuri : Duel de replici scînteietoare cu un coleg.
Joi : Calmul și autocontrolul vă salvează dintr-un impas.
Vineri : Un nou exces de afirmare a personalității.
Simbătă : Refugiu prelungit în activitatea casnică.
Duminică : Un spectacol e supapa reechilibrării psihice.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Sînteți jovial și atent cu toată lumea.
Marți : Puternice resurse de voință spre atingerea unor scopuri majore.
Miercuri : Zi de reflecții, proiecte cu bătaie lungă.
Joi : Sănătatea vă joacă o mică festă dar totul e trecător.
Vineri : Comunicativ și bine dispus, totul vă merge din plin.
Simbătă : Dezamăgire în relațiile de afaceri.
Duminică : Ziua cea mai prolifică, rezistați tentației de relaxare.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : O reușită financiară vă înseninează întreaga săptămînă.
Marți : Muncă îndîrjită, puternică încordare intelectuală.
Miercuri : Parcurgeți două momente dificile.
Joi : Generozitatea sentimentală față de o Balanță.
Vineri : Euforia succesului în afaceri apelează la serviciile lui Bachus.
Simbătă : Condiția fizică precară vă face melancolic(ă).
Duminică : Zi de evaluări, de planuri pe termen scurt.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Vă faceți remarcat prin suplețe intelectuală.
Marți : Două motive de optimism realist.
Miercuri : Urgente solicitări profesionale, nici nu știți cînd trece ziua.
Joi : Sînteți antrenat(ă) într-o polemică fără sorți de izbîndă.
Vineri : Azi luciditatea vă ocolește, evitați deciziile importante.
Simbătă : O conjunctură norocoasă, pe care nu trebuie s-o scăpați.
Duminică : Voalate dispute familiale, nu vă impuneți neapărat opinia.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Începeți săptămîna în forță, toată lumea vă admiră.
Marți : O șansă mare de rotunjire a veniturilor.
Miercuri : O prezență agreabilă vă incită spre senzualitate.
Joi : Erotism accentuat, momente adorabile în cuplu.
Vineri : Dați dovadă de o excelentă colegialitate într-o situație de criză.
Simbătă : Clipe de deprimare în mersul afacerilor.
Duminică : Ore sublime în tovărășia unui Vărsător.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Grația și delicatețea vă avantajează și profesional.
Marți : Un capriciu nesatisfăcut vă întristează.
Miercuri : O tendință de delăsare vă sustrage obligațiilor curente.
Joi : Acută nevoie de un sprijin sentimental.
Vineri : Se realizează o promisiune mai veche, deveniți mai sigur(ă) pe sine.
Simbătă : Viața în cuplu e pigmentată de un conflict minor.
Duminică : Cîteva drumuri de plăcere, relaxante și foarte utile.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Un Capricorn vă sondează iar afectivitatea.
Marți : Vă marchează psihic o neașteptată responsabilitate.
Miercuri : Cumpărături costisitoare, sub imperiul modei.
Joi : Indignare trecătoare sub un val de gelozie a partenerului.
Vineri : O conjunctură favorabilă, profesională vă solicită o decizie promptă.
Simbătă : Primiți cadou un buchet cu amintiri cu parfum nostalgic.
Duminică : Clipe de extaz în cuplu, spiritul întinerește subit.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Cineva profită de generozitatea dv.
Marți : Un concurs de împrejurări vă favorizează financiar.
Miercuri : Ezitări în fața unei hotărîri profesionale majore.
Joi : Fizicul și psihicul urmează o curbă ascendentă, satisfacțiile nu întîrzie.
Vineri : Partererul de viață vă anunță o bucurie.
Simbătă : Odrasla vă provoacă o mică amărăciune.
Duminică : S-au aglomerat probleme casnice restante, o zi incoloră.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Două ghinioane cu rezonanță proverbială.
Marți : Dovezi de cordialitate în relațiile profesionale.
Miercuri : Două vești contradictorii vă pun pe gînduri.
Joi : Excelenta ambianță colegială vă remontează psihic.
Vineri : O inițiativă spontană se destramă în fașă.
Simbătă : O vizită de curtoazie este inevitabilă.
Duminică : Ziua cea mai roz a săptămînii.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Indispoziție sufletească după o duminică obositoare.
Marți : Zi de lucru intens, pe un fond de încordare nervoasă.
Miercuri : Două decizii înțelepte, în sînul familiei.
Joi : Sînteți martor la o injustiție care vă afectează indirect.
Vineri : Un eveniment plăcut vă reamintește de existența poeziei de dragoste.
Simbătă : Calcule meticuloase asupra propriilor finanțe, reevaluarea unor hotărîri.
Duminică : Zi toridă, plictisitoare, apatică.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Vă acomodați greu la un ritm de lucru mult sporit.
Marți : Se apropie reușita unei afaceri foarte rentabile.
Miercuri : Intuiția vă face să amînați o decizie riscantă.
Joi : Incident regretabil, relațiile cu o persoană apropiată suferă.
Vineri : Spiritul organizatoric vă e solicitat din plin, logica dv. triumfă.
Simbătă : Două vizite protocolare.
Duminică : Petrecere mult așteptată într-un cerc intim.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Vă urmărește amărăciunea unei afaceri ratate.
Marți : Curba creativității e în scădere, se impun eforturi de voință.
Miercuri : Mizați prea mult pe ajutorul unui amic ; dezamăgire trecătoare.
Joi : Ziua cea mai prolifică, nu vă cruțați eforturile.
Vineri : Nu dezarmați în fața unei infidelități a partenerului.
Simbătă : Vești foarte bune de la un Săgetător.
Duminică : Sosirea unei rude de departe vă modifică planurile.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Automobile de celebritate mondială

Înainte ca Daimler și Benz să deschidă era automobilelor dotate cu motoare cu ardere internă, inginerul român Dimitrie Văsescu a construit la Paris un automobil bazat pe forța aburului. În anul 1880 el a realizat ceea ce francezii au numit „cel mai reușit tren fără șine". Mașina lui Văsescu avea două locuri, iar cazanul de abur era situat în față. Roțile din spate

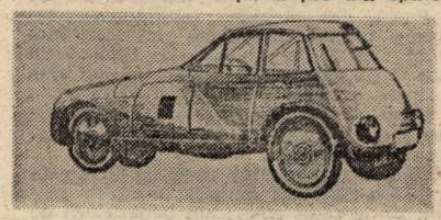

erau metalice și prezentau și benzi de cauciuc pentru amortizare. Deschizătorul de drumuri pentru caroseria automobilistică de tip sportiv este inginerul român Aurel Persu. La 19 septembrie 1924 el obține brevetul (în Germania) pentru „Automobilul aerodinamic corect". Profilul acestuia era unul revoluționar, și anume era modelul picăturii de apă în cădere — de unde se vor inspira apoi mașinile sport de mare performanță. Acest automobil celebru (în imagine) se află la „Muzeul tehnic profesor Dimitrie Leonida" din București.

Căsnicie... maraton

Căsnicia soților Maria și Gheorghe Puiu a început la 21 martie 1921, la Cernăuți Trecînd cu peste zece ani de nunta de aur, menajul celor doi a fost întrerupt prin decesul lui Gheorghe Puiu, survenit la 26 decembrie 1981, pe cînd avea 94 de ani. Deci această căsnicie a durat 60 de ani, nouă luni și cinci zile. Soția a mai trăit pînă la 15 decembrie 1983. Ambii sînt înmormîntați la Pitești.

Salvare miraculoasă

Domnul doctor D.D. Borș, din București a fost protagonistul unei intervenții simple, eficace și înțelepte pentru salvarea unui copil în pericol de moarte. Acesta înghițise un glonte și începuse să se sufoce, întrucît obiectul nu ajunsese în stomac, ci se oprise în bronhia plămînului sting. Se impunea, la prima vedere, extragerea cu o pensă lungă, prin bronhoscopie. Ideea salvatoare a medicului, pentru a preveni riscanta operație, a fost următoarea : prin presiuni asupra toracelui — copilul fiind ținut cu capul în jos, perfect vertical —, glonțul putea ieși folosindu-se gravitația și respirația pacientului. Intervenția a reușit perfect, glontele a ieșit mai repede decît a intrat.

Record vegetal

În mod cu totul surprinzător, domnul Ilonca Dionisie din satul Hunedoara Timișană, județul Arad, a găsit în livada sa o impresionantă recoltă de ciuperci

uriașe. Șaisprezece exemplare din specia Agaricus bisporus, cîntărind fiecare peste un kilogram și avînd diametre de peste 32 cm au reprezentat neobișnuitele trofee ale gospodarului.

Atletism

Cea mai renumită săritoare în înălțime din lume este Iolanda Balaș. În cariera sa, ea a stabilit 14 recorduri mondiale și a fost de două ori campioană olimpică (1960 la Roma și 1964 la Tokio). În intervalul 1951—1961, Iolanda Balaș și-a ridicat propriile recorduri cu 43 centimetri, de la 1,48 m în 1951, la 1,91 m în 1961.

GUINNESS Book

Una din distracțiile vacanței, care poate aduce un record mondial și înscrierea în Cartea Recordurilor Naționale (și apoi în Guinness), este **alergarea cu o sticlă de lapte plină, ținută în echilibru pe creștetul capului.** Timp de aproape patru ani s-a antrenat Ashrita Furman, din Jamaica, pentru a dobori vechiul record. Și astfel, la 10 iulie 1983 ea a reușit să parcurgă nu mai puțin de 38,4 kilometri, fără ca din sticla respectivă să se verse vreo picătură (sticla de lapte americană are un pint = 0,473 litri). Temerara jamaicană a plecat în celebra sa cursă de la ea de acasă, din Freeport, Long Island și s-a oprit la sediul Guinness Book din New York.

Dacă plecați într-o croazieră pe mare sau pe ocean, nu uitați să aveți în vedere **recordul la mesaje trimise prin intermediul unei sticle** (vechi obicei al naufragiaților, și nu numai). Cel mai mare interval de timp dintre aruncarea și găsirea unui mesaj într-o astfel de cutie poștală a fost de 66 de ani. Un militar al trupelor britanice, pe nume Fred Murry a trimis în largul mării un bilet de dragoste iubitei lui, Milli Hodges. Dar soarta a făcut ca Fred și Milli să se căsătorească peste numai patru ani, în 1920. Declarația de dragoste a colindat pînă în 1982, cînd a fost pescuită pe coasta de vest a Australiei. A fost înmînată nepoților lor.

Dacă aveți o condiție fizică excepțională, puteți încerca în vacanță să depășiți **recordul la maraton de săritura broaștei.** Acest procedeu mai puțin ortodox a fost folosit de 14 membri ai asociației Phi Gamma Delta Fraternity a Universității din Seatle (statul Washington). Aceștia au acoperit nu mai puțin de 963,2 kilometri în 114 ore și 46 minute — între 20 și 25 martie 1983. S-a apreciat că numărul total de sărituri batraciene a fost de 108.463 (nu se fac alte precizări, dar probabil că e vorba de o ștafetă).

Și cum sarea și piperul unei vacanțe îl constituie și jocul de societate, ce-ați spune de... **cojitul de ceapă.** Numărul standard de cepe supuse cojitului este de 50, deci acțiunea se desfășoară contra timp. Recordul mondial îl deține Alfonso Salvo din York, statul Pennsylvania, cu timpul de 5 minute și 23 secunde (un record neomologat a fost de 3 minute și 18 secunde și a aparținut americanului Alain John).

În imagine îl puteți urmări cu sufletul la gură pe japonezul Shukuni Sasaki, cel mai bun echilibrist al farfuriilor învîrtite în vîrful unor bețe de bambus. Recordul său este de 75 de farfurii menținute simultan în acțiune. Protagonistul „nu face altceva" decît să împiedice micșorarea vitezei de rotație a farfuriilor.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

Un nou succes al medicinii

CHIRURGIA FETALĂ (I)

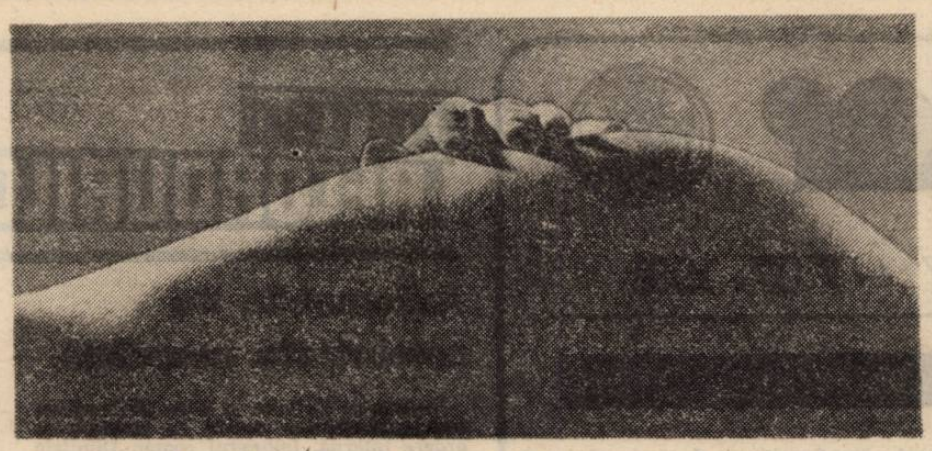

Micul Paul Bennett din Denver (Statele Unite ale Americii) trăieşte datorită faptului că în a 25-a săptămînă de viaţă intrauterină a fost operat, în pîntecul mamei, suferind de hidrocefalie. Boala, deosebit de gravă, se datoreşte unui exces de lichid care scaldă creierul (lichidul cefalo-rahidian), comprimă ţesutul nervos (cerebral) şi dăunează dezvoltării lui. Cînd anomalia fetală fusese detectată prin ecografie, geneticianul îşi afirma scepticismul: „copilul nu va avea decît foarte puţină materie cerebrală şi va trăi foarte puţin." Refuzînd avortul, mama a hotărît să încerce tot ce era cu putinţă, consultîndu-l pe dr. William Clevell din Denver, care operase cu succes un alt copil hidrocefal. Împreună cu dr. Mike Johnson, a cărei abilitate în domeniul ecografiei permisese realizarea unor transfuzii de sînge la fetuşi, şi cu neurochirurgul Robert Hendee, dr. Clevell a acceptat să încerce operaţia. Ghidîndu-se după examenul ecografic, ei au introdus un mic tub în cavitatea cerebrală, care conţinea lichid în exces, drenîndu-l în afara creierului, spre punga amniotică (membrana cu lichid în care stă fetusul). Ulterior, mama a început să piardă din lichidul amniotic şi naşterea a trebuit provocată cu două luni înainte de termenul normal. Intervenţia pare să fie încununată de succes, deşi abia în cursul dezvoltării micuţului Paul, acum în vîrstă de 17 luni, se poate trage concluzia dacă sechelele post-operatorii lipsesc cu desăvîrşire.

Oricum, tratamentul prenatal al copiilor hidrocefali se extinde, încît, în prezent, 25 de copii americani beneficiază de aceeaşi intervenţie chirurgicală.

Succesele chirurgiei fetale nu se mărginesc însă numai la acest tip de intervenţie. Astăzi se tratează în acelaşi fel şi malformaţiile care împiedică scurgerea urinei, cîţiva medici americani reuşind să implanteze sonde care permit golirea vezicii urinare fetale.

Potrivit părerii unor specialişti, chirurgia fetală prezintă unele avantaje faţă de chirurgia postnatală: o putere de regenerare şi de cicatrizare mai mare, prezenţa factorilor imunologici aduşi de mamă care împiedică apariţia infecţiilor, îngrijiri post-operatorii mai restrinse etc.

(Va urma)

AURORA POPESCU

Meniul diabeticului

Sfaturile trebuie considerate drept un adjuvant terapeutic. Eu însumi sufăr de mult timp de diabet zaharat şi dau aceste sfaturi pe baza cunoştinţelor de botanică, biochimie cît şi pe baza experienţelor proprii. Vegetalele propuse contribuie la ameliorarea acestei boli.

În primul rînd se recomandă a se consuma crupe de hrişcă. Pe lîngă amidon, seminţele (achenele) de hrişcă, conţin şi un glicozid flavonic denumit rutină care măreşte permeabilitatea vaselor sanguine. În felul acesta se previne îmbolnăvirea diabeticilor de complicaţii cronice : cataracte, retinopatia, arteriopatia diabetică, hemoragia cerebrală. Hrişca se cultivă în Transilvania şi Bucovina, pe suprafeţe mici, ca a doua recoltă, după ce s-au recoltat cerealele. Păcat că nu este introdusă în cultura mare, am putea avea uşor două recolte pe an. Ea este şi o plantă meliferă. Hrişca se găteşte la fel ca orezul (lapte cu hrişcă, sarmale cu hrişcă şi carne, colţunaşi din făină de hrişcă, iar în Bucovina se prepară cîrnaţi speciali cu hrişcă şi sînge de porc — chişcă).

Este bine să se consume frecvent ţelină, fie gătită, fie sub formă de suc sau salată. Să nu vă fie frică de gustul dulce al ţelinei ! Ea are acţiune hipoglicemientă (micşorează cantitatea de glucoză din sîngele uman). Dar sucul de ţelină are proprietăţi polivalente: fortifică stomacul, ficatul, plămînii, sistemul nervos, inima, stimulează glandele endocrine, mai ales suprarenala. Ţelina este o adevărată comoară de vitamine : Vitaminele B1, B2 şi C au un rol adjuvant în metabolismul zaharurilor. Bergaptenul şi bergaptolul din sucul de ţelină vindecă o leucodermatită denumită „Vitiligo" !

Se recomandă a se consuma tuberculi de napi porceşti. Ei conţin un polizaharid denumit inulină, care prin degradarea în organismul uman sub influenţa fermenţilor, ne dă un monozaharid denumit — fructoză sau levuloză, ce se asimilează mult mai uşor decît glucoza. Tuberculi de napi porceşti pot înlocui cu succes tuberculii de cartofi, care conţin amidon şi care prin degradare sub influenţa enzimelor din tractul intestinal al organismului uman, ne dă glucoză, un musafir nepoftit în alimentaţia diabeticilor. Tuberculi de napi se pot consuma sub formă de salată, sub formă de supă.

Prof. IOAN MINTEANSCHI

■ Revista „MAGAZIN" pune la dispoziţia firmelor, societăţilor comerciale, întreprinderilor, spaţiu publicitar. Cei interesaţi ne pot contacta la telefon 18 24 27, între orele 9—16 sau în scris, la adresa revistei, „Magazin-publicitate", la dispoziţia dumneavoastră ■

FEPER S.A. anunta din luna iunie 1991
MARI REDUCERI DE PRETURI

• MICROCALCULATOARE compatibile IBM PC/XT cu 640 ko RAM, 20Mo HD, 5.25 " FD, imprimante grafice 9 ace, 136 coloane, 260 car/s.
PRETURI: 160.200 lei (varianta Junior XT+Igraf-PC)
190.600 lei (varianta Junior-XT+STAR-LC20)

• IMPRIMANTE compatibile EPSON , 9 ace, 136 coloane, 260 car/s.
PRETURI: 70.000 lei (varianta Igraf-PC)

• PLOTTERE compatibile HEWLETT PACKARD si HOUSTON INSTRUMENTS, 6 culori, 200 mm/s, orice suport, format variabil
PRETURI: 57.000 lei (varianta PIF-04, format maxim A3)
66.000 lei (varianta PIF-03, format maxim A4)

• TERMINALE compatibile DEC si TECKTRONIX. PRETURI: 40.000 lei (varianta Alfagraf-200) si 80.000 lei (varianta DAF-2020 Color)

• MICROCALCULATOARE 8 biti, CPU Z80, 64ko RAM, 2x5,25" FD, 4s+2p, grafic monocrom.
PRET: 70.000 lei (varianta TPD-80)

INFORMATII SI LIVRARI
Bdul. D.Pompei 8, 72326 Bucureşti 8. Telefon: 88.63.95, 87.67.14. Fax: 87.44.98. Telex: 10.895 feper, 10.691 feper

PROGRAM TV

LUNI, 1 iulie. Programul 1 : 14,00 Actualităţi 14,10 Horoscopul zilei 14,20 WORLDNET USIA 15,20 S.O.S. Natura ! 15,50 Copiii noştri — viitori muzicieni 16,15 Documentar TV 17,00 Emisiunea în limba maghiară 18,30 Repriza a treia 19,00 Tezaur 19,35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,50 Telesport 21,00 Teatru TV. Hei, oameni buni ! de William Saroyan 22,00 Ecranul 22,30 Patrimoniu 23,00 Universul cunoaşterii 23,45 Actualităţi. **Programul 2 :** 16,05 Desene animate 16,30 Studioul muzicii de cameră 17,00 Veniţi cu noi pe programul doi... la „Vox Maris" în Bucureşti 20,00 Super Chanel 21,30 Magazin auto-moto 22,00 TV 5 Europe 23,35 Super Channel 22,50 Actualităţi.

MARŢI, 2 iulie. Programul 1 : 10,00 Ac- Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 artistic. Clubul Stork (SUA, 1945) 12,00 Ora de muzică. Bicentenar „Amadeus" 13,00 Confluenţe 13,30 Avanpremieră TV 13,40 Pagini muzicale camerale 14,00 Actualităţi 14,10 Audio-vizual Studio 14,30 Documentar ştiinţific 15,00 Medicina pentru toţi 15,15 Cheia succesului 15,40 Preuniversitaria 16,10 Teleşcoală 16,40 Muzica pentru toţi 17,00 Convieţuiri 17,30 Salut, prieteni ! 19,35 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,50 Telesport 21,00 Telecinemateca. Mina lui dreaptă (SUA, 1940) 22,40 Economia încotro ? 23,10 Reporter '91 23,45 Actualităţi. **Programul 2 :** 16,05 Desene animate 16,30 Tradiţii 17,10 O muzică, o ţară 17,30 De-ale pieţei în economia Capitalei 18,00 Actualităţi 18,10 Film serial. Aşii cerului albastru 20,00 Worldnet USIA 21,30 O viaţă pentru o idee 22,00 TV 5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi

MIERCURI 3 iulie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Super Channel 11,35 Desene animate 12,00 Ora de muzică 13,00 Vîrsta a treia 13,30 Avanpremieră TV 13,40 Agenda muzicală 14,00 Actualităţi 14,10 Jazz-Magazin 15,00 Stadion 15,40 Preuniversitaria 16,10 Teleşcoală 16,40 Forum 17,25 Televiziunea vă ascultă ! 18,00 Cultura în lume 18,35 Desene animate 19,00 Actualităţi 19,50 Telesport 20,00 Film serial. Decalog (Polonia, 1988) 21,00 Festivalul internaţional de muzică uşoară „Bucureşti '91 21,45 Dosarele istoriei. Premisele unui fapt istoric : 22 iunie 1941 22,05 Festivalul internaţional de muzică uşoară „Bucureşti '91" 23,45 Actualităţi. **Programul 2 :** 16,05 Desene animate 16,30 Emisiunea în limba maghiară 18,00 Actualităţi 18,10 Teatru TV, Ascensiunea lui Arturo Ui trebuie oprită ! de Bertolt Brecht 20,05 Worldnet USIA 21,40 Tribuna non-conformiştilor 22,00 TV 5 Europe. Jurnal 22,35 Worldnet USIA 22,50 Actualităţi.

JOI, 4 iulie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Worldnet USIA 11,35 Desene animate 12,00 Ora de muzică 13,00 Interferenţe 13,30 Avanpremieră TV 13,45 Caleidoscop cetăţenesc 14,10 Actualităţi 14,20 Limba noastră 14,50 Desene animate 15,15 Ziua independenţei SUA 17,15 Pro Patria 18,15 În faţa naţiunii 19,00 Actualităţi 19,45 Telesport 20,00 Film serial. Dallas 21,00 Festivalul internaţional de muzică uşoară „Bucureşti '91" 21,40 Reflector 22,05 Festivalul internaţional de muzică uşoară „Bucureşti '91" 23,45 Actualităţi **Programul 2 :** 16,00 Turneul internaţional de tenis Wimbledon, 1991 19,00 Desene animate 19,25 Emisiunea în limba germană 20,25 Worldnet USIA. Some call it jazz 21,00 Documentar ştiinţific 21,30 Dialog cu edilii Capitalei 22,00 TV 5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi.

VINERI, 5 iulie. Programul 1 : 10,00 Actualităţi 10,10 Horoscopul zilei 10,20 Film artistic. Copacul fără viaţă (Franţa 1988) 12,00 Ora de muzică 13,00 Oameni de lîngă noi 13,40 Divertisment internaţional 14,00 Actualităţi 14,10 Armonii corale 14,25 Casa şi grădina 14,55 Documentar artistic 15,25 Preuniversitaria 15,55 Teleşcoală 16,25 Muzica pentru toţi 16,40 Emisiunea în limba germană 17,40 Invitatul săptămînii 18,10 Studioul „E" 18,35 Desene animate 19,00 Actualităţi 19,30 Viaţa parlamentară 20,00 Film serial. Destinul familiei Howard 21,00 Festivalul internaţional de muzică uşoară „Bucureşti '91" 21,45 Telesport 22,05 Festivalul internaţional de muzică uşoară „Bucureşti '91" 23,45 Actualităţi 23,55 Virstele peliculei 0,45 Jazz-Fan. **Programul 2 :** 15,00 Turneul internaţional de tenis Wimbledon, 1991 21,00 Sărbători muzicale la Iasi 22,00 TV 5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi

SÎMBĂTĂ, 6 iulie. Programul 1 : 9,00 Micul dejun TV 10,00 Actualităţi 10,10 Descoperirea planetei 10,30 Universal şotron 11,30 Istoria religiilor 12,00 Ora de muzică 13,00 7X7 13,40 Studioul muzicii uşoare 14,00 Actualităţi 14,10 Tele-Club 15,30 Mapamond 16,00 Finala feminină a turneului internaţional de tenis de la Wimbledon, 1991 18,00 Film artistic. Casa pasiunii (Japonia) 19,00 Actualităţi 19,35 Săptămîna sportivă 20,00 Festivalul internaţional de muzică uşoară „Bucureşti '91" 23,05 Actualităţi 23,15 Film artistic. Evadare din DS 3 (SUA, 1981). **Programul 2 :** 16,00 Desene animate 16,25 Film artistic „Gorila" la Berlin (Franţa, 1989) 18,05 Actualităţi 18,15 Pop-Magazin 18,35 Scena 19,05 Opera în capodopere 21,15 La Sept 22,00 TV 5 Europe 22,35 Super Channel 22,50 Actualităţi

DUMINICĂ, 7 iulie. Programul 1 : 8,00 Viaţa satului (I) 9,00 Micul ecran TV 10,00 Actualităţi 10,10 Abracadabra. O călătorie extraordinară în lumea poveştilor. Regia Radu Popovici. Redactor Anda Ion 11,00 Film serial pentru copii. Vizitatorii. (II) 11,30 Lumină din lumină 12,30 Viaţa satului (II) 13,30 Hora satului 14,00 Actualităţi 14,10 Video-Magazin 16,00 Tenis — finala masculină de la Wimbledon, 1991. Automobilism. Marele Premiu al Franţei 18,10 Film serial. Dallas 19,00 Actualităţi 19,35 Telesport 20,00 Festivalul internaţional de muzică uşoară „Bucureşti '91" Gala festivalului 21,45 Duminică sportivă 22,05 Festivalul internaţional de muzică uşoară „Bucureşti '91". Gala festivalului 23,40 Actualităţi 23,50 Film artistic. Rătăcitorii (SUA, 1979). **Programul 2 :** 14,15 Automobilism. Marele Premiu al Franţei 16,05 Desene animate 16,30 Worldnet USIA 18,00 Actualităţi 18,10 Muzica pentru părinţi 18,30 Convieţuiri 19,00 Serata muzicală TV 21,30 Oraşe şi civilizaţii Kiev 22,00 TV 5 Europe 22,35 Super Channel. Mix 22,50 Actualităţi.

(După Panoramic TV)

În funcţie de evenimentele la zi, Radioteleviziunea îşi rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina LA ZI

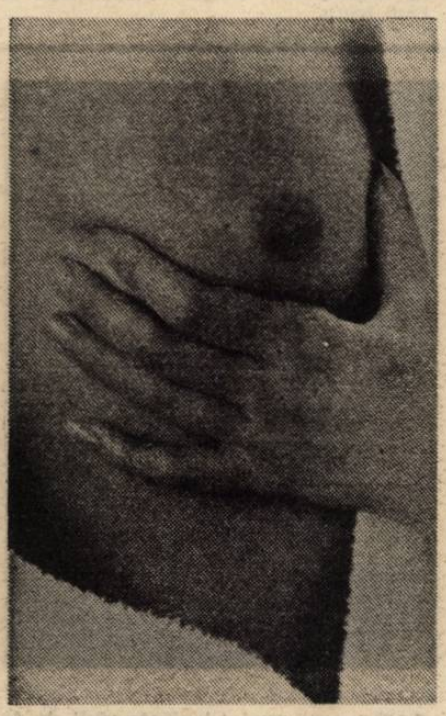

CU CANCERUL DE SÎN NU ESTE DE GLUMIT

Cancerul sînului este cel mai frecvent dintre cancerele care curmă viața femeilor. Cauzele sale nu sînt încă total înțelese. Ereditatea nu explică totul. La rîndul lor hormonii au o anumită responsabilitate. Alimentația atît de bogată în grăsimi ar putea justifica alarmanta creștere a numărului de cazuri. În orice caz cercetările recente ne lasă să întrevedem o depistare mai riguroasă și un tratament mai eficace.

Cancerul de sîn este azi un veritabil flagel. (Poate asa să se explice frecvența și amploarea documentarelor cu acest subiect, publicate recent de reviste științifice străine de certă autoritate). Prima cauză de mortalitate prin cancer la femei, incidența sa s-a dublat în ultimii ani. O femeie din douăsprezece este sau riscă să fie afectată. Cercetătorii încearcă să atenueze sumbrul tablou prin descifrarea cauzelor apariției și evoluției maladiei. O încercare cu atît mai dificilă cu cît „este foarte greu de prevăzut evoluția cancerul de sîn" potrivit observațiilor dr. Jaques Rouësse. „Nu există un cancer, ci cancere ale sînului. Unele seceră violent bolnavele în cîteva luni, altele se vindecă complet sau nu vor recidiva decît peste 10, 15, 20 sau chiar 40 de ani." Un lucru este sigur, spun specialiștii. Cancerul sînului nu este consecința unei singure cauze izolate, ci a unui complex de factori înglobînd atît bagajul nostru ereditar cît și condițiile de viață.

Ultimele luni au fost marcate de descoperiri importante care ar lăsa să se întrevadă posibilitatea identificării precoce a femeilor cu risc și în același timp aplicarea unor tratamente mai eficace. Acestea au fost concluziile recentului simpozion pe această temă desfășurat la Paris.

După cercetări laborioase medicii au căzut de acord că ereditatea este un lucru ce nu poate fi neglijat. „O femeie a cărei mamă sau surori au avut un cancer de sîn prezintă un risc de 5-6 ori mai mare de a dezvolta un asemenea cancer, indică dr. Jean-Claude Durand, șeful serviciului de chirurgie generală al Institutului Curie din Paris. Cînd cancerul afectează ambii sîni riscul este multiplicat de 10-12 ori". Defectele genetice identificate afectează pe de o parte celulele responsabile de proliferare iar pe de altă parte pe cele care ordonă multiplicarea. Cu doar cîteva luni în urmă Stephen Friend și colegii săi de la Massachusetts General Hospital Cancer Center din Boston au identificat o genă pe cromozomul 17. Ea este la originea sindromului Li-Fraumeni, o maladie genetică foarte rară care afectează aproximativ o sută de familii de pe glob, maladie care se traduce prin apariția de cancere precoce. Analize genetice au demonstrat că o mică porțiune a faimosului cromozom 17, care de obicei diferă enorm de la o persoană la alta, era foarte asemănătoare la cazurile studiate, putîndu-se face o asociere cu cancerul de sîn. Observațiile coincid și cu rezultatele obținute de echipa prof. Gilbert Lenoir, de la Centrul Internațional asupra cancerului din Lyon. Factorii ereditari ar putea explica 5 pînă 10 la sută din cancerele de sîn spune Neil Risch, un genetician de la Universitatea din Yale. Concluzia sa rezultă dintr-un studiu efectuat pe 4800 de cazuri. La rîndul său, Mark Skolnick a descoperit un asamblu de elemente genetice aflate la originea unor maladii benigne de sîn dar care se pot transforma în tumori. Această susceptibilitate genetică ar putea explica majoritatea cancerelor de sîn. Concomitent, echipa lui Pierre Chaumbon de la Universitatea Louis Pasteur din Strasburg a anunțat descoperirea unei gene implicate în formarea metastazelor. Cercetătorul englez Bill Gullick a identificat o proteină prezentă în concentrații anormal de ridicate la unele paciente. Fabricarea acestei proteine este asigurată de o genă și ea ar funcționa „lipită" de un factor de creștere. Această asociere favorizează proprietățile migratoare ale celulelor tumorale. „Toate aceste cercetări fundamentale lasă să se întrevadă posibilitatea stabilirii unei veritabile cărți de identitate a tumorilor, speră Pierre Tambourin. Dar factorii genetici nu explică totul. Ei constituie probabil un teren minat în care exploziile sînt favorizate de alte elemente. Cîte ceva despre acestea, într-un articol viitor.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

SIDA — în așteptarea vaccinului, tratamente eficace

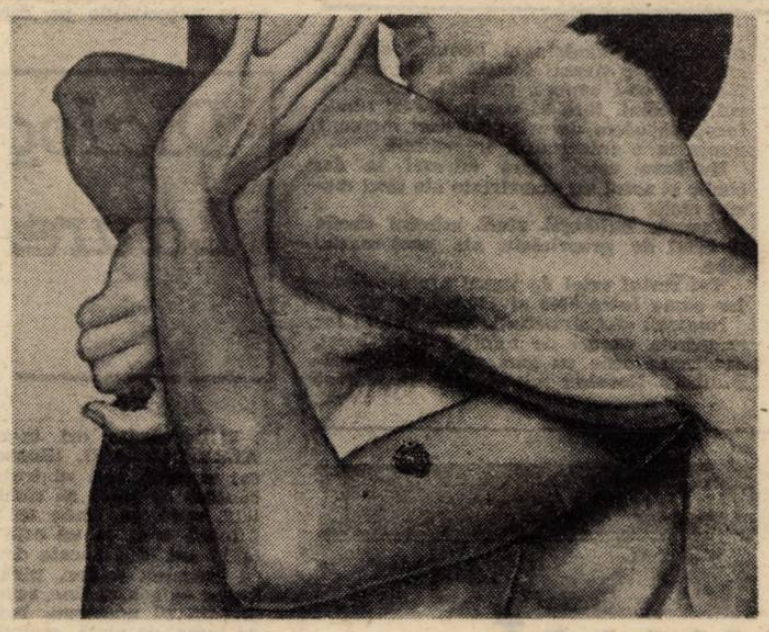

Începutul acestui an a adus cu sine evenimente importante în domeniul cercetării și găsirii de soluții în lupta contra virusului temutei boli care este SIDA. Un vaccin nu a fost încă descoperit, dar sînt substanțe noi, considerate promițătoare în ceea ce privește tratamentul bolii. Faimosul AZT e pe cale de a fi detronat. Utilizat din 1986, acest medicament s-a dovedit cel mai eficace pînă în prezent în reducerea acțiunii virusului în organism. În prima linie între produsele care concurează AZT-ul este așa-numitul TIBO. Experiențele de laborator au pus în valoare faptul că moleculele virusului sînt în totalitate inhibate. S-au făcut și experimente pe bolnavi, rezultatele fiind deosebit de promițătoare. Totuși, medicii sînt prudenți încă. Ei nu consideră că TIBO ar fi un produs miracol care ar rezolva complet problemele iscate de virusul HIV. Își pun în egală măsură speranțele în antiproteaze, care atacă o parte importantă a virusului — proteinele.

În orice caz, identificarea în urma cercetărilor întreprinse a unor noi medicamente eficace în tratarea bolii a fost și este facilitată prin punerea la punct a unor noi teste biologice. Acestea permit măsurarea cantității de virus din organism, precum și cunoașterea rapidă a oportunității folosirii unuia sau a altui produs cu rol terapeutic. Cîștigul de timp este deosebit de important pentru corectarea din mers a tratamentului și alegerea celui mai potrivit medicament, din cele existente pînă în prezent.

O dată cu apariția de noi substanțe destinate tratamentului bolii, și soarta AZT-ului s-a modificat. Tot mai mulți medici au început să prescrie acest medicament și seropozitivilor — deci persoanelor contaminate de virus, dar care nu sînt atinse de boală, sub forma ei acută. Specialiștii consideră că, pînă la găsirea remediului definitiv împotriva bolii, persoanele contaminate trebuie să învețe să trăiască cu virusul. Este un cîștig să știi să intervii la timp, să poți să întîrzii trecerea de la starea latentă la cea de boală, să stabilizezi cazurile atinse efectiv de boală, să eviți recidivele, să micșorezi timpul de spitalizare... Or, în prezent, specialiștii apreciază că știința a înregistrat un pas considerabil de vreme ce speranța de viață a bolnavilor a crescut de circa trei ori.

Desigur însă că pentru a învinge definitiv maladia, e nevoie de un vaccin. Care este stadiul actual al cercetărilor? Toate marile laboratoare din lume, care reunesc oameni cu o competență unanim recunoscută în acest domeniu, par să fi ajuns la un prag comun. Problemele care li se pun în acest stadiu sînt mai ales de ordin tehnic. Schema teoretică necesară ajungerii la un vaccin există, dar modalitatea de a o pune în practică întîlnește încă numeroase dificultăți.

Cercetarea se orientează în două mari direcții. Unele echipe își concentrează atenția asupra punerii la punct a unui vaccin care să fie destinat „seronegativilor". Trudesc așadar pentru găsirea de anticorpi capabili să protejeze organismul față de contaminarea cu virusul generator de SIDA. Alte echipe sînt interesate de realizarea unui vaccin „curativ", destinat seropozitivilor. Acesta ar putea fi „construit" dintr-un fragment de virus inactiv sau pe cale sintetică. Lucrările sînt destul de avansate, fiind semnate de profesorul **DANIEL ZAGURY** de la **Universitatea „Pierre et Marie Curie"** din Paris, în colaborare cu profesorul Robert Gallo de la Institutul național american de sănătate de la Bethesda (în apropiere de Washington), descoperitorul virusului HIV. Rezultate deosebit de încurajatoare au fost obținute și de miticul profesor Salk, directorul institutului cu același nume din California, cel care a pus la punct vaccinul poliomielitei.

Organizația Mondială a Sănătății speră, avînd în vedere stadiul actual al cercetărilor, să dispună de un vaccin contra SIDA pe care să-l poată comercializa „în deceniul următor", după cum informează revista „Ca m'interesse".

Așadar, cercetătorii pot spune că se găsesc la o răspîntie. E greu de găsit drumul, mai ales cînd la capătul fiecăruia se poate afla o comoară. Dar totul e să ai curajul să pornești.

AURORA POPESCU

P.S. O informație de ultimă oră, difuzată de TV5 Europe, anunță că profesorul Daniel Zagury a comunicat, în cadrul unui congres organizat la Florența, că a reușit să pună la punct vaccinul împotriva temutei boli. Sperăm ca în curînd să vă putem oferi amănunte.

medicul ne sfătuiește

Teama și îngrijorarea sînt sentimentele care însoțesc o suferință destul de des întîlnită, îndeosebi la persoanele mai vîrstnice. Suferința în cauză: palpitațiile. Care este motivul apariției acestora întreabă **Mihai Mihai din București, Georgeta Dinu din Iași, Anca Teodosiu din Galați și Bucur Sever din Turda.** Răspunsul ni-l oferă **dr. CONSTANTIN BOGDAN, medic primar boli interne.**

— Palpitațiile se caracterizează prin perceperea dezagreabilă a bătăilor inimii la nivelul părții anterioare a toracelui de partea stîngă, uneori cu tendința de a se localiza și spre baza gîtului. În mod obișnuit la omul sănătos, bătăile inimii nu se percep decît după un efort fizic intens sau după o emoție puternică. Deși palpitațiile traduc tulburări funcționale din partea inimii, nu sînt caracteristice pentru o anume boală de inimă. Pot apărea la bolnavii de inimă, dar și la cei cu alte suferințe (extra cardiace), cum sînt stările nevrotice, bolile glandei tiroide, anemiile. Adesea apar ca urmare a consumului abuziv de tutun, alcool, ca și după mesele copioase. De aceea numai medicul este cel care poate stabili cauza și poate indica tratamentul corespunzător, în urma unui consult. Cel mai adesea, medicul constată că sînt tulburări funcționale, reversibile, ale inimii, dar în urma consultului poate depista și existența altor afecțiuni necunoscute. Așadar, la apariția acestor simptome, mai ales după vîrsta de 40 de ani, trebuie să consultăm medicul care va stabili conduita terapeutică, atunci cînd e cazul.

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

DICȚIONAR MEDICAL

Factori de risc

Se cunosc în amănunt implicațiile unor deprinderi considerate nocive în declanșarea sau agravarea unor maladii. Sînt știuți așadar în general unii factori de risc ai cardiopatiei ischemice, ai hipertensiunii, diabetului, cancerului etc. Iată însă că cercetări recente îi atenționează în mod special pe viitorii tați. Viitoarele mame erau sfătuite ca în timpul sarcinii să evite unele medicamente alcoolul, tutunul și alte substanțe toxice. Concluzia unei recente reuniuni științifice a cercetătorilor americani este că și viitorii tați ar face bine să se supună acelorași rigori. Originea a 60% dintre malformațiile cu care se nasc copiii rămîne încă necunoscută. Tații ar putea avea partea lor de responsabilitate. Cu certitudine, spun specialiștii, unele malformații se profilează în timpul sarcinii și sînt legate direct de starea de sănătate a mamei. Altele însă sînt legate de unele procese declanșate în organismul bărbaților de unii factori de risc. Astfel, Devre Lee Davis, de la Academia națională de științe din Washington a observat, în urma unor analize repetate, prezența coteninei, un derivat al nicotinei, la fumători. **Aceasta ar explica de ce femeile fumătoare au copii cu o greutate mai mică la naștere. La rîndul său Gladys Friedler de la Universitatea** din Boston a demonstrat că unii copii ai căror tați s-au expus influenței factorilor de risc, prezintă probleme de creștere, de reglare termică, de învățare.

Rubrică realizată de
ECATERINA BĂTRÎNEANU

Cercetări pentru învingerea unei boli năprasnice

Două echipe de cercetători americani, de la Universitatea din Harvard și de la Columbia University din New York, au identificat prin cristalografie cu raze X structura atomică a unei glicoproteine situată la suprafața limfocitelor T, cu rol cheie în infecția cu virusul SIDA. Glicoproteina respectivă este un fel de platformă de aterizare a virușilor, înainte de penetrarea în celulă. Cercetătorii au descris structura părții solubile a proteinei, cea care interacționează cu particule virale. Preocuparea specialiștilor s-a îndreptat spre modelarea pe calculator a unor molecule care să poată interzice penetrarea virușilor în celule.

La rîndul său Vincent Merluzzi, de la firma Bohringer Ingelheim Pharmaceuticols, a testat în laborator o substanță care s-a dovedit eficace împotriva lui HIV-1, principala formă a virusului SIDA existent în S.U.A. și în Europa, dar ineficace față de HIV-2, care predomină în Africa.

Nr. 26 (1758) din 29 iunie 1991

Întîmplări adevărate

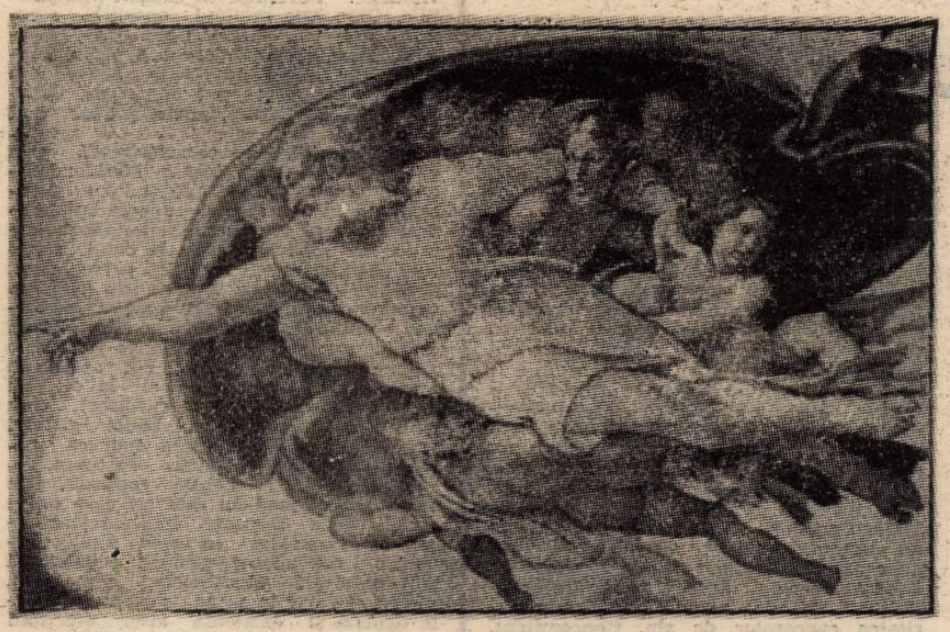

Mesajul codificat al lui Michelangelo

Celebra Capelă Sixtină a Vaticanului continuă să ne rezerve surprize. Și dacă Michelangelo își scandaliza contemporanii pentru îndrăzneala de a picta nuduri, iată că recent picturile refăcute de restauratorii Capelei au declanșat polemici printre amatorii de artă. Pe fondul acestora un medic american, Frank Linn Meshberger, a făcut o surprinzătoare descoperire: norul în care Dumnezeu figurează împreună cu Eva seamănă perfect cu o secțiune anatomică a creierului. Totul a început în urmă cu treizeci de ani, atunci cînd autorul descoperirii era student medicinist. Puțin timp după ce a învățat disecția creierului uman a răsfoit o revistă în care a întîlnit și reproduceri ale Capelei Sixtine. În acel moment el a rămas cu o „terifiantă impresie a ceva văzut deja". Au trecut 30 de ani. Plafonul a fost restaurat și contururile apar acum mai clar. Studentul, devenit de mult medic, a publicat în foarte seriosul „Journal of the American Medical Association" concluziile cercetărilor sale. El a redesenat „silueta" norului cu imaginea lui Dumnezeu, a Evei și a îngerilor. Apoi l-a comparat cu o jumătate de creier uman. Surprinzătoare coincidență! O anumită secvență se identifică cu o arteră temporală. Piciorul drept al unui înger corespunde zonei incipiente a măduvei spinării. Piciorul sting și genunchiul drept al micului înger de la stînga lui Dumnezeu desenează hipofiza și zona nervului optic... De altfel contemporanilor lui Michelangelo le erau cunoscute preocupările sale anatomice. Mesajul codificat al creației lui Michelangelo ar putea fi: Dumnezeu i-a dăruit omului viața, dar mai ales inteligența sa... (E.B.)

Un basm trăit aievea

Nunta era pe sfîrșite. Mirele și mireasa, frumoși și strălucitori, ambii studenți la facultatea de medicină veterinară, se numesc Nicușor și Veronica (din motive lesne de înțeles nu le dăm numele). Marea petrecere se stinge încet, o dată cu venirea zorilor. Dar, surpriză: vreo zece care de țigani poposesc în dreptul gospodăriei pline de nuntași. Sînt bine îmbrăcați țiganii, au o ținută festivă și vorbesc frumos și civilizat. Bulibașa lor se adresează socrului mic, gazda nunții. Vrea să participe și ei, vor să dăruiască cu cîte ceva masa, conform obiceiului. Gazda se scuză că merindele și băutura sînt pe sfîrșite, dar țiganii insistă și iar insistă. Nevrînd să-i supere, gazda le face hatirul. Imediat, fără să pretindă mai nimic, încep să ofere darurile. În acel moment, nunta ia o întorsătură incredibilă.

Bulibașa cetei oferă miresei în dar cheile și actul de proprietate ale unei mașini roșii.

Nevasta bulibașei oferă mirelui cheile și actul de proprietate ale unei mașini albe.

Tot restul cetei de țigani oferă mirenilor sume între 5000 și 100.000 de lei.

Nuntașii sînt stupefiați. Niște străini fac asemenea daruri de nuntă? Încet-încet, explicația vine cu glas tremurînd de la Bulibașa Necule: mireasa fusese salvată de ei în 1943, cînd căruța cu familia ei trecuse peste o mină de război și doar ca supraviețuise. Țiganii o ascunseseră în ograda unde atunci făcea nunta. Gospodarii de acolo o înfiaseră și o trataseră ca pe fiica lor. Mirele, Nicușor era țigan de-al lor și îl salvaseră în timpul lui Antonescu, cînd se refugiau ascunzîndu-l și pe el într-o grădină de români (crezînd că ceata lor nu mai scapă).

Nuntașii ascultă cu sufletul la gură. Li se pare că trăiesc un basm din bătrîni. Bulibașa mai precizează că le-a urmărit destinul și că n-a intervenit, văzînd cît de bine sînt crescuți copiii de către români. Dar la nuntă nu puteau lipsi, erau ființele salvate de ei.

Ca o ultimă dovadă de dragoste (dar și de autenticitate a celor afirmate de bulibașa), **țiganca lui se apropie de Veronica și-i atîrnă la gît... salba ei cu zece galbeni, apoi îi șoptește la ureche: „Păstreaz-o, a fost a mamei tale adevărate Poart-o sănătoasă!"**

Comentariile le lăsăm pe seama dv. Mulțumim corespondentului nostru Ionescu Valeriu din Pitești (Repovestire de Paul Ioan).

Născute împreună dar în ani diferiți

Amîndoi sînt elevi de liceu și colegi de clasă. Ceea ce era poate inevitabil, s-a produs: s-au îndrăgostit unul de altul. Părinții lui Michelle Lewis și Iestyn Mahagan cunoșteau acest fapt, dar nu-și puteau închipui ce surpriză îi așteaptă la sfîrșitul anului școlar: Michelle era gravidă. Pentru părinții celor doi tineri vestea a însemnat un adevărat șoc pentru că vîrsta lor (16 ani) era mult prea fragedă și ei nu puteau să-și asume responsabilitatea întemeierii unei familii. Cu atît mai mult, cu cît la examenul ecografic rezulta că Michelle poartă în pîntec doi gemeni. Și într-adevăr, la finele anului 1990, s-au născut două splendide fetițe, ceea ce implicit le-a adus și titlul de cei mai tineri părinți din Anglia, iar orășelului natal Cwmbran o reputație neobișnuită. Vîrsta deosebit de tînără a celor doi părinți nu a constituit primul record pentru Michelle și Iestyn, din cauză că legea engleză nu permite o căsătorie între două persoane care nu au vîrsta „legală" pentru a se căsători, dar și a unui alt record deosebit de nostim. Deși sînt gemene, din actele lor de naștere rezultă că s-au născut în... ani diferiți! Mai precis, Tiny Jocelyn s-a născut cu 20 de minute înainte de Anul nou, în timp ce surioara sa, Tina a venit pe lume 30 de minute mai tîrziu și deci depășise anul 1990, fiind considerată, normal, ca născută în anul 1991, mai exact la șase minute după ce ceasul a anunțat ora 12 noaptea!

Era evident că, în condițiile în care se aflau, cei doi tineri nu puteau sub nici o formă asigura (mai ales concomitent cu urmarea studiilor) desfășurarea unei vieți normale de familie. Serviciul de asistență socială a încercat pe toate căile să-i convingă să încredințeze cei doi copii unui cămin pînă cînd vor putea să îndeplinească condițiile legale (mai exact, vîrsta necesară pentru a se căsători) și posibilitatea de a asigura toate necesitățile pe care le presupune desfășurarea unei adevărate vieți de familie. Cei doi tineri s-au opus ferm acestei propuneri, iar judecătorul tribunalului de minori a decis ca cele două gemene să rămînă lîngă părinții lor, cu condiția ca părinții celor doi tineri să-i ajute, iar asistentelor sociale să le revină obligația să verifice zi de zi cum decurg creșterea și dezvoltarea celor două gemene. În acest fel, cele două familii (care au raporturi excelente între ele) s-au decis să constituie o „singură familie" ca să asigure condițiile necesare desfășurării unei vieți normale tuturor membrilor din toate punctele de vedere. Că așa este o dovedesc și rapoartele trimise de asistentele sociale care informează regulat pe judecătorul tribunalului că în casa familiei Mahagan, unde s-au mutat cei doi tineri și copiii lor, totul decurge în cele mai bune condiții...

GH. RUSU

Cînd cititorii devin redactori

GRENADA UCIGAȘĂ

doi elevi se hotărăsc să chiulească de la ultima oră. Se duc pe cîmp, pe locul unui fost depozit de armament. Unul din ei găsește o grenadă și în atelierul tatălui său...

Ori de cîte ori se produce o nenorocire devenim brusc obsedați de succesiunea clipelor, făcînd acest gen de raționament: dacă nu mă duceam acolo nu mi se întîmpla acel lucru sau, dacă rămîneam pe loc, scăpam și așa mai departe. Apoi vine rîndul altor întrebări: de ce a trebuit să fac acel lucru? Cum de am făcut tocmai acel lucru? și așa mai departe, întrebări și gînduri obsedante care ne fixează în minte existența unor coincidențe nefaste și a unor clipe predestinate. **Așa să fie? Să-l ascultăm pe un alt cititor al revistei noastre, devenit în această săptămînă redactor.**

Se sunase de intrare la ore. În curtea școlii, animația copiilor se stingea încet. Viorel și Gigi (numele sînt fictive) au hotărît să chiulească, aveau botanica. Plantele nu-i interesau, pe ei îi chema aventura. Au ieșit din curtea școlii și au pornit-o spre locul vechiului depozit de arme. Ajungînd acolo, au scos cuțitele pe care le luaseră de acasă și au început să sape. După un sfert de oră, Gigi, negăsind nimic, renunță. Viorel avu însă noroc. Lama cuțitului izbi ceva metalic, un fel de sferă, o scoase afară și văzură că era o grenadă. După ispravă se reîntoarse la școală, copiii plecau acasă, fusese ultima oră. Viorel puse grenada în servietă, ajunse acasă, mîncă și se apucă să-și facă lecțiile. După vreo oră gîndul îi fugi din nou la grenadă. Lasă lecțiile și se duse în atelierul tatălui său. Curăță grenada de pămînt și cu ciocanul, cu dalta și cu alte scule reuși să-i scoată o piesă. Era cuiul. Neștiind că e acela, Viorel mai răsuci pe o parte și pe alta grenada. Cîteva secunde. Urmă o explozie năprasnică. Cînd intrară în atelier părinții își văzură fiul cu pîntecul și mîinile sfîrtecate, complet desfigurat. Mai trăi doar cîteva minute.

O întîmplare care i-a zguduit nu numai pe părinți dar și pe oamenii din Rîmnicul Sărat.

LUCIAN TEPELEA

Dialogurile Laurei

■ De multe ori m-am gîndit, dragă **ALEXANDRA D. (București)**, că ai lăsat vremea, anii să treacă pe lîngă tine, căutînd ca toate să rămînă ca la 17 ani, iată, cred eu, unde se află eroarea ta! Fiindcă ceea ce ne este admis și înțeles la 17 ani, din păcate devine de neînțeles cu trecerea anilor, pînă cînd chiar noi înșine — așa, ca tine, acum — nu mai avem dreptul să admitem. Izolîndu-te, treptat de lume, de viață, creîndu-ți acel univers al singurătății în care tu ești, ca să zic așa, „centrul" trăirilor și sentimentelor tale, nici n-ai băgat de seamă cînd viața ta a devenit încet-încet **paralelă** cu Viața, viața adevărată, clocotitoare, cu dureri, cu bucurii, cu necazuri, fericire, lacrimi și zîmbete... cît se poate de lumești! Iar **viața înseamnă oameni.** Mai buni, mai răi, ca peste tot în lume. Dar sentimentul că tu te asculți numai pe tine, îți asculți doar sunetele propriului suflet și te ascunzi, da!, te ascunzi de lume mă face să cred că, din pricina accentuatei interiorizări (un fel de egoism al sensibilității?) pe care ți-ai cultivat-o afundindute în ea de bună voie (?) — și fără nici un motiv aparent, cel puțin așa mi-ai dat înțeles din scrisoare — mă face, deci, să cred că nu știi, încă, să-i vezi, să-i cunoști și să-i înțelegi pe cei din jurul tău și nu poți — sau nu vrei — să participi **cu tot sufletul** la micile sau marile lor bucurii sau tristeți. De fapt, tu singură ți-ai pregătit statutul de „victimă", a singurătății de om înfrînt, mentalitatea bolnăvicioasă de „om destinat veșnic a pierde", singurătatea ascuțindu-ți dureros sensibilitatea sufletului. Dar mai cred că a venit vremea să pui, cum se spune, piciorul în pragul propriului tău suflet, să ieși din tine, deschizîndu-ți baierele inimii către lume! E greu, știu bine, dar mai bine să te doară trezirea la realitate **acum**, decît mai tîrziu regretele... de obicei tardive și inutile... „Aș vrea și am atîtea să vă spun dar totuși cred că nu am curajul necesar pentru acest lucru" — îmi scrii. Dacă **azi** nu ai acest curaj de a-mi scrie destăinuindu-te, **mîine** nu vei mai avea curajul să-ți spui ție însăți iar **poimîine** nu vei mai avea nici un fel de curaj!... Așa că — îndrăznește! Aștept în continuare scrisoarea ta în care ai „atîtea" să-mi spui. Curaj, deci. Am să-ți răspund de fiecare dată! ■ Cred că la 21 de ani, dragul meu **B. P. (București)**, e cam prea spus că încerci „drama acestei vîrste"! Din simplul motiv că fiecare vîrstă își are dramele și încercările ei specifice, după cum sînt sigură că vei avea „plăcerea" să vezi și să înțelegi singur. Uite, mă grăbesc să-ți spun, în primul rînd, că nu cred că-i bine să căutăm „justificări" pentru nimic, atîta vreme cît nu sîntem obligați să facem ceea ce facem! Cînd faci din plăcere **ceva**, indiferent ce, pentru propria ta satisfacție, îndatoririle îți par cel mai firesc lucru din lume iar justificările sînt cu totul de prisos. Desigur adaug că aceasta este valabil numai atunci cînd ceea ce facem este **moral** și nu lezează în nici un fel dreptul de a fi al nimănui. Cît despre „sentimentele de jenă, de rușine" pentru faptul că sîntem oameni, suferim sau sîntem fericiți și ne destăinuim altora mi se pare o concepție viciată de complexul vinovăției că **trăim** ca oameni... Ceea ce, sinceră să fiu, nu sînt în stare să înțeleg. Și nici nu vreau! Cît despre acei „niște ani buni", dă-mi voie să consider că-i o glumă sau o stîngăcie... nevinovată! Oricum, aștept „dialogul" promis!

LAURA

verificați-vă cunoștințele

DE CE SE ARD SIGURANȚELE ELECTRICE ?

Fiecare siguranță electrică este dimensionată standardizat pentru a suporta o anumită intensitate de curent electric. Dacă se depășește foarte puțin, această intensitate firul fuzibil al siguranței se topește aproape instantaneu sau, în cazul siguranțelor automate, acestea se declanșează, întrerupîndu-se deci trecerea curentului electric.

De obicei astfel de procese au loc atunci cînd pe circuitul electric, dintr-un motiv sau altul, au loc scurtcircuite sau o supraîncărcare a rețelei. Faptul că siguranțele, în astfel de situații, întrerup circulația curentului este foarte util, întrucît menținerea scurtcircuitului, fără intervenția lor, ar conduce la arderea siguranțelor de la cofret, dimensionate de obicei pentru intensități de curent mult mai mari decît cele uzuale sau, chiar la distrugerea rețelei electrice respective și chiar la incendii.

Sînt normalizate numeroase tipuri de siguranțe, începînd cu cele pentru 0,1 amperi și continuînd cu cele de la tablourile electrice, standardizate pentru locuințe, pentru 6A, 10A, 15A, 20A și chiar 25A, exceptîndu-le pe cele folosite în industrie, ce pot fi dimensionate pînă la mii de amperi, după nevoie.

Totuși, în locuințe, fără a se produce voit sau nevoit un scurtcircuit, chiar și în cazul siguranțelor de 25A, acestea se ard, în momentul aprinderii unui bec, fie el chiar și de numai 25 wați. Întrebarea noastră este : de ce ? Răspunsul în numărul viitor.

Ing. LIVIU MACOVEANU

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

De ce 220 volți și nu 120 volți ?

1. O dată cu creșterea numerică a populației și, ca urmare, și aceea a consumatorilor de energie electrică, rețelele electrice erau suprasolicitate, ele nemaiputînd face față cerințelor. Pentru a le satisface, s-a recurs la o soluție simplă: majorarea tensiunii electrice.

După cum se știe, din fizică, puterea electrică $P = U \times I$, unde P se exprimă în wați, U în volți și I în amperi. Deci mărind tensiunea, se va majora și puterea electrică, fără a mai fi nevoie să se schimbe conductoarele. Conform aceleiași formule, în cazul tensiunii de 220 volți, se va obține $P = 220 \times 10 = 2\,200$ wați. Deci puterea electrică disponibilă s-a dublat, fără a se mai suprasolicita cablurile existente.

Este de menționat că de peste 50 ani, în majoritatea țărilor de pe glob se folosește la rețele electrice pentru iluminat și scopuri casnice tensiunea de 220 volți.

2. Trecerea tensiunii electrice a rețelelor de distribuție electrică de la 110 volți la 220 volți a permis în primul rînd, posibilitatea dublării cantității de energie electrică, folosindu-se vechile instalații de cabluri ale orașelor și locuințelor.

În al doilea rînd, scăderile de tensiune la orele de consum electric de vîrf, seara și iarna, sînt extrem de mici, de ordinul a circa maximum 5 la sută, fapt care nu afectează deloc nici funcționarea normală a televizoarelor sau alte aparate, motoraşe etc.

3. Folosirea tensiunii de 220 V a ridicat însă, cel puțin la început, unele probleme, în special la consumatorii care nu dispuneau de posibilitatea comutării de la 110 volți la 220 volți. De asemenea, a fost necesară schimbarea tuturor conductoarelor electrice din locuințe, depozite, instituții, întreprinderi, etc.

Deci. Atenție cînd manevrați aparate electrice, electrocasnice, siguranțe, stechere etc. !

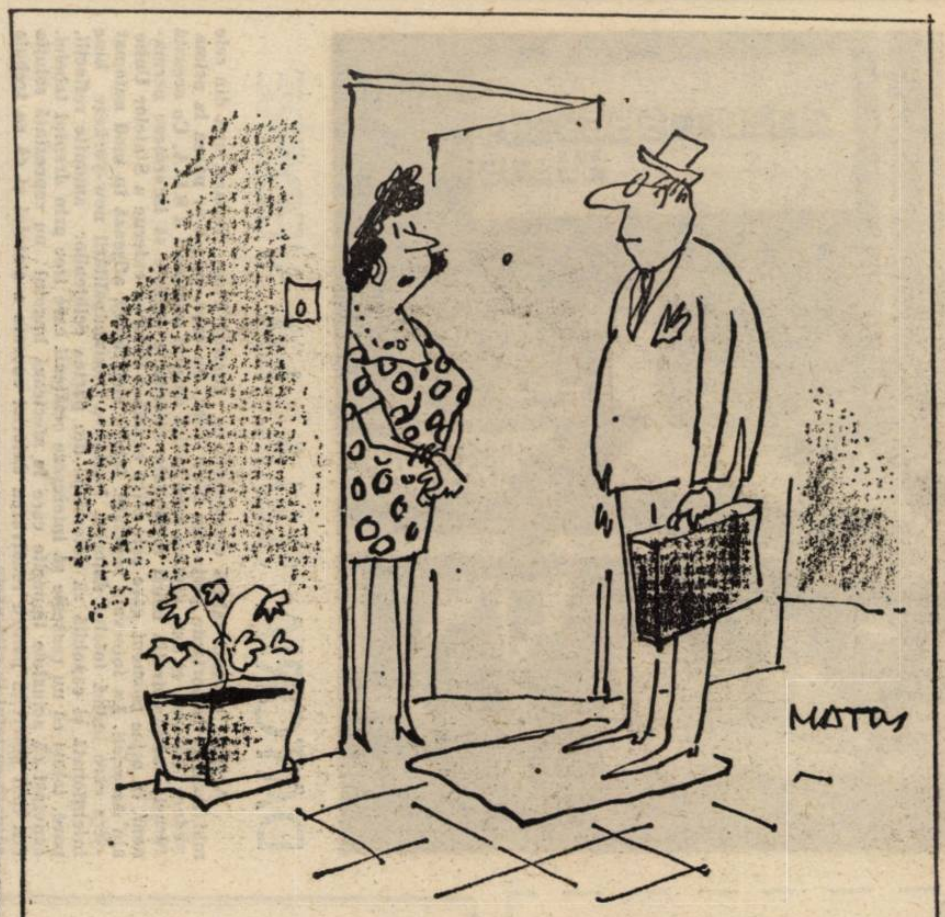

— Vezi, fă și tu economie. Nu mai intra pe la Alimentara. Du-te direct la Pierre Cardin !

test

CELE OPT DIFERENȚE

Identificați cele opt mici diferențe între cele două desene.

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

UN JOC BICOLOR

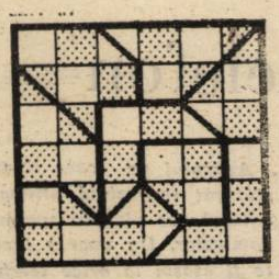

SFATURI PRACTICE

● Albușul de ou nu se păstrează, nici în frigider, mai mult de două ore ; este un mediu bun pentru dezvoltarea microbilor.

● Sufleurile se coc la o temperatură care va crește treptat după primele zece minute ; se va evita deschiderea cuptorului în timpul coacerii.

● Într-un preparat, caşcavalul se introduce în ultimele cinci minute ale pregătirii.

● Cotletele de porc capătă un gust plăcut dacă, înainte de a fi puse pe grătar, au fost ținute într-un vas cu oțet din vin, diluat cu apă, în care au fost introduse și mirodenii.

ARBORI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									■			
2					■							
3				■							■	
4			■				■					
5		■			■			■				
6			■			■						
7	■								■			
8					■					■		
9				■					■			■
10			■							■		
11							■					
12						■						

ORIZONTAL : **1) Arbore cu fructe asemănător portocalelor — Jumătate dintre copaci ! 2) Arborele veveriței — Arbore tropical din fructele căruia se extrage un delicios lichior (pl.) 3) Arbust din care se confecționează fluiere și din florile căruia se prepară sucuri și ceaiuri medicinale — Arbore din America Latină care atinge 700—800 ani 4) Capăt de lemn ! — Arbore subtropical al cărui lemn se folosește în sculptură și din floarea căruia se prepară un ceai renumit — Arbore înrudit cu stejarul 5) La intrare în pădure ! — 31 de banani ! — Mers în pas forțat 6) Dans în balans ! — Inimi goale ! — Sancțiuni împotriva braconajului 7) Arbori din fructele cărora se extrage cea mai prețioasă esență — Animal din Tibet 8) Arborele de pîine — Arbore subtropical din familia foiceasel (pl.) — Rădăcini de puieți! 9) Frunze de brad — Arbore din familia conifere lor — Prefix de actualitate 10) Vîrf de chiparos ! — Arbore ecuatorial cu fructe lungi, dulci, aromate (pl.) — Agrișe între fagi ! (reg.) 11) Mîncăruri ustu roiate (reg.) — Soi de migdal (fem.) 12) A venit la invitația cuiva — Pădure tînără de conifere.**

VERTICAL : **1) Arbore originar din Egipt din fructele căruia se extrage un prețios ulei — Arbore înrudit cu arborele de cafea 2) Plantă care atinge înălțimea unui arbust — Arbore ecuatorial cu fructe mici și dulci 3) Arbore din lemnul căruia se fabrică cea mai prețioasă mobilă — Aici (pop.) — Tăiș de topor ! 4) Daniela Nica — Pădure din Siberia — Abur (reg.) 5) Primele vocale ! — Rădăcină de molid ! — „Cînd va face plopul... și răchita micșunele“ (fem. sing.) 6) Preot evreu — Arbuști cu fructe mici și dulci folosite în prepararea cozonacilor și a plăcintelor 7) Fata din grădină ! — Soi de cireș cu fructe gălbui (fem.) 8) Naşă — Jumătate dintr-un migdal ! — Năravde lemnar ! 9) Planuri de producție — Mijlocul tulpinei 10) Copac cu fructe comestibile (pl). — Bradul din pădure ! 11) Lemn de corn — Înflăcărată (fig.) 12) Arbore înrudit cu caisul — Arțar (reg.).**

DICȚIONAR: COP, NEO, BUR, INA, MIG, NAR, GAT.

IONEL PURGHEL

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

Jocuri

ORIZONTAL : Vacanța — Enea — Aripa — Renoir — Rău — Petrescu — Am — Vinea — TU — Ani — N — Toi — A — S — Oaș — Kalman — Partida — Test — Onoare — De — Ir — RIC — BU — Nene — Tm — Cafenea — N — Iași — Ino — Sio — Vlaga — Țintar

CRONICA modei

Feminin, dar insolent

Gianfranco Ferre adoră contrastele și le interpretează cu mult umor inventînd o manieră nouă de a fi la modă și de a o înțelege. El deturnează veșmintele de la rolul lor inițial pentru a le oferi o nouă vocație. Imaginează astfel stilul insolent, așa că propune fuste ample din mătase care se deschid chiar din talie, lăsînd la vedere șortul și bineînțeles coapsele, pantaloni din muselină, desigur și ei transparenți, rochii de bumbac ultra-mulate pentru a pune în evidență, absolut provocator, formele corpului... Intenția clară este de exaltare a feminității. Complet din imaginea alăturată este realizat dintr-o țesătură stil plasă. Creatorul consideră că se poate purta direct pe piele sau în combinație cu o bluză sau alte „desou-uri“ ce îl atenuează... transparența. Pălăria supradimensionată e foarte elegantă, dar mai ales șocantă. (A.P.)

POȘTA REBUS

Încep cu rugămintea adresată realizatorilor de careuri : specificați pe plicurile dv. „REBUS“ sau „CAREURI“ O.K. ?

TALIDA RUNCU — Sibiu : am reținut cele trei careuri trimise. Felicitări !

NICOLAE ANDREI — Călărași : foarte bune cele două careuri !

ION CIMPOERU — București : careul dv. „Antichități“ era acceptabil dar încrucișarea la 12 vertical a cuvîntului „Astronautică“ (!) l-a făcut nepublicabil. Refaceți-l și vă aștept din nou...

MARIAN MINCULESCU

DATORIA S.U.A. LA VEDERE

Această enormă tabelă electronică ce domină Time Square, una din cele mai mari și importante piețe din New York, nu este, cum s-ar părea la prima vedere un ceas, ci un... semnal care indică datoria națională a S.U.A. Cu această formă, administrația marii metropole americane dorește să informeze permanent, în orice moment, care este cifra exactă a datoriei externe a Statelor Unite ale Americii. La intervale repetate, tabela electronică afișează în mod automat cifra care indică totalul datoriei. Inițiativa municipalității new-yorkeze bine intenționată și capabilă să determine din partea cetățenilor anumite reflecții, pare, totuși că nu reușește să intereseze cetățenii care trec prin dreptul tabelei, convinși că actualele impozite care le afectează bugetul nu reprezintă soluția cea mai potrivită pentru rezolvarea datoriei enorme a statului și că ea trebuie căutată cu totul în altă parte...

■ **Combustibilii solizi reprezintă rezerve enorme și bine repartizate în întreaga lume. Cărbunele va permite un consum fără tensiuni pe piața internațională cel puțin... 150 de ani.**

■ **Ofensiva împotriva plumbului conținut în benzine riscă să-i coste foarte mult pe petroliști. Dar mediul înconjurător va avea de cîștigat, va fi mai puțin poluat.**

■ **Cannabisul rămîne drogul ilicit cel mai consumat în Canada. Consumul de heroină a rămas staționar în această țară. Cocaina fumată a atins proporții nebănuite**

TELEGRAME

în S.U.A. Autoritățile americane sînt preocupate și de persistența abuzului de heroină și de alte droguri, între care „crack".

■ **Benzina fără plumb, care nu reprezintă decît o parte infimă din vînzările din Franța, înregistrează, în acest an, o creștere. Taxele pe benzina fără plumb au fost scăzute din iulie trecut.**

■ **Franța a investit 70 milioane franci la Feyzin pentru schimbarea unui tronson de rafinare. Scopul urmărit — producerea a 200 000 tone de „eurosuper" (cu numai 0,013 g plumb la litru de benzină) pe an.**

■ **În afara activităților sale clasice, cum ar fi traficul de arme și droguri, prostituția, Mafia procedează sistematic la extorcarea unor sume de bani de la aparatul productiv italian. Zonele sale predilecte de activitate : Napoli, Sicilia și Calabria.**

■ **La Mersin, în sudul Anatoliei, Turcia va construi o centrală atomoelectrică avînd o capacitate de 25 pînă la 50 MW. Proiectul, a cărei construcție urmează a se încheia pînă în 1994, va constitui nucleul tehnologiei de reactori în Turcia.**

■ **Reciclarea deșeurilor menajere și a resturilor rezultate din procesul de producție asigură o treime din nevoile de materii prime ale Franței. Este o „infuzie" bună pentru economia franceză.**

■ **Extinderea consumului de droguri în America Latină riscă să transforme țările din această vastă arie geografică în mari consumatoare ale propriei producții.**

Automobil electric

După debutul dificil, în sfîrșit automobil electric francez se pare că va demara. Convinși de succesul de piață, Peugeot și Renault vor lansa în 1992 o pre-serie de mașini electrice speciale 105, Clio și 205 Clio. Obiectivul este de a produce mai multe zeci de mii de vehicule în 1995, față de numai cele cîteva sute de astăzi.

Singurătatea prințesei

Imaginea Stefaniei de Monaco, fetița capricioasă, care desena modele, cînta, lansa parfumuri și schimba logodnicii ca pe haine, a suferit o modificare totală, care a mișcat pe mulți. Acum, a fost văzută în compania sorei sale, după tragedia lui Casiraghi, jucîndu-se frecvent cu nepoții săi și îngrijindu-i. De asemenea a preluat nenumărate obligații oficiale, după ce a rupt logodna cu Jean-Yves Le Fur. Din păcate puțini sînt cei care își dau seama că e dificil să fii prințesă. Ea a ținut să declare în cadrul unui interviu acordat presei : „Nu e plăcut să te vezi asaltată de reporteri sau să ieși în stradă cu un băiat și imediat să se comenteze că-ți este logodnic. Mă simt urmărită și nu sînt decît o ființă. Am sentimente și sînt complet singură". Să fii prințesă nu e o sarcină ușoară !

CALEIDOSCOP magazin

Furtună pe Saturn

O furtună deplasîndu-se cu mai mult de 1600 km/h a tulburat liniștea celei de-a doua planete ca mărime a sistemului nostru solar. Furtuna, identificată inițial de un amator, a fost fotografiată ulterior de telescopul spațial Hubble. Fenomenul s-a întins pe o suprafață de aproximativ 9000 kilometri pătrați, adică 5% din perimetrul lui Saturn. Potrivit opiniei oamenilor de știință de la N.A.S.A. furtuna ar fi întreținută de emisii de gaz provenit de la limita inferioară a atmosferei planetei. Aceasta este cea mai mare perturbație atmosferică observată în ultimii 60 de ani pe Saturn.

Anul saturnian corespunde cu 30 de ani terești și nu este exclus ca această furtună să fie un fenomen „sezonier". În ciuda „miopiei" sale, telescopul Hubble a furnizat 400 de clișee de bună calitate care vor servi pentru realizarea unui film despre desfășurarea furtunii saturniene.

Metamorfozele teflonului

A fost realizat un nou material care reprezintă una din curiozitățile cele mai remarcabile a noii chimii. În general o substanță pe care putem s-o întindem se subțiază și nu își mărește grosimea. Materialul despre care e vorba este banala politetrafluoretilena expandată sau mai obișnuit teflonul. El este singurul material care prezintă un raport al subțierii pe extensie negativ. Motivul pentru care el se îngroașă prin tragere este următorul : teflonul este compus din fibre elastice care unesc discuri minuscule. Cînd fibrele sînt trase, discurile se ridică.

Se prevede un viitor promițător teflonului mai ales în domeniul mecanicii și construcțiilor, unde își va găsi nenumărate aplicații.

Îți scriu prin telefon

Aparatul pe care îl prezentăm alăturat reprezintă ultima noutate tehnică ce vine în sprijinul surdomuților. Un aparat special poate fi atașat la orice telefon și el permite celui care are un astfel de handicap primirea și transmiterea de mesaje scrise. Realizat după îndelungi cercetări, telefonul cu anexa respectivă oferă posibilitatea surdomuților să poată comunica direct cu alte persoane. Mecanismul de funcționare este foarte simplu. Un obișnuit mesaj telefonic sonor este convertit într-o formă scrisă care apare pe un mic ecran. Și tot pe același ecran se poate, în același mod, răspunde cu ajutorul unui cod-cheie.

CAM SRL Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația Editura Presa Liberă

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Biblioteca județeană A. URES TIRGU-MURES